EDGAR ALLAN POE

AVENTURILE LUI ARTHUR GORDON PYM

NOTĂ INTRODUCTIVĂ.

La întoarcerea mea în Statele Unite, acum câteva luni, după extraordinarele serii de aventuri prin Mările Sudului şi prin alte părţi, pe care vi le voi povesti în paginile următoare, întâmplarea a făcut ca, la Richmond, în Virginia, să nimeresc în compania mai multor domni, care s-au arătat foarte interesaţi de tot ce avea legătură cu locurile pe care le vizitasem şi care m-au îndemnat stăruitor să mă gândesc că sunt dator să îi prezint publicului povestea mea. Cu toate acestea, aveam mai multe motive să mă împotrivesc a le da ascultare – unele dintre ele, de natură strict personală, care nu mă priveau decât pe mine, iar celelalte, de altă natură. Unul dintre considerentele reţinerii mele era faptul că mare parte din timpul în care fusesem plecat nu ţinusem nici un fel de jurnal, aşadar mă temeam că n-am să fiu în stare să aştern pe hârtie, din memorie, o relatare atât de amănunţită şi de bine închegată a întâmplărilor lor încât şi semene cu realitatea lor efectivă, ci doar una care avea să conţină numai firească şi inevitabilă exagerare, către care suntem cu toţii înclinaţi, atunci când vine vorba să descriem evenimente cu o puternică înrâurire asupra facultăţilor noastre imaginative.

Un alt motiv era că întâmplările pe care trebuia să le povestesc fuseseră într-atât de ieşite din comun încât, nesusţinute, din păcate, decât de afirmaţiile mele (şi de mărturiile unui singur individ, dar şi acesta pe jumătate indian), nu mă puteam aştepta să fiu crezut decât poate doar de către familia mea şi de către acei prieteni care avuseseră ocazia, de-a

lungul vieţii, să se convingă că spun adevărul – după toate probabilităţile, publicul larg urma să vadă în relatările mele mai degrabă nişte născociri neruşinate sau ingenioase. Mai presus de toate, neîncrederea în talentul meu de scriitor era una dintre principalele cauze care mă împiedicau să cedez imboldurilor sfătuitorilor mei.

Printre acei gentlemeni din Virginia care îşi exprimau cel mai viu interes faţă de povestirea mea, îndeosebi faţă de partea care se referea la Oceanul Antarctic, se număra şi domnul Poe, pe atunci redactor la „Southern Literary Messenger", revista lunară a domnului Thomas W, White din Richmond. El mă îndemna, mai insistent decât ceilalţi, să pregătesc neîntârziat o relatare completă despre tot ceea ce văzusem şi suferisem, să mă încred în perspicacitatea şi în bunul simţ al publicului, subliniind, pe bună dreptate, că, oricât de necizelată va fi cartea, din punctul de vedere al talentului meu de autor, tocmai stângăcia, dacă avea să existe vreuna, îi va da mai mari şanse să fie receptată că adevărată.

În pofida acestei perspective, nu m-am putut hotărî să fac precum îmi sugerase. Mai târziu (văzând el că nu mişc un deget), mi-a propus să-i dau voie să schiţeze, cu cuvintele sale, o istorisire a primei părţi din aventurile mele, pe baza celor ce îi povestisem eu, pe care s-o publice în „Southern Messenger", prezentând-o drept o ficţiune. Cu această variantă, nemaivăzând vreun neajuns, am fost de acord, cerându-i doar să nu pomenească numele meu real, Aşa zisa ficţiune a apărut în două numere consecutive ale revistei „Messenger", din ianuarie şi februarie (1837), şi, pentru a întări impresia de creaţie imaginară, în dreptul articolelor respective a fost trecut numele domnului Poe.

Modul în care publicul a reacţionat la acest şiretlic m-a convins, în cele din urmă, să încep să fac o selecţie riguroasă în vederea publicării integrale a aventurilor cu pricina, căci am descoperit că, în ciuda aerului de plăsmuire a imaginaţiei cu care fusese, atât de ingenios, învăluită bucata mea de povestire apărută în „Messenger" (fără să se denatureze sau să se ciuntească vreuna dintre întâmplări), publicul n-a fost nicidecum dispus s-o privească drept o născocire, iar pe adresa domnului Poe au venit mai multe scrisori, exprimând clar convingerea contrară. Astfel, am ajuns la concluzia că faptele din povestirea

mea se dovedeau a fi de-o asemenea natură încât purtau în ele însele destule mărturii despre autenticitatea lor şi, prin urmare, că nu aveam de ce să-mi fac griji în privinţa lipsei mele de credit în ochii publicului.

Acest expose o dată întocmit, se va observa, de la primă privire, cât din cele ce urmează aş putea să-mi revendic ca datorându-se condeiului meu; trebuie să se înţeleagă, de asemenea, că niciunul dintre faptele prezentate în aceste câteva pagini de început, scrise de domnul Poe, nu a fost denaturat. Cred că nu mai este nevoie să indic, nici măcar pentru acei cititori cărora nu le-a picat sub ochi „Messengerul”, unde se termină partea domniei sale şi unde începe a mea – deosebirea de stil se va simţi imediat.

A. G. Pym.

Capitolul I.

Mă numesc Arthur Gordon Pym. Tatăl meu era un negustor respectabil al docurilor din Nantucket, unde m-am născut. Bunicul din partea mamei fusese un avocat cu multă experienţă. Avusese noroc în toate şi câştigase destul de bine cu pachetele de acţiuni de la Edgarton New Bank, cum i se spunea odinioară. Mulţumită acestora, dar şi prin alte mijloace, reuşise să intre în posesia unei sume de bani frumuşele. Cred că mă îndrăgea mai mult decât pe oricine altcineva pe lumea asta şi mă aşteptam să-i moştenesc, la moartea sa, cea mai mare parte din avere. Când am împlinit vârsta de şase ani, el m-a trimis la şcoala bătrânului domn Ricketts – un gentleman care avea numai o mână şi multe alte ciudăţenii – bine cunoscut aproape oricui a vizitat vreodată New Bradford. Am rămas la şcoala sa până am împlinit şaisprezece ani, când am părăsit-o pentru a intra la institutul domnului E. Ronald, situat sus, pe deal. Aici m-am împrietenit cu fiul domnului Barnard, un căpitan de vas care, de obicei, făcea curse pentru Lloyd and Vredenburgh – domnul Barnard era, de asemenea, foarte bine cunoscut în New Bredford şi avea, fără îndoială, multe rubedenii în Edgarton. Fiul său se numea Augustus şi era cu aproape doi ani mai mare decât mine. Fusese o dată la vânătoare de balene cu tatăl său, pe vasul John Donaldson, şi îmi vorbea necontenit despre aventurile sale din Pacificul de Sud. Când ieşeam de la şcoală, obişnuiam să trec pe la el, unde rămâneam toată ziua,

uneori şi peste noapte. Dormeam în acelaşi pat, iar el avea darul să mă ţină treaz până se crăpa de ziuă, povestindu-mi întruna despre băştinaşii de pe Insula Tinian şi de prin alte locuri pe care le vizitase în călătoriile sale. În cele din urmă, fireşte că am prins gust pentru povestirile sale şi, încetul cu încetul, o arzătoare dorinţă de a călători pe mare a pus stăpânire pe mine. Am închiriat, pentru vreo şaptezeci şi cinci de dolari, o barcă cu pânze, pe nume Ariel. Aceasta avea o semipunte sau teugă şi velatură de cuter – i-am uitat tonajul, dar ştiu sigur că putea să ducă lesne zece persoane. Cu barca aceasta porneam, de regulă, în cele mai nesăbuite incursiuni cu putinţă – acum, când mă gândesc la ele, mi se pare minunea minunilor că mai sunt astăzi în viaţă.

Vă voi povesti una dintre aceste isprăvi, în loc de introducere la o altă povestire, mai lungă şi mult mai importantă. Într-o seară s-a ţinut o petrecere la familia Barnard şi, spre sfârşit, amândoi, atât Augustus cât şi eu, ne abţiguiserăm zdravăn. După cum aveam obiceiul în astfel de situaţii, am preferat să dorm la el în loc să mai bat drumul până acasă. El a adormit, după cum mi s-a părut, foarte liniştit (era aproape ora unu noaptea când s-a spart petrecerea), fără să mai aducă vorba despre subiectul său favorit. Să fi trecut vreo jumătate de oră de când ne vârâserăm în pat şi eram gata să aţipesc şi eu, când Augustus o dată s-a sculat şi-a slobozit o înjurătură crâncenă, declarând că n-o să se ducă el la culcare pentru nici un Arthur Pym din lume, tocmai acum, când bătea o briză mai mult decât superbă dinspre sud-vest. N-am mai fost atât de uluit că în momentul acela niciodată în viaţa mea, neînţelegând ce voia să facă şi gândindu-mă că băuse atâtea vinuri şi lichioruri de nu mai ştia de el. Augustus a continuat să turuie, surprinzător de coerent, zicându-mi că ştia că eu îl credeam cherchelit, deşi el era mai treaz ca oricând. Dar, a adăugat, era doar plictisit de ideea de a mai lâncezi în pat pe o asemenea noapte, atât de frumoasă, aşa că se hotărâse să se ridice, să se îmbrace şi să dea o raită cu barca în larg. Mi-ar fi greu să spun ce m-a apucat, dar, de-abia îi ieşiseră aceste cuvinte din gură, că am simţit un fior de cea mai mare nerăbdare şi plăcere, iar ideea lui nebunească mi s-a părut unul dintre cele mai îmbietoare şi mai bine chibzuite lucruri din lume. Sufla un vânt ca de vijelie, iar vremea era foarte rece – fiind

octombrie, târziu. Cu toate acestea, am sărit din pat, într-un soi de frenezie, şi i-am declarat că şi eu eram aproape la fel de curajos, la fel de plictisit de-a mai lâncezi în pat şi la fel de gata pentru orice distracţie sau năzbâtie ca oricare Augustus Barnard din Nantucket.

Fără să mai pierdem vremea, ne-am îmbrăcat şi ne-am repezit în port, la barcă. Aceasta era legată la vechiul chei părăsit, în curtea fabricii de cherestea de la Pankey & Co., unde se izbea puternic de buştenii necojiţi. Augustus a sărit înăuntrul ei şi s-a apucat s-o golească de apă, căci se umpluse cam pe jumătate. O dată terminată această operaţiune, am înălţat focul şi vela mare, le-am întins bine şi am pornit aţă în larg.

Vântul, după cum spuneam, sufla îngheţat dinspre sud-vest. Noaptea era foarte senină şi rece. Augustus apucase cârma, iar eu mă postasem lângă catarg, pe puntea de deasupra cabinelor. Goneam înainte cu mare viteză – niciunul dintre noi nu mai scosese o vorbă de când pierduserăm din vedere docurile. L-am întrebat pe tovarăşul meu încotro ne îndreptam şi cam pe la ce oră era de părere că ne vom întoarce. El a început să fluiere şi, după vreo câteva minute, mi-a zis, băţos:

— Eu unul mă duc în larg; tu poţi să te duci înapoi acasă, dacă aşa găseşti de cuviinţă.

Întorcându-mi ochii către el, mi-am dat deodată seama că, în ciuda aerului său de nepăsare, era foarte agitat. Îl puteam vedea limpede, în lumina lunii – cu obrazul mai alb ca marmură şi cu mâinile tremurându-i atât de tare încât abia le mai putea ţine pe mânerul cârmei. M-am gândit că nu era chiar în regulă şi m-a cuprins o veritabilă îngrijorare. La vremea aceea, ştiam prea puţine despre cum se manevrează o barcă, aşadar, în momentul respectiv, depindeam aproape în întregime de priceperea într-ale navigaţiei a prietenului meu. Vântul, de asemenea, se înteţise brusc, de îndată ce ieşiserăm dincolo de adăpostul ţărmului – totuşi, mi-era ruşine să-mi trădez teama şi, pentru încă vreo jumătate de oră, am păstrat tăcerea îndârjit. Însă n-am rezistat mai mult şi i-am vorbit iarăşi lui Augustus, spunându-i că ar fi mai bine să ne întoarcem. Ca şi mai înainte, s-a scurs aproape un minut până să-mi răspundă, timp în care părea să nu dea nici o atenţie propunerii mele.

— Cât de curând, zise el în cele din urmă. E timp destul… Vom fi cât de curând acasă!

Deşi mă aşteptasem la un astfel de răspuns, mai era ceva în tonul cu care rostise aceste cuvinte care mă umplu cu un sentiment de groază de nedescris. M-am uitat din nou, cu luare-aminte, la interlocutorul meu. Buzele îi erau livide, iar genunchii îi tremurau atât de puternic, ciocnindu-se unul de celălalt, încât abia de se mai ţinea pe picioare.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Augustus! Am strigat eu, de-acum speriat de-a binelea. Ce-i cu tine? Ce s-a întâmplat? Ce vrei să faci?

— S-a întâmplat?! Se bâlbâi el, parcă buimăcit cu totul, dând drumul cârmei în aceeaşi clipă şi prăbuşindu-se cu faţa în jos, pe fundul bărcii. S-a întâmplat… Păi, nu s-a întâmplat… Nimic… Mergem acasă… Tu n-n-nu vezi?

Am priceput atunci, într-o străfulgerare, întregul adevăr. M-am repezit la el şi l-am ridicat. Era beat – beat criţă – de nu mai putea nici sta în picioare, nici vorbi, nici auzi. Ochii îi deveniseră sticloşi, iar, de îndată ce i-am dat drumul, spre marea mea disperare, s-a rostogolit ca un butuc în apă din santină, de unde îl ridicasem. Era limpede că, la petrecere, băuse mai mult decât bănuisem eu, iar purtarea sa, când ne duseserăm la culcare, fusese rezultatul unei foarte profunde beţii – o beţie care, ca şi nebunia, îi îngăduie adesea victimei să imite, la prima vedere, purtarea cuiva aflat în deplinătatea facultăţilor. Cu toate acestea, aerul rece al nopţii îşi făcuse efectul obişnuit – energia sa mintală începuse să cedeze sub influenţa lui, iar percepţia, desigur confuză, pe care o avusese în acel moment despre periculoasă situaţie în care ne găseam nu făcuse decât să grăbească producerea catastrofei. Acum îşi pierduse cu desăvârşire simţurile şi, după toate probabilităţile, aşa avea să rămână încă multe alte ceasuri.

Este greu să-şi imagineze cineva cât eram de îngrozit. Aburii vinului băut mai devreme mi se risipiseră, lăsându-mă deopotrivă slăbit şi nehotărât. Ştiam, în plus, că nu eram în stare să manevrez barca şi că vântul sălbatic şi fluxul puternic ne mânau grăbit spre pieire. Furtuna se aduna, evident, în spatele nostru; nu aveam nici busolă, nici provizii şi era limpede că, dacă păstram actuala direcţie, aveam să pierdem uscatul din vedere înainte de a se lumina de ziuă. Aceste gânduri şi o

mulţime de altele la fel de înfricoşătoare mi-au fulgerat prin minte cu o iuţeală uluitoare şi, pentru câteva momente, m-au paralizat, de n-am mai putut schiţa nici un gest. Barca zbura pe apă cu o viteză nemaipomenită.

— Drept în bătaia vântului – de vreme ce nu-i slăbiserăm nici focul, nici vela mare – înaintând, cu prova afundată complet în spumă. Mare minune că nu s-a răsturnat – căci Augustus lăsase cârma în voia sorţii, după cum am spus mai sus, iar eu eram prea zăpăcit ca să-mi treacă prin cap s-o preiau. Totuşi, printr-un noroc chior, barca s-a ţinut bine şi, treptat, mi-am mai venit şi eu, cât de cât, în fire. Însă vântul continua să se înteţească ameninţător şi, ori de câte ori ne ridicam într-un salt înainte, venea câte un val din spate, prăvălindu-se asupra noastră şi potopindu-ne cu apă. Eram, la rândul meu, atât de amorţit în fiecare fibră a trupului încât nu mai simţeam aproape nimic. Într-un târziu, am luat o hotărâre disperată: am dat fuga la vela mare şi am coborât-o. După cum era de aşteptat, a zburat peste prova şi, îngreunându-se de la apă, a tras după ea, cât ai clipi, şi catargul peste bord. Tocmai acest accident ne-a salvat de la pieirea imediată. Numai cu focul, puteam acum înainta sub vânt, luând apă multă, când şi când, de la valurile care se năpusteau peste punte, dar barem înlăturaserăm primejdia unei morţi imediate. Am înşfăcat cârma, respirând ceva mai uşurat, convins că mai aveam încă sorţi de scăpare. Augustus zăcea mai departe fără simţire pe fundul bărcii; şi, cum în prezent era în pericol să se înece din clipă în clipă (apa crescând de aproape un picior1 în locul unde căzuse), m-am căznit să-l salt puţin mai sus şi să-l fixez în poziţia şezând, trecându-i o sfoară în jurul pieptului şi legând-o de un inel de pe puntea cabinelor. După ce am aranjat astfel lucrurile, cât am putut eu mai bine în halul în care eram, rebegit de frig şi tulburat, m-am lăsat în voia Domnului şi mi-am pus în cap să îndur orice ar fi să se întâmple, cu tot curajul.

Abia luasem această hotărâre când, deodată, un strigăt sau un ţipăt, puternic şi prelung, ca şi când ar fi ţâşnit din gâtlejurile a o mie de diavoli, păru să sfâşie tot văzduhul. N-am să uit toată viaţa mea crâncena agonie a groazei pe care am trăit-o în acel moment.

Am înşfăcat cârma, respirând ceva mai uşurat, convins că mai aveam încă sorţi de scăpare. Augustus zăcea mai departe fără simţire pe fundul bărcii…

Părul mi s-a ridicat măciucă în vârful capului, îmi simţeam sângele îngheţându-mi în vine, inima îmi încetase brusc să mai bată şi, fără să ridic nici măcar o dată ochii să aflu ce mă băgase în sperieţi, m-am prăbuşit, cu capul înainte şi lipsit de simţiri, peste trupul tovarăşului meu leşinat.

Când mi-am revenit, m-am trezit în cabina unei baleniere, Pinguin, care se îndrepta spre Nantucket. Mai multe persoane stăteau aplecate deasupra mea, iar Augustus, mai palid ca moartea, îmi încălzea de zor mâinile. Văzând că deschisesem ochii, a izbucnit într-o serie de exclamaţii de recunoştinţă şi bucurie, care au stârnit, din partea oamenilor cu înfăţişare aspră, care se aflau de faţă, deopotrivă râsete şi lacrimi. Neîntârziat, mi s-a dezvăluit misterul faptului că încă mai eram în viaţă. Fuseserăm scufundaţi de baleniera care, îndreptându-se către Nantucket, mergea cu vântul strâns în toate pânzele pe care se încumetaseră să le ridice şi, prin urmare, venea aproape perpendicular pe direcţia noastră. Câţiva oameni erau de cart la prova, dar nu ne-au zărit barca decât atunci când era prea târziu să mai evite ciocnirea – strigătele lor de avertizare, în clipa în care ne văzuseră, fuseseră cele care mă înspăimântaseră pe mine de moarte. Uriaşa corabie, mi s-a spus, a trecut apoi cât ai clipi peste noi, cu aceeaşi uşurinţă cu care ar fi trecut şi barca noastră peste un fulg, fără să se simtă vreo tresărire cum că ar fi întâlnit un obstacol în înaintarea sa. Nici un glas nu se auzise de pe puntea vasului victimă – abia de se desluşise un pârâit, topit imediat în mugetul vântului şi-al mării, în momentul în care firava noastră barcă, înainte de a fi înghiţită de ape, se hârşâise de chilă distrugătoarei sale – dar atâta tot. Gândind că barca noastră (care, dacă vă amintiţi, nu mai avea catarg) era pur şi simplu o carcasă veche, lăsată în părăsire fiindcă nu mai folosea nimănui, căpitanul (căpitan E. T. V. Block, din New London) voia să-şi vadă de drum, fără să-şi mai bată capul cu ea. Spre norocul nostru, doi dintre mateloţii de cart s-au jurat că zăriseră pe cineva la cârma bărcii scufundate şi susţineau că acela mai putea încă fi salvat. S-a iscat astfel o ceartă cu Block, care şi-a ieşit din fire şi, la un moment dat, a spus că „nu era treaba lui să ferească mereu

orice coajă de ou, că vasul său n-o să îşi schimbe cursul ca să caute toate fleacurile de soiul ăsta şi că, dacă fusese cineva scufundat, nu era vina nimănui altcuiva decât a victimei însăşi aşa că n-avea decât să se înece şi să se ducă la dracu" – sau o expresie asemănătoare. La acestea, Henderson, secundul, a protestat în gura mare, indignat la culme, ca şi restul echipajului, de vorbele căpitanului care vădeau o asemenea cruzime. Văzându-se sprijinit de marinari, el a vorbit răspicat, spunându-i căpitanului cât îl socotea bun de ştreang şi declarându-i că nu îi va asculta ordinele, chiar dacă avea să-l spânzure odată ce vor pune piciorul pe uscat. Apoi, îmbrâncindu-l pe Block (care se făcuse alb ca varul şi tăcuse mâlc), s-a repezit la pupa, apucând cârma şi poruncind, eu voce tunătoare:

— Banda sub vânt!

Atunci, oamenii au dat fuga la posturile lor, iar vasul a fost virat cu dibăcie. Toate acestea au durat cam cinci minute, drept pentru care, în momentul acela, nimeni nu mai credea că ar fi fost cu putinţă să mai salveze pe cineva – admiţând că fusese cineva la bordul bărcii. Totuşi, după cum şi cititorul îşi poate da seama, atât Augustus cât şi eu am fost pescuiţi; iar salvarea noastră pare să fi fost una dintre acele întâmplări norocoase, aproape miraculoase, pe care înţelepţii şi oamenii evlavioşi le atribuie unei intervenţii speciale a Providenţei.

În timp ce vasul era ţinut pe loc, secundul a lăsat gigul la apă şi-a sărit în el, împreună cu acei doi marinari, mi se pare, care susţinuseră că mă văzuseră la cârmă. Abia îşi luaseră avânt, desprinzându-se de corabie (luna încă mai lumina cu putere), când aceasta a început să se clatine puternic sub vânt; dar Henderson, în acelaşi moment, ridicându-se în picioare pe băncuţa gigului, a strigat celorlalţi doi să vâslească. N-a spus nimic altceva, doar şi-a repetat nerăbdător îndemnul:

— Vâsliţi! Vâsliţi!

Mateloţii au tras la rame din răsputeri, dar, între timp, corabia se răsucise şi ajunsese cu botul înainte pe direcţia vântului, începând să ia distanţă, deşi oamenii de la bord se căzneau să îi strângă pânzele. În ciuda pericolului care îi pândea în acţiunea lor, secundul s-a prins de şarturile mari de îndată ce i-au venit la îndemână. Încă o deviere puternică a dezvelit atunci coca vasului dinspre tribord până aproape de chilă şi

astfel a ieşit clar la lumină motivul stăruinţelor secundului. Trupul unui om a fost zărit stând agăţat în cel mai bizar mod de învelişul neted şi lucios al vasului (Penguin era căptuşit cu plăci de aramă) şi se izbea de el cu putere, la fiecare clătinare a carenei. După o serie de încercări zadarnice, în timpul răsucirilor şi zvâcnirilor corăbiei, cu riscul de a-şi vedea dintr-o clipă într-alta gigul zdrobit, am fost, în cele din urmă, eliberat din primejdioasa poziţie în care mă găseam – fiindcă trupul acela s-a dovedit a fi al meu – şi urcat în barcă. Se pare că unul dintre niturile de aramă, care ieşise în afară, croindu-şi drum prin plăcile metalice, mă agăţase şi mă oprise din alunecare, pe când eram tras sub corabie, fixându-mă în acest mod cu totul neobişnuit de rocă vasului. Capătul nitului îmi străpunsese gulerul hainei de postav verde şi mi se înfipsese în ceafă, intrând printr cele două tendoane, imediat sub urechea dreaptă. Am fost aşezat fără întârziere pe un pat – cu toate că păream cu desăvârşire lipsit de viaţă. Nu exista nici un chirurg la bord. Cu toate acestea, căpitanul m-a tratat cu o deosebită grijă – ca să-şi răscumpere, bănuiesc, în ochii echipajului, purtarea plină de cruzime de mai devreme.

Între timp Henderson pornise din nou cu gigul în jurul vasului, cu toate că vântul devenise acum aproape un uragan. După doar câteva minute, a dat de nişte bucăţi din barca noastră şi, imediat după aceea, unul dintre marinarii care îl însoţeau spuse că, din când în când, printre mugetele furtunii, îi ajungea la ureche un strigăt de ajutor. Lucrul acesta i-a determinat pe curajoşii marinari să stăruiască în căutările lor mai bine de o jumătate de oră, deşi căpitanul Block le tot repeta semnale de întoarcere şi cu toate că fiecare clipă petrecută pe apă într-o ambarcaţiune atât de fragilă ar fi trebuit să-i înfricoşeze, căci erau la un pas de moarte, într-adevăr, este aproape cu neputinţă să-ţi imaginezi cum a scăpat nevătămat micuţul gig în care se aflau ei şi n-a pierit într-o clipă.

Acesta era construit, totuşi, special pentru vânătoarea de balene şi era prevăzut, după cum am avut ocazia să mă conving, cu nişte compartimente cu aer, în felul bărcilor de salvare folosite pe coasta Ţării Galilor.

După ce au căutat zadarnic o bună bucată de vreme, cum am spus, s-au văzut siliţi să se întoarcă la vas. Abia de luaseră această hotărâre, când un strigăt slab s-a auzit dinspre un

obiect întunecat, care trecea cu repeziciune prin apropierea lor. Au pornit în urmărirea acestuia şi, curând, l-au ajuns din urmă. Atunci au văzut că nu era altceva decât puntea cabinelor lui Ariel. Augustus se zbătea pe lângă ea, aparent în agonie. Când l-au prins, l-au găsit legat cu o funie de lemnul plutitor. Această funie, vă reamintesc, i-o legasem eu în jurul pieptului şi o fixasem de un inel de pe punte, ca să-l fac să stea drept, şi se părea că tocmai pentru că-l legasem astfel el scăpase cu viaţă. Ariel de-abia se ţinea în încheieturi şi, când se scufundase, se desfăcuse în bucăţi; puntea cabinelor, după cum era de aşteptat, fusese smulsă, de forţa apei care năvălea înăuntru, din toate legăturile sale cu restul bărcii şi rămăsese plutind (împreună cu alte fragmente, fireşte) la suprafaţă. Augustus fusese ridicat odată cu ea şi salvat, astfel, de la o moarte crâncenă.

La mai mult de o oră după ce fusese adus la bordul lui Penguin reuşise să-şi dea seama ce este cu el şi putuse să priceapă ce fel de accident suferise barca noastră. Într-un târziu, s-a dezmeticit pe de-a întregul şi a povestit în amănunţime ce simţise cât stătuse în apă. Prima oară când îşi recăpătase cunoştinţa, îşi dăduse seama că se află la câteva palme sub apă, învârtindu-se necontenit cu o viteză de neînchipuit şi având o frânghie petrecută de vreo trei sau patru ori în jurul gâtului. O clipă după aceea, a simţit că este împins iute în sus, dar, izbindu-se cu capul de un obiect dur, leşinase din nou. Când iarăşi îşi revenise în fire, judeca puţin mai limpede, deşi mintea îi era încă foarte împăienjenită şi tulbure. Acum înţelegea că se întâmplase un accident şi că se afla în apă, deşi gura îi era la suprafaţă şi putea respira cu oarecare uşurinţă. Se pare că, în acele momente, puntea era mânată rapid de vânt, târându-l şi pe el după ea, întins pe spate cum stătea. Bineînţeles, câtă vreme şi-ar fi menţinut poziţia, ar fi fost aproape cu neputinţă să se înece. Deodată, un talaz l-a aruncat de-a curmezişul punţii, iar el s-a străduit să rămână în această nouă poziţie, strigând, din timp în timp, după ajutor. Cu puţin înainte de a fi descoperit de către domnul Henderson, se văzuse silit să-şi slăbească strânsoarea, epuizat, şi, căzând înapoi în mare, de data aceasta se socotise pierdut. Cât durase această luptă aprigă, nu-şi amintise nimic despre Ariel sau despre altceva în legătură cu pricina năpastei care-l lovise. Un sentiment nedesluşit de groază

şi deznădejde pusese cu desăvârşire stăpânire pe el. Când, în sfârşit, fusese pescuit, ultima fărâmă de luciditate îl părăsise şi, după cum am spus mai devreme, abia la o oră după ce fusese urcat la bordul lui Penguin a devenit pe deplin conştient de situaţia sa. În ceea ce mă priveşte, eu am fost readus la viaţă dintr-o stare vecină cu moartea (şi după ce, timp de trei ore şi jumătate, toate celelalte mijloace dăduseră greş) printr-o frecţie energică, făcută cu flanele muiate în ulei încins – un procedeu sugerat de Augustus. Rana din ceafă, deşi urâtă la vedere, s-a dovedit superficială şi, curând, m-am vindecat.

Penguin a intrat în port pe la ora nouă dimineaţa, după ce înfruntase una dintre cele mai puternice vijelii stârnite vreodată prin apele Nantucketului. Amândoi, Augustus şi cu mine, am reuşit să ne facem apariţia acasă la familia Barnard tocmai la vremea micului dejun – care, din fericire, se servise ceva mai târziu, din pricina petrecerii de peste noapte. Presupun că toţi cei prezenţi la masă erau ei înşişi prea obosiţi ca să mai bage de seamă înfăţişarea noastră jalnică – fireşte, la o cercetare mai atentă, ne-am fi dat de gol. Totuşi, şcolarii pot înfăptui adevărate minuni în materie de prefăcătorie şi sunt încredinţat că nici unuia dintre prietenii noştri din Nantucket nu i-a trecut vreo clipă prin cap că întâmplarea aceea teribilă, povestită în oraş de câţiva marinari, despre cum scufundaseră ei o barcă şi cum se înecaseră vreo treizeci sau patruzeci de nefericiţi, ar fi avut vreo legătură cu Ariel, cu prietenul meu sau cu mine. Noi doi am tot vorbit, mai apoi, despre acest accident – şi de fiecare dată ne înfioram. La una dintre aceste discuţii, Augustus mi-a mărturisit, cu mâna pe inimă, că în toată viaţa lui nu încercase o groază mai desăvârşită ca în momentul în care, la bordul bărcuţei noastre, descoperise în ce hal de beţie era şi simţise cum, sub aburii alcoolului, îl părăsesc puterile.

Capitolul II.

Orice întâmplare mai neplăcută ne dă prilejul să emitem nişte concluzii, pro sau contra, cu o deplină siguranţă, chiar dacă ne bizuim doar pe indicii sumare. S-ar fi putut presupune că o catastrofă precum aceea pe care v-am povestit-o mai sus ar fi trebuit să-mi domolească vertiginos pasiunea pentru mare. Da de unde!

— Parcă niciodată nu am simţit o dorinţă mai arzătoare de a trăi şi eu crudele încercări din viaţa unui navigator, cum mi s-a

întâmplat la abia o săptămână după miraculoasa noastră salvare. Deşi scurtă, această perioadă s-a dovedit a fi suficientă pentru a-mi şterge din minte părţile întunecate şi pentru a-mi lăsa într-o lumină vie numai părţile colorate, care-mi stârneau plăcere, numai pitorescul din periculosul accident, suferit nu de mult. Discuţiile cu Augustus deveneau din zi în zi mai dese şi mai pline de interes. Avea un stil de a-şi povesti isprăvile de pe mare (deşi, astăzi, cred că mai bine de jumătate erau curate invenţii) făcut pentru a înrâuri pe cineva cu un temperament entuziast ca al meu şi cumva înclinat spre închipuiri macabre, totuşi însufleţite, ca mine. Căci, în mod ciudat, cel mai mult îmi înflăcăra simţămintele în ceea ce privea viaţa de marinar, atunci când îmi descria momentele sale cele mai crâncene, de suferinţă şi disperare. Latura luminoasă a tabloului înfăţişat mă atrăgea mai puţin. Viziunile mele prindeau aripi când era vorba despre naufragii şi foamete; despre moarte sau sclavie printre triburi de sălbatici, despre o viaţă întreagă petrecută în amărăciune şi durere, pe vreo stâncă cenuşie şi pustie, din mijlocul oceanului, pe unde nimeni nu se abătea, necunoscută de nimeni. Astfel de viziuni sau năzuinţe – întrucât creşteau până deveneau năzuinţe – mi s-a spus că sunt fireşti la întreaga specie a indivizilor melancolici – însă, la vremea respectivă, eu le socoteam că pe nişte străfulgerări profetice despre un destin pe care, într-o oarecare măsură, mă simţeam chemat să-l împlinesc. Augustus se plia perfect la starea mea de spirit. Se prea poate că, într-adevăr, stând mereu împreună, să ne fi schimbat reciproc caracterele.

După vreo optsprezece săptămâni de la nenorocirea întâmplată cu Ariel, firma Lloyd and Vredenburgh (o companie care cred că avea unele legături cu Messieurs Enderby, din Liverpool) a fost angajată ca să repare şi să echipeze bricul Grampus pentru o ieşire la vânătoare de balene. Acesta era un hârb, atât de vechi încât abia de mai plutea, chiar şi după ce i se făcuseră toate îmbunătăţirile cu putinţă. Nu îmi dau seama de ce tocmai el fusese preferat înaintea altor vase trainice, aparţinând aceloraşi armatori – dar aşa a fost să fie. Domnul Barnard a fost numit la comanda bricului, iar Augustus urma să-l însoţească. Pe când bricul se pregătea de plecare, Augustus îmi tot bătea monedă pe ocazia nemaipomenită care mi se oferea acum pentru a-mi ostoi setea de a călători. Bineînţeles, pentru

această teorie găsise în mine cel mai interesat ascultător – totuşi, problema nu avea să se rezolve prea uşor. Tatăl meu nu s-a opus făţiş, dar mama izbucnea într-o criză de nervi la cea mai mică aluzie despre acest proiect şi, colac peste pupăză, bunicul meu, de la care aşteptam cel mai mare sprijin, a jurat că nu-mi mai lasă moştenire nici măcar un şiling, dacă voi mai deschide vreodată subiectul în faţa lui. Însă, aceste opoziţii, în loc să-mi înăbuşe dorinţa, n-au făcut decât să toarne gaz pe foc. M-am hotărât să merg, fie ce-o fi. I-am adus la cunoştinţă lui Augustus intenţiile mele şi ne-am înţeles să întocmim un plan prin care să le pun în fapt. În acelaşi timp, m-am abţinut să mai aduc vorba despre călătorie faţă de vreunul din familia mea şi, cum mă prefăceam absorbit până peste cap de lecţiile mele obişnuite, am lăsat impresia că renunţasem la proiect. De multe ori, mai târziu, analizând purtarea mea cu acel prilej, am încercat un sentiment de neplăcere, amestecat cu uimire. Nu-mi pot ierta marea făţărnicie la care am recurs pentru atingerea propriilor scopuri – o făţărnicie extinsă asupra fiecărui cuvânt şi gest o perioadă atât de lungă din viaţa mea – decât dacă ţin cont de neîmblânzita şi arzătoarea mea speranţă, prin care tânjeam să îmi împlinesc mult îndrăgitele mele viziuni de călătorie.

Urmărindu-mi îndeaproape scopul de a-i duce de nas pe ceilalţi, am fost în mod necesar obligat să las o mare parte din pregătiri pe seama lui Augustus, care avea treabă mai toată ziua la bordul lui Grampus, însărcinat să aranjeze lucrurile prin cabina tatălui său şi prin cală. Noaptea, însă, ne întâlneam negreşit pentru a ne sfătui şi a vorbi despre visurile noastre. După ce s-a scurs, în acest fel, aproape o lună, fără să ajungem să încropim un plan care să ni se pară cât de cât realizabil, prietenul meu mi-a spus, la un moment dat, că el se gândise la tot ce trebuia să facem. Eu aveam o rudă care locuia în New Bedford, pe nume domnul Ross, în casa căruia obişnuiam să-mi petrec, când şi când, vreo trei sau patru săptămâni. Bricul urma să pornească în larg pe la mijlocul lunii Iunie (iunie, 1827), şi ne-am înţeles că, înainte cu o zi sau două de pornirea lui în larg, tatăl meu să primească un bilet, cum primea de obicei, din partea domnului Ross, prin care acesta să mă invite să petrec vreo două săptămâni cu Robert şi Emmer, fiii săi. Augustus s-a oferit să ticluiască biletul şi să-l trimită. Odată stabilit că voi

pleca la New Bredford, eu trebuia apoi să mă duc la prietenul meu, care reuşise să-mi aranjeze o ascunzătoare pe Grampus. Acest adăpost, m-a încredinţat el, avea să fie destul de confortabil cât să pot sta în el mai multe zile, timp în care trebuia să nu mă arăt la faţă. Abia după ce bricul ar fi parcurs o bucată suficientă din ruta lui, cât să nu se mai poată pune problema întoarcerii, eu, zicea Augustus, urma să mă instalez în bună regulă într-o cabină; cât despre tatăl său, acesta n-ar fi făcut decât să râdă cu poftă aflând despre farsă. Apoi, aveam să întâlnim destule vase prin care să putem trimite o scrisoare acasă, explicându-le părinţilor mei toată tărăşenia.

Mijlocul lui iunie a sosit, în sfârşit, şi toate lucrurile erau bine puse la punct. Biletul fusese scris şi trimis, aşa că, într-o dimineaţă de luni, iată-mă plecând de acasă, chipurile către New Bradford. Însă eu m-am dus drept la Augustus, care mă aştepta la colţul străzii. Iniţial, stabiliserăm că voi sta ascuns până la căderea serii şi-abia după aceea mă voi strecura pe puntea bricului, dar, cum în momentul acela se lăsase o ceaţă deasă, favorabilă nouă, am hotărât să nu mai pierdem timpul şi să mergem direct la ascunzătoarea mea. Augustus mergea înainte către chei, iar eu îl urmam la mică distanţă, înfăşurat într-o mantă groasă de marinar, pe care mi-o adusese el ca să nu fiu recunoscut. Când tocmai dădeam al doilea colţ, după ce trecuserăm de puţul domnului Edmund, ia ghiciţi cine a apărut, proţăpindu-se în faţa mea şi uitându-se drept în ochii mei? Însuşi bătrânul domn Peterson, bunicul meu.

— Păi… Doamne iartă-mă, Gordon! Zise el după o pauză lungă. Păi… Păi… A cui e mantaua asta mizerabilă de pe tine?

— Dom'le! I-am răspuns eu, jucând, cât de bine am putut în această împrejurare, rolul cuiva cu un aer surprins şi jignit, vorbind pe cel mai grosolan ton care se poate închipui. Dom'le, ai greşit adresa – în primu' rând că pă mine nu mă cheamă nici pe departe Goddin, ş-apoi, ia bagă la cap, caraghiosule, să nu zici de mantaua mea nou-nouţă că-i mizerabilă!

Pe legea mea că abia m-am putut opri să nu izbucnesc în hohote, văzând cât de ciudat a primit venerabilul bătrân această admonestare. S-a tras înapoi vreo doi sau trei paşi, făcându-se întâi alb ca varul şi apoi roşu ca racul, smulgându-şi ochelarii şi apoi punându-i la loc şi repezindu-se spre mine, cu umbrela ridicată deasupra capului. Dar şi-a curmat scurt asaltul, ca şi

când şi-ar fi amintit brusc de ceva. Apoi, imediat s-a întors pe călcâie, şontâcăind în josul străzii, tremurând tot de furie şi bodogănind printre dinţi:

— Nu mai ţine… Ochelari noi… Am crezut că era Gordon… Fir-ar el să fie… Puşlamaua asta afurisită de marinar de apă dulce.

Scăpând astfel ca prin urechile acului, am continuat drumul cu ochii în patru şi am ajuns la destinaţia noastră în deplină siguranţă. Nu se aflau decât vreo doi oameni la bord, dar aceştia trebăluiau ceva de zor, la teugă. Căpitanul Barnard, ştiam sigur că era chemat la sediul Lloyd and Vredenburgh, unde avea să rămână până seara târziu, astfel încât nu aveam de ce ne teme dinspre partea lui. Augustus s-a suit primul pe vas, iar eu l-am urmat la scurt timp, fără să fiu observat de oamenii care îşi vedeau mai departe de-ale lor. Ne-am îndreptat în grabă spre cabină, unde n-am găsit pe nimeni. Aceasta fusese compartimentată în cel mai confortabil mod – lucru întrucâtva neobişnuit pe o balenieră – asigurându-i-se patru cabine personale, toate dotate cu paturi încăpătoare şi comode. Am remarcat, de asemenea, o sobă uriaşă şi un covor scump, foarte gros, care acoperea podeaua atât în cabina căpitanului cât şi în celelalte încăperi. Tavanul se afla la o înălţime de peste şapte picioare şi, pe scurt, totul mi se înfăţişa mult mai spaţios şi mai plăcut decât mă aşteptasem. Dar Augustus mi-a îngăduit numai foarte puţin timp de observaţie, stăruind că trebuia să mă ascund cât mai repede cu putinţă. M-a condus în cabina lui, care se afla la tribordul bricului, prima de lângă bordaj. O dată intraţi, a închis uşa şi-a zăvorât-o. Mi s-a părut că niciodată nu văzusem o odăiţă mai drăguţă decât cea în care mă aflam în momentul acela. Avea vreo zece picioare lungime şi un singur pat, care, după cum am spus mai devreme, era încăpător şi comod. În capăt, spre peretele despărţitor cel mai aproape de bordaj, exista un spaţiu liber, ca un pătrat cu latura de vreo patru picioare, unde se aflau o masă, un scaun şi un set de etajere pline de cărţi, mai ales cărţi despre călătorii şi expediţii. Mai erau multe alte lucruri plăcute în încăpere, printre care se cuvine să nu uit un soi de cufăr sau răcitor, în care Augustus mi-a arătat o sumedenie de bunătăţi, atât de mâncare cât şi de băut.

După aceea, a apăsat cu nodurile degetelor strânse în pumn într-un anumit loc de pe covor, aflat într-un colţ al spaţiului liber descris mai sus, descoperindu-mi astfel faptul că o bucată din podea, de vreo şaisprezece inci pătraţi, fusese decupată şi potrivită la loc. Când a apăsat, această bucată s-a ridicat puţin la un cap, destul cât să-şi poată vârî degetele dedesubt. Astfel, a ridicat de marginea chepengului (de care covorul fusese prins în ţinte), şi am văzut că dădea în cala dinspre pupa. Apoi, a aprins o lumânare cu un chibrit şi, fixând-o într-un felinar, a coborât prin chepeng, rugându-mă să-l urmez. L-am urmat şi atunci a închis chepengul calei, cu ajutorul unui cui bătut dedesubt – covorul, bineînţeles, şi-a reluat poziţia pe podeaua cabinei şi, astfel, orice urmă a deschizăturii a fost ascunsă.

Lumânarea dădea o lumină atât de slabă încât cu greu îmi puteam croi drum prin grămada haotică a încărcăturii din cală, unde mă aflam acum. Totuşi, încetul cu încetul, ochii mi s-au obişnuit cu bezna şi am înaintat ceva mai uşor, ţinându-mă strâns de pulpana hainei prietenului meu. M-a dus, în cele din urmă, după ce ne-am târât şi-am ocolit prin nenumărate culoare de trecere foarte înguste, către o ladă prinsă în benzi de fier, de felul celor folosite, uneori, la împachetarea obiectelor ceramice. Lada avea aproape patru picioare înălţime şi şase lungime, dar era foarte strâmtă. Două butii goale de ulei erau aşezate peste ea şi, deasupra lor, o cantitate considerabilă de rogojini, stivuite până sus, la podeaua cabinei. Pretutindeni înjur fusese înghesuită cât mai mult cu putinţă, chiar până la tavan, o puzderie haotică de aproape toate soiurile de echipament de vas, laolaltă cu o grămadă de tot felul de cutii, coşuri, butoaie şi baloturi, încât părea un adevărat miracol că reuşiserăm să descoperim totuşi un drum către ladă. Mai târziu am aflat că Augustus aranjase intenţionat aşa toată încărcătura din cală, ca să-mi îngăduie mie să mă ascund aici, şi avusese un singur ajutor în toată munca aceasta, un om care nu avea să se îmbarce pe bric.

Prietenul meu mi-a arătat că unul dintre capetele lăzii se putea desface cu uşurinţă. L-a dat la o parte şi mi-a prezentat interiorul, ceea ce m-a amuzat foarte tare. O saltea de la unul din păturile cabinelor acoperea în întregime fundul lăzii, care conţinea aproape toate accesoriile pentru un maximum de

confort ce putuseră fi îngrămădite într-un spaţiu atât de restrâns, lăsând totodată destul loc să încap şi eu, fie aşezat, fie întins cât eram de lung. Printre altele, aveam şi câteva cărţi, un condei, cerneală şi hârtie, trei pături, un ulcior mare, plin cu apă, un butoiaş cu pesmeţi marinăreşti, trei sau patru cârnaţi imenşi de Bologna, o enormă bucată de şuncă, o ciozvârtă de berbec fript şi o jumătate de duzină de sticle cu întăritoare şi lichioruri. N-am mai stat pe gânduri şi mi-am luat în posesie mica odăiţă, cu o mulţumire mai mare decât cea simţită de orice rege care a intrat vreodată într-un nou palat. Augustus m-a învăţat apoi cum să pun la loc capacul lăzii, după care, apropiind lumânarea de punte, mi-a arătat o frânghie neagră, întinsă pe jos. Aceasta, mi-a spus el, ducea de la ascunzătoarea mea, de-a lungul întortocheatului culoar prin încărcătura din cală, până la un cui care era bătut în puntea calei, chiar sub chepengul care dădea în cabina lui. Cu această frânghie puteam să găsesc rapid ieşirea şi fără ajutorul lui, în caz că s-ar fi întâmplat ceva neprevăzut, care să mă oblige la această soluţie. După acestea, Augustus şi-a luat la revedere, lăsându-mi felinarul şi o rezervă considerabilă de lumânări şi chibrituri, făgăduindu-mi să mă viziteze ori de câte ori va putea s-o facă fără să dea de bănuit. Acestea se petreceau pe data de 17 iunie.

Am rămas trei zile şi trei nopţi (după cât am apreciat eu) în vizuina mea fără să ies decât de vreo două ori, ca să-mi mai dezmorţesc oasele stând în picioare, între două cufere aflate în capătul celălalt al capacului lăzii. În toată această perioadă, nu l-am văzut deloc pe Augustus, ceea ce nu m-a îngrijorat prea tare, fiindcă ştiam că bricul trebuia să pornească în larg din clipă în clipă, iar în agitaţia momentului nu-i era uşor să găsească prilejul de a coborî până la mine. În cele din urmă, am auzit chepengul deschizându-se şi închizându-se, apoi imediat m-a strigat cu voce joasă, întrebându-mă dacă mă simţeam bine şi dacă aveam nevoie de ceva.

— N-am nevoie de nimic, i-am răspuns. Stau cât se poate de bine. Când pleacă bricul?

— O să ridice ancora în cel mult o jumătate de oră, mi-a zis el. Am venit doar ca să-ţi dau de ştire şi pentru că mă temeam că o să-ţi faci griji din pricina absenţei mele. Nu voi mai prinde ocazia să cobor, probabil încă vreo două sau trei zile. Sus, e totul în regulă. După ce urc şi închid chepengul, vino de-a

lungul frânghiei până la cuiul bătut în podea. O să găseşti ceasul meu – îţi poate fi de folos, că n-ai lumina zilei să te poţi orienta. Presupun că n-ai putea spune de cât timp eşti îngropat aici – de numai trei zile, Astăzi suntem în 20. Ţi-aş aduce ceasul până la cutia ta, dar mă tem să nu bage de seamă cineva că lipsesc.

Cu acestea, a urcat înapoi.

La aproape o oră după ce plecase, am simţit clar bricul punându-se în mişcare şi m-am felicitat în sinea mea pentru că în sfârşit pornisem într-o adevărată călătorie. Satisfăcut la acest gând, m-am hotărât să-mi uşurez situaţia cât se poate şi să aştept cursul evenimentelor până când mi se va permite să-mi schimb ladă pentru a mă bucura de beneficiile unei mai spaţioase, deşi nu cu mult mai confortabile, cabine. Prima mea grijă a fost să iau ceasul. Lăsând lumânarea aprinsă, am orbecăit prin beznă, ţinându-mă după frânghie, prin nenumărate cotituri, la capătul cărora am descoperit că, după ce străbătusem cu greu o bună distanţă, mă întorsesem, cu un picior sau două diferenţă, aproape în acelaşi loc de unde pornisem. În cele din urmă, am găsit cuiul şi, atingându-mi, aşadar, scopul incursiunii, m-am întors cu bine. Am început apoi să mă uit peste cărţile cu care fusesem – mişcător gest!

— Înzestrat, din care am ales expediţia lui Lewis şi Clarke la gurile Columbiei. Am citit o vreme din ea, până când, dând să aţipesc, am stins lumânarea cu multă grijă şi am căzut, curând, într-un somn greu.

La trezire, mi-am simţit mintea ciudat de tulbure şi a trebuit să mai treacă o vreme până ce mi-am putut da seama unde mă aflam. Treptat, însă, mi-am amintit totul. Aprinzând un chibrit, m-am uitat la ceas – stătuse şi, prin urmare, mi-era imposibil să socotesc cât de mult dormisem. Îmi înţepeniseră toate oasele şi a trebuit să mă ridic în picioare, între cufere, ca să mi le dezmorţesc. Deodată, m-a apucat o foame turbată şi m-am gândit la friptură rece de berbec, din care mai mâncasem şi înainte să adorm şi o găsisem delicioasă. Care nu mi-a fost mirarea când am găsit-o cu desăvârşire putrezită! Descoperirea m-a îngrijorat profund, căci, făcând legătura cu uitarea de sine pe care o încercasem la deşteptare, am început să suspectez că dormisem neobişnuit de mult. La aceasta se poate să fi contribuit şi aerul stătut din cală, care, pe termen lung, s-ar fi putut lăsa cu urmări mult mai serioase. Capul îmi plesnea de

durere, mi se părea că abia îmi trag respiraţia şi, pe scurt, eram năpădit de o mulţime de senzaţii neplăcute. Cu toate acestea, nu cutezam să încalc vreun consemn, deschizând chepengul sau într-alt fel, aşa că, întorcând ceasul, m-am străduit să mă liniştesc cum puteam.

Următoarele douăzeci patru de ore de chin, nimeni nu mi-a venit în ajutor şi nu mă puteam stăpâni să nu-l acuz pe Augustus pentru nepăsarea sa grosolană. Ceea ce mă îngrijora cel mai mult era că apa din ulciorul meu scăzuse la aproape o jumătate de pinta2 şi sufeream foarte tare de sete, căci, rămas fără berbec, mâncasem pe săturate din cârnaţii de Bologna. Mă simţeam foarte rău şi îmi pierdusem interesul pentru cărţi. De asemenea, eram copleşit de dorinţa de a dormi, deşi mă înfioram la gândul că m-aş putea lăsa pradă somnului, când putea exista o emanaţie otrăvitoare, ca aceea de mangal încins, în aerul închis al calei. În acelaşi timp, ruliul bricului îmi spunea că ne aflam în largul oceanului, iar un zgomot surd şi continuu, care parcă ajungea la urechile mele de la o imensă distanţă, mă încredinţa că vântul sufla cu neobişnuită putere. Nu puteam găsi o explicaţie pentru absenţa lui Augustus. Eram, cu siguranţă, destul de departe în largul oceanului ca să îmi dea voie să ies afară. Poate suferise vreun accident – totuşi nu-mi puteam închipui vreunul care să-l îndreptăţească să mă ţină atât de multă vreme prizonier, doar dacă, într-adevăr, nu murise subit sau nu căzuse peste bord – iar, la acest gând, n-am mai izbutit să mă liniştesc. Apoi, se mai putea să fi avut de-a face cu vânturi frontale şi să ne fi aflat, de fapt, tot în apropiere de Nantucket. La presupunerea aceasta, totuşi, am fost nevoit să renunţ, căci, dacă astfel ar fi stat lucrurile, bricul ar fi trebuit să se învârtă întruna, în vreme ce am dedus, din permanentă lui înclinaţie spre babord, că naviga sub o briză statornică dinspre tribord. Dar, chiar şi aşa, admiţând că am fi fost tot în apropierea insulei, oare de ce Augustus nu venise până la mine ca să mă anunţe? Chibzuind în felul acesta la necazurile singurătăţii şi ale sumbrei mele situaţii, am luat decizia să mai aştept încă douăzeci şi patru de ore, după care, dacă nu voi fi obţinut nici un ajutor, să mă îndrept către chepeng şi să încerc să port o discuţie cu prietenul meu sau, barem, la iau o gură de aer proaspăt prin deschizătură şi o provizie de apă din cabina lui. Deşi mă munceau toate aceste gânduri, am căzut, în ciuda

tuturor strădaniilor mele de rezistenţă, într-un somn profund sau, mai bine-zis, în letargie. Am avut nişte vise de-a dreptul înspăimântătoare. Toate soiurile de nenorociri şi de orori se abătuseră asupra mea. Printre multe alte cazne, eram sufocat, sub nişte perne imense, de nişte demoni cu înfăţişări dintre cele mai nepământeşti şi feroce. Şerpi uriaşi mă strângeau tare, încolăciţi în jurul meu, şi mă priveau ţintă, îngrozindu-mă cu ochii lor scânteietori. Apoi, deserturi, nesfârşite şi dintre cele mai dezolante şi mai ameninţătoare, se deschideau înaintea mea. Uriaşe şi ameţitor de înalte trunchiuri de copac, cenuşii şi lipsite de frunze, se ridicau unul după altul, cât vedeai cu ochii. Rădăcinile lor se pierdeau înfipte în mlaştini fără de margini, ale căror ape întunecate zăceau, negre ca smoala, neclintite şi deopotrivă de înspăimântătoare, dedesubt. Iar bizarii copaci păreau înzestraţi cu viaţă omenească, clătinându-şi încoace şi încolo braţele lor scheletice, strigând îndurare către apele mute, cu nişte glasuri pătrunzătoare şi sfâşietoare, ca în culmea agoniei şi disperării. Decorul s-a schimbat, şi acum eu stăteam, gol şi singur, în mijlocul întinderilor de nisip fierbinte ale Saharei. La picioarele mele era ghemuit un fioros leu de la tropice. Deodată, ochii lui sălbatici s-au deschis şi s-au fixat asupra mea. Dintr-un singur salt a ţâşnit în picioare, dezvelindu-şi colţii înfiorători. În clipa următoare, din gâtlejul său roşu a izbucnit un răget ca tunetul din ceruri, iar eu am fost trântit năprasnic la pământ sufocat, în culmea groazei, în cele din urmă, m-am trezit pe jumătate. Însă, visul meu nu era nicidecum vis. Acum eram pe deplin conştient. Labele unui monstru uriaş în carne şi oase îmi apăsau greu pieptul – îi simţeam răsuflarea fierbinte în ureche şi vedeam, prin întuneric, cum îi luceau colţii albi şi înfiorători deasupra mea.

Şi o mie de vieţi să-mi fi atârnat ca de un fir de păr de o singură mişcare sau de rostirea unei singure silabe, şi tot n-aş fi putut să mă clintesc sau să vorbesc. Fiara sau ce-o fi fost îşi păstra poziţia, deocamdată fără să încerce să mă rănească, în vreme ce eu zăceam sub ea, cu totul neputincios şi crezându-mă în ghearele morţii. Am simţit cum mă părăsesc puterile trupului şi ale judecăţii – într-un cuvânt că mă sfârşesc pur şi simplu de spaimă. Mi se învârtea capul, mi-era cumplit de rău, vederea mă lăsa, de până şi ochii fiarei care străluceau deasupra mea s-au stins. Într-un ultim şi suprem efort, am şoptit

o scurtă rugăciune către Domnul şi m-am resemnat cu gândul morţii. Sunetul vocii mele păru să stârnească toată furia mocnită a animalului. S-a repezit, cât era de lung, peste trupul meu – dar, care nu mi-a fost mirarea când, cu un lung şi înăbuşit scheunat, a început să mă lingă de zor pe faţă şi pe mâini, în cea mai extravagantă demonstraţie de dragoste şi de bucurie! Eram uluit, cu totul amuţit de surpriză – totuşi nu într-atât încât să nu recunosc scheunatul specific al lui Tiger, câinele meu Terra-Nova, şi ciudatul său mod de a se gudura, prea bine cunoscut. El era! Am simţit deodată cum îmi năvăleşte sângele în tâmple, într-o ameţitoare şi copleşitoare senzaţie de uşurare şi revenire la viaţă. M-am ridicat în grabă de pe salteaua pe care zăcusem şi, aruncându-mă de gâtul credinciosului meu tovarăş şi prieten, mi-am eliberat sufletul de povara strivitoare de până atunci printr-un fluviu de lacrimi nestăpânite.

Ca şi mai înainte, când m-am ridicat de pe saltea, mintea îmi era din cale-afară de răvăşită şi de confuză. O bună bucată de vreme mi-a fost aproape imposibil să leg două gânduri; dar, încetul cu încetul, puterea de judecată mi-a revenit, şi mi-am adus aminte multe dintre împrejurările în care ajunsesem acolo. Însă, nu puteam deloc să-mi explic prezenţa lui Tiger, iar, după ce m-am căznit să fac o mie de presupuneri în ceea ce-l privea, am fost silit să mă mulţumesc cu bucuria că se afla lângă mine, împărtăşindu-mi nefericita singurătate şi alinându-mi-o prin dovezile lui de afecţiune. Sunt destui oameni care îşi iubesc câinii, dar eu ţineam la Tiger în mod cu totul neobişnuit şi, cu siguranţă, niciodată n-a existat o fiinţă care să merite mai mult această iubire. De şapte ani de zile era tovarăşul meu nedespărţit şi într-o sumedenie de întâmplări îmi dovedise toate nobilele calităţi pentru care oamenii preţuiesc animalele. II salvasem, pe când era pui, din ghearele unui mic derbedeu din Nantucket care îl ducea, legat de gât cu o sfoară, să-l înece. Când a crescut, câinele îmi plătise datoria, vreo trei ani mai târziu, salvându-mă de bâta unui tâlhar de drumul mare.

Găsind ceasul, l-am dus la ureche şi-am constatat că se oprise din nou; dar, de data aceasta, nu m-am mirat, fiind convins, după modul ciudat în care mă simţeam, că dormisem, ca şi mai înainte, o vreme foarte lungă – cât de lungă, mi-era, bineînţeles, imposibil să spun. Eram mistuit de febră, iar setea îmi devenise insuportabilă. Am pipăit locul în jur după mica mea

provizie de apă, căci nu mai aveam lumină, mica lumânare din felinar arzând până la bază, iar peste cutia de chibrituri nereuşind să dau. Când am descoperit, în sfârşit, ulciorul, am constatat că era gol – fără îndoială, Tiger fusese ispitit să-l golească, la fel cum topise şi resturile ciozvârtei de berbec, al cărei os, bine curăţat, zăcea lângă capacul lăzii. De carnea dispărută mă puteam dispensa fără probleme, dar, gândindu-mă la apă, mi s-a strâns inima. Mă simţeam la capătul puterilor – într-atât încât tremuram din tot corpul, ca lovit de friguri, la cea mai mică mişcare sau efort în plus de necazurile mele, bricul se zgâlţâia sub un tangaj şi un ruliu foarte puternic, iar butoaiele de ulei care stăteau peste lada mea ameninţau să se prăbuşească din clipă în clipă, blocându-mi astfel orice cale de acces. De asemenea, suferam teribil de rău de mare. Toate acestea m-au determinat s-o pornesc la drum, orice ar fi, către chepeng, şi să obţin cât mai curând un ajutor, înainte de a nu mai fi în stare să-l cer. Ajungând la această hotărâre, am pipăit din nou în jur după cutia de chibrituri şi după lumânări. Pe cea dintâi am găsit-o, cu oarecare osteneală, dar, nedescoperind lumânările la fel de repede pe cât mă aşteptam (fiindcă îmi aminteam foarte exact locul în care le aşezasem), am renunţat pe moment la căutări şi, cerându-i lui Tiger să stea liniştit, am pornit fără zăbavă către chepeng.

În această tentativă, marea mea stare de slăbiciune a ieşit la iveală şi mai limpede. Abia-abia de mă puteam târî şi foarte des mi le înmuiau picioarele – la care, căzând neputincios cu faţa în jos, rămâneam câteva minute într-o amorţeală vecină cu letargia. Cu toate acestea, mă luptam să înaintez, târâş-grăpiş, temându-mă la flecare pas că aş putea leşina în îngustul şi întortocheatul culoar prin încărcătura din cală, şi atunci, cu siguranţă, tot ce aş fi obţinut ir fi fost să mor acolo. Într-un târziu, m-am avântat înainte cu toată energia pe care mi-o putusem impune şi m-am izbit tare cu capul de colţul ascuţit al unui cufăr cu ferecături de fier. Accidentul m-a năucit pentru câteva momente, dar am descoperit apoi, spre nespusa mea deznădejde, că ruliul rapid şi puternic al vasului deplasase cu totul cufărul pe culoar, blocându-mi complet trecerea. În pofida tuturor strădaniilor mele, nu l-am putut clinti nici măcar cu un inci din locul în care stătea, aproape înfipt între cutiile şi lemnele din jur. Aşadar, vlăguit cum eram, trebuia fie să renunţ să mă

mai conduc după frânghie şi să caut o altă trecere, fie să mă caţăr peste obstacol şi să-mi reiau drumul dincolo de el. Cea dintâi variantă prezenta prea multe greutăţi şi pericole, la care nici nu mă puteam gândi fără să mă înfior. Dacă aş fi ales-o, în actuala mea stare de slăbiciune, atât a minţii cât şi trupului, m-aş fi rătăcit negreşit şi aş fi pierit în mod jalnic în labirintul întunecos şi împuţit al calei. Ca atare, am început, fără altă ezitare, să-mi adun şi ultimele rămăşiţe de forţă şi curaj, căznindu-mă din răsputeri să mă urc pe cufăr.

Stând în picioare, în vederea acestui scop, am înţeles că era o întreprindere încă şi mai complicată decât mă temusem. De fiecare parte a îngustei treceri se înălţa un zid compact de baloturi grele, iar cea mai mică poticnire din partea mea mi le putea prăvăli În cap; chiar dacă acest lucru nu s-ar fi întâmplat, puteam găsi totuşi calea cu desăvârşire blocată la înapoiere, din cauza prăbuşirii grămezilor de materiale, după cum era acum la înaintare, prin acest obstacol. Cufărul cu pricina era o ladă lungă şi deosebit de voluminoasă, pe care nu aveai cum să pui piciorul, în zadar am încercat, prin toate mijloacele care îmi stăteau în puteri, să ajung la partea de sus, în speranţa că astfel voi reuşi să mă ridic apoi deasupra lui. Chiar dacă aş fi reuşit să urc pe el, desigur că forţele mi s-ar fi sfârşit în această acţiune şi nu mi-ar mai fi îngăduit să merg mai departe, aşa că, orice s-ar spune, a fost un lucru bun că n-am izbutit. Într-un târziu, într-un efort disperat de a urni cufărul de jos, am simţit o puternică vibraţie, în stânga mea. Mi-am duş rapid mâna spre colţ, unde se îmbinau stinghiile, şi am constatat că una dintre ele, foarte mare, lipsea. Cu ajutorul briceagului, pe care, din fericire, îl aveam la mine, am reuşit, după multă trudă, să o scot cu totul; şi, pătrunzând prin deschizătură, am descoperit, spre marea mea bucurie, că nu avea stinghii la capătul opus – cu alte cuvinte, că îi lipsea capacul, partea prin care îmi croisem eu drum fiind fundul cufărului. După aceea, n-am mai întâmpinat nici o piedică şi am mers de-a lungul frânghiei până când, în sfârşit, am găsit cuiul. Cu inima bătându-mi nebuneşte, m-am ridicat în picioare şi, mişcându-mă uşor, am împins în chepeng. Nu s-a ridicat destul de repede precum mă aşteptam şi am împins din nou, cu ceva mai multă hotărâre, deşi mă mai temeam să nu cumva să dau de vreo altă persoană decât Augustus în cabină. Trapa, însă, spre profunda mea uimire, a

rămas de neclintit şi m-am îngrijorat întru câtva, pentru că ştiam că, înainte, nu cerea mare efort ca s-o dai la o parte. Am împins cu putere – a continuat să nu se mişte; am împins cu toată puterea mea – tot nu s-a deschis; am împins cu turbare, cu furie, cu disperare – a rezistat tuturor eforturilor mele şi era evident, din faptul că nu se lăsa urnită, fie că deschizătura fusese descoperită şi bătută în cuie, fie că vreo greutate uriaşă, cât să-ţi iei gândul c-ai putea s-o urneşti din loc, fusese aşezată deasupra ei.

M-a cuprins o nespusă groază şi deznădejde. În zadar am încercat să îmi imaginez un motiv pentru care fusesem astfel înmormântat.

Nu puteam să-mi adun şi să-mi ordonez gândurile. Lăsându-mă moale la podea, am dat frâu liber, în pofida voinţei mele, celor mai negre închipuiri, în care înfiorătoarele moduri de a muri, de sete, de foame, prin sufocare şi înmormântat de viu, planau deasupra capului meu, ca fiind nenorocirile care, cu siguranţă, mă pândeau. Într-un târziu, mi-am redobândit o oarecare prezenţă de spirit. M-am ridicat şi am început să pipăi după locul de îmbinare sau după nişte crăpături ale chepengului. Găsind câteva, le-am cercetat îndeaproape, ca să mă conving dacă prin ele nu străbătea vreo rază de lumină din cabină – dar nu se vedea niciuna. Atunci, am înfipt lama briceagului printre scânduri, până când am întâmpinat rezistenţă de la un obstacol dur. Zgâriindu-l, am descoperit că era un obiect de fier masiv, care, după modul specific în care se ondula mişcarea lamei când o treceam de-a lungul său, am dedus că era un lanţ de ancoră. Singurul lucru care îmi mai rămăsese de făcut era să mă întorc la cuşca mea şi, acolo, ori să îmi plâng soarta amară, ori să încerc să îmi stăpânesc gândurile cât să-mi permită Il pun la cale un plan de a mă salva. Trecând la acţiune fără întârziere, am izbutit, după nenumărate piedici, să ajung înapoi. Când m-am prăbuşit, stors de vlagă, pe saltea, Tiger s-a întins şi el, atât era de lung, lângă mine şi părea că, prin gudurăturile sale, ar vrea să îmi aline suferinţele şi să mă încurajeze să le îndur cu dârzenie.

În cele din urmă, ciudăţenia purtării sale m-a făcut curios. După ce îmi lingea faţa şi mâinile câteva minute, se oprea scurt şi scheuna încetişor. Când îmi întindeam mâna către el, îl găseam de fiecare dată întins pe spate, cu labele ridicate.

Purtarea aceasta, repetată de atâtea ori, mi se părea bizară şi nu-mi puteam da seama ce înseamnă. Cum câinele părea abătut, mi-am zis că poate se rănise şi, atunci, apucându-i labele în mână, i le-am cercetat una câte una, dar n-am găsit nici urmă de rană. Atunci, mi-am imaginat că îi era foame şi i-am dat o bucată mare de şuncă, pe care a înfulecat-o cu poftă – însă, după aceea, şi-a reînceput neobişnuitele demersuri. Văzând aşa, m-am gândit că suferea, ca şi mine, de văpuia setei şi era cât pe-aci să cred că găsisem motivul, când mi-a fulgerat prin minte ideea că nu-i cercetasem decât labele şi putea fi rănit altundeva, pe corp sau la cap. L-am pipăit cu atenţie pe cap, dar n-am descoperit nimic. Dar, când mi-am trecut mâna în lungul spinării sale, i-am simţit blana zbârlită pe o fâşie îngustă, care-i încercuia corpul ca un inel. Cercetându-l mai atent, am dat peste o bucăţică de ceva care semăna la pipăit cu hârtia, rulată pe o sfoară, care trecea prin sulul de hârtie şi era legată în aşa fel încât să-l fixeze imediat sub umărul stâng al animalului.

Capitolul III.

Imediat m-am gândit că hârtia era un bilet de la Augustus şi că fără îndoială s-a întâmplat vreun accident care l-a împiedicat să mă elibereze din carcera mea, iar prin această metodă mă înştiinţa despre cum stăteau lucrurile. Tremurând de nerăbdare, am pornit din nou să-mi caut chibriturile şi lumânările. Îmi aduceam vag aminte că le aşezasem cu grijă, undeva, cu puţin înainte de a adormi. Într-adevăr, înainte de ultima incursiune către chepeng, fusesem în stare să-mi amintesc cu precizie locul unde le pusesem la păstrare. Însă, acum, în zadar mă străduiam să îmi reamintesc şi timp de o oră întreagă m-am chinuit degeaba, căutând fără succes obiectele lipsă – fără îndoială, niciodată n-am mai trăit o asemenea stare de nelinişte şi nesiguranţă. Într-un târziu, în timp ce bâjbâiam după ele, cu fruntea aproape lipită de lest, la gura lăzii şi dincolo de ea, am zărit o geană de lumină licărind dinspre cârmă. Mut de uimire, am încercat să mă duc spre ea, căci părea să vină de la numai câteva picioare distanţă de locul unde mă aflam. Nici n-am apucat să mă mişc într-acolo şi licărirea s-a topit în beznă, ieşindu-mi din vedere, şi, ca s-o prind din nou, am fost silit să mă preling înapoi pe lângă ladă până când am ajuns exact în poziţia iniţială. Apoi, mişcându-mi capul cu precauţie, când într-o parte, când într-alta, am descoperit că, înaintând încet, cu

multă grijă, în direcţia opusă celei în care pornisem la început, reuşeam să mă apropii de ea, fără s-o mai pierd din ochi. Curând, am ajuns drept la ţintă (trecând cu greu prin nenumărate culoare strâmte şi cotite) şi am descoperit că licărul venea de la câteva fragmente din chibriturile mele, care zăceau într-un butoi gol, căzut într-o rână. Mă întrebam cum de ajunseseră chibriturile în locul acela, când am dat cu mâna peste două sau trei bucăţele de ceară, care fuseseră, de bună seamă, molfăite de câine. Am înţeles dintr-o dată. Îmi înghiţise toată provizia de lumânări şi mi-am pierdut speranţa că voi putea citi vreodată bileţelul lui Augustus. Cele câteva picături de ceară erau atât de tocate şi împrăştiate printre celelalte gunoaie din butoi, încât nu mai puteam nădăjdui că mi-ar mai fi de folos şi le-am lăsat acolo. Gămăliile de fosfor ale chibriturilor, din care mai rămăseseră doar vreo două sau trei fărâmiţe, le-am cules toată grija şi, cu mare greutate, m-am întors cu ele la cutia mea, unde Tiger nu se clintise nici o clipă.

Ce trebuia să fac mai departe, nu-mi dădeam seama. În cală era atât de întuneric încât nu-mi vedeam mâna oricât mi-aş fi apropiat-o de ochi. Bucata albă de hârtie abia se desluşea, chiar dacă mă uitam ţintă la ea. Plimbând-o dinspre marginea retinei spre mijlocul ei – sau, ca să zic aşa, privind-o cu albul ochilor în timp ce mi-o treceam pe dinainte, am descoperit că devenea, într-o oarecare măsură, perceptibilă. Vă puteţi închipui ce beznă domnea în închisoarea mea! Iar biletul de la prietenul meu, dacă într-adevăr era un bilet de la el, părea sortit doar să-mi sporească amărăciunea, tulburându-mi degeaba mintea, şi aşa destul de slăbită şi febrilă. În zadar mi-am stors creierii gândindu-mă la o mulţime de căi absurde pentru a face rost de lumină – nişte căi aidoma acelora pe care le-ar putea găsi cineva în delirul provocat opium, fiecare dintre ele înfăţişându-i-se narcomanului, rând pe rând, drept cea mai rezonabilă şi cea mai la îndemână dintre soluţii, după cum îl stăpâneşte pe el fie puterea de judecată, fie imaginaţia, alternativ, când una, când cealaltă. Până la urmă, mi-a venit o idee care mi s-a părut de bun-simţ şi care m-a făcut să mă mir, pe bună dreptate, că nu-mi trecuse prin minte până atunci. Am aşezat bucata de hârtie pe spatele unei cărţi şi, adunând bucăţelele de fosfor de la chibriturile pe care le culesesem din butoi, le-am presărat deasupra. Apoi, cu palma, le-am frecat de hârtie, rapid şi

continuu. O lumină clară s-a răspândit de la sine aproape în aceeaşi clipă pe întreaga suprafaţă – şi, dacă ar fi fost ceva scris, sunt sigur că aş fi putut citi fără nici o greutate. Dar nu era nici o silabă – doar o suprafaţă sinistru şi dezolant de albă; lumina s-a stins în câteva secunde, iar inima mea a murit odată cu ea.

Am mai spus, de câteva ori, că mintea mea, într-o perioadă anterioară, fusese cuprinsă de un soi de paralizie vecină cu idioţenia. Existau, desigur, şi unele intervale de perfectă luciditate, ba chiar, din când în când, chiar de entuziasm – deşi mai rare. Trebuie să vă reamintesc că mai multe zile în şir inhalasem aerul aproape pestilenţial dintr-o cală închisă ermetic, a unui vas de pescuit balene şi, în plus, o atât de lungă vreme avusesem doar o neîndestulătoare porţie de apă – în ultimele paisprezece sau cincisprezece ore, nu mai avusesem nici un strop – şi nici nu închisesem vreo clipă ochii. Singura mea hrană, după ce pierdusem friptura de berbec, consta numai în alimente sărate, care îmi stârneau şi mai mult setea – în afară de pesmeţi, dar aceştia din urmă nu-mi erau de folos, întrucât erau prea uscaţi şi prea greu de înghiţit pentru gâtul meu deja umflat şi pârjolit de sete. Mai făcusem şi febră şi mă simţeam, din toate punctele de vedere, insuportabil de bolnav. Aşa se explică faptul că multe ore de deznădejde chinuitoare au trecut de la ultima mea ispravă, aceea cu fosforul, până să-mi răsară de la sine în minte gândul nu examinasem decât o faţă a hârtiei. Nu voi încerca să vă descriu turbarea care m-a cuprins (deoarece cred că am simţit mânie mai mult decât orice altceva), când am înţeles greşeala grosolană pe care o comisesem. Prostia în sine ar fi fost neînsemnată, dacă eu, în nebunia şi graba mea, n-aş fi dus-o la apogeu – dezamăgit că nu găsisem nici un cuvânt pe bilet, îl rupsesem în bucăţele şi îl aruncasem, cu neputinţă să spun unde anume.

De partea cea mai nefericită a acestei probleme am fost salvat de isteţimea lui Tiger. Descoperind, după o îndelungată explorare, o bucăţică din bilet, i-am trecut-o pe sub nas câinelui şi m-am străduit să-l fac să priceapă că trebuie să-mi aducă şi restul. Spre uimirea mea – căci nu-l dresasem să facă niciunul dintre lucrurile pentru care rasa lui este faimoasă – păru că înţelege dintr-odată ce voiam şi, căutând câteva momente

încoace şi încolo, curând mi-a găsit o bucată mult mai mare. Aducându-mi-o pe aceasta, a făcut o pauză, frecându-şi botul de mâna mea, de parcă aştepta să-l laud pentru ce făcuse. L-am bătut uşor cu palma pe creştet şi imediat a pornit din nou la treabă. De data aceasta, au trecut câteva minute bune înainte să se întoarcă, dar, când a venit, a adus cu el o bucată şi mai mare, care s-a dovedit a fi toată partea ce mai lipsea – se părea că îl rupsesem numai în trei bucăţi. Din fericire, n-am avut prea mare bătaie de cap să găsesc şi cele câteva fărâmiţe de fosfor rămase – conducându-mă după licărul slab pe care vreo două sau trei gămălii încă îl mai emiteau. Necazurile de până atunci mă învăţaseră minte să nu mă mai pripesc, aşa că, acum, m-am gândit pe îndelete la ce trebuia să fac. Este foarte probabil, mi-am zis eu, ca vreo câteva cuvinte să fie scrise pe cealaltă parte a hârtiei, pe care n-am examinat-o – dar care să fie acea parte? Potrivind bucăţile una lângă alta n-aş fi obţinut vreun indiciu în această privinţă, dar măcar m-aş fi convins că toate cuvintele (dacă într-adevăr existau) se aflau pe o singură parte şi înlănţuite corect unele după altele, aşa cum fuseseră scrise. Era obligatoriu să găsesc o soluţie la această problemă şi încă una în afară de orice îndoială, întrucât fosforul rămas nu mi-ar fi ajuns şi pentru o a treia încercare, dacă aş fi dat greş în aceasta pe care mă pregăteam s-o fac. Am aşezat hârtia pe o carte, ca şi mai înainte, şi iarăşi am stat câteva minute pe gânduri, rumegând problema în minte. În cele din urmă, mi-am spus că ar fi greu de crezut că partea scrisă să nu fie puţin mai vălurită şi, dacă aş fi pipăit atent, i-aş fi simţit relieful şi aş fi determinat astfel care era partea cu pricina. M-am hotărât să încerc experimentul şi mi-am plimbat degetul, foarte uşor, întâi peste partea care era în sus. N-am simţit, însă, nimic, aşa că am întors hârtia, potrivind din nou fragmentele pe carte. Încă odată, mi-am trecut arătătorul cu deosebită atenţie peste hârtie, până când am observat o foarte uşoară, dar perceptibilă strălucire, care apărea imediat în urma trecerii degetului. Ştiam că acest lucru se datora stratului fin de fosfor care rămăsese lipit de hârtie la prima mea încercare. Aşadar, cealaltă parte, de dedesubt, trebuia să fie cea cu scrisul, dacă în final scris urma să se dovedească a fi. Am întors din nou biletul şi am reînceput operaţiunea. Frecându-l cu fosforul, s-a luminat ca şi mai înainte – de data aceasta, câteva rânduri, scrise lăbărţat, de mână şi la

prima vedere cu cerneală roşie, s-au ivit foarte clar. Lumina, deşi suficient de puternică, nu durase decât foarte puţin. Dar chiar şi aşa, dacă n-aş fi fost atât de agitat, aş fi avut suficient timp să citesc cu atenţie cele trei propoziţii dinaintea ochilor mei – căci observasem că sunt trei. Numai că, în dorinţa mea nestăpânită de a citi totul dintr-o dată, am reuşit să reţin doar ultimele şapte cuvinte, care spuneau următoarele: sânge… Scapi cu viaţă dacă rămâi ascuns”.

Sunt ferm convins că şi de-aş fi fost în stare să aflu tot conţinutul biletului – adică întregul avertisment pe care prietenul meu încercase să mi-l transmită – şi dacă avertismentul respectiv mi-ar fi dezvăluit povestea celui mai amuţitor dezastru, tot n-ar fi putut să-mi insufle barem a zecea parte din cumplită şi totuşi nedesluşita groază cu care m-a umplut frântura de înştiinţare primită astfel. De asemenea, „sânge”, acest cuvânt al cuvintelor – dintotdeauna încărcat de mister, de suferinţă şi de groază – cât de greu de semnificaţie mi s-a părut atunci şi cât de îngheţat şi de copleşitor (desprins, cum era, de cuvintele de dinainte care să-l califice ori să-l precizeze) răsunau laconicele sale silabe în beznă adâncă a închisorii mele, pătrunzând până în ungherele cele mai tainice ale sufletului meu!

Augustus avea, fără nici o îndoială, motive întemeiate când mă sfătuia să rămân ascuns, iar eu am făcut mii de presupuneri despre ce anume putea fi vorba – însă n-am fost în stare să concep nimic care să ofere un răspuns mulţumitor la această enigmă. Îndată după întoarcerea mea din ultima incursiune până la chepeng şi înainte că purtarea ciudată a lui Tiger să-mi atragă atenţia, mă hotărâsem să mă fac auzit cu orice risc de cei de la bord sau, dacă nu aş fi reuşit în această direcţie, să îmi deschid un drum prin puntea superioară. Raza de încredere pe care o simţisem că, în caz de extremă urgenţă, voi fi în stare să o scot la capăt printr-una din aceste două metode îmi susţinuse moralul (pe care altminteri l-aş fi pierdut) pentru a îndura toate neajunsurile situaţiei mele. Însă, cele câteva cuvinte pe care le putusem câţi îmi închiseseră şi aceste ultime portiţe de salvare, şi acum, pentru prima oară, simţeam întreaga povară a sorţii mele nefericite. În culmea disperării, m-am trântit din nou pe saltea unde, timp de o zi şi o noapte, am

zăcut într-un fel de letargie, întreruptă doar de scurte perioade de luciditate, în care îmi reaminteam toată povestea.

În cele din urmă, m-am sculat încă o dată şi m-am apucat să chibzuiesc la grozăviile care mă împresurau. Următoarele douăzeci şi patru de ore era probabil că o să mai rezist fără apă – peste această limită n-aş fi putut sigur. La începutul detenţiei mele, luasem fără reţineri din întăritoarele cu care mă aprovizionase Augustus, dar acestea nu făcuseră altceva decât să-mi înteţească febră şi nu-mi astâmpăraseră nici o clipă setea. Acum nu-mi mai rămăsese decât vreun gill3 dintr-un soi de lichior de piersici, tare, de la care mi se întorcea stomacul pe dos. Cârnaţii îi isprăvisem, din şuncă nu mai aveam decât o bucăţică de şorici, iar toţi pesmeţii, în afară de vreo câteva firimituri dintr-unul, mi-i mâncase Tiger. În plus, faţă de toate necazurile mele, durerea de cap creştea de la o clipă la alta şi, odată cu ea, simptomele delirului care mă tortura, ba doborându-mă, ba mai slăbindu-mă, încă de la primul meu somn. În ultimele ore, abia de putusem să respir, iar, acum, fiecare tentativă în acest sens se lăsa cu nişte junghiuri foarte dureroase în piept. Şi mai aveam un motiv de îngrijorare, de cu totul altă natură, unul care, într-adevăr, îmi băga spaima în oase şi care a constituit principalul imbold să mă smulg din inerţia în care zăceam pe saltea – şi acesta provenea din purtarea câinelui.

Am observat prima oară o schimbare în atitudinea lui când frecasem fosforul pe hârtie, la ultima mea experienţă. În timp ce frecam, îşi repezise botul la mâna mea cu un mârâit scurt, dar eu eram prea agitat în momentul acela ca să-i dau vreo atenţie.

Curând după aceea, vă reamintesc, mă trântisem pe saltea şi căzusem într-un soi de amorţeală. Deodată, am devenit conştient de un şuierat ciudat la urechea mea şi am descoperit că provenea de la Tiger, care gâfâia şi horcăia de parcă ar fi fost teribil de aţâţat, cu ochii fulgerând sălbatic prin întuneric. I-am vorbit şi mi-a răspuns cu mârâituri înfundate, apoi s-a liniştit. După aceea, am recăzut în agonia mea, din care am fost trezit din nou, în acelaşi mod. Lucrul acesta s-a repetat de vreo trei sau patru ori, până când, în sfârşit, purtarea lui m-a speriat într-atât de tare încât m-am dezmeticit pe de-a întregul. În momentul acela, era aşezat aproape de capacul lăzii, mârâind înfiorător, deşi cumva înfundat, şi clămpănind din colţi ca apucat

de friguri. Nu mă îndoiam că lipsa de apă sau aerul închis din cală îl aduseseră la turbare şi mă vedeam pus în mare încurcătură, neştiind ce să fac mâi departe. Mi se rupea sufletul la gândul să-l ucid, totuşi părea absolut necesar pentru propria-mi siguranţă. Îi zăream clar ochii pironiţi asupra mea, exprimând o duşmănie de moarte, şi mă aşteptam ca, din clipă în clipă, să mă atace. În cele din urmă, am simţit că nu mai puteam îndura groaznică ameninţare, hotărându-mă să ies din ladă cu orice preţ şi să termin cu el, dacă împotrivirea lui avea să mă oblige s-o fac. Ca să ajung afară, trebuia să trec chiar peste trupul lui şi deja dădea semne că îmi ghicise intenţiile – ridicându-se pe labele din faţă (ceea ce am dedus după schimbarea poziţiei ochilor săi) şi arătându-şi toţi colţii, albi, uşor de zărit. Am luat restul de şorici de la şuncă şi o sticlă cu lichior, ţinându-le bine, şi un cuţit de tranşat carnea, pe care mi-l lăsase Augustus, apoi, înfăşurând haina pe mine cât mai strâns cu putinţă, am făcut o mişcare spre gura lăzii. Îndată ce m-a simţit, câinele a sărit, cu un mârâit puternic, la gâtul meu. S-a izbit cu toată greutatea corpului său de umărul meu drept, iar eu am fost trântit brusc în partea stângă, în timp ce furibundul animal s-a rostogolit peste mine. Căzusem în genunchi, cu capul îngropat în pături, ceea ce m-a apărat de cel de-al doilea atac sălbatic – i-am simţit colţii ascuţiţi înfigându-se cu putere în lâna păturilor din jurul gâtului meu, dar, spre norocul meu, fără să fie în stare să străpungă toate cutele. Ajunsesem acum sub animal şi, în doar câteva momente, aveam să fiu complet în puterea lui. Disperarea mi-a dat puteri, aşa că m-am ridicat cu îndrăzneală, scuturându-l de pe mine cu o mână de fier şi trăgând de păturile de pe saltea, pe care i le-am aruncat în cap; mai înainte să apuce să se descotorosească de ele, m-am strecurat afară din ladă ţi i-am pus repede capacul, împiedicându-l să mă urmărească. În încleştarea aceasta, însă, fusesem silit să dau drumul bucăţelei de şorici, iar acum m-am trezit că întregul meu stoc de provizii se redusese la un singur gill de lichior. Odată ce-am ajuns la această constatare, m-am simţit zgândărit să-mi fac poftă, cum ar fi făcut orice copil răzgâiat în condiţii asemănătoare, şi, ridicând sticla la gură, am golit-o până la ultima picătură şi-am izbit-o furios de podea.

Abia se stinsese ecoul sticlei sparte, când mi-am auzit numele. Strigat de un glas grăbit, dar stăpânit, venind dinspre

cârmă. Aşa ceva era atât de neaşteptat pentru mine şi atât de mare era emoţia care m-a cuprins auzindu-l, încât m-am străduit zadarnic să răspund. Eram cu desăvârşire lipsit de grai şi stăteam – în culmea groazei că prietenul meu ar putea ajunge la concluzia că am murit şi ar putea pleca fără să încerce să mai vină până la mine – ca pironit, între baloturile de la gura lăzii, tremurând spasmodic, dorind cu înfocare şi zbătându-mă să scot un sunet. Soarta tuturor cuvintelor din lume să fi atârnat de o singură silabă şi tot n-aş fi putut s-o rostesc. Se auzea acum o mişcare uşoară printre maldărele de lucruri, undeva, în faţa locului în care mă aflam. Curând, zgomotul a devenit mai puţin lămurit, apoi şi mai slab, apoi mai slab încă. Oare voi putea uita vreodată ce-am simţit în acel moment? Pleca – prietenul meu, tovarăşul meu, de la care pe bună dreptate aşteptam atât de multe – pleca – avea să mă părăsească – s-a dus! Mă lăsa să mor în chinuri, să-mi dau duhul În cea mai cumplită şi mai dezgustătoare dintre temniţe – când un cuvânt, o singură silabă scurtă m-ar fi salvat – totuşi această unică silabă eu n-o puteam articula! Am simţit, cred, de zece mii de ori mai mult decât toate chinurile morţii. Mi se învârtea creierul în cap şi m-am prăbuşit, agonic, peste ladă.

În cădere, cuţitul de tranşat carnea mi-a ieşit din cingătoare şi a picat zornăind la podea. Niciodată muzica vreunei melodii măiastre n-a sunat mai dulce în urechile mele! Încordat la limită, am tras cu urechea, încercând să-mi dau seama de efectul zgomotului asupra lui Augustus – căci ştiam că fiinţa care mă strigase nu putea fi altcineva. Câteva momente, a domnit o tăcere deplină, într-un târziu, mi-am auzit din nou numele: „Arthur!”, repetat cu o voce scăzută, foarte şovăielnică. Speranţa reînviată mi-a descătuşat dintr-o dată puterea vorbirii şi am ţipat cât de tare m-au ţinut curelele:

— Augustus! Oh, Augustus!

— Ssst! Pentru numele lui Dumnezeu, taci! Mi-a răspuns el cu glasul tremurând de îngrijorare. Sunt lângă tine într-o clipă… Îndată ce o să-mi pot face un drum prin cală.

Multă vreme l-am auzit strecurându-se printre baloturi şi fiece secundă îmi părea mai lungă decât veacul. Într-un sfârşit, am simţit că-mi pune o mână pe umăr şi că îmi duce, în aceeaşi clipă, o sticlă cu apă la gură. Numai cei care au scăpat pe neaşteptate din ghearele morţii sau cei care au cunoscut

chinurile insuportabile ale setei în împrejurări la fel de grave ca acelea pe care a trebuit eu să le îndur în sinistra mea temniţă îşi pot face o idee despre bucuria de nespus pe care mi-a oferit-o acea lungă înghiţitură, cea mai bogată în senzaţii fizice dintre cele mai plăcute.

Când mi-am mai potolit cât de cât setea, Augustus a scos din buzunar trei sau patru cartofi fierţi, pe care i-am înfulecat cu mare lăcomie. Adusese cu el şi o lumânare într-un felinar, iar razele sale binecuvântate mi-au produs o plăcere tot atât de mare ca şi mâncarea şi băutura. Dar eram nerăbdător să aflu cauza îndelungatei sale absenţe, la care el a început să-mi povestească ce se mai petrecuse la bord de când fusesem încarcerat.

Capitolul IV.

Bricul a ridicat ancora, aşa cum bănuisem, cam la o oră după prietenul meu îmi adusese ceasul. Aceasta s-a petrecut pe 20 iunie. Se cuvine să reamintesc faptul că, la momentul respectiv, eu eram deja de trei zile în cală, timp în care fusese o permanentă vânzoleală la bord şi un aşa du-te-vino, mai ales în cabina principală şi în celelalte, încât Augustus nu avusese nici o şansă să mă viziteze fără a risca să fie descoperit secretul chepengului. Când, într-un târziu, a venit, eu l-am asigurat că îmi era cât se putea de bine şi, prin urmare, următoarele două zile şi-a făcut prea puţine griji în ceea ce mă privea – deşi continuă să pândească un prilej pentru a coborî. Abia în cea de-a patra zi a găsit unul. În mai multe rânduri, de-a lungul acestei perioade, îi trecuse prin minte să-l pună la curent pe tatăl său despre ispravă şi să mă aducă imediat sus – dar încă nu ne îndepărtaserăm destul de Nantucket şi nu era sigur, după unele afirmaţii care-i scăpaseră căpitanului Barnard, că nu s-ar fi întors de îndată ce m-ar fi descoperit la bord. De altă parte, chibzuind asupra situaţiei, Augustus, după cum mi-a mărturisit, nu-şi putea închipui că aş fi dus deja lipsă de ceva sau că aş fi şovăit, în acest caz, să-mi comunic doleanţele la chepang. Aşadar, după ce a cântărit situaţia, s-a hotărât să mă lase să aştept până i s-ar fi ivit o ocazie să mă viziteze neobservat. Aceasta, clipă cum am spus mai sus, nu s-a întâmplat decât în a patra zi de când îmi adusese ceasul şi în cea de-a şaptea de când păşisem prima oară în cală. Atunci, coborâse fără să ia la el nici apă, nici de demâncare, având mai degrabă intenţia să-

mi dea de veste că era acolo şi să mă facă să vin de la ladă până la chepeng – apoi s-ar fi urcat înapoi în cabina lui şi abia după aceea mi-ar fi înmânat nişte provizii. Aşadar, când a coborât în acest scop, a constatat că dormeam, căci se pare că sforăiam foarte tare. După toate socotelile mele pe marginea acestui subiect, acesta trebuie să fi fost somnul adânc în care căzusem imediat după ce mă întorsesem cu ceasul de la chepeng şi care, prin urmare, înseamnă că durase cel puţin trei zile şi trei nopţi. De curând, am avut ocazia să mă conving, atât din experienţa mea cât şi din relatările altora, de puternicele efecte soporifice ale miasmei răspândite de uleiul de peşte rânced, dacă este ţinut într-un loc fără aerisire – şi, când mă gândesc la starea calei în care am fost închis şi la îndelungata perioadă în care bricul fusese folosit ca balenieră, sunt mai înclinat să mă minunez că m-am mai trezit totuşi, o dată adormit, decât că somnul mi-a fost neîntrerupt întreaga perioadă despre care vorbeam.

Augustus m-a strigat, la început, pe şoptite şi fără să închidă chepengul în spatele lui – dar nu i-am răspuns în nici un fel. Atunci, a închis trapa şi m-a strigat întâi mai tare, apoi foarte tare – eu am continuat să sforăi. Nu ştia ce să facă. I-ar fi luat ceva timp ca să-şi croiască un drum prin harababură din cală până la mine la ladă, iar în acest interval absenţa sa i-ar fi sărit în ochi căpitanului Barnard, care avea nevoie de el mai mereu, ca să-i ordoneze şi să-i copieze documentele referitoare la călătoria vasului. Aşadar, după ce s-a gândit mai bine, s-a decis să urce şi să aştepte alt prilej ca să-mi facă o vizită. I-a fost uşor să adopte această hotărâre, întrucât somnul meu adânc i s-a părut foarte firesc şi nu putea bănui că suferam de vreun neajuns din pricina detenţiei mele. Tocmai se împăcase cu gândul asupra acestui punct, când atenţia i-a fost brusc atrasă de o zarvă neobişnuită, al cărei zgomot i s-a părut că venea din cabină. A ieşit prin chepeng cât de repede a putut, l-a încuiat şi apoi a deschis larg uşa cabinei sale. Dar, nici n-a apucat să pună piciorul pe prag, când un foc de pistol i-a fulgerat prin faţă şi, în acelaşi moment, a fost doborât cu o lovitură de manelă de cabestan.

O mână puternică îl ţinea la podea, în cabină, încleştată strâns de gâtul lui şi, cu toate acestea, încă a mai fost în stare să vadă ce se petrecea în jur. Tatăl său era legat de mâini şi de

picioare, şi zăcea lat pe treptele scării de sub tambuchiu, cu capul în jos şi cu o rană adâncă în frunte, din care sângele curgea şiroaie. N-a rostit nici un cuvânt şi, la prima vedere, ai fi zis că dădea să moară. Deasupra lui stătea aplecat secundul, uitându-se la el cu o expresie de batjocură drăcească, în timp ce îl scotocea tacticos prin buzunare, din care, la un moment dat, a scos o pungă şi un ceas de buzunar. Şapte marinari din echipaj (printre care şi bucătarul, un negru) răscoleau cabinele de la babord după arme, de unde s-au dotat cu muschete şi muniţie. În afară de Augustus şi de căpitanul Barnard, mai erau nouă oameni în cabină, cei mai ticăloşi dintre toţi de pe bric. Apoi, netrebnicii au urcat din nou pe punte, luându-mi prietenul cu ei, după ce îi legaseră mâinile la spate. S-au dus drept la teugă, care era închisă pe dinăuntru – doi dintre răzvrătiţi păzind intrarea înarmaţi cu securi, alţi doi stând la cabina principală. Secundul a strigat, cu voce aspră:

— Se aude, acolo, jos? Ia suiţi-vă încoace, unul câte unul… Dar, băgaţi la cap: fără vorbă!

S-au scurs câteva minute până când să apară unul – într-un târziu, un englez care se tocmise pe vas ca novice, a urcat, smiorcăindu-se jalnic, implorându-l umil pe secund să-i cruţe viaţa. Singurul răspuns primit a fost o lovitură de secure în frunte. Bietul băiat s-a prăbuşit pe punte fără un geamăt, iar bucătarul negru l-a ridicat în braţe ca pe un copil şi l-a azvârlit, liniştit, în mare. Auzind lovitura şi plescăitul trupului în mare, cei de jos nu s-au mai lăsat înduplecaţi să se aventureze pe punte, nici cu ameninţări, nici cu făgăduieli, până când cineva a venit cu propunerea să-i afume ca să-i scoată. Atunci, s-a iscat o năvală generală a celor de jos, iar, pentru o clipă, a părut posibil ca bricul să fie recucerit. Totuşi, răzvrătiţii au izbutit, până la urmă, să-i încuie în teugă – numai şase din adversarii lor apucaseră să urce. Aceştia şase, văzându-se copleşiţi ca număr şi fiind neînarmaţi, s-au predat, după o scurtă rezistenţă. Secundul le-a vorbit mieros – urmărind, desigur, să îi convingă pe cei rămaşi jos să cedeze, căci auzeau fără probleme tot ce se spunea pe punte. Rezultatul a dovedit că-i mirosise bine şi, de asemenea, ce diabolică răutate zăcea în el. Cei din teugă şi-au exprimat neîntârziat intenţia de a se supune şi, urcând, unul după altul, au fost legaţi de mâini şi-apoi trântiţi pe spate,

laolaltă cu primii şase – în total, adică membrii echipajului care nu fuseseră amestecaţi în răzmeriţă, douăzeci şi şapte.

A urmat cea mai cumplită scenă de măcel. Marinarii legaţi au târâţi spre schelă. Acolo, bucătarul stătea cu o secure şi îşi lovea fiecare victimă în cap, după care aceasta era împinsă peste parapet de ceilalţi rebeli. Astfel au pierit douăzeci şi doi de marinari, timp în care Augustus se socotea pierdut, aşteptându-se să-i vină rândul dintr-o clipă într-alta. Dar, se părea că nemernicii osteniseră sau se plictisiseră de îndeletnicirea lor sângeroasă, pentru că ultimii patru prizonieri, împreună cu prietenul meu, care fuse trântit pe punte laolaltă cu ceilalţi, au fost cruţaţi când secundul a trimis jos după rom şi întreaga şleahtă de ucigaşi s-a pus pe chef, ţinând-o tot într-o băută până la apusul soarelui. Atunci, a izbucnit între ei o ceartă referitor la soarta supravieţuitorilor – care zăceau la numai patru paşi mai încolo şi le auzeau fiecare cuvinţel. Asupra câtorva rebeli, lichiorul părea să fi avut un efect calmant, întrucât s-au ridicat mai multe voci în favoarea eliberării tuturor prizonierilor, cu condiţia să treacă de partea răzmeriţei şi să împartă prada. Bucătarul negru, însă (care, din toate punctele de vedere, era un drac împeliţat şi care părea să le impună tot atâta respect, dacă nu chiar mai mult, cât secundul însuşi), nici nu voia s-audă de vreo propunere de acest fel şi, în mai multe rânduri, chiar s-a ridicat hotărât să-şi sfârşească treaba la schelă. Din fericire, era în asemenea hal de beat încât tovarăşii săi puţin setoşi de sânge au reuşit, de fiecare dată, fără prea mari eforturi, să-l oprească. Printre aceştia din urmă, era şi un şef de linie, Dirk Peters, cum îl numeau ei. Omul acesta era fiul unei squaw4 indiene din tribul Upsaroka, trib care trăieşte la adăpostul bastionului munţilor Black Hills, situaţi la izvoarele fluviului Missouri. Tatăl său fusese un neguţător de blănuri scumpe, dacă nu mă înşel, sau, în orice caz, avusese legături cu forturile de comerţ cu indienii de pe râul Lewis. Peters acesta era unul dintre oamenii cu cea mai fioroasă înfăţişare care s-a văzut vreodată. Era scund de statură, nu mai mult de patru picioare şi opt inci înălţime, dar membrele sale erau turnate după un calapod herculean. În special mâinile erau atât de groase şi de mari încât abia de mai păstrau ceva din formă omenească. Atât braţele cât şi picioarele erau arcuite în cel mai ciudat mod şi părea să nu aibă nici pic de flexibilitate. Capul era la fel de

diform, nemaipomenit de mare, cu creştetul teşit (asemenea majorităţii negrilor) şi în întregime chel. Pentru a-şi ascunde această lipsă, care nu se datora vârstei înaintate, purta de obicei o perucă, făcută din orice material care să aducă a păr – ba o blană de spaniei5, ba una de urs grizzly. La vremea despre care vorbim, tocmai avea o bucată de blană de urs dintr-acesta, care îi accentua, în bună măsură, ferocitatea înnăscută a chipului, amintind de trăsăturile indienilor upsarokaşi. Gura se întindea aproape de la o ureche la cealaltă, buzele erau subţiri şi păreau, ca şi alte câteva zone ale corpului său, lipsite de mobilitatea firească, încât expresia lor obişnuită nu varia niciodată sub influenţa vreunei emoţii, indiferent care. Despre această expresie obişnuită vă puteţi face o idee dacă puneţi la socoteală faptul că dinţii îi erau extraordinar de lungi şi ieşiţi în afară, din care pricină buzele nu-i acopereau niciodată pe de-a întregul. Aruncându-i doar o privire fugară, ai fi putut crede că se strâmba de râs, dar, uitându-te mai bine, te înfiorai dându-ţi seama că, dacă o asemenea expresie ar fi fost semn de veselie, atunci nu putea fi decât a unui diavol. Despre această fiinţă ciudată se răspândiseră multe poveşti printre oamenii mării din Nantucket. Anecdotele subliniau ce forţă extraordinară avea când îşi pierdea cumpătul, iar unele dintre ele dădeau de înţeles că nu ar fi tocmai întreg la minte. Dar se pare că la bordul lui Grampus, cel puţin la vremea izbucnirii revoltei, era mai degrabă luat în derâdere. Am vorbit ceva mai mult despre Dirk Peters pentru că, oricât de fioros se înfăţişa, s-a dovedit a fi principalul instrument în salvarea vieţii lui Augustus şi pentru că voi avea frecvent prilejul să-l pomenesc mai departe, în istorisirea mea – o istorisire care, daţi-mi voie să vă spun, în părţile sale finale va include, cum veţi vedea, unele întâmplări atât de stranii pentru natura experienţelor omeneşti şi tocmai Peters acesta era unul dintre oamenii cu cea mai fioroasă înfăţişare care s-a văzut vreodată. Era scund de statură, nu mai mult de patru picioare şi opt inci înălţime, dar membrele sale erau turnate după un calapod herculean, din acest motiv foarte greu de crezut încât vi le voi povesti, dar fără pic de speranţă că voi obţine vreun credit pentru ce voi descrie, totuşi încrezător în faptul că viitorul şi progresele ştiinţei vor confirma câteva dintre cele mai importante şi deocamdată neverosimile afirmaţii ale mele.

După o îndelungată nehotărâre şi vreo două sau trei certuri violente, s-a decis, în cele din urmă, că prizonierii (cu excepţia lui Augustus, pentru care Peters a stăruit în glumă să-l păstreze, să-l facă ucenicul său) trebuia să fie lăsaţi în voia sorţii, dându-le drumul pe mare, într-una dintre cele mai micuţe bărci de pescuit balene. Secundul a coborât în cabină ca să vadă dacă mai era încă în viaţă căpitanul Barnard – căci, vă reamintesc, fusese părăsit acolo când răzvrătiţii urcaseră pe punte. Curând, cei doi şi-au făcut apariţia, căpitanul palid ca un mort, deşi îşi mai revenise de pe urma rănii. El le-a vorbit marinarilor rebeli cu glasul stins, implorându-i să nu îl lase în voia valurilor, ci să se întoarcă la posturile lor şi făgăduindu-le să îi ducă la orice ţărm vor dori, fără să facă apoi nici un demers pentru a-i da pe mâna justiţiei. Ar fi putut la fel de bine să îi vorbească vântului. Doi dintre tâlhari l-au prins de braţe şi l-au azvârlit peste parapetul bricului, în bărcuţa care fusese lăsată la apă cât timp secundul se dusese până jos, în cabină. Cei patru prizonieri care zăceau întinşi pe punte au fost dezlegaţi şi li s-a poruncit să-l urmeze pe căpitan, ceea ce ei au făcut, fără să încerce să opună vreo rezistenţă – Augustus fiind lăsat mai departe în poziţia sa chinuitoare, deşi se zbătea şi se ruga să i se îndeplinească doar o singură dorinţă şi anume să i se îngăduie să-şi ia rămas bun de la tatăl său: O mână de pesmeţi şi un ulcior cu apă le-au fost date celor din barcă – în schimb, nu tu catarg, nici pânză, nu tu vâslă, nici busolă. Barca a rămas remorcată la pupa câteva minute, cât timp rebelii au ţinut un nou sfat – apoi, în final, au tăiat cablul şi au lăsat barca în voia valurilor. Între timp, se înnoptase – nu se vedeau nici luna, nici stelele – şi marea începuse deodată să se burzuluiască, deşi vântul bătea domol. Barca a pierit de îndată din vedere şi pentru nefericiţii dinăuntru nu se puteau nutri cine ştie ce speranţe. Totuşi, părăsirea lor s-a petrecut 35°30' latitudine nordică şi la 61°20' longitudine vestică şi, ca atare, nu se aflau la prea mare distanţă de insulele Bermude. De aceea şi Augustus a încercat să se consoleze cu gândul că barca ori va reuşi să atingă pământul, ori va ajunge suficient de aproape pentru a fi întâlnită de vasele de coastă.

Bricul a ridicat toate pânzele şi a continuat să înainteze pe direcţia iniţială, spre sud-vest – răzvrătiţii având poftă să dea o lovitură pirateresc ă, după cum s-a putut înţelege, urmând să

atace unul dintre vasele care făceau cursă între insulele Capului Verde şi Porto Rico. Nu-i mai dădeau nici o atenţie lui Augustus, pe care îl dezlegaseră şi-i îngăduiau să umble nestingherit prin faţa cabinei de sub tambuchiu. Dirk Peters îi arăta o oarecare blândeţe şi, o dată, chiar l-a scăpat de cruzimea bucătarului. Totuşi, situaţia sa rămânea una dintre cele mai nesigure, întrucât marinarii erau mereu beţi şi nu se putea bizui pe continua lor bunăvoinţă sau lipsă de atenţie faţă de el. Este lesne de închipuit că îngrijorarea sa pentru mine constituia cea mai acută suferinţă în tot necazul întâmplat – şi, într-adevăr, n-am avut niciodată vreun motiv să mă îndoiesc de sinceritatea prieteniei sale. În repetate rânduri se hotărâse să le dezvăluie răzvrătiţilor secretul existenţei mele la bord, dar s-a văzut silit să tacă, pe de-o parte fiindcă îşi amintea de scenele sângeroase pe care avusese deja ocazia să le vadă şi, pe de altă parte, fiindcă tot nădăjduia că va putea, cât de curând, să mă ajute. De aceea, era continuu la pândă, dar, în ciuda celei mai neobosite supravegheri, au mai trecut trei zile de când barca fusese abandonată la voia întâmplării până să se ivească vreun prilej. Într-un târziu, în cea de-a treia noapte, s-a stârnit un vânt puternic dinspre răsărit şi toţi oamenii au fost chemaţi pe punte, să se ocupe de pânze. În zăpăceala momentului, Augustus şi-a făcut drum neobservat până jos, la fosta lui cabină. Care nu i-a fost însă durerea şi groază când a descoperit că aceasta fusese transformată într-un soi de depozit pentru diverse provizii şi echipamente ale vasului, şi că un lanţ de ancoră vechi, de mai mulţi stânjeni6 lungime, ţinut până atunci sub scara tambuchiului, fusese mutat de-acolo, pentru a-i face loc unui cufăr, şi acum trona chiar peste chepeng! Ca să-l dea la o parte fără să fie descoperit era imposibil, aşa că s-a întors pe punte, cât de repede a putut. De-abia urcase, când secundul l-a prins de beregată şi, întrebându-l ce căutase în cabină, a vrut să îl arunce peste parapetul de la babord, dar a scăpat din nou cu viaţă mulţumită intervenţiei lui Dirk Peters. A fost, în schimb, pus în cătuşe (existau mai multe perechi la bord), iar picioarele i-au fost legate strâns unul de altul. L-au dus, apoi, în teugă şi l-au aruncat într-un pat scund, de lângă peretele despărţitor, ameninţându-l că n-o să mai pună vreodată piciorul pe punte „cât va fi bricul bric” – acestea au fost cuvintele bucătarului când l-a împins în pat, dar e greu de ghicit ce voia să spună de

fapt. Întreaga poveste, totuşi, s-a dovedit singura mea portiţă de scăpare, după cum se va vedea mai jos.

Capitolul V.

Pentru câteva minute, după ce bucătarul ieşise din teugă, Augustus s-a lăsat pradă disperării, pierzând nădejdea că va mai părăsi vreodată viu patul acela. Atunci, s-a hotărât să-i vorbească despre mine primului om care avea să coboare până la el, socotind că era mai bine să mă lase să-mi încerc norocul cu răzvrătiţii decât să mor de sete în cală – căci trecuseră zece zile de când fusesem închis, iar ulciorul meu cu apă nu ajungea nici pentru patru. Pe când se gândea la acest lucru, i-a venit deodată ideea că ar putea să comunice cu mine prin cală principală. În alte condiţii, dificultatea şi riscul unei întreprinderi de acest gen l-ar fi împiedicat să încerce; dar, fiindcă de-acum avea, oricum, slabe şanse de-a scăpa cu viaţă şi, prin urmare, prea puţin de pierdut, şi-a pus toată mintea la contribuţie în acest scop.

În primul rând, trebuia să rezolve problema cătuşelor. La început, nu vedea nici un mijloc să le scoată şi, prin urmare, s-a temut că deja s-a împotmolit. Însă, cercetându-le mai atent, a descoperit că brăţările de fier îi alunecau în voie de pe încheieturi, foarte puţină strădanie sau durere, numai forţându-şi un pic mâinile să treacă prin strânsoarea fiarelor – cătuşele de acest soi sunt absolut ineficiente pentru a imobiliza persoane tinere, ale căror oase, mai subţiri, se eliberează la cea dintâi sforţare. Apoi, şi-a dezlegat picioarele şi, lăsând frânghia aşezată în aşa fel încât s-o poată potrivi rapid la loc în cazul în care cobora cineva, s-a apucat să cerceteze peretele despărţitor lângă care era aşezat patul. Peretele acesta era făcut din scânduri de pin moale, de un inci grosime, şi a înţeles că şi-ar fi putut tăia cu uşurinţă o ieşire prin ele. Dar, chiar în clipa aceea, a auzit o voce pe scara teugii şi abia a avut timp să-şi vâre mâna dreaptă înapoi în cătuşe (căci pe stânga n-o scosese) şi să-şi facă un nod la frânghie în jurul gleznelor până când Dirk Peters a ajuns jos, urmat de Tiger, care a sărit imediat în pat, luând poziţia culcat. Câinele fusese adus la bord de Augustus, care ştia cât ţin la acest animal şi s-a gândit c-o să-mi facă plăcere să-l am cu mine în timpul călătoriei. Se dusese după el, acasă la mine, de îndată ce mă adăpostise în cală, dar nu-şi adusese aminte să-mi spună despre acest lucru în ziua în care

îmi dăduse ceasul. De când cu revolta echipajului, Augustus nu-l mai văzuse, până să-şi facă apariţia odată cu Dirk Peters, şi îl crezuse pierdut, socotind că fusese aruncat peste bord de vreunul dintre hainii nemernici din banda secundului. După cum a aflat, mai târziu, Tiger se vârâse, printr-o crăpătură, sub una dintre bărcile de pescuit balene, de unde, nemaiavând loc să se întoarcă, nu mai putuse ieşi. Abia acum Peters îl scosese de acolo şi, într-o pornire de bune sentimente, pe care prietenul meu ştia prea bine să le aprecieze, i-l adusese lui Augustus în teugă, să-i ţină companie, lăsându-i, totodată, şi nişte pastramă şi cartofi, plus un bidon cu apă; după aceea, Peters se întorsese pe punte, făgăduindu-i că va mai veni să-i aducă de mâncare şi în ziua următoare.

După plecarea lui, Augustus îşi eliberase din nou mâinile din cătuşe şi îşi dezlegase picioarele. Apoi ridicase la un capăt salteaua pe care stătea şi, cu briceagul său (căci bandiţii nu catadicsiseră să-l buzunărească), începuse să cresteze îndârjit, de-a curmezişul, una dintre scândurile peretelui despărţitor, cât mai aproape posibil de podea. Intenţionat se apucase să taie în acel loc, pentru că, dacă ar fi trebuit să se întrerupă brusc, ar fi putut să-şi mascheze rapid lucrarea, doar lăsând capătul saltelei să cadă în poziţia obişnuită. Oricum, tot restul zilei nu îl deranjase nimeni, aşa că, până la căderea nopţii, retezase complet scândura. Se cuvine să menţionez că niciunul dintre membrii echipajului nu dormea la teugă, de la răzmeriţă stând cu toţii la grămadă în cabină, bând vinurile şi înfruptându-se din proviziile căpitanului Barnard, neocupându-se de conducerea bricului decât numai atunci când era absolut necesar. Această situaţie a fost spre norocul nostru, al lui Augustus şi al meu, căci, dacă lucrurile s-ar fi petrecut altfel, i-ar fi fost imposibil să mai ajungă la mine. Însă, aşa, el şi-a văzut nestingherit de treabă. Totuşi, începuse să se crape de ziuă până să reuşească să facă şi a doua tăietură în scândură (cam la un picior deasupra celei dintâi), obţinând astfel o deschizătură destul de largă cât să poată trece prin ea cu uşurinţă spre culoarul dintre punţi. O dată intrat pe aici, şi-a croit drum fără prea mult efort spre bocaportul ce ducea jos, în cală, deşi, pentru aceasta, a trebuit să se caţere peste palancurile de butoaie de ulei, îngrămădite aproape până la puntea superioară, dar lăsându-i destul loc şi pentru corpul său. Când a ajuns la bocaport, l-a descoperit în

spatele său pe Tiger, care îl urmase, strecurându-se printre două rânduri de butoaie. În momentul acela, din păcate, era prea târziu să mai încerce să mă găsească înainte de a se lumina de ziuă, fiindcă greutatea cea mare era să străbată prin încărcătura stivuită în cala de jos. Aşadar, s-a hotărât să se întoarcă şi să aştepte noaptea următoare. În acest scop, a lăsat bocaportul deschis, ca să aibă cât mai puţin de lucru când avea să revină. Nici nu apucase să-l ridice, când Tiger a dat năvală prin mica deschizătură, amuşinând o vreme, apoi scoţând un chelălăit prelung, în acelaşi timp ce râcâia de parcă ar fi vrut neapărat să dea capacul la o parte cu ghearele. Fără nici o îndoială, se vedea din purtarea sa că îmi simţise prezenţa în cală, drept pentru care Augustus s-a gândit că ar putea să ajungă mai repede până la mine, dacă îl va lăsa să coboare. Atunci, i-a venit ideea că putea folosi de prilej să-mi trimită un bilet, pentru că era de dorit, mai presus de toate, să nu fac nici o tentativă de a ieşi la risc, cel puţin nu în împrejurările momentului, şi pentru că, pe de altă parte, nu era deloc sigur că ar fi reuşit să ajungă la mine a doua zi, cum avea de gând. Ceea ce a urmat a dovedit cât de inspirată a fost ideea sa de a proceda astfel, căci, dacă nu aş fi primit biletul, cu siguranţă că mi-aş fi făcut un plan de bătaie, oricât de disperat, prin care aş fi atras atenţia echipajului şi, în acest fel, vieţile amândurora ar fi fost pierdute.

Ajungând la concluzia să trebuie să-mi scrie, noua bătaie de cap fost cum să facă rost de cele necesare. O scobitoare veche a fost transformată pe loc în condei – şi toate acestea mai mult pe pipăite, fiindcă şi pe culoarul dintre cele două punţi era o beznă ca smoala. Din partea de jos a unei alte scrisori a obţinut suficientă hârtie pentru bilet – era o copie după scrisoarea falsificată de el ca fiind invitaţia de la domnul Ross. Aceea reprezentase prima încercare de imitaţie, dar scrisul nefiind destul de reuşit, Augustus scrisese o alta, din fericire vârând-o pe cea dintâi în buzunarul hainei sale, unde o descoperise acum, mai mult decât la momentul potrivit. Aşadar, numai cerneala îi mai lipsea, dar a găsit imediat un înlocuitor, crestându-şi puţin buricul degetului, chiar sub unghie, cu briceagul – ca de obicei în cazul unei răni în acel loc, ţâşnise un şuvoi bogat de sânge. Astfel, a scris biletul, cât de bine a putut, pe întuneric şi în împrejurările descrise. Îmi explica, pe scurt, că

avusese loc o revoltă, că tatăl său, căpitanul Barnard, fusese părăsit în voia valurilor şi că puteam spera în ajutorul său imediat în ceea ce privea proviziile, dar că nu trebuia să fac nici un zgomot. Încheia cu aceste cuvinte: „ţi-am scris acest mesaj cu sânge – scapi cu viaţă dacă rămâi ascuns”…

Peticul de hârtie o dată legat în jurul câinelui, Tiger a fost coborât prin bocaport, iar Augustus s-a întors, cum a putut, în teugă, unde nimic nu i-a dat de bănuit că ar fi trecut pe-acolo, în absenţa sa, vreunul din echipaj. Ca să ascundă spărtura făcută în peretele despărţitor, şi-a înfipt briceagul chiar deasupra acesteia şi a atârnat de el o haină scurtă de postav, pe care o găsise pe pat.

Şi-a pus din nou cătuşele şi, de asemenea, şi-a legat frânghia în jurul gleznelor.

Abia terminase de aranjat toate acestea, când Dirk Peters a coborât până la el, beat criţă, dar foarte bine dispus, aducându-i prietenului meu raţia de provizii pentru ziua respectivă. Aceasta constă dintr-o duzină de cartofi irlandezi fierţi şi un ulcior cu apă. A şezut o vreme pe un cufăr, lângă pat, şi a vorbit fără ocol despre secund şi despre treburile de pe bric în general. Purtarea lui era cu năbădăi, ba chiar grotescă. La un moment dat, Augustus se speriase rău de ciudăţenia apucăturilor sale. În cele din urmă, însă, a plecat pe punte, mormăind promisiunea că îi va aduce, în ziua următoare, un prânz bogat prizonierului său. Peste zi, doi membri ai echipajului (harponieri) au coborât până la el, însoţiţi de bucătar, toţi trei beţi în ultimul hal. Ca şi Peters, n-au avut nici urmă de reţinere să vorbească despre planurile lor. Se părea că sunt tare împărţiţi între ei în ceea ce privea ţinta călătoriei lor, neînţelegându-se asupra nici unui punct, cu excepţia atacării corăbiei venind dinspre Insulele Capului Verde, pe care aşteptau s-o întâlnească din oră în oră. După câte a putut pricepe Augustus, răzmeriţa nu fusese săvârşită doar de dragul jafului, pricină de căpetenie în aţâţarea spiritelor fiind, de fapt, pizma pe care secundul i-o purta căpitanului Barnard. În momentul acela, se părea că se formaseră două tabere printre membrii echipajului – una condusă de către secund, cealaltă de către bucătar. Cea dintâi voia să captureze cel dintâi vas mai acătării care le-ar fi ieşit în cale şi apoi să-l echipeze, în insulele Indiilor de Vest7, pentru viitoare incursiuni piratereşti. Cea de-a doua

tabără, însă, care era şi cea mai puternică şi care îl număra şi pe Dirk Peters printre partizani, susţinea că ar fi bine să continue pe ruta iniţială stabilită pentru bric, către Pacificul de Sud, şi acolo fie să vâneze balene, fie să se ocupe de altceva, după cum ar fi bătut vântul. Părerile lui Peters, care fusese adeseori prin aceste locuri, aveau, se pare, mare greutate în ochii răzvrătiţilor, nehotărâţi cum erau în faţa perspectivelor, pe jumătate întrezărite, de câştig şi distracţie. El stăruia în propunerea sa, vorbindu-le despre lumea plină de noutate şi de plăceri pe care urmau s-o găsească în puzderia de insule ale Pacificului, despre siguranţa absolută şi libertatea lipsită de orice constrângere de care se vor putea bucura, dar, în special, despre climatul de huzur, despre bogăţia celor necesare pentru un trai îmbelşugat şi despre voluptuoasa frumuseţe a femeilor. Deşi nu ajunseseră încă la o hotărâre definitivă, descrierile metisului puneau din ce în ce mai temeinic stăpânire pe imaginaţia înflăcărată a marinarilor şi existau toate şansele ca propunerile sale să fie duse la îndeplinire.

Cei trei vizitatori au plecat după aproape o oră şi nimeni altcineva n-a mai călcat prin teugă, toată ziua. Augustus a stat la locul lui până pe înserat. Apoi şi-a scos cătuşele şi frânghia şi s-a pregătit pentru întreprinderea sa. A găsit o sticlă într-unul din paturi şi a umplut-o cu apă din ulciorul lăsat de Peters, îndesându-şi în buzunare, în acelaşi timp, cartofii fierţi. Spre marea sa bucurie, a dat şi peste un felinar, care mai avea un crâmpei de lumânare Înăuntru. Pe-această putea s-o aprindă oricând, fiindcă avea la el o cutie de chibrituri. Când s-a întunecat de-a binelea, a trecut prin dechizătura din peretele despărţitor, având grijă să aranjeze aşternutul în pat astfel încât să lase impresia că acolo ar fi cineva învelit. Intrând, şi-a atârnat haina de briceag, ca şi mai înainte, pentru a ascunde deschizătura – manevră lesne de efectuat, pentru că nu a potrivit la loc bucata de scândură scoasă decât după ce a ajuns dincolo. Astfel, a pătruns din nou pe culoarul dintre punţi şi a început să-şi croiască drum, ca şi prima oară, trecând prin spaţiul rămas între puntea de sus şi butoaiele de ulei, spre bocaport. O dată ajuns aici, a aprins mucul de lumânare şi a coborât, bâjbâind anevoie prin masă compactă a încărcăturii din cală. După câteva clipe, a intrat în panică din pricina duhorii insuportabile din cală şi a aerului înăbuşitor. Nu mai credea că

era cu putinţă să fi supravieţuit în temniţa mea un timp atât de lung, respirând un aer atât de sufocant. M-a strigat de mai multe ori, dar nu i-am răspuns şi, ca atare, temerile păreau să i se confirme. Bricul se zgâlţâia sub ruliul puternic şi, drept rezultat, era foarte mult zgomot în cală, aşadar n-avea nici un rost să tragă cu urechea după vreun alt sunet, cum ar fi respiraţia sau sforăitul meu. A deschis felinarul, ridicându-l cât mai sus cu putinţă, astfel încât să-mi dea ocazia ca, zărind lumina, să pot, dacă mai eram în viaţă, să-mi dau seama că se apropiau ajutoarele. În continuare n-a auzit nimic dinspre partea mea, iar bănuiala că murisem începuse să se prefacă în certitudine. S-a hotărât, cu toate acestea, să forţeze trecerea, dacă se putea, către ladă şi cel puţin să se convingă cu ochii lui de adevărul presupunerilor sale. A continuat să meargă, o vreme, în cea mai chinuitoare stare de nelinişte, până când, la un moment dat, a descoperit culoarul de trecere complet blocat şi nici o şansă să mai înainteze pe calea pe care apucase. Copleşit de emoţii, s-a trântit disperat pe maldărul de obiecte din jur şi a plâns ca un copil, într-un târziu, a auzit zgomotul produs de sticlă pe care eu o izbisem de podea. A fost un adevărat noroc că lucrul acela s-a întâmplat tocmai atunci – căci, acest incident, oricât de neînsemnat, a fost firul de păr de care a atârnat soarta mea. Mulţi ani a trebuit să mai treacă, totuşi, ca să pun lucrurile cap la cap. O ruşine firească, amestecată cu regretul pentru slăbiciunea şi şovăiala sa, l-a oprit pe Augustus să-mi mărturisească pe loc ceea ce o prietenie mai strânsă şi mai fără de rezerve, aşa cum numai timpul creează, l-ar fi determinat să-mi dezvăluie. Odată ce descoperise că înaintarea prin cală îi era împiedicată de obstacole pe care nu le putea depăşi, se hotărâse să abandoneze încercarea de a ajunge până la mine şi să se întoarcă, neîntârziat, în teugă. Înainte de a-l condamna aspru pentru aceasta, ar trebui să se ia în consideraţie şi istovitoarele necazuri pe care le îndurase cu duiumul până atunci. Noaptea era pe sfârşite, iar absenţa lui din teugă putea fi descoperită oricând, şi chiar aşa s-ar fi întâmplat, dacă n-ar fi reuşit să se întoarcă în pat până la ivirea zorilor. Lumânarea sa dădea să se stingă în felinar şi cu mare greutate avea să-şi găsească drumul către bocaport pe întuneric. Se cuvine să spun, de asemenea, că avea toate motivele să mă creadă mort, iar, în acest caz, n-ar fi

fost de nici un folos dacă ar mai fi ajuns până la ladă, adică ar fi trebuit să înfrunte o sumedenie de pericole degeaba. Mă strigase de mai multe ori şi eu nu-i răspunsesem deloc. Trecuseră, până în acel moment, unsprezece zile şi unsprezece nopţi, în care eu nu avusesem decât apa din ulciorul pe care mi-l lăsase – o provizie pe care, foarte probabil, nu o drămuisem la începutul întemniţării mele, pe când aveam toate motivele să mă aştept la o rapidă eliberare. De asemenea, aerul din cală, în comparaţie cu aerul primenit din timonerie, trebuie să-i fi părut absolut otrăvitor, cu mult mai puţin suportabil decât mi s-a părut mie iniţial, în prima parte a perioadei mele de stat în ladă – când, mai înainte de a intra eu acolo, bocaportul calei fusese luni de zile deschis. Dacă se vor adăuga la aceste consideraţii şi scenele de vărsare de sânge şi de teroare la care asistase în ultima vreme, prietenul meu – fusese luat prizonier, suferise multe lipsuri, scăpase ca prin urechile acului de la moarte, deopotrivă cu fragilă şi nesigura sa intrare la stăpân, ca ucenic, datorită căreia mai era încă în viaţă – toate nişte circumstanţe astfel dozate încât ar fi îngenuncheat oricui puterea de judecată – atunci cititorul va putea lesne, cum mi s-a întâmplat şi mie, să privească aparenta slăbire a prieteniei şi devotamentului din partea lui Augustus mai curând cu tristeţe decât cu mânie. Zgomotul sticlei sparte fusese clar auzit, deşi Augustus încă nu era sigur că venise din cală. Îndoiala, însă, constituia un motiv suficient pentru a stărui în căutare. S-a căţărat pe grămezile de lucruri din depozit până aproape de puntea superioară şi acolo, pândind o clipă când ruliul vasului s-a mai domolit, m-a strigat din răsputeri, fără să mai ţină cont, pe moment, că ar fi putut fi auzit de echipaj. Atunci, vă reamintesc, glasul său ajunsese până la mine, dar eu mă aflam într-o stare de nestăpânită agitaţie încât am fost incapabil să-i răspund. Ca atare, încredinţat că temerile sale cele mai negre erau bine întemeiate, Augustus a coborât, voind să ajungă înapoi pe teugă fără să mai piardă nici o clipă. În graba lui a dărâmat câteva cutii, iar, dacă vă amintiţi, zgomotul produs de acestea l-am auzit şi eu. Străbătuse o bună distanţă pe drumul de întoarcere, când căderea cuţitului l-a pus din nou pe gânduri. A făcut imediat drumul înapoi şi, căţărându-se iarăşi pe grămada de lucruri, m-a strigat pe nume, la fel de tare ca şi mai devreme, pândind momentul când ruliul a mai scăzut. De data aceasta,

am găsit putere să-i răspund. Înnebunit de fericire să descopere că încă mai trăiam, se hotărâse să ajungă până la mine orice ar fi, înfruntând toate piedicile şi primejdiile. Găsind o ieşire, cât a putut mai repede, din labirintul maldărelor de lucruri care îl înconjurau, a nimerit, într-un târziu, într-un loc mai spaţios şi mai încurajator, iar, în final, s-a oprit lângă ladă, istovit din cale-afară.

Capitolul VI.

Cât a rămas cu mine, lângă ladă, Augustus mi-a povestit numai în linii mari ce se mai întâmplase. Abia mai târziu a intrat în detalii, în clipa aceea, el se temea să nu i se observe lipsa, iar eu muream de nerăbdare să-mi părăsesc închisoarea pe care o uram. Ne-am hotărât să pornim împreună, imediat, până la deschizătura din peretele despărţitor, dincolo de care aveam să rămân, deocamdată, în timp ce el va face un tur de recunoaştere. Niciunul dintre noi nu suporta gândul să-l lăsăm pe Tiger în ladă, deşi întrebarea era cum să facem altfel? În momentul acela, câinele părea să se fi liniştit complet şi nu i-am putut auzi nici măcar răsuflarea, deşi ne-am lipit urechile de ladă. Am fost încredinţat că murise şi m-am hotărât să deschid capacul. L-am găsit întins cât era de lung, aparent în agonie, deşi încă în viaţă. Nu mai era nici o clipă de pierdut, însă nu mă înduram să abandonez un animal care îmi salvase viaţa de două ori, fără să încerc să i-o salvez şi eu pe a lui. Aşadar, l-am târât după noi, cum am putut, deşi cu mare opinteală şi trudă – o parte din timp, Augustus a fost silit să se caţere peste obstacolele din drumul nostru purtând uriaşul câine în braţe, acţiune pentru care slăbiciunea răspândită în întreaga mea făptură pe mine mă făcea total nepotrivit. Într-un târziu, am izbutit să ajungem la deschizătură, Augustus trecând primul prin ea şi, după aceea, eu, împingându-l pe Tiger. Totul era în ordine şi n-am uitat să-i mulţumim Domnului pentru că ne scăpase din primejdia care ne ameninţase atât de îndeaproape. Deocamdată, căzuserăm de acord că aveam să rămân pe culoarul dintre punţi, lângă deschizătura în care prietenul meu putea să-mi dea lesne o parte din porţia sa zilnică şi prin care aveam avantajul că puteam respira un aer mult mai curat ca până atunci. Pentru a lămuri unele părţi ale acestei povestiri, unde am vorbit despre încărcătura bricului, şi care ar putea să pară neclare unora dintre cititorii mei care poate au văzut un

amaraj făcut cu cap şi în ordine, trebuie să spun că maniera în care această acţiune atât de importantă se îndeplinise la bordul lui Grampus era cea mai ruşinoasă dovadă de neglijenţă din partea căpitanului Barnard, care nu era nici pe departe un marinar atât de grijuliu sau atât de experimentat precum se cuvenea, dată fiind natura plină de riscuri a serviciului în care fusese angajat. Un amaraj potrivit nu se poate face într-un mod nepăsător şi multe accidente fatale, despre care aveam şi eu ştiinţă cu toată experienţa mea limitată, surveniseră din neglijenţa sau din nepriceperea arătată în această privinţă. Vasele de cabotaj, în graba şi învălmăşeala iscate la încărcarea sau la descărcarea lor, sunt cel mai frecvent expuse acestui soi de dezastre, din pricină că nu i se acordă amarajului atenţia cuvenită. Esenţialul este să nu i se lase nici o posibilitate încărcăturii sau lestului de a se deplasa, schimbându-şi poziţia, nici măcar la cel mai puternic ruliu al vasului. În acest scop, trebuie să se ţină seama nu doar de volumul încărcăturii, dar şi de natură sa şi dacă spaţiul din cală se umple complet sau parţial. De cele mai multe ori, încărcarea spaţiului de depozitare se îndeplineşte cu ajutorul unei prese. Astfel, când se încarcă tutun sau făină, marfa se presează atât de tare înăuntrul calei vasului încât, la descărcare, butiile sau butoaiele se prezintă complet turtite şi le trebuie ceva timp până să revină la forma iniţială. Această presare, totuşi, este aplicată în primul rând pentru a obţine un spaţiu mai mare în cală, aşadar, în cazul unei încărcături complete cu vreo marfă dintre acestea, ca tutunul sau făina, nu poate exista nici un pericol de vreo deplasare, cel puţin niciunul din care să poată rezulta vreun accident. Au fost cazuri, într-adevăr, când această metodă a presării a condus la nişte lamentabile consecinţe, născute însă dintr-o pricină cu totul distinctă de pericolul deplasării încărcăturii. De pildă, o încărcătură de bumbac, strâns presată în anumite condiţii, se ştie că, la umezeală, din cauza creşterii volumului, duce la desfacerea vasului din încheieturi în mijlocul mării. Fără nici o îndoială că acelaşi lucru se poate întâmpla şi în cazul tutunului, care îşi continuă procesul de fermentaţie, dacă nu ar exista spaţiile goale dintre butoaie, datorate rotunjimii acestora.

Pericolul deplasării este de temut mai ales când avem de-a face cu o încărcătură parţială, iar împotriva acestei nenorociri trebuie întotdeauna să se ia măsuri de precauţie. Numai cei care

au înfruntat vreodată o vijelie cruntă sau, mai precis, care au trecut prin experienţa ruliului vasului stârnit de o bruscă acalmie de după o furtună, îşi pot închipui înspăimântătoarele balansuri înainte şi înapoi ale vasului şi, ca urmare, nemaipomenitul impuls dat tuturor obiectelor care n-au fost bine fixate în cală. Aşadar, atunci când este vorba despre o încărcătură parţială, necesitatea unui amaraj precaut devine evidentă. Când intră în derivă (mai ales dacă are mai puţine pânze), un vas care nu este temeinic construit la prova, adeseori se înclină pe-o coastă – aceasta se întâmplă, în medie, la fiecare cincisprezece sau douăzeci de minute – totuşi fără urmări grave, dacă depozitarea s-a făcut corect. Dacă, însă, această operaţie n-a fost riguros executată, la cea dintâi deviere puternică, întreaga încărcătură se rostogoleşte într-o parte a vasului, care se apleacă cu latura respectivă pe val şi, astfel împiedicat de a-şi mai regăsi echilibrul, cum ar trebui să poată face altminteri, cu siguranţă că, în numai câteva secunde, va lua apă şi se va duce la fund. Nu este o exagerare dacă afirm că pe puţin jumătate din cazurile în care vasele s-au scufundat în timpul furtunilor puternice din larg se pot atribui deplasărilor de încărcătură sau de lest.

Când se ia la bord o încărcătură parţială, de nu contează ce, întreaga marfă, după ce a fost mai întâi stivuită cât mai compact cu putinţă, trebuie să fie înconjurată cu un rând de scânduri groase şi mobile, care să se întindă de-a curmezişul vasului, dintr-o latură într-alta. Aceste scânduri trebuie să fie proptite cu stâlpi rezistenţi, ridicaţi până la planşeul punţii de deasupra, care să asigure, astfel, poziţia fixă a tuturor lucrurilor. Pentru încărcăturile de grâu sau orice alte cereale este nevoie de măsuri de prevedere suplimentare. O cală umplută în întregime cu grâu la plecarea din port, când va ajunge la destinaţie, va fi doar pe trei sferturi plină – în plus, încărcătura, chiar dacă la destinaţie se va măsura întreaga cantitate, baniţă cu baniţă, va depăşi cu mult cantitatea consemnată, din cauză că grâul se umflă. Variaţia provine din faptul că grâul se tasează în timpul transportului, fenomen mai uşor vizibil cu cât vasul a avut de înfruntat o vreme mai rea. Dacă grâul nu umple cală şi este aruncat la întâmplare înăuntru, atunci, oricât de bine ar fi fost fixat prin scânduri şi stâlpi de susţinere, va risca să se deplaseze în timpul călătoriilor mai lungi, fiind în măsură să

provoace accidentele cele mai dezastruoase. Pentru a le preîntâmpina, trebuie să se pună în aplicare toate metodele de a fixa încărcătura înainte de a părăsi portul – şi, în acest scop, există mai multe căi, dintre care putem menţiona înfigerea unor ţăruşi în grămada de grâu. Chiar şi după ce s-a făcut totul şi s-au depus eforturi deosebite pentru a propti scândurile mobile, nici un marinar care ştie despre ce este vorbă nu se va simţi în deplină siguranţă în timpul unei furtuni oarecare, dacă are o încărcătură de grâu la bord, şi, cu atât mai puţin, dacă vasul este doar parţial încărcat. Cu toate acestea, sunt sute de cabotiere şi, după cum se pare, cele mai multe vin din porturile Europei, care navighează zilnic cu încărcături parţiale şi chiar cu mărfuri dintre cele mai periculoase, fără să fi luat nici o măsură de precauţie. E de mirare că nu se întâmplă şi mai multe accidente decât cele care sunt. Un trist exemplu de o asemenea nesocotinţă mi-a fost dat de povestea căpitanului Joel Rice, de pe schoonerul Firefly, care naviga de la Richmond, Virginia, către Madeira, cu o încărcătură de porumb, în anul 1825. Căpitanul călătorise deseori fără vreun accident grav, deşi, de regulă, nu acorda vreo atenţie specială stivuirii încărcăturii după natura sa, fixându-le pe toate în modul obişnuit. Nu mai transportase niciodată cereale şi, cu prilejul acelei curse, încărcase parţial cala vasului cu grâne, care nu reuşiseră s-o umple nici pe jumătate. În prima parte a călătoriei, n-a întâmpinat decât nişte brize uşoare, dar la vreo zi distanţă de Madeira, s-a pornit un vânt puternic dinspre nord-nord-est, care l-a silit să intre în derivă. A adus schoonerul sub vânt, păstrând doar focul cu dubla terţarolă, iar vasul a continuat să meargă la fel de bine ca oricare altul în aceste condiţii fără să ia nici o picătură de apă. Spre seară, vântul a mai slăbit, şi vasul a început deodată să ruleze mai nesigur decât înainte, deşi încă mai făcea faţă cu succes, până când, clătinându-se o dată mai tare, s-a culcat pe-o coastă, la tribord. S-au auzit atunci grânele deplasându-se în masă, forţa mişcării lor deschizând deodată larg trapa bocaportului principal. Vasul s-a dus la fund ca o ghiulea. Aceasta s-a întâmplat la doar o aruncătură de băţ de un şlep micuţ din Madeira, care a pescuit un om din echipaj (singura persoană salvată) şi care a ieşit din furtună în deplină siguranţă, cum, într-adevăr, orice iolă ar fi putut s-o facă, dacă ar fi fost condusă cum se cuvine.

Stivuirea încărcăturii pe Grampus fusese făcută foarte neîndemânatic, dacă se poate numi stivuire ceea ce, de fapt, era doar un pic mai mult decât o îngrămădeală haotică de butoaie de ulei8 şi materiale de bord. Am vorbit deja despre cum se prezentau lucrurile în cală. Jos, era destul spaţiu pentru corpul meu (după cum am arătat) între butoaiele de ulei şi puntea superioară; în plus, fusese prevăzut un loc gol şi în jurul bocaportului principal şi, de asemenea, mai multe alte spaţii libere printre stivele de obiecte. Lângă deschizătura tăiată în peretele despărţitor de Augustus era destul loc să încapă şi un butoi, iar în acest spaţiu mă instalasem eu, confortabil, deocamdată.

În momentul în care prietenul meu ajungea cu bine înapoi în pat, repotrivindu-şi cătuşele şi frânghia, se luminase deja de ziuă. Am scăpat, într-adevăr ca prin urechile acului, căci, de abia aranjase toate lucrurile la loc că secundul şi-a făcut apariţia, însoţit de Dirk Peters şi de bucătar. Au sporovăit o vreme despre vasul care venea de la Capul Verde şi păreau în culmea nerăbdării să-l întâlnească. În cele din urmă, bucătarul s-a apropiat de patul în care sta întins Augustus şi s-a aşezat la căpătâiul lui. Puteam vedea şi auzi totul din ascunzătoarea mea, căci bucata de scândură tăiată nu fusese pusă la loc şi mă aşteptam ca, dintr-un moment într-altul, negul să se sprijine cu spatele de haina pusă s-atârne, ca să acopere deschizătura, iar atunci totul ar fi fost dat în vileag şi, fără îndoială, vieţile noastre ar fi fost curmate cât ai clipi. Însă norocul fost de partea noastră şi de această dată, căci, deşi a atins-o de mai multe ori, clătinându-se după ruliul vasului, niciodată nu s-a împins în ea într-atât de tare cât să descopere spărtura. Poalele hainei fuseseră cu grijă prinse de peretele despărţitor, astfel încât nu se balanseze şi să lase deschizătura la vedere. În tot acest timp, Tiger a zăcut la picioarele patului şi dădea semne că şi-ar revenit, oarecum, în simţire, pentru că l-am zărit în câteva rânuri deschizând ochii şi trăgându-şi răsuflarea îndelung.

După alte câteva minute, secundul şi bucătarul s-au dus sus, lăsându-l pe Dirk Peters în urmă, care, îndată ce primii au dispărut, a venit şi s-a aşezat chiar pe locul ocupat, mai înainte, de secund. A început să vorbească foarte prietenos cu Augustus şi atunci ne-am dat seama că o bună parte din beţia pe care o afişase cât timp fuseseră şi ceilalţi doi cu el, fusese doar un truc.

I-a răspuns prietenului meu la întrebări cu toată libertatea. I-a mai spus că nu avea nici o îndoială că tatăl său fusese salvat, pentru că, puţin înainte de apusul soarelui, erau nu mai puţin de cinci pânze la orizont în ziua când îl lăsaseră în voia valurilor. Şi a mai rostit şi alte cuvinte de mângâiere, care m-au surprins în mod plăcut, într-adevăr, am început să nutresc speranţa că, în cele din urmă, cu ajutorul lui Peters vom reuşi să punem din nou stăpânire pe bric. Ideea aceasta i-am împărtăşit-o şi lui Augustus, îndată ce am găsit un prilej. El a socotit că acţiunea n-ar fi fost cu neputinţă, dar a stăruit că trebuia să avem mare grijă într-o asemenea întreprindere, întrucât purtarea metisului părea să fie dictată numai de toanele sale, absolut imprevizibile, şi, într-adevăr, era greu de zis dacă avea vreun moment mintea întreagă. Peters a urcat pe punte după aproape un ceas şi nu s-a mai întors până la prânz, când i-a adus lui Augustus o porţie generoasă de carne sărată de vită şi budincă. Din acestea, când ne-a lăsat singuri, m-am înfruptat cu poftă, fără să mă mai întorc în ascunzătoare. Nimeni altcineva n-a mai coborât în teugă tot restul zilei, iar, seara, m-am culcat în patul lui Augustus, unde am dormit adânc şi neîntrerupt până aproape de revărsatul zorilor, când m-a trezit el, fiindcă auzise o mişcare pe punte, şi mi-am reluat locul în adăpost cât am putut de repede. Când s-a luminat de-a binelea, am descoperit că Tiger îşi recăpătase forţele aproape în întregime şi nu mai dădea nici un semn de hidrofobie, bând aparent cu lăcomie puţina apă pe care i-am dat-o. Peste zi, a revenit la dispoziţia şi pofta lui de mâncare din totdeauna. Purtarea sa ciudată se datorase, fără îndoială, aerului vătămător din cală şi nu avusese nici o legătură cu turbarea. În ziua aceea era 30 iunie, a treisprezecea zi de când Grampus pornise, cu stângul, din Nantucket.

În ziua de 2 iulie, secundul a coborât în teugă, beat ca de obicei şi din cale-afară de bine-dispus. S-a îndreptat către patul lui Augustus, i-a ars o palmă prietenească pe spinare şi l-a întrebat dacă s-ar putea purta cum se cuvine, în cazul în care i-ar da drumul, şi dacă îi făgăduieşte că nu va mai pune piciorul în cabină. La acestea, bineînţeles că prietenul meu a răspuns da, şi atunci banditul l-a dezlegat, după ce, mai întâi, l-a obligat să dea pe gât o înghiţitură dintr-o butelcă de rom, pe care a scos-o din buzunarul hainei. Apoi, amândoi au urcat pe punte şi nu l-am mai văzut pe Augustus vreo trei ore. După aceea, a coborât,

aducându-mi vestea cea bună că obţinuse permisiunea să se plimbe oriunde voia pe bric, de la catargul mare la bompres, şi că primise ordin să doarmă în continuare la teugă. Mi-a mai adus, de asemenea, un prânz copios şi o provizie sănătoasă de apă. Bricul încă mai urmărea să întâlnească vasul dinspre Capul Verde – acum apăruse o pânză în zare şi se credea că ar fi tocmai vasul în chestiune. Deoarece întâmplările din următoarele opt zile n-au fost de prea mare însemnătate şi nu au legătură directă cu principalele evenimente din povestea mea, le voi înşira, mai jos, sub forma unui jurnal, căci parcă n-aş vrea totuşi să le sar.

3 iulie. Augustus mi-a făcut rost de trei pături, din care mi-am încropit un culcuş confortabil în ascunzătoarea mea. În tot restul timpului, n-a mai venit nimeni până jos, în afară de prietenul meu. Tiger s-a aşezat în pat, chiar în faţa deschizăturii, şi a dormit dus, parcă ar mai fi avut încă nevoie de refacere după suferinţele urâte. Spre seară, o rafală de vânt s-a năpustit asupra bricului înainte să se fi strâns vreo pânză şi a fost cât pe-aci să-l răstoarne. Dar suflul s-a stins aproape imediat, fără vreo altă pagubă decât sfâşierea zburătorului mic. Dirk Peters s-a arătat, toată ziua, plin de bunăvoinţă faţă de Augustus şi au purtat o lungă discuţie despre Oceanul Pacific şi despre insulele pe care le vizitase în acea regiune. L-a întrebat dacă nu ar vrea să meargă împreună cu marinarii răzvrătiţi într-un soi de călătorie de explorare şi plăcere prin locurile acelea, adăugând că oamenii începuseră, treptat, să împărtăşească părerile secundului. La acestea, Augustus s-a gândit că e mai bine să-i răspundă că el unul ar fi fericit să pornească într-o asemenea aventură, de vreme ce oricum nu avea altceva mai bun de făcut şi, oricum, nimic nu i se părea mai îmbietor decât o viaţă de pirat.

4 iulie. Vasul din zare s-a dovedit a fi un bric micuţ din Liverpool, căruia i s-a permis să-şi vadă în pace de drum. Augustus şi-a petrecut cea mai mare parte a timpului pe punte, încercând să obţină toate informaţiile cu putinţă despre intenţiile răzvrătiţilor. Izbucneau deseori certuri violente printre ei, într-una din care un harponier, pe nume Jim Bonner, a fost azvârlit peste bord. Tabăra secundului câştiga teren. Jim Bonner făcea parte din clica bucătarului, pe care o susţinea şi Peters.

5 Iulie. În zori, s-a stârnit un vânt puternic dinspre vest, care pe la prânz se înteţise, prefăcându-se în vijelie, astfel că bricul n-a mai putut să păstreze decât randa şi focul. Pe când strângea zburătorul mic, Simms, unul din marinarii de rând, care făcea parte din banda bucătarului, fiind plin ochi de cât lichior băuse, a căzut peste bord şi s-a înecat – nimeni n-a mişcat un deget să-l salveze. Numărul total al oamenilor de la bord s-a redus, astfel, la treisprezece, şi anume: Dirk Peters, Seymour, bucătarul negru, Jones, Greely, Hartman Rogers şi William Allen, cu toţii din tabăra bucătarului; apoi, secundul, al cărui nume nu l-am aflat niciodată, Absalom Hicks, Wilson, John Hunty şi Richard Parker, aceştia făcând parte din tabăra secundului – pe lângă Augustus şi cu mine.

6 Iulie. Vijelia a durat toată ziua, suflând în rafale puternice, însoţite de ploaie. Bricul a luat multă apă pe la încheieturi şi una dintre pompe a fost ţinută continuu în funcţiune, Augustus fiind silit să facă şi el de rând la scos apa. Chiar pe înserat, un vas mare a trecut prin apropierea noastră, fără să fie zărit până ce n-a ieşit din raza de semnalizare. S-a presupus că vasul acesta era unul dintre cele pe care le căutau rebelii. Secundul a strigat după el, dar răspunsul a fost înghiţit de mugetul furtunii. La ora unsprezece, un talaz venit travers ne-a acoperit de apă şi a smuls o bună parte din parapetul de la babord, pricinuind şi alte stricăciuni, mai neînsemnate. Spre dimineaţă, vremea s-a mai îmblânzit, iar, la răsăritul soarelui, vântul abia de mai suflă.

7 iulie. A fost o hulă grozavă toată ziua, în timpul căreia bricul, fiind uşor, s-a clătinat teribil în ruliu şi numeroase lucruri s-au desprins prin cală, după cum am putut auzi foarte clar din ascunzătoarea mea. Am suferit cumplit de rău de mare. Peters a purtat o lungă discuţie cu Augustus şi i-a spus, printre altele, că doi oameni din tabăra să, Greely şi Allen, trecuseră de partea secundului, hotărâţi să se facă piraţi. I-a pus o mulţime de întrebări lui Augustus, pe care el nu le-a înţeles prea bine. În primele ore ale serii, vasul a luat apă zdravăn şi nu s-a putut face mare lucru ca să se îndrepte situaţia, din pricina faptului că bricul era fisurat tot şi apa intră prin toate încheieturile. Una dintre pânze a fost învergată şi trasă sub prova, ceea ce ne-a ajutat, într-o oarecare măsură, căci aşa am reuşit să facem progrese în scoaterea apei.

8 iulie. O briză uşoară s-a pornit, la ivirea zorilor, dinspre răsărit, când secundul a pus bricul cap-compas sud, cu intenţia de a ajunge la vreuna dintre insulele Indiilor de Vest, pentru a-şi pune în practică planurile piratereşti. Nici o împotrivire nu s-a ridicat din partea lui Peters sau a bucătarului – cel puţin, niciuna pe care s-o surprindă şi Augustus. Orice plan de a captura un vas venind dinspre Capul Verde a fost abandonat. Apa din santină era acum uşor de ţinut sub control, cu ajutorul unei pompe puse în funcţiune câte trei sferturi de oră dintr-un ceas. Pânza a fost trasă de sub prova. Ne-au semnalizat două shoonere micuţe, peste zi.

9 iulie. Vreme frumoasă. Toţi oamenii au trecut la repararea parapetului. Peters a purtat din nou o lungă discuţie cu Augustus şi i-a vorbit mai pe şleau decât până acum. A zis că pe el nimic nu-l va face să împărtăşească părerile secundului şi chiar a aruncat o vorbă despre intenţia lui de a-i lua comanda bricului din mână. L-a întrebat pe prietenul meu dacă putea să se bizuie pe sprijinul său, într-un asemenea caz, la care Augustus i-a răspuns „Da” fără să stea pe gânduri. Peters a mai zis atunci că va încerca să afle şi părerile celorlalţi din tabăra să despre acest plan şi a plecat. În restul zilei, Augustus n-a mai găsit prilejul să stea cu el de vorbă între patru ochi.

Capitolul VII

10 iulie. Ne-a semnalizat un bric, care venea dinspre Rio şi se îndrepta spre Norfolk. Vreme înceţoşată, cu o adiere contrară, dar uşoară, dinspre răsărit. Astăzi, Hartman Rogers a murit – pe 8 iulie, fusese cuprins brusc de spasme, după ce băuse un pahar de grog. Omul făcea parte din tabăra bucătarului şi era unul dintre cei în care Peters îşi pusese cel mai mult nădejdea. I-a şoptit lui Augustus că el unul credea că secundul îl otrăvise şi că se aştepta ca, dacă n-avea să fie cu ochii în patru, să-i vină şi lui rândul, cât de curând. Acum, în grupul lor nu mai rămăseseră decât el, Jones şi bucătarul – în tabăra cealaltă, erau cinci. Îi vorbise lui Jones despre planul de a-i lua secundului comanda, dar, cum fusese întâmpinat cu răceală, nu mai îndrăznise să-l piseze mai departe cu această chestiune, nici să-i pomenească ceva bucătarului. A fost bine că s-a întâmplat aşa, că a fost precaut, pentru că, după-amiază, bucătarul şi-a exprimat hotărârea de a trece de partea secundului, ba chiar s-a şi dus să stea cu ceilalţi, iar Jones a

găsit un prilej să se certe cu Peters, dându-i de înţeles că o să-l pună la curent pe secund cu planul de revoltă. Fireşte, nu mai era timp de pierdut, iar Peters şi-a afirmat hotărârea să încerce să cucerească vasul cu orice risc, dacă Augustus îi va da o mână de ajutor. Prietenul meu l-a asigurat pe loc că este gata să intre în orice acţiune cu acest scop, şi, socotind că era o ocazie nimerită, i-a destăinuit faptul că mă aflam şi eu la bord. Auzind această, metisul a fost uluit şi încântat totodată, fiindcă oricum nu se mai putea încrede în Jones, pe care deja îl considera ca făcând parte din banda secundului. Au coborât amândoi imediat în teugă, Augustus m-a strigat şi, apoi, Peters şi cu mine ne-am împrietenit repede. Am stabilit că vom încerca să preluăm comanda vasului cu primul prilej, fără să-i mai spunem lui Jones despre complotul nostru. În caz că am fi reuşit, urma să conducem bricul în primul port care ne-ar fi ieşit în cale şi să-l predăm acolo. Dezertarea celor din grupul său îi zădărnicise lui Peters planurile de a cutreiera Pacificul – o aventură care nu se putea înfăptui fără un echipaj – şi acum zicea că soarta lui depindea fie de achitarea sa la proces, pe motivul că n-ar fi fost în toate minţile (ceea ce ne-a jurat solemn că aşa i se şi întâmplase, când sprijinise răzmeriţa), fie de a obţine iertarea, dacă va fi găsit vinovat, mulţumită mărturiilor lui Augustus şi alor mele. Discuţia noastră a fost întreruptă, în acel moment, de ordinul „Toţi oamenii la strâns pânzele!”, la care Peters şi Augustus au dat fugă pe punte.

Ca de obicei, echipajul era aproape criţă şi, până să se strângă pânzele cum se cuvine, o rafală violentă a culcat bricul pe-o coastă. Ţinându-i bine cârma, cu toate acestea, s-a îndreptat la loc, dar după ce înghiţise o grămadă de apă. Abia de se puseseră toate lucrurile la punct, când o altă rafală s-a năpustit asupra vasului, urmată într-o clipă de o alta – dar fără noi stricăciuni. După toate aparenţele, avea să urmeze o vijelie şi, într-adevăr, n-a durat mult şi s-a pornit, cu o deosebită furie, dinspre nord şi dinspre vest. Au fost legate cât mai temeinic cu putinţă toate lucrurile de pe punte şi bricul a fost lăsat la capă, cum se face de obicei, numai cu trinca, strânsă din scurt în terţarole. Odată cu căderea nopţii, vântul s-a înteţit, iar frământarea mării s-a prefăcut în hulă. Peters s-a întors atunci în teugă, împreună cu Augustus, şi am stat din nou la sfat.

Am căzut de acord că nici o ocazie nu putea fi mai potrivită pentru a ne pune planurile în aplicare decât aceasta din prezent, fiindcă nimeni nu s-ar fi aşteptat la o lovitură într-un asemenea moment. Cum bricul era pus la capă, cu aproape toate pânzele strânse, nu mai avea nevoie de manevre până ce vremea nu avea să se îndrepte, când, dacă ne-ar fi izbutit lovitura, am fi putut îndupleca unul sau poate chiar doi oameni să ne ajute ca să-l ducem într-un port. Principala noastră dificultate consta în zdrobitoarea inegalitate de forţe. Noi eram numai trei, iar în cabină erau nouă. De asemenea, toate armele de la bord se aflau în mâinile lor, în afară de o pereche de pistoale micuţe, pe care Peters le ascunsese la el, şi de uriaşul cuţit marinăresc pe care îl purta permanent la brâu. După unele semne – de pildă că nici o secure şi nici o manelă de cabestan nu se mai găseau la locurile lor obişnuite – am început să ne temem că secundul avea unele îndoieli, cel puţin în privinţa lui Peters, şi că nu va lăsa să-i scape din mână vreun prilej pentru a se descotorosi de el. Era limpede, într-adevăr, că nu avea să se întâmple prea curând ceea ce ne hotărâserăm noi să facem. Adversarii noştri erau prea numeroşi ca să ne încumetăm să pornim la treabă fără să ne luăm toate măsurile de precauţie.

Peters a propus să se ducă pe punte şi să intre în vorbă cu omul de cart (Allen), până va prinde momentul în care să-l arunce în mare fără bătaie de cap, fără să stârnească zarvă, după care Augustus şi cu mine să urcăm, să încercăm să ne facem rost de vreo armă de pe punte şi apoi să ne repezim toţi trei la tambuchiu şi să baricadăm intrarea în cabină, înainte să ni se opună vreo rezistenţă. Eu n-am fost de acord, fiindcă nu-mi venea să cred că secundul (care se arăta atât de viclean în toate lucrurile care nu intrau în conflict cu prejudecăţile sale superstiţioase) s-ar fi lăsat atât de uşor prins în cursă. Chiar şi faptul că exista un om de cart pe punte era o dovadă suficientă că era în alertă – nu se obişnuia, în afară de vasele pe care disciplină era impusă cu stricteţe, să se aşeze un om de cart pe punte, când vasul era lăsat în derivă, pe vijelie. Pentru că mă adresez în primul rând, dacă nu chiar în totalitate, unor persoane care n-au fost niciodată pe mare, poate că ar fi mai bine să descriu mai precis situaţia unui vas în astfel de circumstanţe. Lăsarea în derivă sau, în termeni marinăreşti, „punerea la capă”, este o manevră la care se recurge din

diverse motive şi se efectuează în diverse moduri. Pe o vreme moderată, se execută frecvent în scopul de a ţine vasul pe loc, pentru a aştepta un alt vas sau vreo ambarcaţiune. Dacă vasul care este pus în derivă are toate pânzele ridicate, manevra este, de regulă, realizată prin învergarea mai multor vele, astfel încât vântul să nu le umfle pe neaşteptate, şi atunci vasul stă pe loc. Însă, acum vorbeam despre punerea în derivă pe vânt puternic. Aceasta se face când vântul suflă frontal şi cu prea multă forţă pentru a îngădui vasului navigheze cu pânzele ridicate fără pericolul de a se răsturna şi, uneori, chiar şi când vântul este mai slab, dar marea este prea zbuciumată pentru că vasul să-i ţină piept. Dacă un vas se încumetă să gonească înaintea vântului pe o mare foarte agitată, de obicei suferă foarte multe stricăciuni din pricina apei care năvăleşte peste pupa şi, din când în când, prin afundarea violentă a provei în apă. La această manevră se recurge foarte rar, într-un astfel de caz, şi numai din necesitate. Când vasul ia apă, este adeseori adus cu volta în vânt, chiar şi pe cele mai periculoase hule, căci, atunci când este lăsat în derivă, încheieturile sale se lărgesc încă şi mai mult din pricina presiunii puternice, ceea ce nu se prea întâmplă dacă merge cu vânt din pupă. De asemenea, deseori devine obligatoriu să laşi vasul să gonească înaintea vântului, fie atunci când suflă cu atâta furie încât ar putea sfâşia în bucăţi pânza folosită, dacă ar fi să-l aduci cu prova în vânt, fie atunci când, din pricina construcţiei nepotrivite a vasului său din alte cauze, această manevră capitală nu poate fi realizată.

Vasele surprinse de vijelii sunt puse la capă în diverse moduri, după specificul construcţiei lor. Unele stau mai bine dacă au vela foc înălţată şi aceasta, cred, este pânza cel mai des folosită. Vasele mari, cu greement pătrat, au nişte pânze speciale pentru aceste cazuri, numite vele-strai de furtună. Uneori se foloseşte numai focul, alteori focul şi trinca sau o trincă în dublă terţarolă şi, destul de frecvent, se apelează şi la rande. S-a dovedit că şi gabierele şi zburătoarele răspund acestui scop mai bine decât orice alte genuri de pânze. Grampus era, în general, pus la capă cu o trincă în dublă terţarolă.

Când un vas urmează să fie lăsat în derivă, este virat cu prova în vânt, până aproape de poziţia în care vântul, suflând razant, să-i umfle pânza cu care rămâne, virată în diagonală faţă

de axa vasului. Acestea fiind făcute întocmai, vârful provei este orientat cu câteva grade aproximaţie pe direcţia din care bate vântul, iar laturile provei, bineînţeles, primesc izbiturile valurilor. În această situaţie, un vas trainic va naviga pe o foarte puternică vijelie fără să ia nici o picătură de apă şi fără să solicite nici o altă manevră din partea echipajului. Cârma este, de obicei, legată cu o frânghie, dar şi aceasta este o operaţiune de prisos (cu excepţia cazului în care deranjează zgomotul pe care îl face lăsată liberă), pentru că pana cârmei nu are nici o influenţă asupra vasului când este pus la capă. Într-adevăr, cârma este mai bine să fie lăsată liberă decât legată foarte strâns, căci pana se poate rupe din cauza valurilor prea puternice, dacă nu are loc să se mişte în voie. Câtă vreme ţin pânzele, un vas bine construit îşi va păstra poziţia şi va naviga de unul singur, pe orice fel de mare, parcă înzestrat cu instinctul vieţii şi cu raţiune. Dacă violenţa vântului va sfâşia, totuşi, pânza în bucăţi (şi, de regulă, este nevoie de un adevărat uragan ca să se ajungă la aceasta), atunci pericolul este iminent. Vasul iese de sub vânt şi, întorcându-se cu o latură spre valuri, este cu totul în puterea lor – singură scăpare, în acest caz, este să fie virat la loc, încet, pe direcţia vântului, lăsându-l să înainteze aşa, mânat de vânt, o vreme, până când se ridică o altă pânză. Unele vase stau la capă fără să aibă nici o pânză întinsă, dar această metodă nu este foarte sigură, fiindcă nu trebuie să te încrezi în mare.

Dar, hai să punem punct acestei digresiuni. Spuneam că nu-i stătea în obicei secundului să păstreze vreun om de cart pe punte, când era vijelie şi vasul fusese pus la capă, iar faptul că acum exista unul, adăugat la faptul că securile şi manelele lipseau, ne-a convins pe deplin că echipajul stătea cu ochii în patru, ca să nu fie luat prin surprindere în modul pe care îl sugerase Peters. Ceva, totuşi, trebuia făcut, şi-acesta fără întârziere, pentru că nu mai putea fi nici o îndoială că o dată suspiciunea ţesută în jurul lui Peters, el urma să fie sacrificat cu prima ocazie – ocazie care avea să fie, cu siguranţă, ori găsită, ori provocată de ei, la încetarea furtunii.

Atunci, Augustus a zis că, dacă Peters va ajunge să dea la o parte, sub un pretext oarecare, lanţul de ancoră aşezat peste chepengul secret din cabină, am avea o şansă să îi luăm prin surprindere, venind prin cală – dar, gândindu-ne mai bine, ne-

am dat seama că vasul se zgâlţâia prea tare sub tangaj şi ruliu pentru a zădărnici orice încercare de acest gen.

Din fericire, într-un târziu mi-a venit ideea de a ne folosi de temerile superstiţioase şi de conştiinţa încărcată ale secundului. Vă aduceţi aminte că unul din membrii echipajului, Hartman Rogers, murise în dimineaţa aceea, cuprins pe neaşteptate de spasme, cu două zile înainte, după ce băuse nişte alcool îndoit cu apă. Peters ne împărtăşise bănuiala sa, că omul fusese otrăvit de secund, şi avea el motivele sale pentru socoti că nu se înşeală, după cum zicea el, nişte motive incontestabile, dar pe care nu se lăsase înduplecat să ni le spună şi nouă – refuzul acesta încăpăţânat se potrivea cu celelalte trăsături ale firii sale, atât de ciudate. Dar, fie că avea sau nu motive mai întemeiate de a se îndoi de secund decât aveam noi, ne-am lăsat cu uşurinţă convinşi că bănuiala sa era justă şi ne-am hotărât să acţionăm în consecinţă.

Rogers murise pe la ora unsprezece dimineaţa, chinuindu-se în convulsii, iar cadavrul prezenta, la numai câteva minute după moarte, unul dintre cele mai oribile şi mai îngreţoşătoare spectacole pe care mi-amintesc să le fi văzut vreodată. Burta i se umflase mai să-i crape, ca a unui înecat care a stat sub apă săptămâni de-a rândul, mâinile la fel, în timp ce faţa i se zbârcise, stafidită şi albă ca varul, în afară de locurile unde era împurpurată de vreo două sau trei pete de un roşu aprins, asemănătoare celor provocate de erizipel – una dintre aceste pete se întindea, de-a curmezişul, peste obraz, acoperindu-i complet un ochi, ca o bentiţă de catifea roşie. În starea aceasta dezgustătoare, leşul fusese scos din cabină ca să fie azvârlit peste bord, pe la prânz, numai că, în momentul acela, secundul, aruncându-i o privire (de parcă atunci îl vedea pentru prima oară), fiind cuprins ori de remuşcare pentru crimă făcută, ori de groază în faţa unei atât de oribile privelişti, poruncise oamenilor să coasă cadavrul în hamacul său şi să i se acorde cinstirile obişnuite, potrivit ritualului înmormântării pe mare. După ce dăduse aceste comenzi, coborâse înapoi, de parcă ar fi vrut să scape de vederea victimei sale. În timp ce se pregăteau pentru a-i îndeplini ordinele, izbucnise vijelia, cu furie turbată, şi, prin urmare, abandonaseră cadavrul. Lăsat în voia sorţii, leşul fusese cărat de apă în găurile de scurgere de la babord, unde încă mai

zăcea, în momentul despre care vă vorbesc, bălăcindu-se la fiecare smucitură a bricului.

Odată ce ne-am stabilit planul, am trecut fără întârziere la execuţie. Peters a urcat pe punte şi, aşa cum prevăzuse, a fost de îndată oprit de Allen, care părea că a fost pus să supravegheze mai degrabă teuga decât altceva. Totuşi, soarta acestui netrebnic a fost tranşată rapid şi în linişte, căci Peters, apropiindu-se nepăsător de el, ca şi când ar fi vrut să-i vorbească, l-a prins de gât şi, înainte ca acela să scoată un singur strigăt măcar, l-a împins peste parapet. După aceea, ne-a strigat şi am ieşit, la rândul nostru, pe punte. Prima noastră grijă a fost să ne uităm după câte ceva cu care să ne înarmăm, iar căutarea aceasta am făcut-o cu mare băgare de seamă, căci era imposibil să stai chiar şi o clipă în picioare pe punte fără să te ţii zdravăn şi, în plus, valuri uriaşe ni se spărgeau deasupra capului, ori de câte ori vasul îşi afundă prova în apă. Era neapărată nevoie, totodată, să ne mişcăm repede, pentru că dintr-un minut într-altul ne aşteptam ca secundul să urce pe punte ca să pună în funcţiune pompele, întrucât era evident că bricul lua apă foarte repede. Deşi un timp am tot căutat, n-am găsit nimic mai potrivit pentru scopurile noastre decât cele două manete ale pompei, una pe care a luat-o Augustus, cealaltă eu. Echipându-ne cu acestea, am dat cămaşa jos de pe cadavru şi l-am aruncat peste bord. Apoi, Peters şi cu mine am coborât la teugă, lăsându-l pe Augustus de pază pe punte, iar el s-a aşezat chiar în locul unde stătuse Allen, cu spatele la cabina de sub tambuchiu, astfel încât, dacă vreunul din banda secundului ar fi venit până sus, să creadă că era omul lor de cart.

De îndată ce am ajuns în teugă, am început să mă deghizez ca să semăn cu leşul lui Rogers. Cămaşa pe care o luasem de pe cadavru ne-a fost de mare folos, căci avea o formă şi-o înfăţişare unică, uşor de recunoscut de către ceilalţi – un soi de halat, pe care răposatul îl purta peste haine, din jerseu albastru, cu dungi orizontale albe, late. După ce am îmbrăcat-o, am început să-mi fac rost de o burtă falsă, imitând groaznica diformitate a cadavrului umflat. Problema s-a rezolvat rapid, îndesând pe dedesubt nişte aşternuturi de pat. Apoi, i-am imitat în acelaşi fel şi mâinile, trăgându-mi o pereche de mănuşi albe de lână, cu un singur deget, şi umplându-le cu tot soiul de cârpe care mi-au căzut la îndemână. La urmă, Peters mi-a aranjat faţa,

mai întâi întinzându-mi peste tot praf de cretă albă şi apoi, crestându-şi degetul, ca să mi-o picteze cu pete de sânge. N-a fost uitată nici dunga roşie care trecea peste ochi şi care te împietrea când o vedeai.

Capitolul VIII.

Când m-am privit într-un ciob de oglindă care atârna pe peretele cabinei, în lumina chioară a unui soi de felinar de camuflaj, am simţit aşa o groază nelămurită dând cu ochii de înfăţişarea mea, amintindu-mi de înfiorătoarea realitate pe care o reprezentam, încât am tresărit puternic şi abia de mi-am putut ţine firea ca să-mi joc rolul mai departe. Era necesar, totuşi, să acţionăm fără şovăială, aşadar Peters şi cu mine am urcat pe punte.

Acolo am găsit totul în regulă şi, luând-o pe lângă parapet, toţi trei ne-am târât spre cabina de la capătul scării tambuchiului. Capacul tambuchiului era întredeschis şi fuseseră luate măsuri ca să nu poată fi împins brusc din afară, plasându-se nişte reteveie de lemn pe prima treaptă, care să-l împiedice să se închidă. Nu ne-a fost greu să cuprindem cu privirea tot interiorul cabinei, uitându-ne prin crăpătura uşii de la balamale. Ni s-a arătat, astfel, că fuseserăm foarte norocoşi când nu încercaserăm să-i luăm prin surprindere, pentru că în mod vădit erau în alertă. Numai unul singur dormea, dar şi acesta se afla întins chiar la picioarele scării de sub tambuchiu, cu o muschetă alături. Ceilalţi stăteau aşezaţi pe mai multe saltele, luate de pe paturi şi trântite pe podea. Erau angajaţi într-o discuţie foarte serioasă şi, cu toate că băuseră, cum se deducea după cele două ulcioare goale şi cele câteva căni de tablă care zăceau prin jur, nu păreau la fel de beţi ca de obicei. Cu toţii aveau cuţite, vreo doi, pistoale, şi multe muschete aşezate într-un pat, la îndemână.

Am tras cu urechea, o vreme, la discuţia lor, până să ne vină în cap cum să acţionăm, întrucât nu stabiliserăm nimic precis, în afară de faptul că trebuia să încercăm să le descurajăm iniţiativele, în momentul declanşării atacului, folosindu-ne de stafia lui Rogers. Vorbeau despre planurile lor piratereşti, iar tot ce am putut înţelege clar a fost faptul că aveau de gând să se alăture echipajului unui schooner, pe nume Hornet, şi, dacă va fi cu putinţă, chiar să pună stăpânire pe acel

schooner, pregătindu-se pentru o lovitură de amploare, dar despre care niciunul dintre noi nu a reuşit să prindă detalii.

Unul dintre oameni a pomenit despre Peters, iar secundul i-a răspuns ceva cu voce joasă, de n-am putut desluşi nimic, şi după un timp a adăugat, mai tare, că el „nu pricepea de ce Peters pierdea atâta vreme la teugă cu odrasla căpitanului şi că, după părerea lui, cu cât mai repede i-ar azvârli pe amândoi peste bord, cu atât ar fi mai bine”. La acestea nu i s-a replicat nimic, dar am putut lesne observa că sugestia lui fusese bine primită de întreaga bandă şi mai ales de către Jones. În tot acest răstimp, eu fierbeam în culmea nerăbdării, cu atât mai mult cu cât vedeam că nici Augustus, nici Peters nu se puteau hotărî cum să înceapă. M-am decis, totuşi, să-mi vând pielea cât mai scump posibil şi să nu mă las copleşit de nici un fel de teamă.

Zgomotul infernal produs de vuietul vântului printre catarge şi de valurile care se spărgeau spălând puntea ne împiedica să auzim tot ce se spunea, cu rarele excepţii de acalmie. Într-unul din aceste momente, l-am auzit toţi trei pe secund cerându-i unui om să „se ducă până la prova şi să arunce un ochi să vadă ce făceau Peters şi Augustus, fiindcă el nu înghiţea asemenea taifasuri secrete la bordul bricului”. Norocul nostru a fost că, în clipa aceea, tangajul vasului era atât de violent încât ordinul său n-a putut fi executat pe loc. Bucătarul se ridicase de pe salteaua lui ca să vină după noi, când o smucitură nemaipomenită, de-am crezut că va smulge toate catargele, l-a aruncat cu capul înainte într-una dintre uşile cabinelor dinspre babord, pe care a deschis-o brusc, stârnind o şi mai mare zăpăceală. Din fericire, niciunul dintre noi trei n-a fost clintit din poziţia sa şi am avut timp să ne retragem în grabă la teugă, încropind la iuţeală un plan de acţiune, înainte ca mesagerul să-şi facă apariţia sau, mai bine-zis, înainte să-şi iţească mutra în capul scării tambuchiului, căci n-a urcat pe punte. Din locul acela, n-a putut observa absenţa lui omului de veghe şi, prin urmare, a strigat în gura mare, ca pentru Allen, repetându-i ordinele secundului. Peters i-a răspuns „'Nţeles!”, cu voce schimbată, iar bucătarul a dispărut imediat înapoi, fără nici o umbră de bănuială că ar fi fost ceva nelalocul lui.

Cei doi tovarăşi ai mei au pornit fără şovăială spre pupa şi-au coborât în cabină, Peters trăgând uşa după el, lăsând-o întredeschisă, aşa cum o găsise. Secundul i-a primit cu

prefăcută prietenie şi i-a spus lui Augustus că, fiindcă se purtase atât de bine în ultima vreme, îi dădea voie să se instaleze în cabină şi să fie unul dintre ei, pe viitor. I-a turnat apoi o jumătate de pahar de rom şi l-a îndemnat să-l dea pe gât. Eu am auzit şi-am văzut totul, fiindcă îi urmasem pe tovarăşii mei în cabină de îndată ce închiseseră uşa, şi îmi reluasem vechiul post de observaţie. Adusesem cu mine cele două manete de pompă, pe una aşezând-o în apropiere de scară, ca să fie la îndemână, la nevoie.

M-am pregătit cât am putut ca să văd mai bine ce se petrecea înăuntru şi am încercat să-mi fac curaj pentru misiunea de-a coborî printre rebeli când Peters avea să-mi dea semnalul, după cum ne înţeleseserăm. Curând, el a început să aducă vorba despre faptele sângeroase din timpul revoltei şi, încet, încet, i-a făcut pe oameni să se prindă într-o discuţie despre miile de superstiţii universal răspândite printre marinari. Eu nu auzeam chiar tot ce se spunea, dar puteam citi ca în palmă efectele discuţiei pe chipurile celor prezenţi. Secundul era, în mod vădit, extrem de tulburat şi, când cineva a pomenit despre cât de înfiorător arăta cadavrul lui Rogers, am crezut c-o să leşine de-a binelea. Peters l-a întrebat, atunci, dacă nu-i de părere că s-ar cuveni să arunce o dată leşul peste bord, căci era un spectacol din cale-afară de oribil să-l vezi bălăcindu-se prin găurile de scurgere. La acestea, nemernicului i s-a tăiat pur şi simplu răsuflarea, plimbându-şi privirile peste tovarăşii lui, de la unul la altul, parcă implorând să meargă careva pe punte şi să rezolve problema. Însă nimeni nu s-a clintit şi era mai mult decât limpede că întreaga bandă era speriată şi încordată la culme. Peters mi-a dat atunci semnalul. Într-o clipă, am deschis larg tambuchiul şi, coborând scara fără să scot un sunet, m-am proţăpit în mijlocul adunării.

Efectul grozav pe care l-a stârnit neaşteptata apariţie nu este deloc de mirare, dacă se ţine cont de natura circumstanţelor în care s-a produs. De obicei, în cazuri asemănătoare, rămâne în mintea spectatorului o urmă de îndoială în privinţa autenticităţii imaginii dinaintea ochilor săi, un sâmbure de speranţă, oricât de firavă, că, de fapt, este victima unei înşelăciuni şi că vedenia cu pricina nu este chiar un vizitator din lumea umbrelor. Nu trebuie să insist asupra faptului că nişte rămăşiţe de îndoială au existat, de fiecare dată, în

străfundurile fiinţei spectatorilor la astfel de apariţii şi că spaima de moarte pe care uneori au provocat-o trebuie atribuită – chiar şi în cazurile cele mai convingătoare, la care s-au înregistrat cele mai multe emoţii – mai degrabă unui soi de groază anticipativă, gândului că fantomă ar putea fi adevărată, decât unei credinţe nestrămutate în realitatea sa. Dar, în cazul de faţă, se va vedea imediat că în mintea rebelilor nu exista nici umbra unui temei pe care să încolţească vreo îndoială că apariţia lui Rogers n-ar fi chiar dezgustătorul său cadavru înviat din morţi sau, cel puţin, stafia lui. Poziţia izolată a bricului, până la care absolut nimeni străin nu putea ajunge din pricina furtunii, îngrădise aparent orice mijloc posibil de-a fi traşi pe sfoară de cineva, de vreme ce, desigur, se socoteau capabili să-i supravegheze pe toţi dintr-o singură privire. În momentul acela, se aflau deja de douăzeci şi patru de zile pe mare, fără să fi întreţinut vreodată mai mult decât un schimb de semnale de la distanţă c-un alt vas. Pe deasupra, întregul echipaj – cel puţin toţi cei despre care aveau motive să creadă c-ar fi la bord – era adunat în cabină. Lipsea numai Allen, omul de pază, dar uriaşa statură a aceluia (măsura şase picioare şi şase inci în înălţime) le era prea bine cunoscută, pentru a îngădui să se înfiripe în minţile lor, măcar o clipă, gândul că el ar fi fost de fapt apariţia dinaintea lor. Adăugaţi la toate aceste consideraţii natura înfricoşătoare a furtunii şi pe aceea a discuţiei deschise mai înainte de Peters; impresia de neşters pe care hidoşenia cadavrului real o făcuse, de dimineaţă, asupra imaginaţiei oamenilor; reuşita mea deghizare şi faptul că felinarul din cabină, balansându-se violent încoace şi încolo, mă învăluia într-o lumină nesigură şi pâlpâitoare, care cădea asupra mea pieziş şi cu întreruperi – şi astfel n-o să mai fie de mirare cum de înşelătoria noastră a produs mai mult decât efectul scontat. Secundul a sărit în picioare de pe saltelele pe care stătea culcat şi, fără să scoată un sunet, a căzut pe spate, ţeapăn ca un mort, pe podeaua cabinei, rostogolit mai departe ca un butuc de ruliul puternic al bricului. Din cei şapte rămaşi, numai trei au mai încercat să-şi păstreze, cât de cât, luciditatea. Ceilalţi patru au stat, un timp, nemişcaţi, de parcă prinseseră rădăcini în podea – cele mai demne de milă victime ale groazei şi ale disperării pe care mi-a fost dat să le văd vreodată. Singura rezistenţă pe care am întâmpinat-o de fapt a venit din partea bucătarului, a lui

John Hunt şi a lui Richard Parker – dar nici aceştia nu s-au apărat decât de formă şi şovăielnic. Pe primii doi i-a împuşcat Peters într-o clipă, iar eu l-am pus la pământ pe Parker, lovindu-l în cap cu manela pompei pe care o adusesem cu mine. În acelaşi timp, Augustus a apucat una dintre muschetele care zăceau pe jos şi a descărcat-o în pieptul altui răzvrătit, Wilson. Acum nu mai rămăseseră decât trei, dar, între timp, îşi reveniseră din stupoare şi probabil începuseră să înţeleagă că fuseseră duşi de nas, căci s-au luptat cu multă îndârjire şi furie, iar, dacă nu ar fi fost neobişnuita forţă a muşchilor lui Peters, ne-ar fi biruit, în cele din urmă. Aceştia trei erau Jones, Greely şi Absalom Hicks. Jones îl trântise pe Augustus la podea, îl înjunghiase în mai multe locuri de-a lungul braţului drept şi, fără îndoială că l-ar fi trimis curând pe lumea cealaltă (întrucât nici Peters, nici eu n-am fi putut scăpa atât de repede de adversarii noştri), dacă n-ar fi primit la ţanc ajutorul unui prieten, al cărui sprijin nu-l pusesem nici o clipă la socoteală. Acest prieten era nimeni altul decât Tiger. Cu un mârâit surd, a sărit în cabină, în momentul cel mai critic pentru Augustus, şi s-a aruncat în spinarea lui Jones, ţintuindu-l la podea cât ai zice peşte. Augustus, totuşi, era acum prea grav rănit ca să ne mai dea vreo mână de ajutor, iar eu eram atât de stânjenit de hainele cu care mă deghizasem încât nu puteam face mai nimic. Câinele n-a mai slăbit strânsoarea din gâtul lui Jones – Peters era mult mai puternic decât cei doi oameni care mai rămăseseră în luptă şi, desigur, i-ar fi expediat mai curând, dacă locul în care trebuia să acţioneze nu ar fi fost atât de strâmt şi dacă vasul nu s-ar fi zgâlţâit atât de tare. Nu peste mult, avea să reuşească să înhaţe una dintre cele câteva bănci masive care zăceau răsturnate pe podea. Cu aceasta l-a izbit în cap pe Greely, care se pregătea să descarce o muschetă în mine şi, imediat după aceea, ruliul bricului l-a aruncat peste Hicks, pe care l-a apucat de gât şi, strângând cu întreaga forţă, l-a sugrumat pe loc. Astfel, în mai puţin timp decât mi-a luat să vă povestesc, ne-am trezit stăpâni pe bric.

Singura persoană dintre adversarii noştri care rămăsese în viaţă era Richard Parker. Pe acesta, după cum v-am spus, îl doborâsem eu, lovindu-l cu manela de la pompă, la începutul atacului. Acum zăcea nemişcat, lângă uşa spartă a cabinei, dar, îndată ce Peters l-a împuns cu piciorul, a prins grai, cerşind îndurare. Avea doar o rană uşoară la cap, în rest nu păţise

nimic, fiind mai mult năucit de lovitură. S-a ridicat şi, pentru moment, i-am legat mâinile la spate. Câinele încă mai mârâia deasupra lui Jones – pe care, când l-am cercetat mai îndeaproape, l-am găsit mort de-a binelea, sângele ţâşnindu-i într-un şuvoi gros din rană adâncă de la gât, provocată, fără îndoială, de colţii ascuţiţi ai animalului.

Era în jur de ora unu noaptea, iar vântul încă mai suflă vijelios. Bricul, evident, se obosea9 mai mult ca de obicei şi devenise absolut necesar să facem ceva pentru a-l uşura, cât de cât. La aproape fiecare afundare a provei lua apă, care, o bună parte, intrase şi jos, în cabină, în timpul încăierării noastre, tambuchiul fiind lăsat deschis chiar de mine, când coborâsem. Întregul parapet de la babord fusese smuls, ca şi cambuza şi iola de pe puntea bărcilor. De asemenea, trosnetul şi clătinarea arborelui mare ne-au dat de înţeles că avea călcâiul fixat între punţi (o practică foarte de nedorit, la care recurg uneori constructorii nepricepuţi) şi, aşadar, că exista pericolul să se desprindă dintr-o clipă într-alta. Dar, mai presus de toate necazurile noastre, când am măsurat apa din santină, am descoperit că avea nu mai puţin de şapte picioare adâncime.

Lăsând cadavrele celor din echipaj să zacă în cabină, am trecut imediat la pompe – şi Parker, bineînţeles, a fost eliberat, ca să pună umărul la treabă. Braţul lui Augustus a fost oblojit cum ne-am priceput mai bine, iar el ne-a ajutat cât i-a stat în puteri, dar asta nu însemna prea mult. Totuşi, am văzut că ne-am fi descurcat să păstrăm nivelul apei scăzut, dacă o pompă ar fi funcţionat în permanenţă. Cum rămăseserăm numai patru, aceasta a însemnat o muncă istovitoare, dar ne-am străduit să ne păstrăm optimismul şi aşteptam cu nelinişte zorile, când speram că vom putea uşura bricul, tăindu-i arborele mare.

În felul acesta, am petrecut o noapte îngrozitoare, de spaimă şi osteneală – iar când, în sfârşit, s-a crăpat de ziuă, vijelia nici nu slăbise vreun pic, nici nu dădea vreun semn c-ar vrea să se îmblânzească. Întâi, am târât cadavrele pe punte şi le-am aruncat peste bord. Următoarea noastră grijă a fost să scăpăm de catargul principal. După ce am făcut pregătirile necesare, Peters a început să-l taie (fiindcă găsise nişte topoare în cabină), în vreme ce noi ceilalţi păzeam şarturile, straiurile şi patarafinele10. Cum bricul deviase foarte mult de sub vânt, nu s-a mai amânat semnalul de a tăia manevrele fixe, ceea ce, o

dată executat, întreaga masă de lemn şi pânze s-a prăbuşit în mare, dincolo de bric şi fără să-i provoace nici o stricăciune. Am observat apoi că vasul nu se mai obosea la fel de mult ca înainte, dar situaţia noastră era încă deosebit de precară şi, în ciuda tuturor eforturilor noastre, nu puteam face faţă creşterii nivelului apei în cală fără să acţionăm ambele pompe deodată. Augustus ne putea ajuta prea puţin. Că nenorocirea să ne fie încununată, un val uriaş, izbind bricul din partea opusă direcţiei vântului, l-a cârmit cu câteva grade pieziş, şi, înainte de a-şi relua poziţia, un altul s-a spart exact deasupra lui, culcându-l de-a latul pe un bord. Lestul s-a deplasat atunci în masă către partea aceea (încărcătura s-a balansat absolut haotic, o vreme) şi, pentru câteva momente, am crezut că nimic nu ne mai putea salva de la răsturnare. Însă, curând, vasul s-a ridicat, parţial, deşi lestul încă mai stătea adunat la babord, înclinându-l atât de mult pe-o coastă, încât era de prisos să ne mai gândim să tragem la pompe – ceea ce, oricum, nici n-am mai fi putut face mult timp, căci palmele ni se jupuiseră complet de piele din pricina trudei mai presus de puterile noastre de până atunci şi sângerau îngrozitor.

În pofida sfatului lui Parker, am început să tăiem şi arborele trinchet şi, în cele din urmă, cu mare greutate, din pricina poziţiei în care trebuia să stăm, am izbutit. Prăbuşindu-se peste bord, trunchiul a agăţat şi bastonul bompresului, lăsându-ne complet descoperiţi, ca o cocă de corabie ieşită din uz.

Deocamdată, încă ne bucurăm că ne păstraserăm şalupa, care nu suferise nici o stricăciune de la vreunul din imensele valuri care năvăliseră peste bord. Însă nu ne-a fost dat să ne bucurăm multă vreme, întrucât, fără arborele trinchet şi, fireşte, deopotrivă fără pânzele prin care bricul fusese fixat pe direcţie, de acum, fiecare val se prăvălea nestingherit deasupra noastră şi, în cinci minute, puntea a fost măturată dintr-un capăt într-altul, şalupa şi parapetul de la tribord au fost smulse, până şi cabestanul a fost făcut bucăţi. Ar fi fost greu, într-adevăr, să ne trezim aruncaţi într-o stare mai de plâns.

Pe la prânz, furtuna parcă începuse să se mai domolească, dar în acest sens aveam să fim crunt dezamăgiţi, deoarece s-a calmat numai pentru câteva minute, ca să repornească, apoi, cu înzecită furie. Pe la ora patru după-amiaza, era pur şi simplu cu

neputinţă să te ţii pe picioare din pricina violenţei vijeliei, iar, când s-a lăsat noaptea, nu mai nutream nici o urmă de speranţă că vasul va mai rezista până dimineaţă.

Pe la miezul nopţii, nivelul apei crescuse foarte mult, ajungând până la puntea inferioară. Cârma s-a dus, la scurtă vreme după aceea, valul care a smuls-o ridicând complet pupa bricului din apă, apoi izbind-o, în cădere, atât de năprasnic, de parcă am fi eşuat. Mizaserăm cu toţii că vom putea păstra cârma până la sfârşit, căci era neobişnuit de trainică şi montată cum nu mai văzusem şi n-aveam să mai văd vreodată una montată aidoma. La baza axului principal avea un şir de cârlige zdravene de fier şi altele, de acelaşi fel, erau fixate pe etambou în jos. Prin aceste cârlige era întinsă o sârmă foarte groasă de fier forjat, cârma fiind astfel fixată de etambou şi pivotând în voie pe piciorul acestuia. Ne putem închipui forţa nemaipomenită a valului care a smuls-o, dacă luăm în consideraţie faptul că toate cârligele înfipte în etambou, care se înşirau de sus până jos, fiind nituite pe dinăuntru, au fost smulse cu totul din lemnul solid.

Abia am avut timp să ne tragem respiraţia după violenţa acestei lovituri, când unul dintre cele mai teribile valuri pe care le-am văzut vreodată s-a spart chiar deasupra noastră, măturând cabinele de pe punte, izbind în tambuchiuri şi umplând până sus vasul cu apă.

Capitolul IX.

Din fericire, chiar înainte de căderea nopţii, toţi patru ne legaserăm zdravăn de câte o bucată de cabestan, întinzându-ne pe punte cât mai lipiţi de ea cu putinţă. Numai această precauţie ne-a salvat de la moarte sigură. În felul acesta, însă, am fost cu toţii doar mai mult sau mai puţin năuciţi de imensa cantitate de apă care s-a prăbuşit peste noi şi care nu s-a tras la o parte până ce nu ne-a sufocat, aproape. De îndată ce mi-am recăpătat răsuflarea, i-am strigat pe tovarăşii mei. Numai Augustus mi-a răspuns, zicând:

— S-a zis cu noi! Doamne, ai milă de sufletele noastre!

Încetul cu încetul, şi ceilalţi doi au fost în stare să vorbească, îndemnându-ne să ne ţinem firea, căci încă mai era o speranţă, fiind cu neputinţă, datorită naturii încărcăturii, ca bricul să se scufunde, şi că existau toate şansele ca furtuna să se potolească până dimineaţă. Aceste cuvinte m-au reînsufleţit,

întrucât, oricât de ciudat ar părea, deşi era evident că un vas încărcat cu butoaie goale de ulei nu se va duce la fund, avusesem până atunci mintea atât de înceţoşată încât uitasem cu desăvârşire de acest aspect, iar primejdia de a ne scufunda o socotisem, câteva momente, inevitabilă. O dată speranţa reînviată în sufletul meu, m-am folosit de fiecare prilej pentru a-mi întări legăturile care mă ţineau lipit de rămăşiţele cabestanului şi am descoperit, curând, că şi tovarăşii mei erau preocupaţi de acelaşi lucru. Noaptea era neagră ca smoala şi nu-i nevoie să încerc să vă mai descriu îngrozitorul vacarm şi tot haosul care ne înconjura. Puntea noastră plutea chiar la suprafaţa mării sau, mai bine-zis, eram împresuraţi, ca de un zid, de o creastă de spumă, din care câte o porţie ne trecea pe deasupra la fiecare clipă. Nu este o exagerare să spun că nu aveam capul afară din apă mai mult de o secundă din trei. Cu toate că stăteam foarte aproape unul de altul, niciunul nu-l putea zări pe celălalt şi, mai mult, nici măcar o palmă din puntea bricului pe care eram atât de violent smuciţi dintr-o parte într-alta. La răstimpuri, ne strigam unul pe celălalt, încercând astfel să ne păstrăm vie speranţa, să îl consolăm şi să-l încurajăm pe acela dintre noi care avea cea mai multă nevoie. Starea precară a sănătăţii lui Augustus îl făcea ţinta atenţiei tuturor celorlalţi şi, pentru că avea braţul drept rănit, aşadar îi era cu neputinţă să-şi mai strângă cât de cât legăturile, ne aşteptam dintr-un moment într-altul să descoperim că fusese târât în mare – totuşi, a-i da o mână de ajutor era în afară de orice discuţie. Din fericire, poziţia lui era mult mai ferită decât a oricăruia dintre noi ceilalţi, fiindcă partea de sus a corpului său stătea chiar sub o bucată din tambuchiul sfărâmat, iar valurile, când se prăvăleau peste el, îşi mai pierdeau puterea din pricina acestei apărători. În oricare alt punct decât acela (în care fusese aruncat din întâmplare, după ce se legase într-un alt loc, foarte expus) ar fi pierit, desigur, până dimineaţă. Din cauză că bricul stătea într-o rână, eram cu toţii mult mai puţin supuşi riscului de a fi luaţi de valuri decât dacă lucrurile ar fi stat într-alt fel. Înclinarea, după cum am spus mai devreme, era către babord, aproape o jumătate de punte fiind constant sub apă. De aceea, valurile care ne loveau dinspre tribord erau în mare măsură împiedicate de latura aceea a vasului, ajungând până la noi, care stăteam cu faţa în jos, numai după ce se spărgeau în

bucăţi, în vreme ce acelea care veneau dinspre babord, fiind, cum li se spune, doar nişte contravaluri, nu ne asaltau cu prea multă putere, în poziţiile în care ne aflam, şi nu aveau suficientă forţă să ne smulgă din legături.

În această situaţie înspăimântătoare am rămas până la ivirea zorilor, care parcă au venit să ne arate mai clar grozăviile care ne împresurau. Bricul nu mai era decât un ciot de lemn rostogolindu-se de colo-colo, la bunul plac al fiecărui val; vântul se înăsprise, dacă aşa ceva mai era cu putinţă, suflând acum ca un adevărat uragan şi ni se părea că nimic de pe lumea asta nu ne mai putea salva. Timp de câteva ore am păstrat tăcerea, aşteptându-ne, dintr-o clipă într-alta, fie că legăturile noastre să cedeze, iar rămăşiţele de cabestan să fie târâte în mare, fie ca vreun talaz imens, dintre cele care mugeau repezindu-se în toate direcţiile, atât pe lângă noi cât şi pe deasupra noastră, să împingă coca vasului atât de adânc sub ape încât să ne înecăm mai înainte de a reveni la suprafaţă. Din mila Domnului, totuşi, am fost feriţi de aceste pericole iminente şi, pe la vremea prânzului, am fost înveseliţi de lumina binecuvântatului soare. La scurt timp, am putut observa o sensibilă scădere în forţa vântului şi atunci, pentru prima oară de la sfârşitul nopţii dinainte, Augustus a vorbit, întrebându-l pe Peters, care stătea întins aproape de el, dacă mai crede că ar exista vreo posibilitate de a scăpa teferi. Cum, la început, nu a primit nici un răspuns la această întrebare, cu toţii am gândit că metisul se înecase în locul unde zăcea; dar, în scurt timp, spre marea noastră bucurie, a deschis gura, deşi vorbind foarte şovăielnic, spunând că suferea cumplit, fiindcă era atât de strâns legat peste burtă încât curelele îi tăiau în carne şi trebuia să găsească un mijloc de a şi le slăbi ori avea să piară, căci nu mai putea îndura acest calvar. Lucrul acesta ne-a mâhnit foarte tare, deoarece era zadarnic să ne gândim că l-am putea ajuta în vreun fel, câtă vreme talazurile continuau să se năpustească asupra noastră ca şi până atunci. L-am îndemnat să strângă din dinţi cu dârzenie şi i-am făgăduit că ne vom folosi de cel dintâi prilej care ni se va ivi pentru a-l elibera. El ne-a răspuns că peste puţin timp va fi prea târziu, căci simte că îşi va da duhul mai înainte să îl putem noi ajuta – apoi, după ce a mai gemut vreo câteva minute, a tăcut deodată şi am crezut că se sfârşise.

La lăsarea serii, marea se domolise într-atât încât de-abia se mai spărgea câte un văl peste coca vasului la cinci minute o dată, iar vântul, de asemenea, scăzuse destul mult, deşi încă mai suflă învrăjbit. Nu îl mai auzisem vorbind pe niciunul dintre tovarăşii mei de vreo câteva ore şi, la un moment dat, l-am strigat pe Augustus. Mi-a răspuns, deşi atât de slab încât n-am putut desluşi ce spunea. Atunci, i-am vorbit lui Peters şi lui Parker – niciunul nu mi-a dat vreun răspuns.

La scurtă vreme după acest moment, am căzut într-o stare de amorţire, în care cele mai îmbietoare imagini îmi pluteau în faţa ochilor minţii, precum copaci înfrunziţi, lanuri unduitoare de grâne coapte, şiruri de fete care dansau, grupuri de călăreţi şi tot felul de închipuiri asemănătoare. Îmi amintesc că, în toate tablourile care îmi treceau pe dinaintea ochilor, mişcarea era ideea de căpetenie. De pildă, n-am visat nici un obiect neclintit, ca o casă, un munte sau altceva de acelaşi gen, ci mori de vânt, corăbii, păsări mari, baloane, oameni călare, trăsuri gonind nebuneşte şi alte obiecte mişcătoare de acest fel, care mi se prezentau unul după altul, la nesfârşit. Când mi-am revenit din această stare, soarele răsărise, cel puţin după cât am putut ghici, de vreo oră. Am făcut mari eforturi să-mi adun minţile şi să reconstitui diversele circumstanţe în legătură cu situaţia în care mă aflam, iar, pentru un timp, am rămas ferm convins că mă găseam încă în cala bricului, lângă lada mea, şi că trupul lui Parker era al lui Tiger.

Când, într-un târziu, mi-am redobândit luciditatea pe de-a întregul, am băgat de seamă că vântul se prefăcuse într-o briză moderată, iar marea era calmă, faţă de cum fusese până atunci, încât nu mai uda decât baza bricului. Braţul stâng mi se eliberase din legăturile rupte şi era tăiat adânc, în jurul cotului; braţul drept nu mi-l simţeam, iar mâna şi încheietura pumnului se umflaseră cât toate zilele, de la strânsoarea frânghiei care îmi alunecase de pe umăr în jos. Mai aveam o durere chinuitoare de la o altă frânghie, care îmi înconjura mijlocul şi care se ajunsese insuportabil de strânsă. Rotindu-mi ochii spre tovarăşii mei, am văzut că Peters încă mai trăia, deşi un odgon din jurul şalelor îi intrase atât de adânc în carne încât părea tăiat în două – când m-am mişcat, mi-a schiţat un semn cu mâna, arătându-mi spre frânghie. Augustus nu dădea nici un semn de viaţă şi era aproape frânt în două de fragmentul de

cabestan peste care zăcea. Parker, când a văzut că mă mişcam, m-a întrebat dacă aveam destulă putere să-l eliberez din poziţia sa, zicând că, dacă mi-aş aduna toate forţele şi aş reuşi să-l dezleg, am mai putea să scăpăm cu viaţă, altminteri, neîndoielnic am pieri cu toţii. I-am spus să se ţină tare, că eu o să mă străduiesc să-l eliberez. Pipăindu-mi buzunarul pantalonilor, am dat de briceag şi, după mai multe încercări zadarnice, am izbutit într-un târziu, să-l desfac. Apoi, cu mâna stângă, mi-am eliberat braţul drept din legături şi, după aceea, mi-am tăiat şi celelalte frânghii care mă mai strângeau. Dar, când am dat să-mi schimb poziţia, am descoperit că nu mă ţin picioarele şi că nu mă pot ridica; nici braţul drept nu mi-l puteam duce în nici o parte. Când m-am plâns de acestea lui Parker, m-a sfătuit să stau liniştit vreo câteva minute, ţinându-mă de cabestan cu mâna stângă, ca să-i dau timp sângelui să-şi reia circulaţia. Făcând astfel, amorţeala a început curând să dispară şi am putut să-mi mişc întâi un picior, apoi pe celălalt, iar, după puţin, aproape că mi-am recâştigat controlul asupra braţului drept. Atunci, m-am târât cu mare băgare de seamă către Parker, fără să mă ridic în picioare, şi, în scurtă vreme, după ce îi tăiasem toate legăturile cu care era prins, şi-a redobândit şi el, la rândul său, controlul asupra membrelor. În momentul acela, fără să mai pierdem vreo clipă, i-am desfăcut legăturile lui Peters. Frânghiile îi săpaseră un şanţ adânc pe deasupra brăcinarului pantalonilor de lână, trecând prin cele două cămăşi, croindu-şi drum şi implântându-i-se în pântecele din care, de cum i-am luat frânghia, a pornit să-i curgă din belşug sângele. Totuşi, aproape de îndată ce l-am eliberat, el a început să vorbească, părând că se simţea brusc uşurat – fiind în stare să se mişte mult mai repede decât Parker sau decât mine – fără îndoială, datorită faptului că pierduse sânge.

Nu aveam prea mari speranţe că l-am mai putea salva pe Augustus, căci nu dădea nici un semn de viaţă. Dar, când am ajuns lângă el, am văzut că de fapt leşinase din pricina faptului că pierduse mult sânge, apa smulgându-i bandajele pe care i le înfăşuraserăm în jurul braţului rănit. Niciuna dintre frânghiile care îl ţineau de cabestan nu era atât de strâns legată încât să-i fi provocat moartea, odată ce l-am desfăcut din legături şi l-am tras deoparte de pe bucata de lemn a cabestanului, l-am dus într-un loc uscat, ferit de vânt, aşezându-l cu capul întru câtva

mai jos decât trupul, apoi toţi trei ne-am apucat să-i fricţionăm membrele. În aproape o jumătate de oră şi-a revenit, deşi nu pe deplin, căci abia a doua zi dimineaţa a dat primele semne că ne recunoaşte şi a găsit putere să vorbească. Până să ne desfacem astfel toate legăturile, se întunecase şi începuse să se înnoreze, aşa că din nou ne cuprinsese disperarea că avea să se stârnească vijelia, situaţie în care nimic nu ne mai putea salva de la pieire, căci eram la capătul puterilor. Spre norocul nostru, totul a decurs foarte liniştit peste noapte, valurile scăzând cu fiecare minut, ceea ce ne-a dat mari speranţe că, în cele din urmă, vom scăpa. O briză uşoară încă mai suflă dinspre nord-vest, dar vremea nu era deloc rece. Augustus fusese ancorat cu grijă, la adăpost de vânt, ca să-l împiedicăm să alunece în mare din pricina ruliului vasului, el fiind prea slăbit ca să se mai susţină singur. Pentru noi ceilalţi nu era nevoie de o astfel de măsură de siguranţă. Ne-am aşezat strânşi toţi trei unul lângă altul, sprijinindu-ne fiecare cu ajutorul crâmpeielor de frânghie de cabestan şi închipuindu-ne metode pentru a scăpa din situaţia noastră înfricoşătoare. Ne-am simţit foarte bine când ne-am scos hainele şi le-am stors de apă. După ce le-am îmbrăcat iarăşi, ni se păreau foarte călduroase şi plăcute, ceea ce ne-a înviorat într-o bună măsură. L-am ajutat pe Augustus să facă acelaşi lucru şi le-am stors noi pentru el, ca să guste şi el aceeaşi plăcere.

Principalele noastre suferinţe erau foamea şi setea, iar când ne gândeam la mijloacele de a ni le astâmpăra ni se strângea inima şi începeam să regretăm că scăpasem din pericolele parcă mai puţin înspăimântătoare ale mării. Ne străduiam, totuşi, să ne mângâiem cu speranţa că vom fi în curând pescuiţi de vreun vas şi ne îndemnam unii pe alţii să nu ne pierdem curajul, indiferent ce lucruri rele ne-ar mai fi putut aştepta.

În sfârşit, au mijit zorile zilei de 14, iar vremea continua să fie senină şi plăcută, cu o briză statornică, dar foarte uşoară, dinspre nord-vest. Marea era aproape netedă ca oglinda şi cum, dintr-o pricină pe care nu o putem înţelege, bricul nu mai zăcea atât de înclinat ca înainte, puntea era mult mai uscată şi ne puteam plimba pe ea în voie. Se împliniseră mai bine de trei zile şi trei nopţi fără nimic de mâncare sau de băut, şi devenise absolut necesar să încercăm să aducem câte ceva din cabinele

de jos. Cum bricul era plin ochi de apă, am trecut la treabă descurajaţi dinainte, fără mari nădejdi că vom fi în stare să obţinem ceva. Am încropit un soi de dragă, bătând două cuie pe care le-am scos din resturile tambuchiului în două beţe de lemn. Legându-le în cruce pe acestea din urmă şi fixându-le cu un căpătâi de sfoară, le-am aruncat în cabină şi le-am plimbat înainte şi înapoi, cu slabă speranţă că vom reuşi astfel să agăţăm vreun lucru care ne-ar putea folosi drept hrană sau care ar putea măcar să ne ajute s-o obţinem. Ne-am petrecut cea mai mare parte a dimineţii muncind astfel, fără rezultat, pescuind numai câteva aşternuturi de pat, care s-au prins cu uşurinţă în cuie. Într-adevăr, invenţia noastră era atât de stângace încât nu întrevedeam nici un rezultat mai acătării.

Am încercat apoi la teugă, dar la fel de zadarnic, şi ajunseserăm în pragul disperării, când Peters ne-a propus să-i legăm o frânghie în jurul trupului şi să-l ajutăm să încerce să ne aducă ceva scufundându-se în cabină. Am salutat această propunere cu tot entuziasmul pe care speranţa reînviată ni l-a putut insufla. A început imediat să-şi scoată hainele, păstrându-şi doar pantalonii, şi o frânghie solidă i-a fost legată cu grijă în jurul mijlocului, petrecându-i-o apoi peste umeri, astfel încât să nu-i poată aluneca. Sarcina era foarte grea şi dificilă, căci, pe lângă faptul că nu ne prea aşteptam să găsim în cabină cine ştie ce provizii sau chiar deloc, era nevoie ca scufundătorul, după ce îl lăsam în jos, să facă un ocol la dreapta şi să înainteze pe sub apă, pe o distanţă de vreo zece sau douăsprezece picioare, printr-un culoar îngust, către magazie, şi apoi să se întoarcă, ţinându-şi respiraţia în tot acest timp.

Când totul a fost gata, Peters a coborât în cabină, luând-o pe scară până ce apa i-a ajuns sub bărbie. Apoi, a plonjat cu capul înainte, întorcându-se către dreapta în timp ce se scufunda şi încercând să-şi facă drum către magazie. Totuşi, în această primă încercare, n-a avut succes. În mai puţin de o jumătate de minut de când coborâse, am simţit frânghia scuturată cu putere (semnalul pe care îl conveniserăm în cazul în care ar fi vrut să fie scos la suprafaţă). Aşadar, l-am tras imediat în sus, dar cu atâta nesocotinţă încât l-am izbit rău de scară. Nu adusese nimic cu el şi n-a fost în stare să pătrundă prea departe pe culoar, căci s-a văzut silit să depună un efort permanent ca să nu fie împins în sus de apă, către punte. Ieşind

la suprafaţă, era atât de sleit de puteri încât i-a luat un sfert de oră înainte de a se încumeta din nou să se scufunde.

Cea de-a doua încercare s-a sfârşit încă şi mai prost, întrucât a rămas atât de multă vreme sub apă fără să ne dea semnalul încât, îngrijorându-ne de soarta lui, l-am tras fără să-l mai aşteptăm şi l-am scos aproape fără suflu, după ce, zicea el, scuturase în mai multe rânduri de frânghie fără ca noi să simţim nimic. Aceasta se întâmplase, pesemne, din pricină că o parte din funie se încurcase în balustradă, la piciorul scării. Într-adevăr, balustrada ne stătea în drum şi ne-am hotărât s-o înlăturăm, dacă puteam, înainte de a ne continua scufundările. Cum nu aveam nici un mijloc s-o scoatem decât prin forţele proprii, am coborât pe scară, până unde am putut să intrăm în apă, şi am împins-o toţi o dată, reuşind s-o doborâm.

Cea de-a treia încercare s-a încheiat la fel de lipsită de roade ca şi primele două. Devenise, acum, evident că nu se putea face nimic în acest sens fără să ne folosim de o greutate prin care scufundătorul să capete stabilitate şi să se ţină la fundul cabinei cât timp căuta. Multă vreme ne-am uitat zadarnic după ceva care să ne fie de folos în acest scop; până la urmă, spre marea noastră bucurie, am descoperit unul dintre lanţurile şarturilor aproape gata desfăcut, încât nu ne-a fost prea greu să-l smulgem. După ce i l-am legat bine de o gleznă, Peters a făcut cea de-a patra încercare de scufundare în cabină şi, de data aceasta, a reuşit să ajungă până la uşa magaziei. Dar, spre amărăciunea sa de nedescris, a găsit-o încuiată şi a fost silit să se întoarcă fără să fi intrat, deoarece, cu mari eforturi, totuşi nu putea sta sub apă decât cel mult un minut. Perspectivele noastre începuseră să fie într-adevăr sumbre şi nici Augustus, nici eu nu ne-am putut stăpâni să izbucnim în lacrimi, la gândul nenumăratelor necazuri care ne împresuraseră şi la firava probabilitate care mai există de a scăpa, în cele din urmă. Dar, acest moment de slăbiciune ne-a trecut destul de repede. Căzând în genunchi, am implorat ajutorul Domnului în puzderia de primejdii care ne copleşeau, apoi ne-am ridicat cu reînnoită speranţă şi vigoare, ca să ne gândim ce ar mai fi omeneşte cu putinţă să facem ca să ne salvăm.

Capitolul X.

La scurt timp după aceea, s-a petrecut o întâmplare pe care sunt tentat să o socotesc drept cea mai capabilă să

emoţioneze, de departe mult mai încărcată în detalii stârnind sentimente extreme, întâi de plăcere şi apoi de oroare, decât oricare dintre miile de lucruri care mi s-au mai întâmplat în cei nouă ani de atunci încoace – ani lungi, plini de evenimente dintre cele mai neaşteptate şi, de multe ori, dintre cele mai greu de închipuit şi de crezut. Zăceam cu toţii pe punte, lângă scara cabinei, şi ne sfătuiam să găsim o cale de a străbate până la magazie, când, privind spre Augustus, care stătea întins în faţa mea, am observat că avea dintr-o dată o paloare cadaverică şi buzele îi tremurau în modul cel mai ciudat şi de neînţeles. Speriat la culme, i-am vorbit, dar nu mi-a dat nici un răspuns şi eram gata să cred că se îmbolnăvise subit, când i-am observat ochii, care parcă se aţintiseră asupra unui obiect din spatele meu. Am întors capul şi nu voi uita niciodată bucuria copleşitoare care mi s-a răspândit până în ultima fibră a făpturii mele, când am zărit un bric uriaş îndreptându-se spre noi, la doar câteva mile depărtare. Am ţâşnit în picioare ca şi când mi-ar fi trecut un glonţ prin inimă şi, întinzând braţele în direcţia vasului, am rămas în această poziţie, încremenit şi incapabil să articulez vreun sunet. Peters şi Parker au fost la fel de tulburaţi, deşi fiecare s-a manifestat în felul său. Cel dintâi dansa pe punte ca nebunul, scoţând cele mai năstruşnice triluri, împletite cu răcnete şi blesteme, în vreme ce ultimul a izbucnit în lacrimi şi a continuat să plângă minute în şir, cu sughiţuri, ca un copil.

Vasul care se vedea era un bric eterogen, cu linie olandeză şi vopsit în negru, împopoţonat cu un galion11 auriu. Se vedea clar că trecuse printr-o furtună şi am presupus că avusese mult de suferit din pricina aceleiaşi vijelii care se arătase atât de dezastruoasă pentru noi, întrucât îşi pierduse arboretul12 trinchetului şi o parte din parapetul de la tribord. Când m-am uitat prima oară la el, se afla, cum am spus deja, la vreo două mile distanţă şi pe direcţia vântului, venind drept către noi. Briza era blândă şi ceea ce ne-a uluit cu deosebire era că nu avea alte pânze ridicate în afară de trincă, vela mare şi un zburător – bineînţeles că înainta foarte încet, iar nerăbdarea noastră crescuse până la delir. De asemenea, modul stângaci în care era condus a fost remarcat de noi toţi, chiar şi-aşa, în culmea agitaţiei cum eram. Viră atât de mult, încât o dată sau de două ori ne-am gândit că-i cu neputinţă să ne mai vadă sau ne-am imaginat că, văzându-ne epava şi crezând că nu mai este

nimeni viu la bord, se pregătea să-şi schimbe direcţia şi să-şi vadă de drum. La fiecare manevră dintr-acestea, strigam şi ţipam din răsputeri, şi atunci vasul necunoscut părea să se răzgândească şi o pornea din nou către noi – ciudăţenia aceasta s-a repetat de vreo două sau trei ori, încât, în cele din urmă, n-am mai putut găsi o altă explicaţie decât că timonierul era beat turtă.

Pe puntea lui n-am zărit nici un suflet până când n-a ajuns la vreun sfert de milă distanţă. Atunci, am văzut trei marinari, pe care, după îmbrăcăminte, i-am luat drept olandezi. Doi dintre ei stăteau tolăniţi pe nişte pânze vechi, lângă teugă, iar cel de-al treilea, care părea să se uite la noi foarte curios, stătea la tribord, aplecat peste copastie, în faţă, spre bompres. Acesta din urmă era un om voinic şi înalt, cu pielea cafenie. Părea că ne face semne îndemnându-ne să avem răbdare, dând din cap către noi într-un mod vesel, deşi mai degrabă ciudat, şi zâmbind încontinuu, arătându-ne două şiraguri de dinţi strălucitor de albi. Când vasul lui se apropia, i-am văzut fesul de lână roşie căzându-i de pe cap în apă; dar el nu i-a dat atenţie sau nu l-a observat, continuându-şi seria de zâmbete şi gesturi ciudate. Vă povestesc amănunţit aceste fapte şi circumstanţe şi, să fiu bine înţeles, vi le povestesc exact aşa cum ni s-au înfăţişat nouă.

Bricul s-a apropiat încet de noi, acum mai hotărât decât înainte, şi – nu pot descrie cu sânge rece lucrul ce urmează – inimile ne-au săltat puternic de bucurie şi, din adâncul sufletelor noastre, ni s-a revărsat un şuvoi de mulţumiri, strigate în gura mare către Domnul, pentru desăvârşita, neaşteptata şi binecuvântata noastră mântuire, care acum era la doar o lungime de braţ. Dintr-o dată, adiind peste ocean, a ajuns până la noi, dinspre ciudatul vas (care era acum foarte aproape), o miasmă, o duhoare pentru care nu există un nume în toată lumea asta mare – nici o definiţie – pentru această infernală – absolut sufocantă – de nesuportat – de neconceput împuţiciune. Mi s-a tăiat răsuflarea şi, întorcându-mă către tovarăşii mei, am observat că se făcuseră mai albi ca marmura cea mai albă. Dar nu mai aveam timp de întrebări sau presupuneri – bricul era la vreo cincisprezece picioare distanţă de noi şi părea că are de gând să ne abordeze dinspre pupa, astfel încât să putem să trece la bordul lui fără să se mai lase vreo barcă la apă. Am dat fuga la pupa, când, brusc, răsucindu-se amplu, vasul a deviat cu

vreo cinci sau şase puncte de la cursul său şi, cum trecea pe lângă pupă noastră la vreo douăzeci de picioare distanţă, i-am putut cuprinde cu ochii întreaga punte. Oare am să pot uita vreodată întreita groază a acelui spectacol? Douăzeci şi cinci sau treizeci de trupuri omeneşti, printre care şi mai multe femei, zăceau împrăştiate de la pupa la prova, în ultimul şi cel mai dezgustător stadiu de putrefacţie. Am înţeles clar că nu era nici un suflet viu pe vasul acela blestemat! Totuşi, nu ne-am putut abţine să nu-i strigăm şi pe morţi în ajutor! Da, şi cât de mult şi de tare le-am rugat, în deznădejdea momentului, pe acele chipuri mute şi scârboase să se oprească, să nu ne părăsească şi să ajungem ca ele, să ne primească şi pe noi în plăcuta lor societate! Deliram, între groază şi disperare – înnebuniţi de-a dreptul de supliciul cruntei noastre dezamăgiri. Când a izbucnit primul nostru urlet de groază, s-a auzit un răspuns de la ceva, venind din apropiere de bompresul vasului străin, care semăna atât de tare cu un strigăt emis de-o făptură omenească încât şi cea mai fină ureche ar fi tresărit şi s-ar fi lăsat înşelată. În momentul acela, o altă răsucire bruscă a adus, pentru o clipă, teuga vasului în câmpul nostru vizual şi am descoperit dintr-o dată originea sunetului. Omul acela cu statură înaltă şi voinică stătea mai departe aplecat peste parapet, continuând să-şi clatine capul încoace şi încolo, dar acum avea faţa întoarsă de la noi şi nu i-o mai puteam vedea. Avea braţele întinse peste copastie, iar palmele mâinilor deschise în afară. Genunchii îi rămăseseră sprijiniţi pe o funie groasă, bine întinsă, care mergea de la călcâiul bompresului până la o gruie de ancoră. În spinarea sa, de pe care cămaşa îi fusese sfâşiată, lăsându-l gol, stătea un uriaş pescăruş, foarte ocupat să înfulece din carnea aceea groaznică, cu ciocul şi ghearele adânc înfipte în pradă şi cu penele sale albe stropite peste tot de sânge. Cum bricul s-a sucit în continuare, venind mai aproape de ochii noştri, pasărea, aparent cu mare lehamite, şi-a scos capul însângerat şi, după ce ne-a privit un moment, uluită parcă, s-a ridicat în zbor de pe trupul din care se ghiftuise şi, trecând chiar peste puntea noastră, s-a rotit pe deasupra o vreme, purtând în cioc o bucată de carne, cu sânge închegat pe ea, semănând cu ficatul. Oribilă halcă a căzut, în cele din urmă, cu un pleoscăit posac, chiar la picioarele lui Parker. Să mă ierte Dumnezeu, dar atunci, în primul moment, mi-a fulgerat prin minte un gând, un gând pe

care n-o să-l mai spun, şi m-am trezit făcând un pas către bucata însângerată. Mi-am ridicat privirea şi ochii lui Augustus s-au încrucişat cu ai mei, atât de intens grăitori şi de lacomi, încât m-au readus imediat cu picioarele pe pământ. Am făcut un salt rapid şi, înfiorându-mă până în străfunduri, am zvârlit acel înspăimântător ceva în apă.

Cadavrul din care fusese smulsă halca, rămânând în aceeaşi poziţie, atârnat pe funie, fusese lesne de legănat încoace şi încolo de către pasărea carnivoră care trăgea din spatele lui, şi cu această mişcare ne insuflase la început ideea că ar fi viu. Când greutatea pescăruşului nu l-a mai apăsat, s-a răsucit şi a căzut cu jumătate de trup peste parapet, astfel încât i-am putut vedea din plin faţa. Niciodată, cu siguranţă, n-a existat ceva mai groaznic la vedere! Nu mai avea ochi şi îi lipsea toată carnea din jurul gurii, dezvelindu-i complet dinţii. Aşadar, acesta era zâmbetul care ne încurajase să sperăm! Acest…

— Dar o să mă abţin. Bricul, cum am spus deja, a trecut pe lângă pupă vasului nostru şi a continuat, încet, dar neabătut, să înainteze sub vânt. Cu el şi cu înspăimântătorul lui echipaj s-au dus toate visurile noastre roz de salvare şi bucurie. Aşa cum trecea, fără grabă, pe lângă noi, am fi putut găsi mijloace să-l abordăm, dacă neaşteptata noastră dezamăgire şi groaznica descoperire care o însoţea nu ne-ar fi adus într-o stare de absolută paralizie a oricărei capacităţi active a minţii şi a trupului. Am văzut şi am simţit, dar n-am putut nici gândi, nici acţiona, până când, vai! A fost prea târziu. Cât de tare ne şubrezise puterea de judecată această întâmplare se poate aprecia şi după faptul că, abia când se îndepărtase atât de mult încât nu-l mai puteam zări decât pe jumătate, am discutat foarte serios ipoteză de a încerca să-l ajungem din urmă… Înotând!

De atunci, m-am tot străduit să găsesc un răspuns la înfiorătoarea enigmă care învăluia soarta vasului necunoscut, dar în zadar. Construcţia sa şi înfăţişarea generală, aşa cum am spus mai înainte, ne-au făcut să credem că era un vas de comerţ olandez, părere întărită şi de veşmintele echipajului. I-am fi putut citi cu uşurinţă numele de la pupa şi, într-adevăr, am fi putut face şi alte observaţii care ne-ar fi călăuzit să-i determinăm originea, dar intensitatea emoţiilor din momentul acela ne-a tăcut orbi la orice amănunt de acest gen. După culoarea de şofran a câtorva dintre cadavrele care nu erau

descompuse în întregime, am tras concluzia că toţi oamenii de la bord pieriseră de friguri galbene sau vreo altă molimă necruţătoare, la fel de temută. Dacă aşa au stat lucrurile (şi nu ştiu la ce altceva m-aş mai putea gândi), moartea, judecând după poziţiile trupurilor, trebuie să-i fi lovit, deopotrivă, groaznic de iute şi de necruţător, într-un mod cu totul deosebit de acela care caracterizează chiar şi molimele cele mai devastatoare pe care le-a cunoscut omul. Într-adevăr, se poate ca vreo otravă, pătrunsă întâmplător în vreuna din proviziile lor, să fi semănat nenorocirea printre ei sau poate că au mâncat mai ştiu eu ce specie necunoscută de peşte otrăvitor sau de animal marin sau de pasăre de ocean, din care li s-a tras sfârşitul – dar este absolut degeaba să formulezi ipoteze despre ceva care este în întregime şi va rămâne, fără îndoială, de-a pururi învăluit în cel mai teribil şi mai de nedesluşit mister.

Capitolul XI.

Am petrecut restul zilei într-o stare de stupidă letargie, cu ochii zgâiţi la vasul care se îndepărta, până la căderea nopţii, care ni l-a ascuns vederii şi ne-a readus, într-o oarecare măsură, în simţiri. Atunci, chinurile foamei şi setei s-au întors, absorbindu-ne toate celelalte griji şi considerente. Dar nu se putea face nimic până a doua zi dimineaţa, aşa că, adăpostindu-ne fiecare cum a putut mai bine, ne-am străduit să ne odihnim puţin. Ceea ce eu am reuşit dincolo de aşteptări, dormind până când tovarăşii mei, mai puţin norocoşi ca mine, m-au sculat, în zori, ca să ne reluăm încercările de a pescui nişte provizii din măruntaiele vasului.

Era o linişte de moarte, cu marea mai netedă decât o văzusem vreodată – o vreme călduroasă şi plăcută. Bricul străin nu se mai zărea. Ne-am început operaţiunile prin a smulge, nu fără eforturi, un alt lanţ de sart şi, legându-le pe amândouă de piciorul lui Peters, el a făcut o nouă încercare de a ajunge la uşa magaziei, crezând că ar fi posibil s-o deschidă cu forţa, cu condiţia să ajungă la ea în timp util – şi spera să reuşească, deoarece coca vasului era mai stabilă ca înainte.

A izbutit foarte repede să ajungă la uşă, dar, după ce şi-a desfăcut unul dintre lanţurile de la gleznă, a depus toate eforturile să forţeze trecerea dincolo de ea, însă degeaba, cadrul fiind mult mai solid prins de pereţii camerei decât se aşteptase. Era chiar sleit de puteri de cât de mult stătuse sub apă şi

devenise absolut necesar ca un altul dintre noi să îl înlocuiască. Pentru acest serviciu, Parker s-a oferit imediat voluntar, dar, după ce a făcut trei încercări zadarnice, a ajuns la concluzia că nu va reuşi niciodată să răzbească barem până la uşă. Starea lui Augustus, rănit la braţ, îl făcea inapt pentru o scufundare, căci n-ar fi fost capabil să forţeze uşa nici dacă ar fi ajuns până la ea, aşadar mie îmi revenea acum datoria să-mi încerc puterile pentru salvarea tuturor.

Peters lăsase unul dintre lanţuri pe culoar şi, când m-am scufundat, am descoperit că nu aveam suficientă greutate ca să mă ţin la fund. Mi-am propus, prin urmare, să nici nu mai încerc altceva, într-un prim timp, decât să găsesc celălalt lanţ. Bâjbâind după el pe podeaua din culoar, am dat peste un obiect dur, pe care l-am apucat imediat şi, fără să am timp să-mi dau seama ce era, m-am întors şi am urcat imediat la suprafaţă. Captură s-a dovedit a fi o sticlă şi vă puteţi închipui bucuria noastră când vă voi spune că am descoperit că era plină cu vin de Porto. Mulţumind lui Dumnezeu pentru ajutorul atât de plăcut şi picat atât de la ţanc, i-am sos imediat dopul cu briceagul meu şi, fiecare luând câte o înghiţitură moderată, am simţit o stare de bine de nedescris, de la căldura, puterea şi vioiciunea pe care ni le-a dat. Apoi, am astupat cu grijă sticla la loc şi, cu o batistă, am agăţat-o astfel încât să nu se poată sparge.

Odihnindu-mă o vreme după această fericită descoperire, am coborât apoi din nou sub apă şi, de data aceasta, am găsit lanţul, cu care am urcat imediat. După aceea, l-am legat de mine şi am coborât pentru a treia oară, doar ca să mă încredinţez că, în situaţia respectivă, oricâte eforturi aş fi făcut, tot n-aş fi reuşit să deschid uşa magaziei. M-am întors, aşadar, disperat.

Părea că nu mai rămăsese loc pentru speranţă în inima nici unuia dintre noi şi puteam observa pe chipurile tovarăşilor mei că se împăcaseră cu gândul morţii. Evident, vinul le stârnise un soi de delir, de care eu probabil că scăpasem din pricina scufundării făcute după ce băusem. Vorbeau fără noimă şi despre lucruri fără nici o legătură cu situaţia noastră – de pildă, Peters îmi punea întruna întrebări despre Nantucket. Augustus, de asemenea, îmi amintesc că s-a apropiat de mine cu un aer grav şi mi-a cerut să-i împrumut un pieptene de buzunar, fiindcă părul său era plin de solzi de peşte şi voia să-i dea jos înainte de

a intra în port. Parker părea, într-un fel, cel mai treaz şi a stăruit să mă scufund iar, la întâmplare, în cabină, şi să aduc sus orice obiect mi-ar cădea sub mână. M-am învoit şi, la prima încercare, după ce am stat dedesubt un minut întreg, am urcat înapoi cu un mic geamantan de piele, aparţinând căpitanului Barnard. Acesta a fost deschis imediat, cu o rază de speranţă că ar putea conţine ceva de mâncare sau de băut. Însă n-am găsit nimic, în afară de o cutie de brice şi două cămăşi de pânză. M-am scufundat din nou – şi m-am întors cu mâinile goale. Când am ajuns cu capul la suprafaţă, am auzit un zgomot de spart pe punte şi, ieşind afară, am descoperit că nerecunoscătorii mei tovarăşi profitaseră de absenţa mea pentru a bea şi ceea ce mai rămăsese din vin, scăpând sticla în graba lor de a o aşeza la loc înainte să-i văd eu. I-am certat pentru purtarea lor lipsită de omenie, iar Augustus a izbucnit în plâns. Ceilalţi doi au încercat să râdă de toată întâmplarea ca de o glumă, dar sper să nu-mi mai fie dat vreodată să văd un asemenea râs – schimonoselile lor erau absolut înspăimântătoare. Într-adevăr, se părea că stimulentul, pe stomacul gol, avusese un efect instantaneu şi violent, ei fiind, cu toţii, beţi criţă. Cu mare greutate am reuşit să-i conving să stea jos – unde au căzut, curând, într-un somn adânc, acompaniat de sforăituri zgomotoase.

Atunci, m-am trezit, ca să zic aşa, singur pe bric, iar gândurile mele, desigur, erau dintre cele mai înfricoşătoare şi mai sumbre. Nu întrezăream nici o altă perspectivă decât a muri încet, agonizând, de foame sau, în cel mai bun caz, înghiţiţi de prima furtună care avea să se stârnească, fiindcă, în halul în care eram de vlăguiţi, nu puteam nădăjdui că mai scăpăm cu viaţă după încă una.

Chinurile foamei care mă rodea erau acum aproape insuportabile şi mă simţeam în stare să fac orice ca să mi le astâmpăr. Am tăiat cu briceagul o fâşie din pielea geamantanului şi am încercat s-o mănânc, dar mi-a fost imposibil să înghit o bucăţică măcar, cu toate că mi s-a părut că, mestecând bucăţele mici, pe care le scuipam la sfârşit, îmi mai alinam cât de cât suferinţa. Spre seară, tovarăşii mei s-au trezit, unul după altul, fiecare într-o stare de slăbiciune şi de groază cu neputinţă de descris, pricinuită de vin, ai cărui aburi se evaporaseră, între timp. Tremurau că zgâlţâiţi de friguri şi scoteau cele mai sfâşietoare strigăte, cerând apă. Starea lor m-

a impresionat foarte tare şi, în acelaşi timp, mă bucuram de norocoasă înlănţuire a împrejurărilor care mă feriseră să-mi îngădui plăcerea de a bea din vin şi, prin urmare, să împărtăşesc senzaţiile lor de acum, de tânjeală şi deznădejde. Totuşi, purtarea lor m-a neliniştit şi m-a speriat, căci era evident că, dacă nu avea să se producă o schimbare în bine, nu m-ar mai fi putut ajuta să fac rost de ceva pentru salvarea noastră, a tuturor. Încă nu abandonasem ideea că aş mai putea să aduc ceva din cabină, dar încercarea nu ar fi fost cu putinţă de înfăptuit până ce unul dintre ei nu ar fi fost suficient de stăpân pe el ca să mă ajute ţinând de frânghie, când aş fi coborât Parker mi s-a părut ceva mai lucid decât ceilalţi şi m-am străduit, prin toate mijloacele pe care le aveam la dispoziţie, să-l pun pe picioare. Gândindu-mă că o baie în apa de mare i-ar fi făcut bine, am reuşit să leg capătul unei frânghii în jurul lui şi apoi, aducându-l până la scara cabinei (a rămas pasiv, în tot acest timp), l-am împins înăuntru şi imediat l-am tras afară. Astfel, am avut toate motivele să mă felicit că am făcut acest experiment, căci, ieşind afară, părea mult mai înviorat şi mai în puteri, întrebându-mă, cu bun simţ, de ce îi făcusem una ca asta. Explicându-i scopul, mi-a spus că-mi rămâne dator şi că se simte mult mai bine după baie, discutând apoi amândoi, chibzuit, despre situaţia noastră. Am stabilit, aşadar, să îi tratăm şi pe Augustus şi Peters în acelaşi fel, ceea ce am şi făcut, ambii simţindu-se mult mai bine după şoc. Această idee, a băii pe neaşteptate, îmi fusese sugerată citind într-o lucrare de medicină despre efectul benefic al duşului în cazul în care un pacient suferea de mania a potu.

Văzând că de-acum mă puteam încrede în tovarăşii mei să ţină de capătul funiei, am făcut din nou vreo două sau trei scufundări în cabină, deşi se făcuse noapte de-a binelea şi o hulă uşoară, dar statornică, dinspre nord, făcea vasul cumva instabil. În cursul acestor încercări, am reuşit să aduc sus două cuţite cu teacă, un ulcior de trei galoane, gol, şi o pătură, dar nimic care să se poată mânca. Mi-am continuat strădaniile, după ce scosesem aceste obiecte, până ce am rămas complet stors de puteri, dar n-am mai găsit altceva. Peste noapte, Parker şi Peters au mai făcut nişte scufundări, cu rândul, dar nu le-a picat nimic în mână, aşa că a trebuit, disperaţi, să renunţăm la

această căutare, ajungând la concluzia că ne iroseam forţele degeaba.

Am petrecut restul nopţii aceleia în cea mai acută stare de frământare mintală şi trupească pe care şi-o poate închipui cineva. Dimineaţa zilei de 16 a venit, într-un târziu, şi cu toţii am scrutat orizontul de jur împrejur cu nesaţ, după vreun ajutor, dar în zadar. Marea era încă liniştită, doar cu un neîntrerupt şirag de valuri mici dinspre nord, ca şi în ziua precedentă. Aceasta era a şasea zi în care nu pusesem în gură nimic de mâncat sau de băut, în afară de sticla cu vin de Porto, şi era limpede că nu vom mai rezista decât foarte puţin timp, dacă nu făceam rost de ceva. Niciodată nu mai văzusem, nici nu-mi doresc să mai văd vreodată, fiinţe omeneşti atât de scheletice ca Peters şi Augustus. Dacă i-aş fi întâlnit pe uscat aşa cum arătau în momentul acela, n-aş fi avut nici o urmă de bănuială că i-am cunoscut vreodată. Chipurile lor căpătaseră cu totul altă expresie, încât nu-mi venea să cred că erau tot aceiaşi oameni împreună cu care fusesem cu numai câteva zile în urmă. Parker, deşi slăbise jalnic de tare şi era atât de lipsit de vlagă încât nici nu mai putea să-şi ridice capul din piept, nu era parcă atât de pierit cum erau ceilalţi doi. Îndura totul cu multă răbdare, nu se plângea de nimic şi se străduia să ne insufle curaj în toate modurile care-i treceau prin minte. Cât despre mine, deşi la începutul călătoriei fusesem bolnav şi de când mă ştiam avusesem o constituţie delicată, sufeream cel mai puţin dintre toţi, slăbisem mult mai puţin şi îmi păstrasem puterea de judecată surprinzător de bine, în vreme ce restul erau complet paralizaţi intelectualiceşte şi păreau căzuţi în mintea copiilor, făcând tot timpul mutre şi nazuri, cu zâmbete idioate, şi scoţând din gură cele mai absurde neghiobii. Din când în când, totuşi, păreau să-şi revină brusc, ca şi când realizau dintr-o dată situaţia lor, şi săreau în picioare, într-o zvâcnire de energie, şi vorbeau, pentru o scurtă perioadă, despre planurile lor de viitor, într-un mod raţional, deşi mustind de o acută disperare. Se prea poate că şi tovarăşii mei să-şi fi făcut, la rândul lor, aceeaşi părere despre starea lor ca şi mine despre a mea, şi se prea poate că, fără voie, să mă fi făcut şi eu vinovat de aceleaşi gesturi nelalocul lor şi imbecilităţi ca şi ei – despre acest lucru nu-mi pot da seama.

Cam pe la prânz, Parker ne-a anunţat că a văzut pământ înspre babord şi cu mari eforturi l-am putut opri să nu se arunce în mare ca să înoate spre ţărmul acela. Peters şi Augustus n-au dat atenţie la ce spunea, fiind aparent prinşi în plasa unei sumbre contemplaţii. Când m-am uitat în direcţia pe care mi-o indicase, n-am putut zări nici urmă de ţărm – într-adevăr, ştiam prea bine că eram departe de orice uscat, ca să nutresc o astfel de speranţă. Mi-a trebuit multă vreme, cu toate acestea, până să îl conving pe Parkers că se înşela. Atunci, a izbucnit într-un plâns nestăpânit, smiorcăindu-se ca un copil, văitându-se în gura mare şi suspinând timp de vreo două sau trei ore, până când, istovind, a adormit.

Acum, Peters şi Augustus făceau diverse eforturi, fără rezultat, să înghită bucăţele de piele din geamantan. I-am sfătuit să le mestece şi, la urmă, să le scuipe, dar erau prea neputincioşi ca să-mi urmeze sfatul. Eu am continuat ca, la diverse intervale, să mestec bucăţelele de piele şi am găsit o oarecare alinare în această operaţiune. Suferinţa mea de căpetenie era lipsa de apă şi mă abţineam cu greu să beau o înghiţitură din mare, amintindu-mi groaznicele urmări pe care acest gest le provocase altora, care se aflaseră într-o situaţie asemănătoare cu a noastră.

Ziua s-a scurs mai departe în acest fel, când, deodată, am descoperit o pânză înspre est şi spre vârful babordului. Părea să fie un vas mare şi trecea cumva de-a curmezişul direcţiei noastre de mers, aflându-se la aproximativ douăsprezece sau cincisprezece mile distanţă. Niciunul dintre tovarăşii mei nu îl zărise încă şi eu m-am oprit să le spun, deocamdată, ca să nu ni se spulbere iarăşi speranţele de salvare. Într-un târziu, când a ajuns mai aproape, am văzut clar că se virează rapid către noi, cu pânzele mici ridicate. Nu m-am mai putut stăpâni şi le-am arătat-o tovarăşilor mei de suferinţă. Au sărit imediat în picioare, apucându-se din nou de cele mai neobişnuite demonstraţii de bucurie, plângând şi râzând prosteşte, ţopăind şi bătând din picioare pe punte, smulgându-şi părul din cap, cu rugăciuni şi blesteme, rând pe rând. Am fost atât de impresionat de purtarea lor, ca şi de ceea ce socoteam o perspectivă sigură a salvării, încât nu m-am mai putut stăpâni şi m-am alăturat nebuniei lor, dând frâu liber impulsurilor de recunoştinţă şi extaz, trântindu-mă şi rostogolindu-mă pe punte, bătând din

palme, chiuind şi făcând şi altele ca acestea, până când, brusc, m-am dezmeticit pentru ca, încă o dată, să cad în cealaltă extremă, a mizeriei şi a disperării omeneşti, observând că vasul se întoarce exact cu pupa către noi şi se îndreaptă într-o direcţie aproape opusă celei în care o zărisem venind iniţial.

Mi-a trebuit ceva timp până să îi conving pe sărmanii mei tovarăşi că această tristă răsturnare a visurilor noastre se petrecuse cu adevărat. Îmi răspundeau, la toate cuvintele mele, cu câte o privire şi un gest prin care lăsau să se înţeleagă că nu se lăsă ei păcăliţi cu astfel de născociri. Purtarea lui Augustus m-a întristat cel mai mult în ciuda a tot ce i-am putut spune sau face ca să-i demonstrez contrariul, el se încăpăţâna să susţină că vasul se apropia rapid de noi şi se pregătea să urce la bordul său. Despre iarba de mare care plutea pe lângă bric, el zicea că este barca vasului salvator şi se străduia să sară în ea, urlând şi ţipând sfâşietor, când l-am ţinut cu forţa să nu se arunce în mare.

Odată ce ne-am mai liniştit, cât de cât, am continuat să privim vasul până când, în cele din urmă, l-am pierdut din vedere, vremea schimbându-se, aducând ceaţă şi o uşoară briză. Îndată ce vasul a dispărut, Parker s-a întors deodată spre mine cu o expresie de calm desăvârşit, care m-a făcut să mă cutremur. Părea mai stăpân pe sine decât îl văzusem vreodată şi, înainte de a deschide gura, inima mi-a şoptit ce voia să spună. A propus, în câteva cuvinte, ca unul dintre noi să moară, pentru a-i păstra în viaţă pe ceilalţi.

Capitolul XII.

De la un timp, mă împăcasem cu gândul că vom fi siliţi să recurgem la această oribilă soluţie supremă şi mă hotărâsem, în secret, mai degrabă să îndur moartea sub orice formă şi în orice împrejurări, decât să fiu părtaş la aşa ceva. Iar această hotărâre nu mi-a slăbit nici un pic din pricina foamei acute cu care mă luptam în prezent. Propunerea lui Parker nu fusese auzită nici de Peters, nici de Augustus. Aşadar, l-am tras pe Parker deoparte şi, rugându-mă în gând la Dumnezeu să-mi dea putere să-l fac să renunţe la îngrozitoarea propunere pe care o concepuse, l-am mustrat îndelung şi, implorându-l fierbinte, rugându-l în numele a tot ce avea el mai sfânt, i-am adus toate soiurile de argumente pe care respectiva situaţie critică mi le sugera, doar

ca să abandoneze ideea şi să nu o pomenească nici unuia dintre ceilalţi doi.

A ascultat tot ce i-am îndrugat, fără să încerce să-mi combată vreunul dintre argumente, iar eu începusem să sper că se va lăsa convins să facă precum doream. Dar, când am tăcut, mi-a zis că ştia foarte bine că tot ce îi spusesem era adevărat şi că a recurge la o astfel de cale era cea mai cumplită alternativă care ar fi putut intra în mintea unui om; numai că el unul îndurase atât cât putea îndura o făptură omenească şi că nu era nevoie să pierim cu toţii, de vreme ce, prin moartea unuia singur, era posibil, ba chiar foarte probabil, ca restul să fie salvaţi. A adăugat că pot să nu-mi mai dau osteneala să-l fac să se răzgândească, fiindcă hotărârea să fusese definitiv luată asupra acestei chestiuni, chiar de dinainte să apară vasul, şi că numai faptul că îl văzuse îl împiedicase de a-şi face intenţia cunoscută mai devreme.

Atunci l-am rugat, dacă tot nu se va lăsa înduplecat să-şi abandoneze planul, cel puţin să-l amâne pentru altă zi, căci s-ar fi putut ca vreun vas să ne vină totuşi în ajutor – repetând fiecare argument care mi-a trecut prin minte şi pe care îl credeam a fi de-aşa natură încât să aibă înrâurire asupra firii sale aspre. El mi-a zis, drept răspuns, că nu deschisese vorba până în ultimul moment cu putinţă, că el nu mai putea supravieţui fără nici un fel de hrană, aşadar că, propusă în altă zi, ideea lui ar veni prea târziu, cel puţin în ceea ce îl privea pe el.

Văzând eu că nu putea fi clintit cu nici o vorbă bună, m-am încumetat atunci să-mi schimb atitudinea şi i-am spus că, după cum probabil şi-a dat seama, eu suferisem mai puţin decât oricare dintre noi din pricina nenorocirilor care ni se întâmplaseră, că, prin urmare, sănătatea şi puterea mea erau, în acel moment, mult mai bune decât ale sale sau chiar decât ale lui Peters sau Augustus – pe scurt, că eram în stare să-mi impun voinţa prin forţă, dacă aveam să consider necesar, şi că, dacă el ar fi încercat să-i pună pe ceilalţi la curent cu aceste planuri sângeroase şi canibale, n-aş fi şovăit să îl arunc în mare. La aceste cuvinte, m-a prins într-o clipă de gât şi, scoţând un cuţit, a făcut vreo câteva încercări, zadarnice, să-mi spintece burta – o crimă pe care numai excesiva lui slăbiciune trupească l-a împiedicat s-o înfăptuiască. În acelaşi timp, ajuns în culmea

furiei, l-am împins către marginea vasului, foarte hotărât să-l arunc peste bord. A fost, însă, salvat de la pieire de intervenţia lui Peters, care s-a apropiat şi ne-a despărţit, întrebându-ne pricina încăierării. Atunci, Parker a vorbit, înainte ca eu să găsesc vreun mijloc de a-l opri.

Efectul cuvintelor sale a fost cu mult mai cumplit decât îmi închipuisem eu. Atât Augustus cât şi Peters, care, după cum se părea, de multă vreme nutreau în secret aceeaşi idee îngrozitoare – pe care Parker fusese doar cel dintâi care s-o pună în discuţie – i-au ţinut partea şi au insistat ca planul să fie imediat pus în aplicare. Socotisem că barem unul dintre cei doi va fi încă atât de stăpân pe puterea sa de judecată, încât să mi se alăture şi să reziste împotriva oricărei tentative de a comite un lucru atât de groaznic şi, cu sprijinul oricăruia dintre ei, nu mă îndoiam că voi fi în stare să împiedic înfăptuirea sa. Fiind înşelat în aceste aşteptări, mi se părea că devenise imperios necesar să fac ceva pentru a-mi salva propria piele, întrucât o împotrivire din partea mea ar fi putut fi considerată de către oamenii aceştia, în înfricoşătoarea lor stare de acum, drept o scuză suficientă pentru a refuza să se mai poarte corect faţă de mine în tragedia care ştiam că se va juca foarte curând.

Aşadar, le-am spus că mă supun bucuros propunerii, dar că le ceream doar o amânare de o oră, cât să aibă timp ceaţa care ne înconjurase să se ridice şi, astfel, atunci poate că vom vedea din nou vasul de dinainte. Cu mare greutate le-am smuls promisiunea să aştepte atâta – şi, după cum prevăzusem (s-a stârnit o briză iute), ceaţa s-a ridicat înainte să treacă o oră, dar, fiindcă nici un vas nu apăruse în zare, ne-am pregătit să tragem la sorţi.

Vă voi descrie înspăimântătoarea scenă care a urmat cu un dezgust fără margini – este o scenă pe care nici un eveniment ulterior n-a fost în stare s-o şteargă, cât de puţin, din mintea mea, unde s-au păstrat şi cele mai mărunte detalii, a căror riguroasă amintire îmi va umple de amărăciune tot restul zilelor mele. Îngăduiţi-mi să trec peste această parte a povestirii mele pe cât de repede îmi va permite natura evenimentelor despre care va fi vorba.

Singura metodă pe care am putut s-o inventăm pentru înfiorătoarea loterie, în care fiecare avea să-şi încerce norocul, a fost să tragem câte un beţişor. S-au cioplit câteva aşchii de

lemn ca să răspundă scopului nostru şi s-a stabilit că eu voi fi cel care le voi ţine. M-am retras la un capăt al punţii, în vreme ce bieţii mei tovarăşi s-au aşezat în tăcere la celălalt, cu spatele la mine. Cea mai neagră nelinişte pe care am trăit-o, dintre toate momentele acestei îngrozitoare drame, a fost atunci când am aranjat beţişoarele. Sunt rare situaţiile atât de critice în care omul să poată cădea fără să simtă o dorinţă profundă de a-şi salva viaţa – o dorinţă care creşte cu fiecare clipă cu care i se subţiază firul de care i-ar putea atârna viaţa. Însă, îndeletnicirea mea din acel moment, tăcută, precisă şi strictă (atât de diferită de primejdiile tumultuoase ale furtunii sau de ororile foamei apropiindu-se tot mai mult), mi-a îngăduit să chibzuiesc la puţinele şanse pe care le aveam de a scăpa de cea mai cumplită dintre morţi – o moarte pentru cel mai cumplit dintre scopuri – şi energia care mă ţinuse la suprafaţă mi s-a risipit, până la ultima fărâmă, ca fulgii în vânt, lăsându-mă pradă, neputincioasă, celei mai josnice şi jalnice terori. La început, n-am putut nici măcar să-mi adun destulă forţă ca să rup şi să pun una lângă alta aşchiile de lemn, degetele mele refuzând cu îndârjire să mă slujească, iar genunchii tremurându-mi nestăpânit. Mintea îmi alergă rapid către mii de planuri absurde prin care să nu devin părtaş la acel îngrozitor hazard. M-am gândit să cad în genunchi în faţa tovarăşilor mei şi să-i rog fierbinte să mă scutească de această obligaţie; sau să să mă năpustesc deodată asupra lor, să-l ucid pe unul dintre ei, făcând de prisos tragerea la sorţi – pe scurt, la orice, numai să nu trec prin situaţia a cărei cheie o aveam în mână. Într-un târziu, după ce-am pierdut o grămadă de vreme purtându-mă prosteşte, am fost readus cu picioarele pe pământ de glasul lui Parker, care îmi cerea să-i scot o dată din chinuitoarea nelinişte pe care o îndurau. Nici măcar atunci n-am putut să mă adun şi să aranjez beţişoarele numaidecât, ci m-am gândit la toate categoriile de tertipuri prin care să-l păcălesc pe vreunul dintre tovarăşii mei de suferinţă să tragă beţişorul scurt, căci ne înţeleseserăm că acela care va trage beţişorul cel mai scurt dintre cele patru din mâna mea avea să moară pentru supravieţuirea celorlalţi. Înainte să mă condamne cineva pentru această aparentă lipsă de omenie, îl invit pe acela să se pună într-o situaţie aidoma celei în care m-am aflat eu.

În cele din urmă, n-am mai putut întârzia şi, cu inima bătându-mi mai să-mi sară din piept, am înaintat către zona

teugii, unde mă aşteptau tovarăşii mei. Am întins mâna cu aşchiile, iar Peters a tras imediat una. Scăpase – a lui, cel puţin, nu era cea mai scurtă – iar eu aveam acum o şansă mai puţin de a scăpa. Mi-am adunat toate puterile şi i-am întins beţişoarele lui Augustus. Şi el a tras imediat, şi el a scăpat – şi acum, dacă aveam să trăiesc sau să mor, şansele rămăseseră absolut egale. În clipa aceea, întreaga cruzime a tigrului a pus stăpânire pe sufletul meu şi am simţit împotriva bietului meu semen, Parker, cea mai puternică, cea mai diabolică ură. Dar sentimentul acesta n-a durat şi, în cele din urmă, cu o tresărire nervoasă şi închizând ochii, am întins mâna cu cele două aşchii rămase către el. S-au scurs cinci minute bune înainte să se poată hotărî să tragă, iar, cât a durat această perioadă de suspans care îmi sfâşia inima, n-am deschis ochii nici măcar o dată. Apoi, unul dintre cele două beţişoare a fost tras iute din mâna mea.

Decizia era, în clipa aceea, un fapt împlinit, totuşi nu ştiam dacă era pentru mine sau împotriva mea. Nimeni n-a scos o vorbă, iar eu încă nu îndrăzneam să-mi răspund la întrebare uitându-mă la aşchia pe care o ţineam strâns. Într-un târziu, Peters m-a luat de mână şi mi-am impus să deschid ochii – atunci am înţeles imediat, după expresia lui Parker, că eu scăpasem şi că el era cel osândit la supliciu. Mi s-a tăiat respiraţia şi am căzut leşinat pe punte.

Mi-am revenit în simţiri la timp ca să prind finalul tragediei morţii celui care fusese principala unealtă a iniţierii acesteia. N-a opus nici un fel de rezistenţă – a fost înjunghiat în spate de către Peters şi a căzut mort pe loc. Cred că nu trebuie să vă mai povestesc lugubrul ospăţ care a urmat imediat. Astfel de lucruri pot fi imaginate, însă cuvintele n-au atâta putere să înfioare mintea cu oroarea cruntă a realităţii pe care o exprimă. Îngăduiţi-mi să spun numai că, ostoindu-ne, într-o oarecare măsură, setea turbată care ne mistuia bând sângele victimei şi, de comun acord, adunându-i mâinile, picioarele şi capul şi aruncându-le, laolaltă cu măruntaiele, în mare, am devorat restul corpului, bucată cu bucată, de-a lungul următoarelor patru zile de neuitat – 17, 18, 19 şi 20 ale lunii.

Pe 19, a început o ploaie măruntă şi deasă, care a durat cincisprezece sau douăzeci de minute, iar noi am reuşit să adunăm ceva apă cu ajutorul unui cearşaf, pe care îl pescuisem din cabină cu dragă, imediat după furtună. Toată cantitatea pe

care am strâns-o n-a făcut mai mult de o jumătate de galon, dar şi această provizie neînsemnată ne-a oferit un relativ surplus de tărie şi speranţă.

Pe 21, eram iarăşi lipsiţi de toate. Vremea rămânea mai departe călduroasă şi plăcută, cu rare ceţuri şi brize uşoare, de obicei dinspre nord spre vest.

Pe 22, pe când stăteam strânşi laolaltă toţi trei, chibzuind mohorât la jalnica noastră situaţie, mi-a fulgerat deodată prin minte o idee care m-a luminat cu o rază de speranţă. Mi-am amintit că, după ce am tăiat trinchetul, Peters, care ţinea de lanţurile şarturilor, mi-a înmânat una dintre securi, spunându-mi s-o pun, dacă se poate, într-un loc sigur şi că, înainte cu câteva minute ca ultimul talaz să lovească bricul şi să-l umple cu apă, dusesem securea în teugă şi o lăsasem într-unui dintre paturile dinspre babord. Acum mă gândeam că, recuperând acea secure, poate am fi reuşit să tăiem puntea desupra magaziei şi, astfel, să ne facem mai uşor rost de provizii.

Când le-am împărtăşit acest plan însoţitorilor mei, au scos o slabă exclamaţie de bucurie şi ne-am dus împreună spre teugă. Coborârea, aici, a fost mai dificilă decât aceea în cabină, intrarea fiind mult mai strâmtă, căci, vă reamintesc, tambuchiul de deasupra cabinei, cu tot cu cadru, fusese smuls şi luat de ape, pe când cel de la teugă, fiind un simplu chepeng pătrat, cu latura de numai trei picioare, rămăsese neatins. N-am şovăit, cu toate acestea, să încerc să mă scufund. După ce mi-am legat o funie în jurul trupului, ca şi în celelalte dăţi, am sărit curajos înăuntru, cu picioarele înainte, mi-am făcut rapid drum până la patul respectiv şi, doar ce-am întins mâna, am dat de secure. Victoria a fost salutată cu o bucurie nespusă, iar uşurinţa cu care fusese obţinută a fost socotită un semn bun întru mântuirea noastră.

Am început, apoi, să tăiem puntea cu toată energia speranţei reînsufleţite, Peters şi cu mine făcând cu rândul la secure, căci braţul rănit al lui Augustus nu-l lăsa să ne ajute în vreun fel. Cum eram încă prea slăbiţi, de-abia puteam sta în picioare fără să ne sprijinim, şi lucram, aşadar, numai un minut sau două fără odihnă, ne-am dat seama, curând, că ne va trebui un răstimp de mai multe ore până să terminăm ce începuserăm – adică până să tăiem o deschidere suficient de largă ca să permită intrarea în magazie. Aceste calcule, totuşi, nu ne-au

descurajat şi, muncind toată noaptea, la lumina lunii, am reuşit să ne atingem ţelul în zorii zilei de 23.

Peters s-a oferit voluntar şi, făcând toate pregătirile ca şi mai înainte, a coborât şi, curând, s-a întors aducând cu el un borcan micuţ, care, spre marea noastră bucurie, s-a dovedit a fi plin cu măsline. După ce le-am împărţit între noi şi le-am înghiţit cu multă lăcomie, am trecut din nou la deschizătură, ca să-l ajutăm să coboare. De data aceasta a reuşit să ne întreacă orice aşteptări, întorcându-se aproape imediat cu un jambon uriaş şi cu o sticlă de vin de Madeira. Din aceasta din urmă am luat, fiecare, doar o înghiţitură moderată, căci ştiam din proprie experienţă urmările nefericite ale vinului băut fără măsură. Jambonul, în afară de vreo două livre13 de lângă os, nu se mai putea mânca, fiind stricat rău din pricina apei sărate. Partea care mai era bună am împărţit-o între noi. Peters şi Augustus, neputându-şi stăpâni pofta de mâncare, şi-au înghiţit porţiile într-o clipă. Eu am fost mai prevăzător şi am mâncat numai o felie subţire dintr-a mea, temându-mă de setea pe care ştiam că mi-o va provoca. După acestea, ne-am îngăduit un răgaz în munca noastră, care fusese deosebit de grea.

Pe la amiază, simţindu-ne întru câtva mai întăriţi şi înviorați, ne-am reînnoit încercările de a ne pescui nişte provizii, Peters şi cu mine coborând, pe rând şi întotdeauna cu succes, mai mare sau mai mic, până la apusul soarelui. De-a lungul acestui interval am avut marele noroc să aducem sus, în total, patru borcănaşe cu măsline, încă un jambon, o damigeană cu aproape trei galoane dintr-un excelent vin de Madeira şi, ceea ce ne-a încântat şi mai tare, o mică broască ţestoasă din specia Galapagos, dintre cele câteva aduse la bord de căpitanul Barnard, când Grampus se pregătea să plece din port, luate de pe schoonerul MaryPitts, care tocmai se întorsese dintr-o călătorie în Pacific.

În cele ce urmează să vă mai povestesc, voi avea deseori ocazia să menţionez această specie de ţestoasă. Ea se găseşte, în principal – după cum ştiu, probabil, cei mai mulţi dintre cititorii mei – în grupul insulelor numite Galapagos, care, într-adevăr, îşi trag numele de la acest animal – termenul spaniol galapago desemnează o broască ţestoasă de apă dulce, curgătoare. Din pricina formei şi modului său specific de a se mişca, este numită, uneori, şi ţestoasa-elefant. Deseori atinge

nişte dimensiuni uriaşe. Eu însumi am văzut mai multe exemplare care cântăreau între o mie două sute şi o mie cinci sute de livre, deşi nu-mi aduc aminte ca vreun marinar să spună că a văzut ţestoase din această specie care să cântărească mai mult de opt sute de livre. Înfăţişarea lor este ciudată, chiar dezgustătoare. Păşesc foarte încet, măsurat şi greoi, ridicându-şi corpul a aproape un picior de la pământ. Au gâtul lung şi mult prea subţire, în general între optsprezece inci şi două picioare lungime, iar eu am ucis, o dată, una care de la umăr până la baza capului măsura nu mai puţin de trei picioare şi zece inci. Capul aduce în mod izbitor cu al şarpelui. Pot rezista fără mâncare un timp incredibil de lung – se cunosc cazuri când au fost aruncate în cala unui vas şi uitate acolo doi ani, fără nici un fel de hrană, fiind la fel de grase şi de sănătoase, din toate punctele de vedere, la capătul acestei perioade ca şi în ziua în care le închiseseră. Dar, cel mai mult, aceste extraordinare animale seamănă cu dromaderii sau cămilele deşertului. Într-o pungă de la baza gâtului, ele îşi cară o constantă provizie de apă. În unele cazuri, ucise după ce au fost lipsite un an de zile de orice fel de hrană, aproape trei galoane de apă dulce şi absolut proaspătă au fost găsite în pungile lor. Hrana lor constă în principal din pătrunjel sălbatic şi ţelină sălbatică, iarbă-grasă, varză-de-mare şi limba-soacrei, această plantă din urmă priindu-le de minune – o mare cantitate de limba-soacrei creşte, în mod sigur, pe pantele dealurilor din jurul ţărmului unde este descoperit un exemplar de ţestoasă din aceasta. Pentru om, reprezintă un aliment delicios şi foarte hrănitor şi, fireşte, au fost salvarea vieţilor miilor de marinari porniţi la vânătoare de balene sau în alte scopuri prin Pacific.

Aceea pe care am avut marele noroc să o scoatem din magazie nu era foarte mare, cântărind, probabil, şaizeci şi şapte sau şaptezeci de livre. Era o femelă, într-o stare excelentă, din cale-afară de grasă şi având mai mult de un sfert de galon de apă limpede şi dulce în punga ei. A fost într-adevăr o comoară şi, căzând în genunchi cu toţii ca la un semn, i-am adus mulţumiri fierbinţi lui Dumnezeu pentru un ajutor atât de înţelept.

Ne-am chinuit mult să scoatem animalul prin deschizătură, căci se zbătea sălbatic şi avea o putere nemaipomenită. Era cât pe-aci să scape din strânsoarea lui

Peters şi să se cufunde din nou în apă, însă Augustus, aruncându-i un laţ în jurul gâtului, l-a ţinut spânzurat în acest fel până când am sărit prin deschizătură lângă Peters şi i-am dat o mână de ajutor să-l ridice afară.

Apa ţestoasei am scurs-o cu grijă din punga sa în ulciorul pe care, după cum vă amintiţi, îl scosesem eu mai demult din cabină. După aceasta, am spart gâtul unei sticle astfel încât să închipuie, cu dopul pus, un soi de pahar, de ceva mai puţin de o jumătate de gill. Apoi, fiecare a băut o măsură din aceasta plină şi ne-am hotărât să ne limităm la această raţie pe zi, cât timp ne va ţine provizia.

În ultimele două sau trei zile, vremea fiind senină şi caldă, aşternutul pe care îl scosesem din cabină, la fel ca şi hainele noastre, se uscase complet, astfel încât am petrecut acea noapte (din data de 23) într-un relativ confort, bucurându-ne de o odihnă plăcută, după ce mâncaserăm pe săturate măsline şi jambon, bând câte o mică porţie de vin. Temându-ne să nu ne pierdem din provizii, peste bord, în cursul nopţii, dacă s-ar fi stârnit briza, le-am fixat cât am putut mai bine cu funia de sfărâmăturile cabestanului. Pe ţestoasa noastră, pe care doream s-o păstrăm în viaţă cât mai mult cu putinţă, am întors-o pe spate şi-am legat-o cu grijă.

Capitolul XIII

24 iulie. Dimineaţa aceasta ne-a găsit restabiliţi, atât în starea de spirit cât şi în puteri. În pofida periculoasei situaţii în care încă ne mai aflăm, neştiind unde ne găseam – deşi, cu siguranţă, la o mare depărtare de uscat – cu mâncare doar cât să ne ajungă pentru vreo două săptămâni şi doar cu mare cumpătare la porţii, aproape cu totul lipsiţi de apă şi plutind la bunul plac al oricărui vânt sau val, pe cea mai prăpădită epavă din lume, totuşi nenorocirile şi primejdiile din care scăpaserăm, pe muchie de cuţit şi în chip miraculos, ne făceau să socotim suferinţa îndurată în prezent doar cu puţin mai mare decât un rău obişnuit – într-atât de relative sunt binele şi răul.

La răsăritul soarelui, ne pregăteam să ne reînnoim încercările de a mai scoate câte ceva din magazie, când o ploaie deasă şi rapidă, însoţită de fulgere, ne-a făcut să ne grăbim să strângem apă, cu ajutorul cearşafului pe care îl mai folosisem o dată în acest scop. Nu aveam altă cale de a colecta apa de ploaie decât ţinând cearşaful întins, cu una dintre plăcile de

fixare a lanţurilor şarturilor la mijloc. Apa, condusă astfel spre centru, se scurgea în ulciorul nostru. Aproape că îl umpluserăm, în felul acesta, când o puternică rafală de vânt, venind dinspre nord, ne-a silit să ne oprim, căci bietul nostru bric a început, din nou, să se clatine, cu un ruliu atât de violent încât nu ne mai puteam ţine pe picioare. Aşadar, ne-am retras spre prova şi, legându-ne iarăşi strâns de resturile de cabestan, ca mai înainte, am aşteptat desfăşurarea evenimentelor cu mult mai mult calm decât ne-am fi aşteptat sau ne-am fi putut închipui c-ar fi posibil în asemenea circumstanţe. La amiază, vântul s-a prefăcut într-o briză rece14 pentru o velă strânsă în două terţarole şi, spre seară, într-o furtună aspră, însoţită de o hulă teribilă. Experienţa ne învăţase, totuşi, cea mai bună metodă de a ne aranja legăturile, aşa că am trecut şi de această noapte de coşmar în relativă siguranţă, deşi udaţi aproape în fiecare secundă de valuri şi în pericol de a fi măturaţi, dintr-o clipă într-alta, de pe punte. Din fericire, vremea era atât de călduroasă încât baia aceasta ni se părea mai degrabă plăcută.

25 iulie. Dimineaţa, vântul s-a mai domolit, ajungând de vreo zece noduri pe oră, iar valurile scăzuseră considerabil, încât am fost în stare să stăm pe punte fără să fim udaţi. Spre marea noastră amărăciune, însă, am descoperit că două dintre borcanele noastre cu măsline, laolaltă cu tot jambonul, fuseseră luate de apă, în ciuda modului atent cu care fuseseră legate. Ne-am hotărât să nu ucidem încă ţestoasa, mulţumindu-ne pentru prezent cu un mic dejun alcătuit din câteva măsline, câte o măsură de apă pentru fiecare, pe care, după aceea, am amestecat-o, jumate-jumate cu vin, amestec care ne-a făcut să ne simţim mult mai bine şi mai în puteri, fără să ne provoace beţia epuizantă, ca atunci când băuserăm vinul de Porto. Marea se arăta în continuare prea zbuciumată pentru a ne încumeta să ne reapucăm de scos provizii din magazie. Mai multe lucruri, fără nici o importanţă pentru noi, în condiţia de faţă, ieşiseră la suprafaţă, peste zi, şi fuseseră imediat măturate peste bord. De asemenea, am observat că epava bricului se lăsase pe o coastă mai mult ca oricând, de nu mai puteam sta o clipă în picioare fără să ne legăm cu sfori. Astfel, am petrecut o zi posomorâtă şi chinuită. La amiază, razele soarelui picau aproape vertical şi n-am mai avut nici o îndoială că fuseserăm mânaţi de îndelungata succesiune a vânturilor dinspre nord şi dinspre nord-vest până

foarte aproape de Ecuator. Spre seară, am văzut mai mulţi rechini şi ne-am speriat, nu puţin, de modul agresiv în care unul dintre ei, nemaipomenit de mare, s-a repezit spre vas. La un moment dat, când vasul s-a răsucit, cufundând puntea mult sub apă, monstrul a ajuns să înoate efectiv pe peste capetele noastre, plutind pentru câteva clipe chiar deasupra scării tambuchiului şi izbindu-l violent cu coadă pe Peters. În cele din urmă, un val uriaş l-a luat pe sus, aruncându-l peste bord, spre imensa noastră uşurare. Dacă vremea ar fi fost mai blândă, l-am fi putut captura.

26 iulie. În dimineaţa aceasta, vântul a scăzut mult şi, cum marea nu era foarte frământată, ne-am hotărât să reluăm scufundările în magazie. După o trudă istovitoare, care a durat întreaga zi, ne-am convins că nu mai aveam ce aştepta din acest loc, fiindcă pereţii despărţitori ai încăperilor fuseseră tasaţi, peste noapte, iar conţinuturile lor fuseseră târâte în cală. Această descoperire, este lesne de înţeles, ne-a umplut de disperare.

27 iulie. Marea aproape netedă, cu un vânt uşor, suflând tot de la nord şi de la vest. Soarele s-a înălţat arzător după-amiază şi ne-am folosit de prilej ca să ne uscăm hainele. Ne-am astâmpărat în mare măsură setea şi ne-am simţit bine şi din alte puncte de vedere făcând câte o baie în mare – deşi, pentru aceasta, a trebuit să stăm cu ochi în patru, de teama rechinilor, căci văzuserăm vreo câţiva dând târcoale bricului, în timpul zilei.

28 iulie. În continuare vreme frumoasă. Bricul a început acum să se aplece într-o parte atât de alarmant încât ne-am temut că până la urmă se va răsturna cu fundul în sus. Ne-am pregătit cum am putut pentru această împrejurare critică, legând ţestoasa, ulciorul cu apă şi cele două borcane cu măsline rămase cât mai departe din bătaia vântului, aşezându-le dincolo de puntea bricului, în afară, sub portsarturile mari. Marea, foarte calmă toată ziua, cu vânt uşor sau deloc.

29 iulie. Vremea a continuat să fie neschimbată. Braţul rănit al lui Augustus a început să manifeste simptome de cangrenă. Să plâns de somnolenţă şi de sete cumplită, dar fără dureri acute. N-am putut face nimic pentru a-i uşura suferinţa, decât să-i ştergem rănile cu puţin oţet de la măsline, deşi, după

asta, nu se observa nici o ameliorare. Am făcut tot ce ne-a stat în puteri să-i fie bine şi i-am triplat raţia de apă.

30 iulie. O zi toridă, fără nici o boare de vânt. Un rechin enorm s-a ţinut pe lângă bric continuu, până la amiază. Am făcut mai multe încercări de a-l prinde cu un laţ, dar în zadar. Augustus – mult mai rău şi, în mod clar, mistuit atât de lipsa de apă cât şi de efectele rănilor sale. S-a rugat neîncetat să i se curme suferinţele, nedorindu-şi altceva decât să moară. În seara aceasta am mâncat ultimele noastre măsline şi am descoperit apa din ulcior atât de clocită încât n-am putut s-o înghiţim până nu i-am pus şi vin. Ne-am hotărât să omorâm broasca ţestoasă, dimineaţă.

31 iulie. După o noapte plină de nelinişte şi oboseală, din pricina poziţiei epavei noastre, ne-am apucat să omorâm ţestoasa şi s-o tăiem. S-a dovedit a fi mult mai mică decât apreciaserăm, altminteri în stare bună – toată carnea de pe ea nu cântărea mai mult de zece livre. Ca să păstrăm o parte cât mai mult timp cu putinţă, am tăiat-o în bucăţele mici şi am umplut cele trei borcane de măsline şi sticla de vin (pe care le păstraserăm şi după ce se goliseră), turnând deasupra lor oţetul de la măsline. În felul acesta, am pus deoparte vreo trei livre de ţestoasă, de care intenţionam să nu ne atingem până ce n-am fi consumat restul. Am hotărât că trebuie să ne mulţumim fiecare cu vreo patru uncii15 de carne pe zi – astfel, ne-ar fi ajuns pentru vreo treisprezece zile. O ploaie torenţială, cu puternice tunete şi fulgere, s-a pornit pe înserat, dar a durat atât de puţin încât abia am reuşit să colectăm vreo jumătate de pinta de apă. Toată această cantitate, de comun acord, i-am dat-o lui Augustus, care părea să fi intrat în agonie. A băut apa din cearşaf în timp ce o strângeam (el stătea culcat şi noi îi ţineam cearşaful deasupra, ca să i se scurgă apa drept în gură), căci acum nu ne mai rămăsese nimic în care s-o păstrăm, cel puţin dacă n-am fi ales să golim damigeana de vin sau apă clocită din ulcior. Am fi recurs la oricare dintre aceste două soluţii, dacă ploaia ar mai fi durat.

Suferindul părea să nu fi obţinut decât o slabă alinare de pe urma apei băute. Braţul i se înnegrise complet, de la încheietura pumnului până la umăr, iar picioarele îi erau ca de gheaţă. Ne aşteptam, din clipă în clipă, să îl vedem dându-şi răsuflarea. Era îngrozitor de slab, într-atât încât, deşi cântărise o

sută şaptezeci şi şapte de livre când părăsise Nantucketul, acum nu avea mai mult de patruzeci sau cel mult cincizeci. Ochii i se adânciseră în orbite, abia de-i mai vedeai, iar pielea obrajilor atârna atât de flască încât nu mai putea mesteca nici un fel de mâncare, nici măcar nu mai putea înghiţi vreun lichid, decât cu mare dificultate.

1 august. Vremea continuă să fie calmă, cu un soare tiranic. Suferinţă cumplită de sete, apa din ulcior fiind absolut împuţită şi colcăind de viermi. Am reuşit, cu toate acestea, să înghiţim o porţie, amestecând-o cu vin; dar setea ne-am astâmpărat-o prea puţin. Am găsit mai multă uşurare îmbăindune în mare, dar nu ne îngăduiam acest tertip decât la mari intervale, din pricina prezenţei stăruitoare a rechinilor. De-acum, ne era clar că Augustus nu mai putea fi salvat, că în mod vădit dădea să moară. Nu puteam face nimic să-i uşurăm suferinţele, care păreau să fie crâncene. Pe la ora douăsprezece, şi-a dat duhul în spasme violente, fără să mai fi scos vreun cuvânt în ultimele ore. Moartea sa ne-a împovărat cu cele mai negre presimţiri şi ne-a zguduit atât de puternic încât am rămas întreaga zi neclintiţi lângă cadavrul său şi, între noi, n-am vorbit decât în şoaptă. Abia târziu, după ce s-a lăsat noaptea, am prins curaj să-i ridicăm trupul şi să-l aruncăm peste bord. Devenise atât de dezgustător şi de descompus încât, în clipa în care Peters a încercat să-l ridice, i s-a desprins un picior şi a rămas cu el în mână. Când masa de carne în putrefacţie a alunecat peste marginea vasului în apă, lumina fosforescentă care o înconjura ne-a îngăduit să desluşim şapte sau opt rechini uriaşi, al căror clămpănit din colţii aceia oribili, când sfâşiau prada în bucăţi, între ei, putea fi auzit de la o milă distanţă. Ne-am cutremurat până în adâncul sufletului, în culmea groazei la auzul acestui zgomot.

2 august. Aceeaşi vreme, înspăimântător de calmă şi de fierbinte. Zorile ne-au găsit într-o stare de jalnică descurajare şi epuizare trupească. Apa din ulcior nu mai era bună de nimic – devenise o substanţă vâscoasă, gelatinoasă, un amestec care-ţi dădea fiori când îl vedeai, numai viermi şi mucozităţi. Am aruncat-o şi am spălat ulciorul în mare, după care am turnat puţin oţet înăuntru, din sticlele noastre cu ţestoasă marinată. Abia de mai puteam îndura setea; am încercat zadarnic s-o amăgim cu vin, care ni se părea doar gaz pe foc şi ne îmbăta în

ultimul hal. Apoi, am încercat să ne alinăm chinurile amestecând vinul cu apă de mare, dar combinaţia aceasta ne-a făcut imediat să icnim dureros, drept pentru care n-am mai îndrăznit s-o repetăm. Toată ziua am pândit cu nerăbdare un prilej să facem baie, dar degeaba, căci vasul nostru era acum asediat, din toate părţile, de rechini – fără nici o îndoială, erau aceiaşi monştri care îl devoraseră pe bietul nostru prieten în noaptea dinainte şi care aşteptau ca, dintr-o clipă într-alta, să le mai pice un praznic ca acela. Acest inconvenient ne-a umplut de amărăciune şi de cele mai deprimante şi mai sumbre presimţiri. Găsiserăm nespusă uşurare îmbăindu-ne şi să ne vedem acum această resursă interzisă, într-un mod aşa de înfricoşător, era mai mult decât puteam îndura. De altfel, nu eram scutiţi nici de teama pericolului imediat, căci, şi cea mai mică alunecare sau mişcare greşită, am fi intrat dintr-o dată în raza de acţiune a acestor peşti hrăpăreţi, care veneau adesea ca săgeata drept spre noi, înotând pe direcţia vântului. Nici un strigăt sau efort de a-i goni din partea noastră nu părea să-i intimideze. Unul, dintre cei mai mari, nici măcar atunci când a fost lovit cu securea de Peters şi rănit adânc, n-a renunţat să încerce să se repeadă la noi. Pe la asfinţit, s-a ivit un nor, dar, spre marea noastră durere, a trecut peste noi fără să-şi slobozească vreo picătură. Este aproape imposibil de conceput cât am suferit de sete în perioada aceasta. Am petrecut amândoi o noapte fără somn din această pricină şi de frica rechinilor.

3 august. Nici o speranţă de salvare; bricul se înclina într-o parte din ce în ce mai mult, încât, la un moment dat, nu mai puteam sta în picioare pe punte. Ne-am străduit să punem la loc sigur vinul şi carnea de ţestoasă, ca să nu le pierdem, dacă vasul s-ar fi dat peste cap. Am scos două piroane de la portsarturi şi, cu securea, le-am bătut în cocă vasului, în partea de unde suflă vântul, la vreo două picioare sub apă, adică nu prea departe de chilă, căci stăteam aproape pe muchia vasului înclinat. De aceste piroane am atârnat proviziile, fiindcă aşa se aflau într-o poziţie mai sigură decât cea de dinainte, sub lanţuri. Am suferit agonic de sete întreaga zi – nici o şansă de baie din pricina rechinilor, care nu ne-au slăbit nici o clipă. Cu neputinţă să dormim.

4 august. Cu puţin înainte să se crape de ziuă, am simţit că vasul începe să se dea peste cap şi am sărit în picioare ca să

ne ferim de a fi aruncaţi în apă în timpul răsturnării. La început, se clătina încet şi mişcarea creştea treptat, aşa că ne-a fost uşor să ne căţărăm pe muchia vasului de unde sufla vântul, după ce ne îngrijiserăm să dezlegăm funiile care atârnau de piroanele bătute de noi pentru provizii. Dar n-am socotit destul de corect acceleraţia impulsului, căci, deodată, bricul a devenit prea nărăvaş ca să mai putem să ţinem pasul cu el şi, mai înainte ca vreunul dintre noi să-şi dea seama ce se întâmplă, ne-am trezit rostogoliţi cu furie în mare, zbătându-ne la câţiva stânjeni sub apă, cu imensul vas chiar deasupra capetelor noastre.

Pe când mă scufundam, am fost silit să dau drumul la funie şi, când am priceput că sunt exact sub vas, iar forţele mele aproape isprăvite, abia de m-am mai luptat să scap cu viaţă, resemnându-mă cu gândul că, în câteva secunde, voi muri. Dar şi de data aceasta m-am înşelat, neluând în consideraţie reculul firesc al vasului sub bătaia vântului. Vârtejul apei de deasupra, pe care l-a stârnit bricul clătinându-se înapoi, m-a adus la suprafaţă încă mai violent decât atunci când mă aruncase în ea. Când am ajuns sus, m-am trezit la vreo douăzeci de iarzi depărtare de coca vasului, cel puţin după cum am apreciat eu. Bricul zăcea cu chila în sus, balansându-se furios când pe-o latură, când pe cealaltă, iar marea, de jur împrejur, era foarte învolburată de puternice vârtejuri. N-am văzut nici urmă de Peters. Un butoi de ulei plutea la vreo câteva picioare distanţă de mine şi numeroase alte obiecte de pe bric zăceau împrăştiate primprejur.

Cel mai mult mă temeam acum de rechini, pe care îi ştiam pe aproape. Ca să-i împiedic, cât se putea, să vină lângă mine, am bătut apa cu amândouă mâinile şi picioarele, în timp ce am înotat către vas, făcând în jurul meu vălătuci denşi de spumă. Fără nici o îndoială că acestei soluţii de moment, aşa simplă cum a fost, îi datorez faptul că am scăpat cu viaţă, căci apa din jurul bricului, chiar înainte de a se da peste cap, era atât de înţesată de aceşti monştri, încât trebuia să mă întâlnesc, cum chiar s-a întâmplat, cu vreunul dintre ei în timpul înaintării mele. Printr-un mare noroc, totuşi, am ajuns cu bine la marginea vasului, deşi atât sleit de puteri în urma efortului supraomenesc pe care fusesem obligat să-l depun, încât n-aş fi fost niciodată în stare să urc sus, dacă nu mi-ar fi sărit în ajutor, la momentul potrivit, Peters care, spre marea mea bucurie, şi-a făcut apariţia

chiar în clipa aceea (se căţărase pe chilă de cealaltă parte a vasului), aruncându-mi un capăt de frânghie – una dintre cele care fuseseră legate de piroane.

Abia scăpaţi din această primejdie, atenţia ni s-a îndreptat, atunci, către o alta, ameninţându-ne să ne înhaţe în gheare îngrozitor de curând – moartea de foame. Întreaga noastră rezervă de hrană fusese măturată peste bord, în pofida atenţiei cu care o puseserăm la adăpost, şi, cum nu mai întrezăream nici cea mai mică posibilitate să mai obţinem ceva, am căzut amândoi pradă deznădejdii, plângând în hohote ca nişte copii, niciunul nemaiîncercând să îl consoleze pe celălalt. Asemenea momente de slăbiciune sunt greu de crezut, iar celor care nu s-au aflat niciodată într-o astfel de situaţie, li se va părea, desigur, că exagerez. Dar trebuie să vă reamintesc că judecata noastră era atât de tulburată de îndelungata perioadă de lipsuri şi de groază prin care trecuserăm, încât, în momentul acela, nu se mai putea aprecia după criteriile obişnuite de evaluare a raţiunii umane. În pericolele care au urmat, aproape la fel de mari, dacă nu chiar mai mari, m-am înarmat cu curaj împotriva tuturor necazurilor abătute asupra mea, iar Peters, după cum veţi vedea, a dat dovadă de un spirit stoic aproape la fel de greu de crezut că şi momentana sa capitulare şi confuzie copilărească.

Răsturnarea bricului, chiar şi în condiţiile în care pierduserăm vinul şi carnea de ţestoasă, nu ne aruncase, la drept vorbind, într-o situaţie mai de plâns decât aceea dinainte – sau poate numai prin dispariţia aşternutului de pat, fără de care nu mai puteam să strângem apa de ploaie ca până atunci, şi a ulciorului în care o păstram după ce o colectam. Şi spun aceasta pentru că am descoperit toată carena vasului, de la vreo două sau trei picioare sub linia de plutire şi până la chilă, ba chiar şi chila însăşi, acoperită cu un stras gros de crustacei uriaşi, care s-au dovedit a fi delicioşi şi foarte hrănitori. Astfel, din două puncte de vedere foarte importante, accidentul care ne îngrozise atât de tare a fost mai degrabă un câştig decât o pierdere; ne descoperise o rezervă de provizii pe care n-am fi putut s-o epuizăm, dacă ne-am fi înfruptat din ea cu moderaţie, nici într-o lună de zile, ceea ce a contribuit foarte mult la împăcarea noastră cu soarta, simţindu-ne mai puţin încolţiţi şi nespus de mai în afara primejdiei decât înainte.

Cu toate acestea, dificultatea de a mai obţine apă ne făcuse orbi, pentru moment, la toate avantajele aduse de schimbarea situaţiei noastre. Ca să fim gata să profităm, cât mai mult cu putinţă, de orice ploaie rapidă care ar fi putut să cadă, ne-am scos cămăşile, cu gând să le folosim ca pe cearşaf – fără să sperăm, desigur, că vom obţine în acest fel, chiar şi în cele mai favorabile condiţii, mai mult de o jumătate de gill o dată. Nici urmă de nor nu s-a arătat toată ziua, iar setea ne supunea la cazne insuportabile. Noaptea, Peters a reuşit să aibă vreo oră de somn zbuciumat, dar, mie, calvarul cumplit pe care îl sufeream nu mi-a îngăduit să pun geană peste geană nici o clipă măcar.

6 august. Astăzi, s-a stârnit o briză uşoară, care ne-a purtat printr-un banc uriaş de alge de mare, printre care am avut norocul să găsim unsprezece crabi micuţi, ceea ce ne-a îngăduit să ne ospătăm, la vreo câteva mese, cu aceste delicatese. Cochiliile lor fiind de-a dreptul moi, i-am mâncat întregi, descoperind că ne aţâţau mai puţin setea decât crustaceii. Cum n-am văzut nici urmă de rechini printre alge, ne-am aventurat chiar să facem şi o baie, rămânând în apă câte patru sau cinci ore, timp în care am simţit că ni se astâmpăra considerabil setea. Astfel, fiind mult mai înviorați, am petrecut o noapte ceva mai plăcută decât precedentă, amândoi furând câte un pui de somn.

6 august. În ziua aceasta am fost binecuvântaţi cu o ploaie rapidă şi neîntreruptă, durând de pe la prânz până seara. Cât de amar am regretat pierderea ulciorului şi-a damigenei – căci şi aşa, cu puţinele mijloace pe care le aveam, am fi izbutit să umplem unul, dacă nu chiar pe amândouă. Însă, măcar am reuşit să ne potolim văpaia setei, aşteptând să ni se îmbibe cămăşile şi apoi storcându-le astfel încât binefăcătorul lichid să ne picure în gură. Şi cu aceasta ne-am îndeletnicit toată ziua.

7 august. Chiar la ivirea zorilor am zărit, amândoi în acelaşi timp, o pânză la est, care, neîndoielnic, se îndrepta către noi! Am salutat binecuvântata apariţie cu un chiot lung, deşi anemic, de extaz şi am început imediat să facem toate semnele pe care le puteam născoci – fluturându-ne cămăşile în aer, sărind în sus cât ne îngăduia condiţia noastră fizică şubredă, ba chiar strigând cât ne ţineau plămânii, deşi vasul se afla la peste cincisprezece mile distanţă. Ei bine, acesta continuă să vină

spre epavă noastră şi am dedus că, dacă îşi menţinea cursul actual, avea să ajungă, în cele din urmă, atât de aproape încât să ne observe. La vreo oră după ce o descoperiserăm, îi puteam vedea clar marinarii de pe punte. Era un schooner lung, scund, cu o velă gabier ce-i dădea un aer obraznic, cu mărul arborelui trinchet vopsit în negru şi, după câte ne puteam da seama, cu un echipaj complet. Atunci, am început să fim foarte îngrijoraţi, căci cu greu ne venea a crede că nu ne observase încă şi ne temeam că ar fi vrut să ne lase să murim unde ne găseam – un act de o cruzime diabolică, dar care, oricât de incredibil ar părea, se întâmplase nu o dată pe mare, în circumstanţe foarte asemănătoare cu acestea, comis de nişte creaturi care treceau ca făcând parte din specia umană16. În cazul nostru, însă, prin bunăvoinţa Domnului, am avut bucuria să fim sortiţi să ne înşelăm în temerile noastre, pentru că am văzut stârnindu-se brusc o vânzoleală pe puntea vasului străin, care imediat după aceea a ridicat un pavilion britanic şi, strângând vântul, s-a îndreptat direct spre noi. Într-o jumătate de oră, cel mult, ne aflam în cabina acestuia. Schoonerul se numea Jane Guy, era din Liverpool şi, sub comanda căpitanului Guy, avea misiunea să călătorească şi să facă negoţ în Mările Sudului şi în Pacific.

Capitolul XIV.

Schoonerul Jane Guy era un vas frumos, cu velă gabier şi cu o capacitate de 180 de tone. Era neobişnuit de zvelt la prova şi, pe vânt bun şi vreme calmă, cel mai rapid velier pe care l-am văzut vreodată. Cu toate acestea, calităţile sale, din punct de vedere al rezistenţei la vreme rea, nu mai erau la fel de remarcabile, căci avea pescajul mult prea mare pentru comerţul căruia îi era destinat. Pentru astfel de misiuni, ar fi fost de dorit un vas mai mare şi cu un pescaj proporţional mai redus – să spunem un vas de vreo 300 până la 350 de tone. Ar fi trebuit să aibă trei catarge şi, de asemenea, o construcţie diferită faţă de corăbiile obişnuite din Mările Sudului. Era absolut necesar să fi fost bine înarmat. Ar fi trebuit să aibă, să zicem, vreo zece sau douăsprezece tunuri cu afet, cu ghiulele de doisprezece livre, şi vreo două sau trei tunuri cu ţeavă lungă, de acelaşi calibru, mai multe espingole17 şi lăzi de muniţie impermeabile pentru fiecare gabie. Ancorele şi cablurile sale ar fi trebuie să fie cu mult mai puternice decât este necesar pentru orice alt soi de vas comercial şi, pe deasupra, un echipaj numeros şi foarte

priceput, adică, un vas ca acesta pe care vi l-am descris ar fi trebuit să aibă nu mai puţin de 50 sau chiar 60 de oameni vânjoşi. Jane Guy avea un echipaj format din 35 de marinari, toţi unul şi unul, plus un căpitan şi un secund, dar nu era şi la fel de bine armat sau echipat în vreun alt fel, precum şi-ar fi dorit un navigator familiarizat cu greutăţile şi pericolele unei astfel de misiuni.

Căpitanul Guy era un domn foarte cuviincios în purtări şi cu o experienţă considerabilă în materie de comerţ prin Mările Sudului, căruia îi dedicase o bună perioadă din viaţa sa. Îi lipsea, cu toate acestea, energia şi, prin urmare, acel spirit întreprinzător, o cerinţă obligatorie în acest domeniu. Era şi coproprietar al vasului pe care îl comandă şi fusese învestit cu puteri nelimitate să navigheze în Mările Sudului după orice încărcătură care i-ar fi venit la îndemână. Avea, la bord, ca de obicei în astfel de călătorii, mărgele, oglinzi, amnare, topoare, securi, ferăstraie, tesle, rindele, dalte, dalte în cruce de scobit, burghie, pile, cuţitoaie, raşpile, ciocane, cuie, cuţite, foarfece, briciuri, ace de cusut, aţe, obiecte de ceramică, stambe, mici podoabe ieftine şi alte mărunţişuri ca acestea.

Schoonerul ridicase pânzele din Liverpool pe 10 iulie, pe 25 trecuse Tropicul Cancerului la 20° longitudine vestică şi ajunsese la Sal, una dintre insulele Capului Verde, pe 29, unde se aprovizionase cu sare şi alte lucruri necesare pentru călătorie. La 3 august, a părăsit insulele Capului Verde şi s-a îndreptat către sud-vest, navigând cu toate pânzele sus spre coasta Braziliei, astfel încât să treacă Ecuatorul printre meridianele 28° şi 30° longitudine vestică. Acesta era, de altfel, traseul obişnuit urmat de vasele care veneau din Europa către Capul Bunei Speranţe sau care, tot pe această rută, se duceau către Indiile de Est. Luând-o pe aici, se evită acalmiile şi contracurenţii care domină necontenit coasta Guineei, aşadar, una peste alta, s-a dovedit a fi cel mai scurt traseu, căci, pentru a naviga mai departe, nu lipseşte niciodată vântul dinspre vest prin care să se ajungă la Cap. Intenţia căpitanului Guy era să facă prima escală pe Insula Kerguelen – n-aş putea spune din ce motiv. În ziua în care am fost culeşi, schoonerul se afla în apele Capului Saint Roque, la 31° longitudine vestică – aşadar, când ne-au găsit, fuseserăm, probabil, târâţi de curenţi de la nord către sud nu mai puţin de 25°!

La bordul vasului Jane Guy am fost trataţi cu toată grija şi atenţia pe care o cerea starea noastră de extremă epuizare. În vreo două săptămâni, timp în care am continuat să navigăm către sud-est, cu brize molatice şi vreme frumoasă, atât Peters cât şi eu ne-am refăcut aproape în întregime forţele, după lipsurile şi suferinţele îngrozitoare îndurate, şi am început să ne reamintim ceea ce se petrecuse, mai degrabă cum ne-am fi amintit de un vis urât din care, din fericire, ne deşteptaserăm, decât ca de nişte evenimente ale realităţii nude, pe care le trăiserăm cu ochii deschişi. Am observat, mai târziu, că acest soi de uitare parţială apare, de obicei, în cazul unei schimbări bruşte, de pildă trecerea de la bucurie la tristeţe dureroasă ori de la îndurerare la bucurie – gradul de uitare fiind proporţional cu gradul diferenţei dintre stări. Astfel, în cazul meu, acum simt că îmi este cu neputinţă să realizez întreaga dimensiune a nenorocirii pe care am suferit-o de-a lungul zilelor petrecute pe epavă. Incidentele revin în minte, dar nu şi emoţiile pe care le-au stârnit când s-au întâmplat. Un singur lucru ştiu, că, în momentul în care se petreceau, mă gândeam, de fiecare dată, că natura umană nu poate îndura un chin mai cumplit.

Ne-am continuat călătoria vreo câteva săptămâni, fără vreun eveniment notabil, afară de întâlniri întâmplătoare cu nişte baleniere şi, mai ales, cu unele pornite în căutare de balene negre sau balene obişnuite, numite astfel ca să se deosebească de caşaloţi. Iar aceştia din urmă, se găsesc în special la sud de paralelă 25. La 16 septembrie, aflându-ne în apele Capului Bunei Speranţe, schoonerul s-a confruntat cu prima sa furtună cu adevărat puternică de la plecarea din Liverpool. În această zonă şi îndeosebi la sud şi la est de promontoriu (noi ne aflam la vest), navigatorii au adeseori de luptat cu furtuni dinspre nord, care fac prăpăd. Întotdeauna sunt însoţite de hulă, iar una dintre cele mai primejdioase trăsături ale lor este schimbarea pe neaşteptate a direcţiei vântului, ceea ce se întâmplă aproape negreşit în punctul culminant al furtunii. Un uragan în toată puterea cuvântului se putea stârni, în orice clipă, dinspre nord sau nord-est, iar, în clipa următoare, să nu se mai simtă nici o boare din direcţia aceea, în schimb, să reizbucnească dinspre sud-est, cu o furie de neînchipuit. O pată luminoasă în partea de sud este semnul sigur care anunţă schimbarea şi, astfel, vasele sunt prevenite să ia măsuri.

Pe la ora şase dimineaţa, a început vântul, mai întâi printr-o rafală inofensivă şi, ca de obicei, dinspre nord. Pe la ora opt, se înteţise straşnic, aducând asupra noastră unele dintre cele mai mari talazuri pe care le văzuserăm vreodată. Toate lucrurile au fost amarate cât mai strâns posibil, dar schoonerul trudea din greu şi scotea în evidenţă trăsăturile sale nepotrivite pentru largul mării, teuga fiindu-i sub apă la fiecare afundare a provei în val şi, zbătându-se din greu, de-abia ieşea la suprafaţă şi era imediat îngropată sub uii alt val. Cu puţin înainte de a se însera, pată luminoasă pe care o pândeam şi-a făcut apariţia la sud-vest, iar la o oră după aceea am observat că focul mic, pe care-l aveam înălţat, atârna fără vlagă de catarg. Peste nici două minute, în pofida tuturor pregătirilor, am fost răsturnaţi pe-o coastă, ca printr-o vrajă, şi, în timp ce zăceam aşa, un adevărat val de spumă s-a năpustit peste noi. Replica vântului dinspre sud-vest, spre norocul nostru, s-a dovedit a fi doar o rafală şi am avut şansa să ne ridicăm vasul fără să pierdem nici măcar o vergă. Totuşi, cu puternica hulă ce ne izbea din faţă, am avut mult de furcă încă vreo câteva ore după aceea, dar, spre dimineaţă, ne-am trezit pe-o vreme la fel de liniştită ca şi înainte de furtună. Căpitanul Guy a fost de părere că scăpaserăm ca prin minune.

La 13 octombrie, treceam prin dreptul Insulei Prinţul Edward, situată la 46°53' latitudine sudică şi 37°46' longitudine estică. Două zile mai târziu, ne aflam în apropiere de insula Possession, iar, la scurt timp, depăşeam insulele Crozet, la 42°59' latitudine sudică şi 48° longitudine estică. Pe 18, ajungeam la Insula Kerguelen sau Insula Dezolării, în Oceanul Indian de Sud, şi aruncam ancora în Christmas Harbour, unde apa avea patru stânjeni adâncime.

Insula aceasta sau, mai exact, acest grup de insule este situat în sud-estul Capului Bunei Speranţe, la o distanţă de aproape 800 de leghe. Fusese descoperit în 1772, de către Baronul de Kergulen sau Kerguelen, un francez care, crezând că pământul insulei era doar o bucată dintr-un întins continent sudic, a dus această informaţie acasă, producând multă vâlvă la vremea aceea. Guvernul, luând problema în serios, l-a trimis, anul următor, pe baron înapoi, în scopul de a-şi studia mai îndeaproape descoperirea şi atunci s-a constatat eroarea. În 1777, căpitanul Cook a dat peste acelaşi grup de insule şi a

numit-o pe cea mai mare Insula Dezolării, un nume binemeritat, desigur. Când se apropie de ţărm, navigatorul poate fi înclinat să presupună contrariul, văzând pantele majorităţii dealurilor acoperite, din septembrie până în martie, cu o foarte strălucitoare verdeaţă. Aparenţa înşelătoare se datorează unei plante micuţe, asemănătoare cu ochii-şoarecelui, care creşte din abundenţă, pe mari porţiuni, peste o specie de muşchi mărunt. În afara acestei plante, cu greu se mai vede vreo urmă de vegetaţie pe insulă, dacă nu punem la socoteală cele câteva fâşii de iarbă aspră din jurul golfului, nişte licheni şi o specie de tufă care aduce cu varză proaspăt încolţită, cu gust amar şi iritant.

Relieful ţinutului este deluros, deşi niciuna dintre aceste culmi nu se poate numi înaltă. Vârfurile lor sunt acoperite cu zăpezi veşnice. Există mai multe golfuri adăpostite, bune de ancorat, dintre care Christmas Harbour este cel mai convenabil. Este primul care se întâlneşte pe partea de nord-est a insulei, după ce se ocoleşte Capul François, care constituie ţărmul de nord şi care, prin forma sa aparte, ajută la descoperirea golfului. Promontoriul său se termină la capăt printr-o stâncă înaltă, scobită la mijloc, formând un arc natural. Intrarea se situează la 48°40' latitudine sudică şi 69°6' longitudine estică. Trecând prin ea, se descoperă un loc bun de ancorare, adăpostit de un şirag de mici insule, alcătuind un zid de apărare suficient împotriva vânturilor dinspre est înaintând de la acest loc de ancorare spre est, se ajunge la Wasp Bay, situat la capătul golfului. Acesta este un mic bazin, complet înconjurat de pământ, cu fundul de argilă tare, până la care culoarul de trecere are patru stânjeni adâncime şi unde poţi găsi un loc de ancorare de trei până la zece stânjeni adâncime. Un vas poate sta aici, cu ancora din faţă lăsată la apă, chiar şi un an întreg, fără nici un risc. La capătul bazinului Wasp Bay, spre vest, curge un izvor de apă dulce, la care se ajunge cu uşurinţă.

Pe Insula Kerguelen se mai pot găsi nişte foci, din speciile cu blană său păr, şi numeroase morse. De asemenea, sunt multe colonii de păsări. Pinguinii sunt cei mai numeroşi – se pot vedea patru specii diferite. Pinguinul imperial, numit astfel din pricina dimensiunilor şi a frumosului său penaj, este cel mai mare. Partea de deasupra a corpului său este, de regulă, de culoare gri, uneori bătând în liliachiu; partea de dedesubt este

de un alb imaculat. Capul şi labele sunt lucioase, de un negru strălucitor. Dar principala distincţie a penajului constă în două dungi late, de culoarea aurului, care coboară de la cap până pe piept. Are ciocul lung, trandafiriu sau roşu intens. Aceste păsări merg ridicate în picioare, cu o ţinută impunătoare. Îşi ţin capul sus, cu aripile lăsate pe lângă corp ca două braţe şi, cum coada le ajunge până la pământ, ca o trenă, asemănarea cu omul este izbitoare şi, la prima aruncătură de ochi sau în umbra înserării, ar putea să păcălească privitorul. Pinguinii imperiali pe care i-am întâlnit pe Insula Kerguelen erau puţin mai mari decât o gâscă. Celelalte soiuri sunt guralivii, lacomii şi colonialii. Dar aceşti pinguini sunt mult mai mici, cu penaj mai puţin spectaculos, diferiţi de imperiali şi din alte puncte de vedere.

Pe lângă pinguini, aici se mai întâlnesc multe alte păsări, printre care aş putea aminti găinuşele-de-mare, petrelii albaştri, lişiţele, raţele, găinuşele de Port Egmont, cormoranii moţaţi, porumbeii de Cape, petrelii-graşi, rândunicile-de-mare, pescăruşii, găinuşele de Mother Carey, gâştele de Mother Carey sau petrelii uriaşi şi, în sfârşit, albatroşii.

Petrelul uriaş este o pasăre cât albatrosul comun, dar este carnivor. Este numit, adeseori, rupe-oase sau vulturul-pescar. Nu este sperios şi, dacă este bine preparat, este foarte gustos. În zbor, vine uneori foarte aproape de suprafaţa apei, cu aripile întinse, lăsând impresia că nu le mişcă deloc sau că nu face nici un fel de efort.

Albatrosul este una dintre cele mai mari şi mai crude păsări din Mările Sudului. Face parte din familia pescăruşului şi prinde pradă din zbor; nu stă niciodată pe pământ, sau numai cât îşi creşte puii. Între această pasăre şi pinguin există cea mai ciudată prietenie. Cuiburile lor sunt construite foarte uniform, ai zice potrivit unei înţelegeri dintre cele două specii – cele ale albatroşilor sunt aşezate în mijlocul unui mic pătrat, format de cuiburile a patru pinguini. Navigatorii au convenit să numească ansamblul unor astfel de tabere o colonie. Aceste colonii au fost adeseori descrise, dar, cum se poate întâmpla că nu toţi cititorii mei să fi văzut aceste descrieri şi cum voi mai avea ocazia să vorbesc despre pinguini şi albatroşi, n-ar fi rău să spun aici câteva ceva despre modul lor de viaţă şi cel de a-şi face cuibul.

Când vine sezonul clocitului, păsările se adună în număr mare şi, timp de câteva zile, par că se sfătuiesc despre cea mai

bună soluţie. Într-un târziu, trec la acţiune. Aleg un teren la înălţime, de întindere potrivită, de obicei cam de trei sau patru acri, şi situat cât mai aproape de mare, dar ferit de contactul cu apa. Locul este ales în funcţie de cât de neted este şi este preferat acela care este mai puţin încărcat de pietre. Această problemă o dată rezolvată, păsările încep, de comun acord şi parcă într-un singur gând, să traseze cu o precizie matematică un pătrat sau un altfel de paralelogram, după cum se potriveşte cel mai bine terenului, de mărime suficientă pentru a adăposti toate păsările adunate şi nu mai mult – se pare că procedează astfel ca să împiedice pe viitor accesul haimanalelor, care n-au participat la munca de amenajare a taberei. O latură a locului astfel însemnat este paralelă cu linia ţărmului şi este lăsată deschisă pentru intrări şi ieşiri.

După ce au stabilit hotarele coloniei, membrii săi încep s-o cureţe de toate gunoaiele, adunând cu ciocul piatră cu piatră şi cărându-le dincolo de graniţe, alcătuind un soi de zid de apărare de-a lungul celor trei laturi dinspre interiorul insulei. Exact pe conturul acestui zid, înăuntru, se formează o alee perfect netedă şi dreaptă, având între şase şi zece picioare lărgime şi întinzându-se de jur împrejurul taberei – servind, astfel, drept promenadă generală.

A doua etapă constă în împărţirea întregii arii în pătrăţele mici, riguros de egale ca mărime. Aceasta se realizează construind nişte poteci înguste, foarte netede, care se intersectează între ele în unghiuri drepte, acoperind întreaga suprafaţă a taberei. La fiecare punct de intersecţie al acestor poteci, se construieşte cuibul unui albatros, iar în mijlocul fiecărui pătrăţel, cuibul unui pinguin – astfel, fiecare pinguin este înconjurat de patru albatroşi, iar fiecare albatros, de acelaşi număr de pinguini. Cuibul unui pinguin constă într-o gaură în pământ, puţin adâncă, doar atât cât să nu-i dea voie singurului său ou să se rostogolească. Cel al albatrosului este ceva mai elaborat, mai îngrijit – acesta ridică un muşuroi, cam de un picior înălţime şi doi în diametru, din pământ, alge şi scoici, iar, în vârf, îşi construieşte cuibul propriu-zis.

Păsările se străduiesc, în mod deosebit, să nu lase nici o clipă cuiburile goale de-a lungul întregii perioade de incubaţie sau chiar până ce puiul este suficient de puternic să se apere singur. Când masculul este plecat pe mare în căutare de hrană,

femela rămâne la datorie şi numai la întoarcerea partenerului său se încumetă şi ea în larg. Ouăle nu se lasă niciodată neacoperite – pe timpul cât una din păsări este plecată, cealaltă cloceşte în locul ei. Această măsură de siguranţă este necesară din pricina meteahnei hoţiei, general răspândite în colonie, locuitorii neavând nici un scrupul să şi şterpelească unul altuia ouăle, de cum li se iveşte un prilej.

Cu toate că sunt colonii în care pinguinul şi albatrosul sunt singurele specii de păsări din compunerea sa, în cele mai multe cazuri se întâlneşte, pe lângă acestea, şi o multitudine de alte păsări oceanice, bucurându-se de toate privilegiile cetăţii şi presărându-şi cuiburile pe ici, pe colo, oriunde mai găsesc un loc, totuşi niciodată deranjându-le pe speciile mai mari. Priveliştea acestor tabere, când le vezi de la depărtare, este nemaipomenit de ciudată. Tot văzduhul de deasupra aşezării este înnegrit de imensul număr al albatroşilor (printre care se amestecă şi triburi mai mici), care roiesc pe deasupra, fie ducându-se spre ocean, fie întorcându-se acasă. În acelaşi timp, se pot vedea nenumăraţi pinguini, unii trecând de colo-colo pe potecile înguste, alţii patrulând, cu aerul lor important specific, de-a lungul promenadei principale care împrejmuieşte colonia. Pe scurt, oricum i-ai lua, nimic nu poate li mai uimitor decât puterea de judecată pe care o dovedesc aceste creaturi înaripate şi, cu siguranţă, nu există nimic mai bine chibzuit care să dea de gândit la fel de mult oricărei minţi întregi de om.

În dimineaţa de după sosirea noastră în Christmas Harbour, domnul Patterson, secundul, a coborât bărcile şi (cu toate ca sezonul era abia la început) a pornit în căutare de foci, lăsându-l pe căpitan şi pe o tânără rudă de-a lui pe un colţ de pământ sterp de pe coasta de vest, căci aceştia aveau o treabă – ce anume, n-aş şti să spun – de rezolvat în interiorul insulei. Căpitanul Guy a luat la el o sticlă, în care a vârât o scrisoare sigilată, şi s-a îndreptat, din colţul unde fusese debarcat, către una dintre colinele cele mai înalte. Probabil că voia să lase scrisoarea pe acea colină pentru vreun vas pe care îl aştepta să vină după el. Îndată ce nu l-am mai putut vedea, am pornit (Peters şi cu mine fiind în barca secundului) în jurul coastei, să căutăm foci. Cu aceasta ne-am ocupat vreo trei săptămâni, cercetând cu multă atenţie fiecare nişă, fiecare cotlon, nu doar de pe Insula lui Kerguelen, dar şi de pe multe alte insuliţe din

vecinătate. Strădania noastră, totuşi, n-a fost încununată de nici un succes notabil. Am văzut nenumărate foci cu blană, dar erau deosebit de sperioase şi, cu mari eforturi, am reuşit să facem rost doar de vreo 360 de piei. Morse erau din belşug, mai ales pe coasta de vest a insulei principale, dar am vânat numai vreo 20, şi pe-acestea cu mare greutate. Pe insulele mai mici, am descoperit un număr important de foci cu păr, dar nu le-am atacat. Ne-am întors la schooner, pe data de 11, unde i-am găsit pe căpitan şi pe nepotul său, care ne-au povestit numai lucruri rele despre interiorul insulei, descriind-o ca pe cel mai dezolant şi din cale-afară de sterp pământ din lume. Petrecuseră două nopţi pe insulă, din pricina unei neînţelegeri cu secundul, care nu trimisese după ei la timp una din bărcile schoonerului.

Capitolul XV.

În ziua de 12 am plecat din Christmas Harbour, reîntorcându-ne pe acelaşi drum către vest, şi lăsând la babord Insula Marion, una din insulele arhipelagului Crozet. Am trecut apoi pe lângă Insula Prinţul Edward, lăsând-o şi pe aceasta în stânga, apoi, cârmind şi mai mult către nord, am ajuns, în cincisprezece zile, la insulele Tristan da Cunha, la 37°8' latitudine sudică şi 12°8' longitudine vestică.

Acest grup de insule, atât de bine cunoscut în zilele noastre, şi care se compune din trei insule circulare, a fost descoperit de către portughezi, mai târziu vizitat de olandezi, în 1643, şi de francezi, în 1767. Cele trei insule alcătuiesc împreună un triunghi şi se situează la o distanţă egală una de alta, de aproape zece mile, printre ele fiind destul loc de trecere pentru un vas. Pe toate trei, ţărmul este foarte înalt, în special pe insula Tristan da Cunha propriu-zisă. Aceasta este cea mai mare din grup, având cincisprezece mile în circumferinţă, şi atât de înaltă încât, pe timp frumos, poate fi zărită de la o distanţă de optzeci sau nouăzeci de mile. O parte din coasta nordică se ridică perpendicular deasupra mării la mai bine de 1000 de picioare. La această altitudine, există un platou care se desfăşoară aproape până în centrul insulei, iar din acest platou creşte un con semeţ, asemănător vârfului din Teneriffe. Jumătatea inferioară a acestui con este acoperită de arbori de-o mărime considerabilă, dar regiunea superioară este doar stâncă golaşă, de obicei ascunsă de nori şi acoperită cu zăpadă, cea mai mare parte din an. În jurul insulei nu sunt nici bancuri de

nisip, nici altfel de zone primejdioase, iar coastele sunt deosebit de abrupte, cu ape adânci. Pe ţărmul dinspre nord-vest există un golf micuţ, cu o plajă de nisip negru, unde bărcile pot trage cu uşurinţă la mal, dacă au vânt dinspre sud. De aici îţi poţi face rost de câtă apă de băut vrei; de asemenea, poţi pescui, cu undiţa, cod şi alte soiuri de peşte.

Următoarea insulă ca mărime, şi cea mai înaintată spre vest din tot grupul, este numită Inaccesibila. Poziţia sa exactă este de 37°7' latitudine sudică şi 12°24' longitudine vestică. Are şapte sau opt mile în circumferinţă şi prezintă, de jur împrejur, un aspect inabordabil, cu pereţi foarte drepţi. Vârful este perfect plat şi întreaga întindere este aridă – nu creşte nimic, cu excepţia câtorva arbuşti sfrijiţi.

Insula Privighetorii, cea mai mică şi cea mai la sud, se află la 37°17' latitudine sudică şi la 12°24' longitudine vestică. În larg de ţărmul său dinspre miazăzi, se află o barieră destul de înaltă, alcătuită din insuliţe stâncoase; alte câteva, asemănătoare cu acestea, se pot vedea spre nord-est. Terenul este accidentat şi sterp, şi o vale taie adânc insula în două părţi.

Ţărmurile acestor insule forfotesc, în sezonul favorabil, de lei-de-mare, morse, foci cu păr şi cu blană, laolaltă cu păsări oceanice de toate speciile. Prin împrejurimi se găsesc, tot în număr foarte mare, şi balene. Uşurinţa cu care, odinioară, puteau fi prinse aceste diverse animale, a făcut arhipelagul foarte vizitat încă de la descoperirea sa. Olandezii şi francezii îl frecventau de la începuturi. În 1790, căpitanul Patten, comandantul vasului Industry, din Philadelphia, a venit până pe Tristan da Cunha, unde a rămas şapte luni (din august 1790, până în aprilie 1791), ca să adune piei de focă. De-a lungul acestei perioade, a strâns nu mai puţin de cinci mii şase sute de piei şi se zice că ar fi declarat că nu i-ar fi fost prea greu să încarce o corabie mare cu ulei în numai trei săptămâni. La sosire, nu găsise nici un patruped, cu excepţia câtorva capre sălbatice; acum, pe insulă sunt din belşug exemplare din cele mai preţuite animale domestice, introduse aici de navigatorii care au vizitat-o ulterior.

Cred că nu la multă vreme după expediţia căpitanului Patten, căpitanul Colquhoun, al bricului american Betsey, a ajuns pe cea mai mare dintre aceste insule, pentru a-şi reface

proviziile. El a plantat ceapă, cartofi, varză şi o mulţime de alte legume, care se găsesc şi astăzi, din abundenţă.

În 1811, un anume căpitan Haywood, al vasului Nereus, a vizitat Tristan. A găsit aici patru americani, care se stabiliseră pe insulă ca să pregătească ulei şi să strângă piei de focă. Pe unul dintre aceştia îl chema Jonathan Lambert şi se autointitula suveranul ţinutului. Defrişase şi cultivase aproape şaizeci de acri de pământ şi se îngrijise apoi de creşterea arborelui de cafea şi a trestiei de zahăr, care îi fuseseră furnizate de ministerul american din Rio de Janeiro. Totuşi, această aşezare a fost, în cele din urmă, abandonată, iar în 1817, insulele au intrat în posesiunea guvernului britanic, care a trimis un detaşament în acest scop de la Capul Bunei Speranţe. Însă nici ei nu le-au păstrat prea mult timp, iar, după evacuarea ţinutului, în urma renunţării britanicilor la posesiune, două sau trei familii de englezi s-au stabilit aici, independent de voinţa guvernului. La 25 martie 1824, Berwick, al căpitanului Jeffrey, a plecat din Londra, cu destinaţia Ţara lui Van Diemen, a ajuns în acest loc, unde a găsit un englez pe nume Glass, fost caporal în artileria britanică. Acesta îşi arogase titlul de guvernator suprem al insulelor şi avea în subordine douăzeci şi unu de bărbaţi şi trei femei. Despre climatul insulei şi rodnicia solului spunea numai lucruri bune. Această mică populaţie se ocupa în special cu strângerea pieilor de focă şi a seului de morsă, cu care făcea negoţ la Capul Bunei Speranţe, Glass fiind proprietarul unei mici goelete. În perioada sosirii noastre, guvernatorul mai locuia încă aici, dar mica sa comunitate se înmulţise, ridicându-se la şaizeci şi cinci de suflete pe insula Tristan, fără a-i mai pune la socoteală şi pe cei şapte, dintr-o aşezare mai mică, de pe Insula Privighetorii. N-am întâmpinat nici o greutate în a ne reface proviziile cu tot ce doream – întrucât oile, porcii, boii, iepurii, orătăniile, caprele şi peştii de diverse specii, ca şi legumele, se găseau din belşug. Cum aruncaserăm ancora foarte aproape de insula cea mare, la optsprezece stânjeni adâncime, am adus la bord, foarte lesne, tot ce aveam nevoie. Căpitanul Guy a mai cumpărat de la Glass cinci sute de piei de focă şi nişte fildeş. Am rămas aici o săptămână, timp în care vântul a suflat mereu de la nord sau de la vest, iar vremea a fost mai mult ceţoasă. La 15 noiembrie am ridicat pânzele către sud-vest, cu gândul să

explorăm cu atenţie un grup de insule numite Aurorele, despre existenţa cărora fuseseră lansate părerile cele mai diverse.

Se spune că aceste insule au fost descoperite încă din 1762, de către comandantul corăbiei Aurora. În 1790, căpitanul Manuel de Oyarvido, de pe goeletă Princess, aparţinând Companiei Regale din Filipine, a afirmat că ar fi trecut chiar printre aceste insule. În 1794, corveta spaniolă Atrevida a pornit spre aceleaşi insule, în scopul de a le determina poziţia exactă, şi, într-un memoriu publicat în 1809 de către Societatea Regală Hidrografică din Madrid, se vorbeşte despre această expediţie în termenii următori: „Între 21 şi 27 ianuarie, corveta Atrevida a făcut, în imediata apropiere a acestor insule, toate observaţiile necesare şi a măsurat cu ajutorul cronometrului diferenţa de longitudine dintre aceste insule şi portul Soledad, din Malvine. Insulele sunt în număr de trei, situate aproape pe acelaşi meridian, doar cea din mijloc puţin mai jos, iar celelalte două, vizibile de la o distanţă de nouă leghe în larg.”

Observaţiile făcute la bordul corăbiei Atrevida, conduc la următoarele rezultate referitor la poziţia exactă a fiecărei insule. Cea mai nordică se află la 52°37'24„ latitudine sudică şi la 47°43'15” longitudine vestică; cea din mijloc, la 53°2'40„ latitudine sudică şi 47°55'15” longitudine vestică; în sfârşit, cea care este situată cel mai la sud, se află la 53°15'22„ latitudine sudică şi 47°57'15” longitudine vestică.

La 27 ianuarie 1820, căpitanul James Weddell, din marina britanică, a ridicat pânzele către Staten Land, tot în căutarea Aurorelor. El spune în raportul său că, după ce a întreprins cele mai minuţioase cercetări şi a trecut nu doar exact prin punctele indicate de comandantul corăbiei Atrevida, dar şi în toate direcţiile dimprejurul acestora, el nu a putut descoperi nici urmă de pământ. Aceste declaraţii contradictorii i-au îndemnat şi pe alţi navigatori să caute insulele cu pricina; şi, lucru ciudat, în vreme ce unii au răscolit fiecare inci de mare în jurul locului unde se presupunea că ar exista, fără să le găsească, alţii, nu puţini, au afirmat, cu siguranţă, că le-au văzut şi chiar că au tras până aproape de ţărmurile lor.

Căpitanul Guy voia să depună toate eforturile cu putinţă pentru a rezolva o problemă controversată într-un mod atât de bizar18.

Am mers pe ruta stabilită, între sud şi vest, având parte de o vreme schimbătoare, până pe data de 20 a aceleiaşi luni, când ne-am găsit, în sfârşit, în zona disputată, la 53°15' latitudine sudică şi 47°58' longitudine vestică – adică foarte aproape de punctul desemnat ca fiind poziţia insulei situată cel mai la sud din tot grupul. Cum n-am zărit nici urmă de pământ, am continuat să înaintăm spre vest, de-a lungul paralelei 53° sud, până la meridianul 50° vest. De acolo, ne-am îndreptat spre nord, până la paralela 52° sud, apoi ne-am întors către est şi ne-am ţinut pe această paralelă măsurând o dublă altitudine, dimineaţa şi seara, şi altitudinile meridiane ale planetelor şi ale lunii. Înaintând astfel spre est până la meridianul coastei de vest a Georgiei, am urmat acest meridian până când am atins din nou latitudinea de la care plecaserăm. Am străbătut, apoi, pe mai multe diagonale, întreaga suprafaţă a mării circumscrise, permanent cu un om de veghe sus pe catarg, şi repetând cercetarea cu cea mai mare atenţie timp de trei săptămâni, în care vremea a fost deosebit de blândă şi de senină, cu nici un fel de ceaţă. Bineînţeles, ne-am convins pe deplin că, dacă vreodată or fi existat nişte insule prin acele locuri, astăzi nu mai rămăsese nici un vestigiu. De la întoarcerea mea acasă, am aflat că acelaşi traseu a mai fost parcurs, cu egală atenţie, în 1822, de către căpitanul Johnson al schoonerului american Henry şi de către căpitanul Morrell al schoonerului american Wasp – în ambele cazuri, cu acelaşi rezultat negativ ca şi al nostru.

Capitolul XVI.

La început, căpitanul Guy voise ca, după ce şi-ar fi satisfăcut curiozitatea în legătură cu Aurorele, să pornească, prin Strâmtoarea Magellan, de-a lungul coastei vestice a Patagoniei; dar informaţiile primite la Tristan da Cunha l-au determinat să cârmească spre sud, în speranţa de a da peste nişte mici insule despre care se spunea că s-ar fi aflat situate la 60° latitudine sudică şi 40°20' longitudine vestică. În cazul în care nu ar fi descoperit aceste pământuri, avea de gând, dacă timpul s-ar fi arătat favorabil, să înainteze spre Pol. Aşadar, la 12 decembrie, am întins pânzele pornind în acea direcţie. Pe 18, ne aflam cam prin locurile indicate de Glass şi ne-am învârtit vreo trei zile în jur, fără să descoperim vreo urmă din insulele menţionate. Pe 21, vremea fiind neobişnuit de plăcută, am întins

din nou pânzele către sud, hotărâţi să pătrundem pe această rută cât mai departe cu putinţă. Înainte de a începe această parte a povestirii mele, poate că ar fi bine, pentru a-i instrui pe acei cititori care n-au urmărit cu prea mare atenţie evoluţia descoperirilor în aceste regiuni, să le prezint, pe scurt, foarte puţinele încercări de a atinge Polul Sud făcute până acum.

Expediţia căpitanului Cook a fost cea dintâi despre care avem nişte informaţii sigure. În 1772, el s-a îndreptat către sud, cu vasul Resolution, însoţit de locotenentul Furneaux, cu vasul Adventure. În decembrie, ajunsese până la paralela 58° latitudine sudică şi la 26°57' longitudine estică. Aici a întâlnit banchize înguste de gheaţă, de vreo 8 sau 10 inci grosime, care se întindeau de la nord-vest către sud-est. Gheaţa aceasta era grămădită în blocuri mari şi, de obicei, atât de strâns îmbinate, încât corăbiile îşi croiau drum printre ele cu foarte mare greutate. Cam prin această perioadă, căpitanul Cook a presupus, după mulţimea păsărilor prezente şi după alte indicii, că s-ar afla în apropierea unui pământ. Şi-a continuat drumul spre sud, pe o vreme extraordinar de friguroasă, până la paralela 64°, la 38°14' longitudine estică. Aici, a avut parte de o vreme blândă, cu brize uşoare, iar timp de cinci zile termometrul a arătat 36 de grade19. În ianuarie 1773, corăbiile au trecut de Cercul Polar antarctic, dar n-au reuşit să pătrundă mai departe, căci, odată ce au atins latitudinea de 67°15', şi-au văzut înaintarea împiedicată de o masă imensă de gheaţă, care se întindea cât vedeai cu ochii, pe tot orizontul dinspre sud. Această gheaţă era de toate felurile – şi unele banchize, de vreo câteva mile suprafaţă, se prezentau ca o masă compactă, înălţându-se la optsprezece sau douăzeci de picioare deasupra nivelului mării. Cum anotimpul era înaintat şi nu puteau spera că vor ocoli toate aceste piedici, căpitanul Cook a urcat, cu regret, înapoi spre nord.

În luna noiembrie a anului următor, el şi-a reînceput explorările în Antarctica. La 59°49' latitudine, a întâlnit un curent puternic care se îndrepta spre sud. În decembrie, pe când corăbiile se aflau la 67°31' latitudine şi 142°54' longitudine vestică, frigul era cumplit, marea agitată şi ceţurile dese. Şi aici păsările erau numeroase, în special albatroşii, pinguinii şi petrelii. La 70°23' latitudine, au întâlnit nişte insule întinse de gheaţă şi, puţin mai departe, au observat că norii dinspre sud

aveau albeaţa zăpezii, ceea ce indica apropierea câmpurilor de gheaţă. La 71°10' latitudine şi 106°54' longitudine vestică, navigatorii s-au oprit, ca şi prima dată, în faţă unei imense întinderi de gheaţă, care umplea, spre sud, întregul orizont. Marginea nordică a acestei întinderi, care continua pe aproape o milă spre sud, era dinţată şi spartă, iar bucăţile atât de înghesuite unele într-altele încât era cu neputinţă să treacă de ele. Dincolo de zidul acesta, întinderea gheţurilor părea să se mai netezească pe o anumită distanţă, până când, în cele din urmă, era tivită la capătul sudic de un lanţ enorm de munţi de gheaţă, unul mai înalt decât altul. Căpitanul Cook a tras concluzia că această uriaşă întindere trebuia să ajungă până la Pol sau până se unea cu un continent. Domnul J. M. Reynolds, ale cărui strădanii şi stăruinţă deosebite au condus, în cele din urmă, la organizarea unei expediţii naţionale, în parte în scopul de a explora aceste regiuni, vorbea despre tentativa vasului Resolution în termenii următori: „Nu ne miră faptul că domnul căpitan Cook nu a putut trece dincolo de latitudinea de 71°10', ci ne uluieşte faptul că a atins acest punct la meridianul 106°54' longitudine vestică. Ţara lui Palmer se situează la sud de insulele Shetiand, la 64° latitudine, şi se întinde spre sud şi spre vest mai departe decât a pătruns orice navigator până în ziua de azi. Cook se îndrepta spre această regiune, când înaintarea i-a fost oprită de gheţuri, ceea ce ne temem că se va întâmpla mereu în acest punct şi mai ales la începutul anotimpului, la 6 ianuarie – n-ar fi de mirare dacă o parte din aceşti munţi de gheaţă descrişi de el s-ar uni cu pământul ferm al Ţării lui Palmer sau cu vreo altă porţiune de continent situat mai departe, spre sud şi vest.”

În 1803, căpitanii Kreutzenstern şi Lisiauski au fost însărcinaţi de împăratul Alexandru al Rusiei să întreprindă ocolul pământului pe mare. În strădania lor de a ajunge la Polul Sud, n-au reuşit să se apropie la mai mult de 59°58' latitudine şi 70°15' longitudine vestică. Acolo au întâlnit nişte curenţi puternici îndreptându-se către est. Balenele erau numeroase, dar n-au văzut nici urmă de gheţuri. Referitor la această călătorie, domnul Reynolds observa că, dacă Kreutzenstern ar fi sosit în acest punct mai la începutul anotimpului, fără îndoială că ar fi întâlnit şi gheţurile – dar el a atins latitudinea specificată în lună martie. Vântul, care suflă atunci în principal dinspre sud şi

dinspre vest, aduce, cu ajutorul curenţilor, şi banchizele în acea regiune mărginită la nord de Georgia, la est de insulele Sandwich şi de insulele din sudul arhipelagului Orkneys, iar la vest de insulele sudice ale arhipelagului Shetiand.

În 1822, căpitanul James Weddell, din marina britanică, a pătruns, cu două vase mici, mai departe înspre sud decât oricare dintre navigatorii dinaintea sa, nici el, la rândul său, neîntâmpinând obstacole insurmontabile. El a declarat că, deşi a fost frecvent prins de gheţuri înainte să atingă paralela 72, totuşi, o dată ajuns acolo, n-a mai zărit nici urmă de gheaţă şi că, înaintând până la 74°15' latitudine, n-a zărit vaste întinderi, ci numai trei insuliţe de gheaţă. Este demn de reţinut faptul că, deşi a văzut mari stoluri de păsări şi alte semne care, de obicei, anunţă apropierea unui pământ, deşi la sud de insulele Shetland omul de veghe de pe catarg a semnalat un ţărm necunoscut înspre miazăzi, Weddell avea să nege ideea că ar putea exista un continent în regiunile polare de sud.

La 11 ianuarie 1823, căpitanul Benjamin Morrell al schooneru-lui american Wasp a pornit din Ţara lui Kerguelen, urmărind să pătrundă spre sud cât mai adânc cu putinţă. La 1 februarie, se afla la 64°52' latitudine sudică şi 118°27' longitudine estică. Următorul fragment este un extras din jurnalul său de la acea dată: „Vântul s-a înteţit curând până la 11 noduri şi ne-am folosit de prilej ca să ne îndreptăm spre vest, fiind totuşi convinşi că, pe măsură ce vom înainta spre sud, dincolo de latitudinea de 64°, va scădea pericolul gheţurilor, am cârmit ceva mai spre sud şi, după ce am depăşit Cercul Antarctic, am atins latitudinea de 69°15'. N-am găsit aici nici urmă de banchiză, ci am zărit doar câteva insule de gheaţă.”

La data de 14 martie, am găsit apoi această notă: „Marea este acum complet lipsită de orice banchiză şi nu se vede mai mult de o duzină de insuliţe de gheaţă. În acelaşi timp, temperatura aerului şi a apei este cel puţin cu 13 grade mai ridicată decât cea pe care am înregistrat-o vreodată între paralelele 60° şi 62° sud. Suntem, acum, la 70°14' latitudine sudică, temperatura aerului este de 47 de grade, iar temperatura apei de 44 de grade. Am stabilit că, la această poziţie, declinaţia este de 14°27' către est, per azimut... Am trecut de mai multe ori dincolo de Cercul Antarctic, pe la diferite meridiane, şi am constatat pretutindeni că temperatură, atât a

aerului cât şi a apei, deveneau din ce în ce mai ridicate, cu cât înaintam dincolo de 65° latitudine sudică, iar declinaţia descreştea în aceeaşi proporţie. Când ne aflam la nord de această latitudine, adică între 60° şi 65° sud, adeseori descopeream cu foarte mare greutate un loc de trecere pentru vas, printre imensele şi nenumăratele insule de gheaţă, unele dintre ele având între una şi două mile în circumferinţă şi multe altele având peste cinci sute de picioare deasupra nivelului mării."

Rămânând aproape fără apă şi fără foc, lipsiţi de instrumentele potrivite şi, de asemenea, anotimpul fiind foarte înaintat, căpitanul Morrell a fost obligat să se întoarcă, fără a mai încerca să se aventureze mai departe spre vest, deşi marea era în întregime deschisă. El şi-a exprimat părerea că, fără aceste consideraţii imperioase care l-au silit să bată în retragere, ar fi reuşit să pătrundă, dacă nu chiar până la Pol, cel puţin până la paralela 85°. Am reprodus ceva mai pe larg ideile sale despre această problemă, astfel încât cititorul să aibă ocazia să aprecieze, în cele ce urmează, în ce măsură au fost ele sprijinite de propria mea experienţă.

În 1831, căpitanul Briscoe, aflat în slujba companiei Messieurs Enderby, armatori de baleniere din Londra, a pornit cu bricul Lively spre Mările Sudului, însoţit de cuterul Tuia. La 28 februarie, ajungând la 66°30' latitudine sudică şi 47°31' longitudine estică, a zărit pământ şi a descoperit, „fără nici o îndoială, printre zăpezi, piscurile întunecate ale unui lanţ de munţi orientat pe direcţia est-sud-est". El a rămas în aceste locuri toată luna următoare, dar nu s-a putut apropia la mai mult de zece leghe de coastă, din pricina vremii dezlănţuite. Văzând că este cu neputinţă să continue descoperirile în acest anotimp, el a făcut cale-întoarsă către nord, pentru a ierna la Van Diemen.

La începutul anului 1832, a pornit din nou către sud şi, la 4 februarie, a zărit pământ la 67°15' latitudine sudică şi 69°29' longitudine vestică. Peste puţin timp, şi-a dat seama că era o insulă situată în apropiere de promontoriul ţinutului pe care îl descoperise prima dată. Pe 21, în aceeaşi lună, el a reuşit să debarce pe această insulă, luând-o în stăpânire în numele lui William al IV-lea şi botezând-o Insula Adelaide, în onoarea reginei Angliei. Aceste detalii fiind aduse la cunoştinţa Societăţii

Regale de Geografie din Londra, s-a tras concluzia, din raportul său, că „există o vastă întindere de pământ care se continuă fără întrerupere de la 47°30' longitudine estică până la 69°29' longitudine vestică, de-a lungul paralelor 66° şi 67° latitudine sudică”. În legătură cu această concluzie, domnul Reynolds observă: „Noi nu putem fi deloc de părere că este o concluzie valabilă, iar descoperirile lui Briscoe nu justifică o astfel de ipoteză. Weddell, trecând prin exact acelaşi spaţiu, s-a îndreptat spre sud de-a lungul unui meridian aflat la est de Georgia, insulele Sandwich, insulele Orkneys de Sud şi insulele Shetiand.” După cum veţi afla, experienţa mea personală serveşte la a demonstra şi mai clar eroarea concluziei adoptate de Societate.

Acestea sunt principalele încercări care au fost întreprinse pentru a pătrunde până la o latitudine sudică avansată şi, din cele ce urmează, se va vedea că, înainte de călătoria vasului Jane Guy, rămăseseră aproape 30° de longitudine prin care nimeni nu trecuse vreodată Cercul Polar de Sud. Bineînţeles, un vast câmp de explorare încă se deschidea înaintea noastră, iar eu am fost cuprins de cea mai arzătoare curiozitate, când l-am auzit pe căpitanul Guy spunând că se hotărâse să înainteze cutezător spre sud.

Capitolul XVII.

Ne-am menţinut direcţia spre sud, timp de patru zile după ce renunţaserăm să mai căutăm insulele lui Glass, fără să întâlnim nici o bucată de gheaţă. Pe 26, la amiază, ne găseam la 63°23' latitudine sudică şi 41°25' longitudine vestică. Acum am zărit primele insule mai mari de gheaţă şi o banchiză, care nu era totuşi de o prea mare întindere. Vântul suflă, în general, dinspre sud-est sau dinspre nord-est, dar foarte slab. Când aveam un vânt dinspre vest, ceea ce se întâmpla foarte rar, era negreşit însoţit de o rafală de ploaie. În fiecare zi ningea, mai mult sau mai puţin. Termometrul, pe data de 27, arăta 35 de grade.

1 ianuarie 1828. În ziua aceasta am fost complet înconjuraţi de gheaţă, iar perspectivele noastre erau, într-adevăr, foarte sumbre. Ne-a hărţuit întreaga dimineaţă o puternică vijelie dinspre nordest, care izbea cu mari sloiuri de gheaţă în cârma şi în pupa vasului, atât de puternic încât ne înfioram gândindu-ne la consecinţe. Spre seară, furtuna sufla încă dezlănţuită, dar o uriaşă banchiză din faţa noastră s-a

spintecat şi am putut, în sfârşit, înălţând toate pânzele, să ne forţăm trecerea printre fragmentele mai mici, către nişte ape neacoperite, de dincolo de ele. Când ne-am apropiat de acest spaţiu, am redus, treptat, velele, şi, la sfârşit, după ce am ieşit la loc deschis, am pus vasul la capă, cu o trincă şi o singură terţarolă.

2 ianuarie. Ne bucurăm acum de o vreme plăcută. La amiază, ne aflam la 69°10' latitudine sudică şi 42°20' longitudine vestică, dincolo de Cercul Antarctic. Dinspre sud, n-am văzut decât foarte puţină gheaţă, dar, în spatele nostru, se întindeau banchize uriaşe. Astăzi, am meşterit un soi de sondă, folosindu-ne de un cazan mare de fier, cu un volum de douăzeci de galoane, şi de o funie de 200 de stânjeni. Am observat, astfel, că exista un curent care se îndrepta către sud cu aproape un sfert de milă pe oră. Temperatura aerului urcase, acum, până la 33 de grade. Tot aici am stabilit declinaţia, de 14°28' spre est, per azimut.

5 ianuarie. Am continuat să înaintăm spre sud, fără a întâlni prea multe obstacole în cale. Totuşi, în dimineaţa aceasta, aflându-ne la 73°15' latitudine sudică şi 42°10' longitudine vestică, am fost siliţi la o nouă escală, de o imensă întindere de gheaţă imobilă, însă, am văzut oceanul liber către sud şi am fost încredinţaţi că vom fi în stare să ajungem acolo, până la urmă. Ţinând-o către est, de-a lungul marginii banchizei, am găsit, în sfârşit, o trecere de vreo milă lărgime, pe care am străbătut-o, de bine de rău, până la asfinţit. Marea în care intraserăm acum era acoperită de insule de gheaţă foarte dese, dar ne-am avântat cu îndrăzneală, ca şi mai înainte. Frigul nu pare să se înteţească, deşi avem frecvent parte de ninsoare şi, când şi când, de rafale de vânt foarte violente. Stoluri uriaşe de albatroşi au zburat astăzi peste schoonerul nostru, de la sud-est către nord-vest.

7ianuarie. Marea a rămas încă destul de liberă, astfel încât am putut, fără greutate, să ne menţinem ruta. Către vest, am văzut nişte iceberguri de o mărime incredibilă şi, după-amiază, am trecut pe lângă unul al cărui vârf se ridica, fără îndoială, la cel puţin patru sute de stânjeni deasupra nivelului mării. Circumferinţa sa era, probabil, măsurată la bază, de trei sferturi de leghe şi mai multe firişoare de apă şiroiau printre crăpăturile

faţetelor sale. Am putut vedea această insulă de gheaţă timp de două zile, apoi am pierdut-o în ceaţă.

10 ianuarie. Dimineaţă, devreme, am avut nefericirea de a pierde un om, care a căzut peste bord. Era un american, pe nume Peter Vredenburgh, originar din New York, şi unul dintre cei mai destoinici marinari de la bordul schoonerului. Căţărându-se peste prova, i-a alunecat piciorul şi a căzut între două calupuri de gheaţă, de unde n-a mai ieşit la suprafaţă. Azi, pe la prânz, eram la 78°30' latitudine şi 40°15' longitudine vestică. Frigul a devenit muşcător şi necontenit s-au abătut asupra noastră rafale de grindină dinspre nord şi est. În partea aceasta am văzut, de altfel, mai multe iceberguri imense şi, la răsărit, întreaga zare pare să fie închisă de un câmp de gheţuri care se înalţă în straturi suprapuse, înghesuindu-se unele peste altele. Seara, am văzut câteva bucăţi de lemn plutind în voia valurilor, în vreme ce pe deasupra noastră a zburat un număr nesfârşit de păsări, printre care petreli graşi, petreli obişnuiţi, albatroşi şi o pasăre mare, cu un penaj albastru strălucitor. Declinaţia la azimut a fost, aici, mai mică decât atunci când am trecut de Cercul Antarctic.

12 ianuarie. Trecerea noastră spre sud a devenit din nou nesigură, căci n-am zărit altceva în direcţia Polului decât o întindere de gheaţă aparent fără de margini, străjuită de adevăraţi munţi de gheaţă crenelată, ale căror pante abrupte se ridică ameninţător unele peste altele. Am mers spre vest, pe marginea banchizei, până pe data de 14, în speranţa că vom găsi o intrare.

14 ianuarie. În dimineaţa aceasta, am atins marginea câmpului de gheaţă care ne închidea drumul şi, ocolindu-l, am ajuns într-o mare deschisă, fără nici o bucăţică de gheaţă. Când am sondat-o cu funia de două sute de stânjeni, am dat de un curent îndreptându-se către sud cu o viteză de o jumătate de milă pe oră. Temperatura aerului era de 47 de grade, iar cea a apei, 34 de grade. Am navigat aşadar către sud, fără să întâmpinăm nici un obstacol serios, până la 16 ianuarie, când, la amiază, ne aflam la 81°21' latitudine şi 42° longitudine vestică. Am scufundat din nou sonda şi am descoperit un curent care se îndrepta tot spre sud, cu o viteză de trei sferturi de milă pe oră. Declinaţia per azimut scăzuse, iar temperatura era blândă şi plăcută, termometrul urcând până la 51 de grade. În această

perioadă, n-am întâlnit nici o bucată de gheaţă. Toţi oamenii de la bord erau de-acum încredinţaţi că vom atinge Polul.

17 ianuarie. Ziua aceasta a fost plină de incidente. Nenumărate stoluri de păsări au zburat pe deasupra noastră, venind dinspre sud şi am împuşcat câteva de pe punte, una dintre ele, o specie de pelican, dovedindu-se a fi delicioasă. Pe la miezul zilei, un mic sloi de gheaţă a fost semnalat de omul de veghe din vârful catargului, către prova la babord, şi pe el părea aşezat un animal mare. Cum vremea era frumoasă şi aproape stabilă, căpitanul Guy a trimis două bărci să vadă ce anume era. Dirk Peters şi cu mine l-am însoţit pe secund, în barca mai mare. Ajungând la sloi, am văzut că era ocupat de un exemplar uriaş din rasa urşilor arctici, dar având o dimensiune care-o depăşea cu mult pe aceea a celui mai mare dintre aceste animale. Fiind bine înarmaţi, n-am şovăit să-l atacăm pe loc. Mai multe împuşcături au fost trase rapid, cele mai multe nimerindu-l, după cum ni s-a părut, în cap şi în corp. Cu toate acestea, monstrul, fără să-şi piardă cumpătul, s-a aruncat de pe sloi în apă şi a început să înoate, cu botul larg deschis, către barca în care eram Peters şi cu mine. Din pricina zăpăcelii care s-a stârnit printre noi la vederea neaşteptatei întorsături a situaţiei, nimeni nu a fost pregătit să tragă imediat o a doua şarjă, iar ursul a reuşit să se caţere cu jumătate din trupul lui uriaş peste marginea bărcii şi să-l înhaţe de şale pe unul dintre ai noştri, înainte să luăm vreo măsură eficientă ca să-l gonim. În această situaţie critică, numai promptitudinea şi agilitatea lui Peters ne-au salvat de la pieire. Sărind în spatele dihaniei sălbatice, i-a înfipt lama cuţitului în ceafă, nimerind-o în măduva spinării de la prima lovitură. Animalul s-a prăbuşit din nou în mare, lipsit de viaţă, fără să se zbată, dar rostogolindu-se peste Peters în cădere. Acesta din urmă a ieşit curând la suprafaţă şi i-am aruncat o frânghie cu care să lege corpul animalului înainte de a urca din nou în barcă. Apoi, ne-am întors în triumf la schooner, trăgând trofeul după noi. Când l-am măsurat, am văzut că ursul avea, întins bine, exact cincisprezece picioare în lungime. Blana lui era albă ca neaua, foarte aspră, cu nişte creţuri mărunte. Ochii erau de un roşu-sângeriu şi mai mari decât ai ursului arctic, iar botul mult mai rotund, semănând mai degrabă cu un boţ de buldog. Carnea a fost fragedă, dar trăsnea a rânced şi a

peşte, deşi oamenii au înfulecat-o cu mare poftă, declarând că este foarte bună de mâncat.

Abia aduseserăm prada noastră lângă vas, când omul din vârful catargului a strigat vesel: „Pământ la tribord, spre prova!” Toţi oamenii au intrat atunci în alertă şi, cum o briză s-a ridicat la ţanc dinspre nord-est, am ajuns curând lângă ţărmul său. Era o insuliţă joasă şi stâncoasă, de vreo şase leghe în circumferinţă şi cu totul lipsită de vegetaţie, în afară de o specie de cactus. Apropiindu-ne de ea dinspre nord, am văzut un colţ de stâncă înaintat în mare, semănând foarte bine cu un balot de bumbac strâns cu sfoară. Ocolind acest colţ de stâncă pe la vest, am găsit un mic golf, unde bărcile noastre au putut trage la mal foarte uşor.

Nu ne-a luat mult timp ca să explorăm insula în fiecare colţişor, dar, cu o singură excepţie, n-am găsit nimic demn de luat în seamă, în capătul sudic, am cules de foarte aproape de ţărm, o bucată de lemn, pe jumătate îngropată într-o grămadă de pietre împrăştiate, care părea să fi fost prova unei canoe. Purta evident urmele unor tentative de împodobire prin cioplire, iar căpitanul Guy a crezut că desluşeşte o formă de broască ţestoasă, dar mie unuia asemănarea nu mi s-a părut decât foarte vagă. În afara acestei prove, dacă într-adevăr asta era, n-am descoperit nici un indiciu că vreo creatură vie ar mai fi pus vreodată piciorul pe insulă. În jurul coastei am văzut, pe ici, pe colo, mici sloiuri de gheaţă, dar foarte puţine. Poziţia exactă a insuliţei (căreia căpitanul Guy i-a dat numele de Insuliţa lui Bennet, în onoarea asociatului său, coproprietar al schoonerului) este la 82°50' latitudine sudică şi 42°20' longitudine vestică.

Pătrunseserăm, în momentul acela, către sud cu patru grade mai mult decât oricare dintre exploratorii de dinainte şi marea se desfăşura perfect liberă în faţa noastră. Am văzut, de asemenea, că declinaţia scădea uniform, pe măsură ce înaintam, şi, ceea ce era încă şi mai surprinzător, că temperatura aerului şi, în ultimul timp, şi a apei, era mai ridicată. Vremea putea fi numită chiar plăcută şi ne bucurăm de o briză statornică şi uşoară, suflând mereu dinspre punctul nordic pe care îl indică busolă. Cerul era neobişnuit de senin, doar când şi când ivindu-se la orizont o umbră de nor ca nişte vapori fini, înspre sud – dar şi aceea, de fiecare dată, se destrăma rapid. Numai două piedici mai întrezăream – că ni se

împuţinase combustibilul şi că printre câţiva membri ai echipajului apăruseră primele simptome de scorbut. Aceste consideraţii începuseră să influenţeze gândirea căpitanului Guy, care vorbea, din ce în ce mai des, despre întoarcere. În ceea ce mă priveşte, convins cum eram că, păstrând direcţia, vom ajunge curând la un pământ ceva mai important şi având toate motivele să cred, judecând după ce se vedea în prezent, că nu vom da peste un sol arid, ca acela din latitudinile arctice superioare, am stăruit fierbinte pe lângă el să recunoască necesitatea de a continua, cel puţin încă vreo câteva zile, să înaintăm pe aceeaşi direcţie. Un prilej atât de ispititor de a rezolva marea problemă referitoare la continentul antarctic nu i se mai oferise niciodată până atunci cuiva – şi mărturisesc că simţeam că explodez de indignare la sugestiile şovăielnice şi inoportune ale comandantului nostru. Cred, într-adevăr, că lucrurile pe care nu m-am putut înfrâna să i le spun despre acest subiect şi-au făcut efectul şi l-au determinat să meargă mai departe. De asemenea, cu toate că nu pot decât să deplâng nefericitele şi sângeroasele evenimente care au fost rezultatul imediat al sfaturilor mele, cred că am dreptul de a mă felicita, într-o oarecare măsură, că am contribuit, oricât de puţin, la a deschide în ochii ştiinţei unul dintre cele mai entuziasmante secrete care i-au reţinut vreodată atenţia.

Capitolul XVIII

18 ianuarie. În această dimineaţă20, am reluat drumul spre sud, pe o vreme la fel de frumoasă ca şi înainte. Marea era netedă ca oglinda, vântul destul de cald şi suflând dinspre nord-est, iar temperatura apei de 53 de grade. Din nou am pus în funcţiune mecanismul nostru de sondare şi, cu o funie de 150 de stânjeni, am văzut că viteza curentului care se îndrepta spre pol era de o milă pe oră. Această orientare constantă spre sud, atât a vântului cât şi a curentului, a iscat, într-o oarecare măsură, unele presupuneri şi chiar unele îngrijorări din partea celor de pe schooner şi am observat, limpede, că făcuseră o puternică impresie şi asupra căpitanului Guy. Însă, cum era din cale-afară de sensibil la ironie, am reuşit, în final, să-l fac să râdă de propriile sale temeri. Declinaţia era, acum, absolut neînsemnată. În cursul zilei, am văzut mai multe balene din specia obişnuită şi nesfârşite stoluri de albatroşi au trecut pe deasupra vasului. De asemenea, am pescuit o specie de tufă,

încărcată cu boabe roşii, ca ale păducelului, şi leşul unui animal de uscat, cu o înfăţişare foarte ciudată. Acesta avea trei picioare în lungime şi numai şase inci în înălţime, patru picioare scurte, cu labele prevăzute cu gheare de un roşu strălucitor, care ai fi zis că sunt din coral. Corpul era acoperit cu un păr lins şi mătăsos, de un alb imaculat. Coada era pleşuvă ca a şobolanului şi de aproape un picior şi jumătate lungime. La cap semăna cu pisica, mai puţin urechile, care atârnau ca la câine. Dinţii aveau aceeaşi culoare stacojie strălucitoare ca şi ghearele.

19 ianuarie. Astăzi, pe când ne aflam la 83°20' latitudine şi 43°5' longitudine vestică (marea fiind extraordinar de întunecată), omul de veghe a zărit din nou pământ din vârful catargului şi, după o cercetare mai atentă, am descoperit o insulă, care făcea parte dintr-un grup de mai multe insule, foarte mari. Coasta era înaltă şi abruptă, iar interiorul părea bine împădurit, un amănunt care ne-a produs o mare bucurie. În aproape patru ore de când descoperiserăm pământul, am ajuns să aruncăm ancora într-un loc unde fundul era nisipos şi la zece stânjeni adâncime, cam la o milă distanţă de ţărm, fiindcă un violent resac, cu replică puternică de valuri spărgându-se ici şi colo, făcea nesigură încercarea de a ne apropia mai mult. Două bărci, mai mari, s-au lăsat la apă şi o echipă, bine înarmată (printre care ne număram şi Peters şi cu mine), a pornit să caute un loc de trecere prin lanţul de recife care părea că împrejmuieşte insula. După ce, o vreme, ne-am tot uitat după vreuna, am descoperit o intrare prin care tocmai ne pregăteam să pătrundem, când am văzut patru canoe desprinzându-se de ţărm, pline cu oameni care păreau bine înarmaţi. I-am aşteptat să vină şi, cum se mişcau foarte rapid, au ajuns curând la o distanţă de unde ne puteau auzi. Căpitanul Guy a ridicat atunci o batistă albă în vârful unei vâsle, iar străinii au încremenit pe loc, începând să trăncănească toţi deodată, cu voce tare, amestecată, la răstimpuri, cu strigăte din care am putut desluşi cuvintele Anamoo-moo! Şi Lama-Lama! Au ţinut-o aşa cel puţin o jumătate de ceas, timp în care am avut prilejul să le studiem înfăţişarea.

În cele patru canoe, care să tot fi avut vreo 50 de picioare lungime şi cinci lăţime, se aflau o sută zece sălbatici, în total. Aveau aproape statura obişnuită a europenilor, dar mult mai

musculoşi şi mai bine legaţi. Obrazul le era negru ca smoala, iar părul, ca lâna, des şi lung. Purtau nişte veşminte din pielea unui animal necunoscut, negru, cu blana miţoasă şi mătăsoasă, ajustat pe corp cu o oarecare îndemânare, partea cu păr întoarsă înăuntru, mai puţin în jurul gâtului, încheieturii mâinii şi gleznelor. Armele lor constau, în principal, din bâte, făcute dintr-un lemn închis la culoare şi aparent foarte greu. Am zărit, însă, şi câteva suliţe cu vârful de silex şi nişte praştii. Pe fundul bărcilor aveau o grămadă de pietre negre, de mărimea unui ou mai mare.

După ce şi-au încheiat cuvântarea (căci era limpede că pentru aceasta sporovăiseră atât), unul dintre ei, care părea să fie şeful, s-a ridicat în picioare, la vârful canoei sale, şi ne-a făcut semn să ne aducem bărcile lângă a lui. Ne-am prefăcut că nu-i pricepem îndemnul, socotind că era mai înţelept să ne menţinem, cât ar fi fost cu putinţă, o distanţă între noi, numărul lor fiind de patru ori mai mare decât al nostru. Ghicindu-ne gândul, şeful a poruncit celorlalte trei canoe să rămână pe loc, în vreme ce el a înaintat spre noi doar cu a lui. Îndată ce a ajuns, a sărit în barca noastră cea mai mare şi s-a aşezat lângă căpitanul Guy, arătând, în acelaşi timp, cu mâna către schooner şi repetând cuvintele Anamoo-moo! Şi Lama-Lama! Atunci, ne-am întors la vas, cu cele patru canoe urmându-ne la mică distanţă.

Când am ajuns lângă bord, şeful a dat semne de mare surpriză şi plăcere, bătând din palme, plesnindu-se peste coapse şi lovindu-se cu pumnii în piept, râzând zgomotos. Întreaga lui suită i s-a alăturat în această explozie de veselie şi, pentru câteva minute, a fost aşa o hărmălaie încât ne-a asurzit pe toţi. Când, în sfârşit, s-a restabilit liniştea, căpitanul Guy a ordonat să fie ridicate bărcile noastre, ca o precauţie necesară, şi i-a dat de înţeles şefului (al cărui nume am aflat curând că era Too-wit) că nu putea îngădui pe punte mai mult de 20 dintre oamenii lui o dată. Cu această condiţie, şeful a părut perfect împăcat şi a strigat nişte porunci către cei din canoe, la care una dintre ele s-a apropiat, celelalte rămânând la vreo cincizeci de iarzi depărtare. Douăzeci dintre sălbatici au urcat la bord şi au început să scotocească prin fiecare colţişor de pe punte, căţărându-se pe catarge, purtându-se ca la ei acasă şi cercetând fiecare obiect cu nesaţ.

Era evident că nu mai văzuseră niciodată vreun alb – şi, de altfel, culoarea noastră din obraji părea să le stârnească repulsie. O credeau pe Jane o creatură vie şi ai fi zis că se temeau să o rănească, ţinându-şi cu grijă suliţele cu vârful în sus. La un moment dat, întregul nostru echipaj s-a distrat copios pe seama purtării lui Too-wit. Bucătarul spărgea nişte lemne lângă cambuză şi, din greşeală, şi-a înfipt toporul în punte, făcând o crestătură foarte adâncă. Şeful a dat imediat fuga şi, îmbrâncindu-l pe bucătar destul de rău, a început să scoată un vaiet scurt, pe jumătate urlet, foarte grăitor despre cât participa el la suferinţele pe care îşi închipuia că le îndură schoonerul, bătându-i uşor cu palma şi mângâindu-i rana, şi spălând-o cu o găleată de apă de mare, care se găsea lângă el. Era în purtările acestea o doză de naivitate pentru care noi nu eram pregătiţi şi, în ceea ce mă priveşte, nu m-am putut stăpâni să nu suspectez şi o oarecare prefăcătorie.

După ce vizitatorii şi-au satisfăcut, cât au putut, curiozitatea relativ la greement şi la punte, li s-a dat voie să coboare înăuntru, unde mirarea lor a depăşit orice limită. Uimirea lor de acum părea să fie mult prea profundă pentru a se mai exprima în cuvinte, căci se învârteau amuţiţi de colo-colo, scăpând din când în când numai nişte exclamaţii surde. Armele le-au provocat un subiect bogat de discuţii şi speculaţii, şi li s-a îngăduit să le mânuiască şi să le cerceteze după plac. Nu cred că aveau vreo bănuială la ce ar putea folosi de fapt, ci mai degrabă le-au socotit nişte idoli, văzând cu câtă grijă umblam noi cu ele şi atenţia cu care le urmăream mişcările când le mânuiau ei. La tunurile mari, uimirea lor a fost dublă. S-au apropiat de ele dând toate semnele de profundă veneraţie şi teamă, dar n-au vrut să le cerceteze mai amănunţit. Existau două mari oglinzi în cabină, unde uluirea lor a atins culmea. Too-wit a fost cel dintâi care s-a apropiat şi ajunsese în mijlocul cabinei, cu faţa către una şi cu spatele către cealaltă, dar nu le observase încă. Ridicându-şi ochii şi văzându-şi imaginea reflectată în spatele sticlei, am crezut o clipă că sălbaticul o să înnebunească, iar când, întorcându-se pe călcâie ca să dea bir cu fugiţii, s-a zărit, a doua oară, în direcţia opusă, mi-a fost frică să nu-şi dea duhul pe loc. Nimic nu l-a putut convinge să se mai uite o dată – azvârlindu-se la podea, cu faţa îngropată în palme, a rămas aşa până când am fost obligaţi să-l târâm noi pe punte.

Toată mulţimea sălbaticilor a fost la fel primită la bord, pe rând, câte douăzeci o dată, lui Too-wit îngăduindu-i să fie prezent întreaga perioadă. N-am văzut la niciunul vreo înclinaţie către hoţie şi nu ne-a lipsit vreun obiect după plecarea lor. De-a lungul întregii lor vizite au arătat purtările cele mai prietenoase. Aveau, totuşi, câteva apucături pe care nu le-am putut pricepe, de pildă, nu i-am putut face să se apropie de vreo câteva obiecte, inofensive – ca pânzele schoonerului, un ou, o carte deschisă sau un căuş cu făină. Am încercat să descoperim dacă aveau la ei nişte lucruri care ar fi putut deveni obiecte de schimb, dar ne-a fost greu să ne facem înţeleşi. Am aflat însă, spre marea noastră mirare, că insulă era plină de ţestoase uriaşe de Galapagos şi am văzut una în canoea lui Too-wit. Am văzut, de asemenea, şi o biche de mer în mâinile unui sălbatic, care o mânca de crudă, cu mare lăcomie. Aceste lucruri nefireşti – căci aşa erau, dacă socoteşti după latitudinea la care se petreceau – l-au determinat pe căpitanul Guy să-şi dorească să cerceteze în întregime teritoriul, în speranţa că va putea trage vreun câştig de pe urma descoperirii sale. În ceea ce mă priveşte, arzând de nerăbdare să ştiu mai multe despre aceste insule, totuşi ţineam încă şi mai înverşunat să ne continuăm călătoria spre sud neîntârziat. Ne bucurăm acum de-o vreme frumoasă, dar nu se putea spune cât avea să mai dureze şi, fiind deja la paralela 84°, cu marea absolut liberă de orice obstacol în faţa noastră, cu un curent puternic, orientat spre sud, şi cu vânt bun, nu-mi venea să plec urechea la vreo propunere de a ne opri pentru mai mult timp decât era strict necesar pentru refacerea sănătăţii echipajului şi pentru reîncărcarea vasului cu provizii şi combustibil. I-am arătat căpitanului că ne puteam opri în acest arhipelag la întoarcere, ba chiar şi să iernăm aici, în caz că vom fi blocaţi de gheţuri. Într-un târziu, mi-a dat dreptate (căci, într-un fel, dar greu de spus de ce, dobândisem multă trecere pe lângă dânsul) şi, în sfârşit, am stabilit că, şi în cazul în care vom găsi biche de mer, să nu rămânem aici decât o săptămână, cât să ne mai întremăm, după care să pornim mai departe spre sud, până unde ne va fi cu putinţă s-ajungem. Aşadar, am făcut toate pregătirile necesare şi, avându-l călăuză pe Too-wit, am adus-o pe Jane, printre recifuri, până într-un golfuleţ minunat, complet înconjurat de pământ, aflat în partea de sud-est a insulei principale, având zece stânjeni adâncime şi

fundul de nisip negru, unde am aruncat ancora cam la o milă de ţărm. La capătul acestui golfuleţ existau (ni s-a spus) trei izvoare bune cu apă de băut şi am văzut că împrejurimile erau bine împădurite. Cele patru canoe ne-au urmat, la intrare, ţinându-se, totuşi, la o distanţă cuviincioasă. Cât despre Too-wit, acesta a rămas la bord şi, după ce am aruncat ancora, ne-a poftit să-l însoţim la ţărm, ca să vizităm satul, aflat mai spre interiorul insulei. Căpitanul Guy a acceptat şi, după ce zece sălbatici au fost lăsaţi la bord, ca ostatici, o parte din oamenii noştri, doisprezece la număr, s-au pregătit să-l urmeze pe şef. Am avut grijă să ne înarmăm până în dinţi, dar fără să lăsăm să se vadă vreo urmă de neîncredere. Schoonerul şi-a scos tunurile prin saborduri, şi-a ridicat plasele din bastingaj, şi s-au luat toate precauţiile cuvenite împotriva oricărei surprize. Secundului i s-a dat ordin să nu primească pe nimeni la bord în timpul absenţei noastre şi, în cazul în care nu ne-am fi întors în douăsprezece ore, să trimită cuterul, cu un tun mic, în jurul insulei, să ne caute.

Cu fiecare pas cu care înaintam în interior, ni se întărea convingerea că ne aflăm într-un ţinut esenţial diferit de oricare altul vizitat vreodată de omul civilizat. Nimic din cele ce vedeam nu ne era cunoscut. Copacii nu semănau cu niciunul dintre cei care cresc în zonele tropicale, temperate sau îngheţate din Nord, şi se deosebeau şi de cei din regiunile aflate la latitudinile inferioare sudice, pe care tocmai le traversaserăm. Rocile însele erau nemaivăzute, în compoziţie, culoare şi stratificare, iar cursurile de apă, oricât de incredibil ar părea, aveau atât de puţin în comun cu acelea din alte clime, încât am şovăit să gustăm din ele şi ne-a venit greu să credem că însuşirile lor ar fi pur naturale. La un mic izvor care ne tăia calea (primul întâlnit), Too-wit şi însoţitorii săi s-au oprit să bea. Din pricina aspectului neobişnuit al apei, noi am refuzat să gustăm din ea, căci am presupus că era poluată; abia după un timp am reuşit să înţelegem că aşa arătau cursurile de apă din întregul arhipelag. Nu prea ştiu cum să fac să vă dau o idee clară despre natura acestui lichid şi nu pot să-l descriu fără să folosesc multe cuvinte. Cu toate că această apă curgea cu repeziciune pe toate pantele, cum ar fi făcut oricare apă obişnuită, totuşi, niciodată, cu excepţia locurilor unde cădea în cascadă, nu avea limpezimea obişnuită. Era, însă, la urma urmei, la fel de limpede

ca orice apă calcaroasă, diferenţa constând doar în aspect. La prima vedere şi mai cu seamă în locurile unde panta era lină, semăna puţin, în ceea ce priveşte consistenţa, cu o soluţie groasă de gumă arabică dizolvată în apă obişnuită. Dar aceasta era numai cea mai puţin izbitoare dintre calităţile sale extraordinare. Nu era incoloră, dar nici nu era de o culoare uniformă – prezenţa în faţa ochilor, aşa cum curgea, toate nuanţele purpurei, ca reflexele mătăsii cu ape. Această variaţie de nuanţe se producea într-un mod care a stârnit în minţile celor din grupul nostru o uluire tot atât de profundă cât stârnise oglinda în cazul lui Too-wit. Când am umplut un lighean cu această apă şi am lăsat-o să se aşeze, am văzut că întreaga masă a lichidului era alcătuită din numeroase vinişoare diferite, fiecare de câte o culoare, că aceste vinişoare nu se amestecau între ele şi că, în ceea ce priveşte coeziunea, aceasta era perfectă între particulele care alcătuiau o vinişoară şi imperfectă în ceea ce priveşte particulele vinişoarelor alăturate. Trecând lama unui cuţit de-a curmezişul acestor vinişoare, apa se închidea imediat în urma lamei, ca o apă de la noi, şi, când o scoteam afară, toate urmele secţionării se ştergeau într-o clipă. Dacă, în schimb, lama era trecută exact printre două vinişoare, rezulta o separare perfectă, pe care forţa de coeziune n-o corecta imediat. Caracterul fenomenal al acestei ape a însemnat cea dintâi verigă din nesfârşitul lanţ de miracole, în care eu eram sortit să mă las, în cele din urmă, prins.

Capitolul XIX.

Ne-a luat aproape trei ore până am ajuns la sat, fiind aşezat la peste nouă mile în interiorul insulei, iar poteca până acolo traversând o regiune foarte accidentată. Cum mergeam aşa, grupul lui Too-wit (cei o sută zece sălbatici din canoe), se întărea, din clipă în clipă, cu câte un mic detaşament de şase sau şapte oameni, care ni se alăturau, ca din întâmplare, la diverse cotituri ale drumului. Faptul aducea atât de bine cu un plan dinainte stabilit încât, până la urmă, mi-a trezit neîncrederea şi i-am împărtăşit căpitanului Guy temerile mele. Însă, acum era prea târziu, oricum, să mai dăm înapoi şi am ajuns la concluzia că era mai bine, pentru siguranţa noastră, să ne prefacem absolut convinşi de buna-credinţă a lui Too-wit. Aşadar, am continuat să mergem, cu ochii în patru la manevrele sălbaticilor, fără să le îngăduim să ne despartă, vârându-se între

noi. Astfel, trecând peste o râpă prăpăstioasă, am ajuns, în sfârşit, la ceea ce ni s-a spus că era singura tabără de locuinţe de pe întreaga insulă. Când am intrat în raza vizuală a celor din sat, şeful a dat un chiot şi ne-a tot repetat cuvântul Klock-Klock, care am bănuit că era numele satului sau, probabil, numele generic pentru sat în limba lor.

Locuinţele aveau cea mai sărăcăcioasă înfăţişare pe care ţi-ai fi închipuit-o şi, deosebindu-se, din această privinţă, şi de cele mai primitive rase de sălbatici cunoscute vreodată, nu erau construite toate la fel. Unele (şi acestea am înţeles că aparţineau mai-marilor insulei, numiţi Wampoos sau Yampoos) erau constituite dintr-un trunchi de copac, tăiat la aproape patru picioare deasupra rădăcinii, peste care era aruncată o blană mare şi neagră, care atârna în falduri până la pământ, iar sub această îşi avea sălbaticul cuibul. Altele erau făcute din crengi de copac nedecojite, cu frunzele lor uscate cu tot, puse înclinat, la un unghi de 45°, pe un morman de lut, îngrămădite unele peste altele, fără vreo formă regulată, şi de vreo cinci sau şase picioare înălţime. Altele erau mai degrabă nişte gropi, săpate perpendicular în pământ, şi acoperite cu nişte crengi ca şi cele dinainte, care se dădeau la o parte, atunci când ocupantul voia să intre, şi erau trase la loc, după ce intra. Câteva erau făcute direct în copac, între două bifurcaţii de crengi, cele de deasupra fiind tăiate pe jumătate, cât să se răsfrângă peste cele de jos, închipuind astfel un adăpost de vreme rea mai bine căptuşit. Însă cele mai numeroase nu erau decât nişte mici hrube, care păreau scobite în peretele abrupt al unei stânci, de culoare întunecată, semănând cu lutul, care înconjura satul pe trei laturi. La gura fiecărei grote primitive din acestea, se afla o piatră pe care ocupantul o aşeza cu grijă la intrare, când pleca din adăpostul său – din ce motiv, n-aş şti să spun, căci piatra nu era niciodată destul de mare cât să închidă mai mult de o treime din deschizătură.

Acest sat, dacă merită să-l numim astfel, era aşezat pe fundul unei văi destul de adânci, la care se putea ajunge numai prin partea de sud, peretele de stâncă despre care am vorbit împiedicând accesul prin toate celelalte părţi. Prin mijlocul văii susura un fir de apă din aceea care arăta ca vrăjită, după cum am descris-o. Am văzut mai multe animale ciudate pe lângă locuinţe, aparent toate domesticite. Cea mai mare dintre aceste

vietăţi semăna, la corp şi la grohăit, cu porcul nostru de casă, numai că avea o coadă stufoasă, iar picioarele foarte zvelte, ca ale antilopei. Umbletul său era deosebit de stângaci şi şovăielnic şi nu l-am văzut niciodată încercând să fugă. Am observat, de asemenea, şi alte animale, foarte asemănătoare la înfăţişare, dar cu trupul mult mai lung şi acoperit cu o lână neagră. Exista o mare varietate de păsări îmblânzite, care păreau să constituie hrana de bază a băştinaşilor. Spre marea noastră mirare, am văzut printre aceste păsări şi albatroşi negri, complet domesticiţi, plecând spre mare, din timp în timp, după mâncare, dar întotdeauna întorcându-se în sat, ca acasă, şi folosind ţărmul de sud, cel mai apropiat de sat, ca loc de clocit. Acolo, ca de obicei, li se alăturau prietenii lor pinguinii, dar aceştia din urmă nu-i urmau niciodată până în satul sălbaticilor. Printre celelalte păsări domesticite existau raţe, foarte puţin diferite de canvass-back de pe la noi, gâşte-de-mare negre şi o pasăre mare, asemănătoare cu uliul, dar fără să fie şi carnivoră. Cât despre peşti, aceştia păreau să fie din belşug. Am văzut, în timpul vizitei noastre, o mare cantitate de somon uscat, batog, delfini albaştri, macrou, blackGsh, calcan, ţipar, elefant-de-mare, chefal, limbă-de-mare, papagali-de-mare, leather-jackets, rândunici-de-mare, merluciu, caracude, paracutas şi nenumărate alte specii. Am remarcat, de asemenea, că foarte mulţi semănau cu peştii care trăiesc pe lângă arhipelagul Lord Aukland, la 51° latitudine sudică. Şi broasca ţestoasă de Galapagos se găsea din belşug. N-am văzut decât puţine animale sălbatice, niciunul mai mare sau din vreo specie pe care s-o cunoaştem. Unul sau doi şerpi, colosali, ne-au tăiat calea, dar băştinaşii nu le-au dat atenţie, aşa că am dedus că nu erau veninoşi.

Pe când ne apropiam de sat împreună cu Too-wit şi războinicii săi, o mare mulţime de oameni s-a năpustit în întâmpinarea noastră, scoţând strigăte puternice, dintre care am putut distinge doar veşnicele Anamoo-moo! Şi Lama-Lama! Am fost foarte surprinşi să vedem, cu una sau două excepţii, că aceşti nou-veniţi erau în întregime goi, pieile fiind folosite ca veşminte doar de cei din canoe. Toate armele din ţinut păreau, de asemenea, să fie în mâinile acestora din urmă, căci n-am zărit niciuna printre locuitorii satului. Erau foarte multe femei şi copii, cele dintâi nu lipsite de o oarecare frumuseţe, ca să

spunem aşa. Se ţineau drept, erau înalte şi bine făcute, cu o graţie şi o naturaleţe în atitudini, pe care nu le întâlneşti într-o societate civilizată. Buzele lor, însă, ca şi ale bărbaţilor, erau atât de mari şi de cărnoase încât nici când râdeau nu li se vedeau dinţii. Părul lor era mai subţire decât al bărbaţilor. Printre toţi aceşti localnici golaşi, dacă erau zece sau doisprezece îmbrăcaţi în piei negre, ca războinicii lui Too-wit, şi înarmaţi cu suliţe şi bâte grele. Aceştia păreau să aibă mare trecere în faţa celorlalţi şi nu li se vorbea fără a fi cinstiţi cu titlul de Wampoo. De asemenea, aceştia erau ocupanţii palatelor acoperite cu piele neagră. Al lui Too-wit era situat în mijlocul satului, mult mai încăpător şi, întrucâtva, mai bine construit decât celelalte de acelaşi tip. Arborele care închipuia suportul era retezat la o distanţă de douăsprezece picioare deasupra rădăcinii, şi, mai jos de tăietură, fuseseră lăsate câteva crengi, care serveau la întinderea acoperământului şi-l împiedicau, astfel, să fluture, lovindu-se de trunchi. De asemenea, acoperământul, care era alcătuit din patru piei foarte mari, prinse între ele cu ajutorul unor ţepuşe de lemn, era fixat la bază cu ţăruşi, bătuţi, prin ele, în pământ. Înăuntru, pe sol, era aşternută o mare cantitate de frunze uscate, în chip de covor.

Către această colibă am fost conduşi cu mare pompă, iar, în spatele nostru, s-a îmbulzit o droaie de băştinaşi, câţi au putut încăpea. Too-wit s-a aşezat primul pe frunze şi ne-a făcut semn să-i urmăm exemplul. I-am dat ascultare şi, astfel, ne-am trezit într-o situaţie deosebit de încurcată, dacă nu chiar critică. Eram aşezaţi pe pământ, doisprezece la număr, împreună cu sălbaticii, în număr de patruzeci, ghemuiţi pe vine şi atât de înghesuiţi în jurul nostru încât, dacă s-ar fi iscat vreo dezordine, ne-ar fi fost cu neputinţă să ne folosim de armele noastre sau măcar să ne ridicăm în picioare. Îmbulzeală nu era numai înăuntrul colibei, dar şi afară, unde probabil că se adunaseră toate sufletele de pe insulă, şi doar sforţările necontenite şi vociferările lui Too-wit au stăvilit mulţimea de a ne omorî, strivindu-ne în picioare. Principala noastră apărare consta în prezenţa lui Too-wit printre noi, aşa că ne-am hotărât să stăm lipiţi de el, socotind că este singura noastră şansă de a mai ieşi teferi din toată afacerea, ferm decişi să-l sacrificăm pe loc, la cel dintâi semn de intenţii duşmănoase.

După multă zarvă, s-a restabilit o oarecare linişte, când şeful ne-a ţinut o cuvântare nesfârşită şi foarte asemănătoare cu aceea pe care ne-o recitase în canoe, cu singura deosebire că acum repetă cu ceva mai multă stăruinţă Anamoo-moo! Decât Lama-Lama! Am ascultat, într-o profundă tăcere, până la capătul acestui discurs, când căpitanul Guy a răspuns, asigurându-l pe şef de statornica sa prietenie şi bună-credinţă, încheind ce avea de zis printr-un dar, constând în mai multe şiraguri de mărgele albastre şi un cuţit. La cele dintâi, monarhul, spre marea noastră surpriză, a strâmbat din nas cu o expresie de dispreţ, dar cuţitul i-a produs o satisfacţie fără margini şi a poruncit imediat să vină mâncarea. Aceasta a ajuns în colibă trecută din mână în mână, peste capetele celor de faţă, şi era alcătuită din măruntaiele crude, încă aburinde, ale unui animal dintr-o specie necunoscută, probabil unul dintre porcii cu picioare subţiri pe care îi observaserăm în timp ce veneam către sat. Văzând că noi nu ştiam cum să începem, ne-a arătat el cum se face, înghiţind, iard după iard, bucatele acelea ispititoare, până când noi n-am mai rezistat şi ne-am manifestat atât de făţiş simptomele unor stomacuri întoarse pe dos, încât i-am stârnit majestăţii sale o uimire doar cu puţin mai mică decât aceea provocată de oglinzile de pe vas. Am refuzat, oricum, să ne înfruptăm din delicatesele întinse în faţa noastră, şi ne-am dat silinţa să-l facem să priceapă că nu ne era deloc foame, pentru că tocmai mâncaserăm pe săturate.

Când monarhul a pus punct acestui ospăţ, am început o serie de întrebări încrucişate, puse în cele mai ingenioase moduri care ne-au trecut prin minte, în scopul de a afla care erau principalele produse ale ţinutului şi dacă din vreunul dintre ele am fi putut trage vreun profit. Într-un târziu, a părut că s-a prins despre ce vorbeam şi s-a oferit să ne însoţească într-un loc de pe ţărm, unde, ne-a asigurat el, biche de mer (şi ne-a arătat un exemplar) s-ar fi găsit din abundenţă. Am fost bucuroşi de acest prilej atât de curând ivit de a scăpa de înghesuiala mulţimii şi ne-am arătat nerăbdători să pornim într-acolo. Aşadar, am părăsit colibă şi, însoţiţi de întreaga populaţie a satului, l-am urmat pe şef către capătul sud-estic al insulei, nu departe de golfuleţul unde era ancorat vasul nostru. Am aşteptat acolo aproape o oră, până când vreo câţiva sălbatici au adus cele patru canoe în locul în care ne opriserăm. Atunci,

întregul nostru grup s-a urcat într-una dintre ele şi am vâslit de-a lungul barierei de recife de care am vorbit mai devreme şi apoi a alteia, aflate mai departe în larg, unde am văzut un număr de biche de mer mai mare decât văzuse vreodată cel mai bătrân dintre marinarii noştri prin arhipelagurile situate la aceste latitudini, renumite pentru acest articol de comerţ. Ne-am oprit lângă aceste recife doar cât să ne convingem că puteam umple cu uşurinţă, dacă ar fi fost necesar, şi o duzină de vase cu biche de mer, apoi am fost conduşi înapoi la schooner, unde ne-am despărţit de.

Too-wit, după ce am obţinut de la el făgăduiala că ne va aduce, în termen de douăzeci şi patru de ore, atâtea raţe canvass-back şi ţestoase de Galapagos câte aveau să încapă în canoea sa. Pe tot parcursul acestei aventuri, nu am văzut în purtarea băştinaşilor nimic care să ne trezească bănuiala, cu singură excepţie a modului sistematic în care se înmulţise grupul lor pe drumul de la schooner până în sat.

Capitolul XX.

Şeful s-a ţinut de cuvânt şi, în scurt timp, am primit din belşug provizii proaspete. Am ajuns la concluzia că ţestoasa este la fel de bună ca oricare alta pe care o mai mâncaserăm până atunci, iar raţele le întreceau pe cele mai bune specii ale noastre de vânat de apă, fiind deosebit de fragede, suculente şi bine-mirositoare. În afară de acestea, sălbaticii ne-au mai adus, după ce i-am făcut să înţeleagă ce doream, o mare cantitate de ţelină brună şi de iarbascorbutului, cu o canoe plină de peşte, şi din cel proaspăt, şi din cel uscat. Ţelină a însemnat o adevărată delicatesă şi iarba-scorbutului s-a dovedit nepreţuită pentru întremarea acelora dintre oamenii noştri care manifestaseră simptomele bolii. În foarte scurt timp, nu mai aveam nici o persoană pe lista bolnavilor. Aveam, de asemenea, o mulţime de alte provizii proaspete, printre care se cuvine să menţionez o specie de scoici, asemănătoare la formă cu midiile, dar cu gust de stridii. La fel, creveţii erau destui, ca şi ouăle de albatros şi de alte păsări, cu coajă neagră. Am mai luat la bord şi o provizie considerabilă de carne de porc, din soiul pe care l-am descris mai devreme. Cei mai mulţi dintre oamenii noştri au găsit-o acceptabilă, dar mie mi se părea că duhneşte a peşte şi, la urma urmelor, nu-mi plăcea şi pace. În schimbul acestor bunătăţi, le-am oferit băştinaşilor mărgele albastre, podoabe de aramă,

cuie, cuţite şi bucăţi de pânză roşie, ei arătându-se pe deplin mulţumiţi de troc. Am stabilit o piaţă regulată la ţărm, chiar în bătaia tunurilor schoonerului, unde negoţul nostru se desfăşura întru totul cu bună-credinţă şi într-o ordine la care nu ne-am fi aşteptat din partea sălbaticilor, după cum se purtaseră în satul Kiock-Klock.

Lucrurile au mers aşa, în bună înţelegere, mai multe zile la rând, timp în care grupuri de băştinaşi urcau adesea la bordul schoonerului, iar grupuri dintre ai noştri coborau adesea la ţărm, făcând lungi excursii în interiorul insulei, fără să păţească ceva rău. Descoperind cât de uşor ne-ar fi să încărcăm vasul cu biche de mer, mulţumită dispoziţiei prietenoase a insularilor şi solicitudinii cu care ei ne-ar fi dat o mână de ajutor în strângerea prăzii, căpitanul Guy s-a hotărât să înceapă negocierile cu Too-wit referitor la construirea unor case potrivite pentru pregătirea vânatului şi la răsplata cuvenită lui şi celor din tribul lui care s-ar fi angajat să adune cât mai multe cu putinţă, în vreme ce el unul s-ar fi folosit de vremea bună pentru a-şi continua călătoria către sud. Când i-a vorbit şefului despre această propunere, Too-wit s-a arătat foarte dornic să participe la învoială. S-a încheiat astfel un târg, perfect avantajos pentru ambele părţi, şi anume se convenise ca, după ce am fi făcut pregătirile necesare, cum ar fi găsirea unui loc propice, construirea mai multor clădiri, ca şi îndeplinirea altor munci, la care ar fi fost nevoie de întregul nostru echipaj, schoonerul avea să îşi continue ruta, lăsând trei dintre oamenii săi pe insulă, pentru a supraveghea modul de îndeplinire a planului şi a-i învăţa pe băştinaşi cum să usuce biche de mer. Cât despre modul de plată, aceasta avea să fie făcută în funcţie de râvna în muncă a sălbaticilor în lipsa noastră. S-a stabilit cantitatea de mărgele albastre, de cuţite, de pânză roşie şi aşa mai departe, pe care trebuia s-o primească pentru fiecare picul de biche de mer, care avea să fie gata la întoarcerea noastră.

O descriere a naturii acestui important articol de comerţ şi a metodelor de preparare ar putea fi de un oarecare interes pentru cititorii mei şi nu văd alt loc mai potrivit decât acesta de a o introduce în povestire. Însemnarea completă de mai jos, referitoare la esenţa acestei chestiuni, este luată dintr-o istorie modernă despre călătoriile în Mările Sudului.

„Ceea ce se cunoaşte în comerţ sub numele de biche de mer este o moluscă din Mările Indiei. Dacă nu mă înşel, ilustrul Cuvier o numeşte gasteropoda pulmonifera. Se găseşte din belşug pe coastele insulelor din Pacific şi este adunată în special pentru pieţele din China, unde se vinde la un preţ piperat, probabil la fel scump ca vestitele cuiburi comestibile de rândunele, care sunt făcute, practic, din substanţa gelatinoasă ciugulită de o specie de rândunele din corpul acestor moluşte. Acestea nu au nici cochilie, nici picioare, nici vreo altă proeminenţă, nimic în afară de un organ de absorbţie şi, în partea opusă, unul excretor, dar, cu ajutorul unor inele elastice, aidoma omizilor sau viermilor, ele se târăsc spre bancurile de nisip, unde, atunci când apa este mică, sunt zărite de o specie de rândunică-de-mare, care îşi înfige ciocul ascuţit în corpul moale al moluştei, din care extrage o substanţă cleioasă şi filamentoasă, substanţă care, uscându-se, serveşte la întărirea pereţilor cuibului păsării. De aici îi vine numele de gasteropoda pulmonifera.

Moluscă aceasta este lunguiaţă şi de diferite mărimi, de la trei până la optsprezece inci lungime, dar am văzut câteva care aveau nu mai puţin de două picioare lungime. În secţiune, sunt aproape rotunde, doar puţin turtite pe o parte, aceea pe care stau pe fundul mării, şi au de la unul la opt inci grosime. Urcă spre apele puţin adânci în anumite perioade ale anului, probabil pentru a se înmulţi, fiindcă adeseori le găsim în perechi. Când soarele puternic încălzeşte apa, ele se apropie de ţărm şi, adesea, urcă până în locuri cu ape atât de scăzute încât, la reflux, rămân pe uscat, în bătaia soarelui. Dar nu-şi cresc puii în ape mici, întrucât niciodată nu s-a văzut vreun exemplar tânăr, iar moluştele mature apar întotdeauna din ape adânci. Se hrănesc, în principal, cu zoofite dintr-acelea care produc coralii.

Aceste biche de mer sunt scoase, în general, de la o adâncime de trei sau patru picioare şi, după ce sunt aduse la suprafaţă, sunt crestate la un capăt, incizia având un inci sau mai mult, după dimensiunea moluştei. Prin această deschizătură se storc măruntaiele, care seamănă foarte mult cu ale oricărei mici vietăţi din adâncuri. Ce rămâne este, apoi, spălat şi fiert la foc potrivit, nici prea tare, nici prea slab. După aceea se îngroapă în pământ, pentru patru ore, apoi se fierb puţin, încă o dată, şi se pun la uscat, la foc sau la soare. Cele uscate la soare

sunt mai bune, dar, până obţii un picul (133 livre 1/3) uscat la soare, faci treizeci de piculi la foc. Odată ce au fost bine preparate, pot fi ţinute, într-un loc ferit de umezeală, doi sau trei ani fără nici un risc; dar trebuie cercetate o dată la câteva luni, să zicem de vreo patru ori pe an, pentru a vedea dacă nu cumva a pătruns umezeala să le strice.

Chinezii, cum am spus mai înainte, consideră biche de mer o delicatesă de preţ, crezând că întremează şi hrăneşte minunat corpul şi îl revigorează, după ce s-a istovit fără măsură în plăceri. Marfă de calitatea întâi se vinde la un preţ ridicat în Canton, fiind apreciată la nouăzeci de dolari un picul; cea de calitatea a doua face şaptezeci şi cinci de dolari; cea de calitatea a treia, cincizeci de dolari; calitatea a patra, treizeci de dolari; a cincea, douăzeci de dolari; a şasea, doisprezece dolari; a şaptea, opt dolari; şi a noua, patru dolari; cu toate acestea, se întâmplă adesea ca încărcături mai mici să obţină mai mult, dacă sunt vândute la Manilla, Singapore şi Battavia.”

Aşadar, după ce am stabilit înţelegerea cu sălbaticii, am pornit imediat să debarcăm tot ce era necesar pentru construcţii şi pentru a curăţa locul. Am ales un teren drept, de lângă ţărmul de la răsărit de golfuleţ, unde se afla din belşug şi lemn şi apă, şi care era situat la o distanţă convenabilă de principalele recife de unde avea să se culeagă biche de mer. Am trecut la treabă cu toţii, muncind cu spor, şi, curând, spre marea uimire a sălbaticilor, doborâserăm un număr suficient de copaci pentru ceea ce voiam să facem, aranjându-i rapid pentru a ridica scheletul caselor care, în două sau trei zile, au fost aproape gata, încât puteam să lăsăm liniştiţi ce mai era de făcut pe seama celor trei oameni care urmau să rămână pe loc. Aceştia trei erau John Carson, Alfred Harris şi un anume Peterson (toţi din Londra, cred), care s-au oferit voluntari pentru aceasta.

Pe la sfârşitul lunii, aveam totul gata pentru plecare. Ne înţeleseserăm, totuşi, să mai facem o vizită până în sat, de rămas-bun, iar Too-wit stăruise cu atâta încăpăţânare să ne ţinem făgăduiala încât ne-am gândit că nu era indicat să riscăm să-l jignim printr-un refuz. Cred că niciunul dintre noi nu avea, în acel moment, vreo cât de mică îndoială în ceea ce privea buna-credinţă a sălbaticilor. Se purtaseră tot timpul cu cea mai mare cuviinţă, ajutându-ne plini de zel în munca noastră, oferindu-ne bunurile lor, adesea pe degeaba, şi niciodată, în nici o

împrejurare, nu şterpeliseră vreun obiect, cu toate că, în mod vădit, după excesivele demonstraţii de bucurie manifestate întotdeauna când le făceam vreun dar, preţuiau foarte mult lucrurile noastre. Femeile, în special, erau foarte îndatoritoare, din toate punctele de vedere şi, într-un cuvânt, ar fi trebuit să fim cele mai neîncrezătoare fiinţe din lume, dacă am fi bănuit chiar şi un singur gând de perfidie din partea unui popor care se purta cu noi atât de bine. Însă, n-a trebuit să treacă prea mult timp ca să se dovedească faptul că această înşelătoare bunăvoinţă manifestată era doar rezultatul unui plan bine pus la punct de a ne nimici şi că insularii, pentru care ajunseserăm să nutrim un nemăsurat respect, erau dintre cei mai barbari, ipocriţi şi însetaţi de sânge ticăloşi care au făcut vreodată umbră pe faţa pământului.

Era 1 februarie când am coborât la ţărm ca să vizităm satul. Cu toate că, aşa cum am spus mai sus, nu aveam nici o umbră de suspiciune, n-am uitat să ne luăm măsurile de precauţie necesare. Şase oameni au rămas pe schooner, cu ordinul de a nu îngădui nici unui sălbatic să se apropie de vas pe timpul absenţei noastre, sub nici un pretext, şi să rămână permanent de pază pe punte. Plasele de bastingaj erau ridicate, tunurile au primit o dublă încărcătură de mitralii, iar tunurile mici, încărcătoare cu gloanţe de muschetă. Bricul stătea, cu ancora perpendicular sub el, cam la o milă de ţărm, astfel încât nici o canoe nu se putea apropia din vreo direcţie fără să fie văzută şi expusă din plin tirului tunurilor mici.

Fără cei şase oameni lăsaţi la bord, grupul celor ce aveam să mergem la ţărm număra treizeci şi două de persoane. Eram înarmaţi până în dinţi, luaserăm la noi muschete, pistoale şi săbii, în plus, fiecare avea un cuţit lung marinăresc, asemănător cu acela de vânătoare, atât de răspândit, astăzi, prin vestul şi sudul ţării noastre. O sută de războinici îmbrăcaţi în piei negre ne-au întâmpinat la debarcare, ca să ne însoţească pe drum. Am observat, totuşi, surprinşi întrucâtva, că nu aveau nici un fel de armă şi, când l-am întrebat pe Too-wit despre acest lucru, el ne-a răspuns scurt că Mattee non we pa pa şi – ceea ce însemna că nu-i nevoie de arme când toţi suntem fraţi. Am luat de bune aceste cuvinte şi am pornit.

Am trecut de izvorul şi de râuleţul despre care am vorbit mai devreme şi am intrat într-un defileu îngust, care trecea prin

lanţul dealurilor de argilă ca săpunul, care înconjura satul. Defileul acesta eră tăiat drept în piatră şi foarte accidentat, astfel că trecuserăm anevoie prin el la prima noastră vizită în Klock-Klock. Lungimea totală a trecătorii era de vreo milă şi jumătate sau poate două mile. Se răsucea în toate direcţiile posibile în jurul dealurilor (fiind, la origini, după cum se părea, albia unui torent) şi niciodată nu înaintam mai mult de douăzeci de iarzi fără vreo cotitură bruscă. Pereţii acestei văioage sunt sigur că se ridicau, în medie, până la şaptezeci sau optzeci de picioare altitudine, pe toată lungimea ei, iar, în unele părţi, atingeau o înălţime uluitoare, umbrind complet poteca, încât lumina zilei abia de mai pătrundea până jos. Lăţimea era, în general, de vreo patruzeci de picioare, dar, din când în când, se îngusta într-atât încât nu mai puteau trece mai mult de cinci sau şase persoane, una lângă alta. Pe scurt, nu poate exista pe lume un loc mai potrivit pentru a declanşa o ambuscadă şi era mai mult decât firesc să ne căutăm cu grijă armele în momentul în care am pătruns în defileu. Când mă gândesc acum la curata noastră nebunie, motivul principal de uluire mi se pare faptul că ne-am putut vreodată încumeta să riscăm, în asemenea împrejurări, să fim atât de complet în puterea unor sălbatici necunoscuţi, încât să le dăm voie să meargă o parte înaintea noastră şi o parte în urma noastră, în timp ce străbăteam acest defileu. Totuşi, în această ordine am pornit, orbeşte, încrezându-ne prosteşte în puterea noastră, în faptul că Too-wit şi ai lui nu aveau arme, în efectul sigur al armelor noastre de foc (a căror funcţionare încă era o taină pentru băştinaşi) şi, mai presus de toate, în prietenia pe care pretinseseră atâta vreme că ne-o poartă aceşti netrebnici mârşavi. Cinci sau şase dintre ei au luat-o înaintea noastră, chipurile să ne arate drumul, repezindu-se ostentativ să ridice pietrele mai mari şi să le dea la o parte de pe potecă. După ei, venea grupul nostru. Mergeam strânşi unul lângă altul, având grijă numai să ne ferim de a fi separaţi. În spatele nostru venea grosul trupei de sălbatici, păstrând o neobişnuită ordine şi bună-cuviinţă.

Dirk Peters, un om pe nume Wilson Allen şi cu mine eram în dreapta tovarăşilor noştri, examinând, în vreme ce înaintam, ciudata stratificare a pereţilor prăpastiei în care ne aflam, ridicându-se mult deasupra capetelor noastre. O fisură în roca moale ne-a atras atenţia. Era destul de largă cât să permită unei

persoane să se strecoare prin ea fără să se forţeze şi se adâncea în deal până la vreo optsprezece sau douăzeci de picioare în linie dreaptă, cotind apoi la stânga. Înălţimea deschizăturii, atât cât puteam vedea noi din mijlocul defileului, era, probabil, de vreo şaizeci sau şaptezeci de picioare. Printre crăpături creşteau doar doi sau trei arbuşti sfrijiţi, care aveau un soi de alune şi pe care m-am simţit curios să le cercetez mai de aproape, aşa că am pornit iute către ei, întinzând mâna şi culegând vreo cinci-şase dintr-o dată, apoi grăbindu-mă să vin înapoi. Când m-am întors, am văzut că Peters şi Allen mă urmaseră. I-am rugat să se meargă înapoi, căci nu era destul loc de trecere pentru doi, şi le-am zis că o să le dau şi lor dau din alunele mele. Atunci, s-au întors şi tocmai se căţărau pe unde veniseră, Allen fiind aproape de gura fisurii, când am simţit brusc o zguduitură care nu semăna cu nimic din ceea ce simţisem vreodată şi care m-a dus vag cu gândul, dacă într-adevăr m-am gândit la ceva în clipa aceea, că temelia pământului întreg s-a surpat în bucăţi şi că începuse ziua sfârşitului lumii.

Capitolul XXI.

Îndată ce am putut să-mi readun simţirile răvăşite, m-am trezit în bezna cea mai adâncă, aproape sufocat şi îngropat sub o imensă cantitate de pământ, prăvălită asupra mea din toate părţile, ameninţând să mă înmormânteze definitiv. Îngrozit de această idee, m-am zbătut să-mi eliberez picioarele şi, în final, am reuşit. Apoi, am rămas nemişcat câteva clipe, încercând să-mi imaginez ce mi se întâmplase şi unde mă aflam. Deodată, am auzit un geamăt înfundat, chiar lângă urechea mea, şi după aceea glasul slab al lui Peters, chemându-mă, pentru numele lui Dumnezeu, să-i vin în ajutor. M-am târât unul sau doi paşi înainte şi am dat chiar peste capul şi umerii tovarăşului meu, care, după cum am descoperit imediat, fusese îngropat până la brâu într-un morman de pământ şi se zbătea disperat să se elibereze de strânsoare. Am smuls bulgării din jurul lui cu toată energia pe care mi-o puteam porunci şi, într-un târziu, am reuşit să-l scot.

Îndată ce ne-am revenit îndeajuns din spaimă şi din uimirea noastră cât să fim în stare să stăm de vorbă omeneşte, amândoi am ajuns la concluzia că pereţii fisurii în care ne aventuraserăm, din pricina vreunui cutremur sau probabil din

pricina propriei greutăţi, se surpaseră peste noi şi, prin urmare, că eram pierduţi cu desăvârşire, fiind înmormântaţi de vii. Multă vreme am zăcut pradă celei mai cumplite agonii şi disperări, cum nu îşi pot lesne închipui cei care n-au fost vreodată într-o situaţie asemănătoare. Pot spune cu tărie că nici o întâmplare din cele ce apar de-a lungul vieţii omului nu este mai în măsură de a da naştere unei extreme suferinţe mentale şi trupeşti decât una ca a noastră – să fii îngropat de viu! Beznă adâncă învăluind victima, teribila apăsare asupra plămânilor, aburii înăbuşitori care se ridică din pământul umed, laolaltă cu morbidele consideraţii că s-a dus orice speranţă, că aşa arată domeniul alocat morţii, sădeşte în inima omului un sentiment de spaimă şi de groază cu neputinţă de îndurat – şi imposibil de imaginat vreodată.

Într-un târziu, Peters a propus să încercăm să ne dăm seama despre dimensiunile nenorocirii noastre şi să ne pipăim temniţa, căci mai era o rază de nădejde, a spus el, să dăm peste vreun loc rămas încă neastupat şi să putem ieşi. M-am atârnat cu nesaţ de această nădejde şi, adunându-mi toate forţele, m-am pregătit să îmi croiesc drum prin pământul prăbuşit grămadă. Abia de am făcut un singur pas înainte şi am zărit un licăr de lumină, suficient să mă convingă că, orice s-ar întâmpla, nu vom pieri în scurt timp din lipsă de aer. Am mai căpătat astfel ceva curaj şi ne-am îndemnat unul pe altul să sperăm în cel mai bun lucru. Căţărându-ne peste un dâmb de sfărâmături care ne bloca înaintarea în direcţia luminii, am descoperit că, după el, putem merge mai în voie şi, de asemenea, am simţit o uşurare de povara îngrijorătoare care ne strivea plămânii. În scurt timp, am ajuns să desluşim obiectele din jur şi am văzut că suntem aproape de capătul acelei porţiuni din crăpătură care mergea drept, după care cotea la stânga. Câteva eforturi şi ajugeam la cot, când, spre bucuria noastră mai presus de cuvinte, am văzut o brazdă lungă sau o despicătură în perete care urca până sus, pe o mare distanţă, în general la un unghi de patruzeci şi cinci de grade, deşi, uneori, mult mai abrupt. Nu puteam vedea până în capătul acestei deschideri, dar, cum ajungea destulă lumină până jos, nu ne îndoiam că la buza ei (dacă am fi găsit vreun mijloc ca să ajungem până în vârf) vom da peste un pasaj de trecere spre afară.

În clipa aceea, mi-am amintit că, din defileu, intraserăm trei în fisură şi că tovarăşul nostru, Allen, lipsea încă – ne-am hotărât neîntârziat să facem drumul înapoi şi să-l găsim. După o îndelungată căutare, înfruntând marele pericol de a se surpa totul deasupra noastră, Peters mi-a strigat, la un moment dat, că dăduse peste piciorul tovarăşului nostru şi că restul corpului era adânc îngropat sub dărâmături, cu neputinţă de a mai fi scos. Curând, am descoperit şi eu că spunea adevărul şi că, bineînţeles, Allen îşi dăduse duhul de mult. Cu mâhnire în suflet am lăsat, aşadar, trupul neînsufleţit în plata Domnului şi ne-am întors din nou la cotitură.

Abia de începeam prin lărgimea despicăturii şi, după unul sau două eforturi zadarnice de a ajunge sus, am început din nou să ne pierdem speranţa. Am spus mai înainte că lanţul de dealuri prin care se strecura defileul era alcătuit dintr-un soi de rocă asemănătoare argilei de săpun sau steatitei. Pereţii fantei prin care încercam acum să urcăm erau din acelaşi material şi atât de alunecoşi, umezi fiind, încât nu puteam să ne ţinem decât foarte greu, chiar şi în porţiunile mai puţin abrupte; în unele locuri, unde urcuşul era aproape vertical, dificultatea avea să fie, de bună seamă, şi mai mare – într-adevăr, un timp am crezut că e cu neputinţă să răzbim. Totuşi, de disperare, ne-am luat inima în dinţi şi, scobind nişte trepte în piatra moale cu cuţitele noastre de vânătoare şi riscându-ne vieţile, ne-am atârnat de micile ieşituri ale unei specii de argilă tare, ca ardezia, care se iţeau, ici şi colo, din masa generală, până când, în sfârşit, am ajuns pe o platformă naturală, de la care se putea distinge un petec de cer albastru, la capătul unei râpe împădurite. Uitându-ne înapoi, cu o oarecare uşurare, spre pâlnia prin care urcaserăm până atunci, am dedus, după aspectul marginilor sale, că era de dată recentă şi am tras concluzia că acel cutremur sau ce-o fi fost care ne îngropase, ne deschisese, în acelaşi timp, şi această cale de scăpare. Fiind sleiţi de oboseală din pricina efortului de până atunci şi atât de slăbiţi încât abia mai eram în stare să stăm în picioare ori să rostim vreun cuvânt, Peters a propus să încercăm să ne chemăm tovarăşii în ajutor trăgând cu pistoalele pe care încă le mai aveam la brâu – pierduserăm şi puştile, şi săbiile printre grămezile de pământ de pe fundul hăului. Întâmplările care au urmat ne-au dovedit că, dacă am fi tras, am fi regretat amarnic

– din fericire, umbra unei bănuieli despre trădare îmi încolţise, între timp, în minte şi ne-am abţinut să le dăm de ştire sălbaticilor despre locul unde ne aflăm.

După ce ne-am odihnit aproape o oră, am început să urcăm râpa şi, nici nu înaintaserăm bine, când am auzit o suită de urlete înfiorătoare. Într-un târziu, am ajuns la ceea ce se putea numi faţa pământului, căci, de când părăsiserăm platforma, cărarea noastră mersese pe sub o boltă de piatră şi frunziş, arcuindu-se la o mare înălţime deasupra capetelor noastre. Cu mare băgare de seamă, ne-am furişat către o deschizătură îngustă, prin care am putut cuprinde cu privirea toată zona din jur şi unde groaznicul secret al cutremurului ni s-a dezvăluit de la prima aruncătură de ochi.

Locul de unde ne uitam nu era departe de vârful celui mai înalt deal al lanţului de steatită. Defileul în care intrase grupul celor treizeci şi doi de oameni ai noştri se desfăşura la vreo cincizeci de picioare în stânga. Dar, pe o distanţă de cel puţin o sută de iarzi, culoarul sau vadul acestui defileu era în întregime astupat de peste un milion de tone de pământ şi piatră, artificial prăvălite peste el. Mijloacele folosite pentru prăbuşirea acestei imense mase fuseseră pe cât de simple, pe atât de evidente, căci încă mai rămăseseră urme clare ale lucrăturii criminale. În mai multe locuri de-a lungul crestei peretelui dinspre răsărit al defileului (noi ne aflam acum pe cel dinspre apus), se puteau vedea nişte pari de lemn, înfipţi în pământ. În aceste locuri, pământul nu cedase, dar, pe toată lungimea peretelui din care se desprinsese masa avalanşei se vedea clar, după urmele lăsate în pământ, asemănătoare celor ale sfredelului spărgătorilor de piatră din cariere, că nişte pari la fel cu aceia pe care îi văzuserăm încă în picioare fuseseră bătuţi şi aici, la nu mai mult de un iard distanţă între ei, pe o lungime de probabil trei sute de picioare şi adâncindu-se până la aproape zece picioare de la marginea de sus a prăpastiei. Nişte coarde de viţă solide erau legate de parii care încă mai rămăseseră pe deal şi era limpede că nişte coarde asemănătoare fuseseră legate şi de fiecare dintre ceilalţi pari. V-am povestit deja despre stratificarea ciudată a acestor dealuri de argilă, iar descrierea pe care tocmai v-am făcut-o, a îngustei şi adâncii fisuri prin care ne croiserăm drum, scăpând de a fi îngropaţi de vii, va completa imaginea despre natura sa. Stratificarea aceasta era în aşa fel

încât aproape orice zguduitură naturală ar fi spintecat pământul în straturi sau felii verticale, paralele între ele, şi încât un efort destul de mic, dar abil exercitat din partea cuiva, să fi fost suficient pentru a obţine acelaşi rezultat. De această stratificare se folosiseră şi sălbaticii pentru a-şi duce la îndeplinire planurile trădătoare. Nu mai putea încăpea vreo îndoială că, prin şirul de pari, produseseră o desprindere parţială a pământului pe o adâncime de unul sau două picioare, după care, trăgând cu forţă de capătul fiecărei coarde (coardele acestea fiind legate de vârful parilor şi întinzându-se dincolo de buza prăpastiei), obţinuseră o imensă pârghie, capabilă să dărâme, la un semn, întreg peretele unui deal în fundul abisului de dedesubt. Numai noi doi scăpaserăm de furtuna acestei prăbuşiri nimicitoare. Noi eram singurii albi în viaţă de pe insulă.

Capitolul XXII.

Situaţia noastră, aşa cum ni se înfăţişa în momentul acela, era doar ceva mai puţin înspăimântătoare decât atunci când ne socotiserăm îngropaţi pe veci. Nu vedeam înaintea noastră alte perspective decât aceea de a fi ucişi de către sălbatici sau aceea de a duce un trai mizerabil, de sclavi, printre ei. Am fi putut, desigur, să ne ascundem un timp de ochii lor prin fortăreaţa dealurilor, având, ca ultimă portiţă de scăpare, pâlnia din care tocmai ieşiserăm – dar ar fi însemnat, oricum, fie să pierim de frig şi de foame în lunga iarnă polară, fie să fim descoperiţi, până la urmă, în strădaniile noastre de a găsi nişte provizii.

Întregul ţinut din jurul nostru părea să forfotească de băştinaşi şi de cârduri noi, care, după cum am observat acum, veniseră cu plutele din celelalte insule, de la sud, fără îndoială că să dea o mână de ajutor în capturarea şi jefuirea sărmanei Jane. Corabia încă stătea liniştită, ancorată în golfuleţ, cei de la bord neavând, se părea, nici o ştiinţă despre pericolul care îi pândea. Cât n-am fi dat, în momentul acela, să fim împreună cu ei! Ori ca să-i ajutăm să se salveze, ori să pierim cu ei, în încercarea de a opune rezistenţă. Nu vedeam nici un mijloc barem să-i avertizăm despre primejdie, fără să ne atragem imediat moartea asupra capetelor noastre, dar chiar şi aşa nu am fi avut decât slabe speranţe de a le fi de folos. Un foc de pistol ar fi fost suficient să-i vestim că se întâmplase ceva rău, dar împuşcătura nu putea să-i informeze şi că singura lor şansă

de salvare era să iasă imediat în larg – nu le putea spune că nici un cod al onoarei nu-i mai obliga acum să rămână şi că tovarăşii lor nu mai erau printre cei vii. Auzind pistolul descărcându-se, nu ar fi putut fi mai bine pregătiţi să întâmpine duşmanul, care acum era gata de atac, nu mai mult decât erau deja şi decât fuseseră întotdeauna. Aşadar, dintr-un foc de armă n-ar fi rezultat nimic bun, ci suferinţe nemăsurate – iar, după o matură chibzuinţă, am renunţat.

Următorul nostru gând a fost să încercăm să ne grăbim către vas, să punem mâna pe una dintre cele patru canoe abandonate la gura golfului şi să încercăm să ajungem cu orice preţ la bord. Însă, era absolut cu neputinţă să izbutim în această misiune disperată şi de acest lucru ne-am dat seama curând. Ţinutul, cum am spus mai devreme, pur şi simplu colcăia de băştinaşi, la pândă prin tufişuri şi prin ascunzişurile dealurilor, ca să nu poată fi zăriţi de pe schooner. Foarte aproape de noi, mai ales, şi tăindu-ne singura cale pe care am fi putut spera să ajungem la ţărm în locul potrivit, se adunase întreaga armată de războinici îmbrăcaţi în piei negre, în frunte cu Too-wit, şi se părea că nu aşteaptă decât nişte întăriri pentru a începe asediul asupra lui Jane. De asemenea, canoele care se aflau la gura golfului erau pline de sălbatici, neînarmaţi, ce-i drept, dar care neîndoielnic îşi aveau armele la îndemână. Aşadar, eram siliţi, oricât ne-am fi dorit contrariul, să rămânem pe loc, în ascunzătoarea noastră, simpli spectatori ai bătăliei care avea să pornească în curând.

În aproape o jumătate de oră, am văzut cincizeci sau şaizeci de plute sau bărci cu fundul plat, fără pânze, ticsite cu sălbatici, înconjurând cornul sudic al golfului. Aparent, nu aveau nici un fel de arme, în afară de nişte ciomege scurte şi de pietrele de la picioarele lor. Îndată după aceea, un alt detaşament, mai mare încă, a apărut din direcţia opusă şi cu arme asemănătoare. Atunci, şi cele patru canoe s-au umplut rapid cu băştinaşi, ieşind de prin tufişuri la marginea golfuleţului şi grăbindu-se să se alăture celorlalte trupe. Astfel, în mai puţin timp decât mi-a luat mie să vă povestesc, Jane Guy s-a văzut înconjurată, ca prin farmec, de o puzderie nesfârşită de sălbatici, evident chitiţi s-o captureze cu orice risc.

Că vor izbuti, nu mai încăpea nici o îndoială. Cei şase oameni lăsaţi pe vas, oricât de hotărâţi ar fi fost să îl apere,

erau prea puţini şi să mânuiască armele cum se cuvenea, şi să ţină piept într-o luptă atât de inegală. Cu greu îmi puteam închipui că vor încerca totuşi vreo rezistenţă – dar aici m-am înşelat, căci, în scurt timp, i-am văzut ridicând ancora şi virând vasul, ca să-i lovească din plin, cu tribordul spre canoe, care, în momentul acela, se aflau la o bătaie de pistol distanţă, plutele fiind la aproape un sfert de milă în vânt. Din nu ştiu care cauză, dar cel mai probabil din pricina tulburării bieţilor noştri prieteni, văzându-se într-o situaţie atât de disperată, prima salvă a dat greş. Nici o canoe n-a fost atinsă, nici un sălbatic n-a fost rănit, tirul fiind prea scurt, iar ghiulelele lovind apă înainte şi ricoşând apoi peste capetele lor. Singurul efect asupra atacatorilor a fost uluirea din pricina neaşteptatei detunături şi a fumului – uluire care a fost atât de mare încât, pentru câteva clipe, ai fi crezut că vor abandona definitiv lupta şi se vor întoarce la ţărm. Şi cu siguranţă că aşa ar fi făcut, dacă oamenii noştri şi-ar fi susţinut salva printr-o şarjă de muschete, cu care, deoarece canoele se aflau atât de aproape, n-ar fi ratat ocazia de a-i secera pe câţiva, suficient cât să le mute gândul să mai înainteze, până ce şi plutele ar fi ajuns în bătaia tunurilor. Însă, în loc de aceasta, ei s-au repezit la babord să ia plutele în primire, îngăduindu-le, astfel, celor din canoe să-şi revină din panică şi, uitându-se în jur, să vadă că nimeni nu păţise nimic.

Salva de la babord a produs cel mai teribil efect. Proiectilul de mitralii şi cele cu două focoase ale tunurilor mari au zdrobit şapte sau opt plute, făcându-le fărâme, şi au ucis, probabil, treizeci sau patruzeci dintre sălbatici, în vreme ce alţi o sută, cel puţin, au fost răsturnaţi în apă, majoritatea cu răni îngrozitoare. Cei rămaşi, înspăimântaţi de moarte, au început dintr-o dată să se retragă în grabă, fără să întârzie nici măcar să-şi adune tovarăşii schilodiţi, care înotau în toate direcţiile, ţipând şi urlând după ajutor. Totuşi, acest mare succes a venit prea târziu pentru salvarea credincioşilor noştri tovarăşi. Sălbaticii din canoe erau deja pe bordul schoonerului, în număr de peste o sută cincizeci, cei mai mulţi reuşind să se caţere pe lanţuri şi să treacă peste plase mai înainte de a se apropia chibriturile de fitilurile tunurilor de la babord. Nimic nu le mai putea opri acum turbarea acestor bestii. Oamenii noştri au fost doborâţi, striviţi, călcaţi în picioare şi, cât ai clipi, pur şi simplu sfâşiaţi în bucăţi.

Văzând aceasta, sălbaticii de pe plute s-au scuturat de spaimă şi s-au întors grămadă să ia parte la jaf. În cinci minute, Jane a devenit o scenă jalnică a prăpădului şi a vacarmului distrugerii. Punţile au fost sparte şi scândurile smulse; parâmele, pânzele şi tot ce se putea clinti de pe punte au fost demontate ca prin farmec, în vreme ce, împins de la pupa, remorcat de canoe şi târât de ambele borduri de către cei care înotau cu miile în jurul vasului, schoonerul a fost, în cele din urmă, scos pe mal (cablul fiind filat), unde i l-au predat lui Too-wit, care, în timpul întregii încăierări, îşi păstrase, ca un general destoinic, poziţia sa de siguranţă şi de veghe dintre dealuri, dar care, acum, că victoria fusese obţinută după cum îşi dorise, catadicsise să coboare împreună cu războinicii săi îmbrăcaţi în piei negre, ca să-şi ia partea de pradă.

Too-wit coborând, ne lăsase cale liberă să ne părăsim ascunzătoarea şi să pornim în recunoaştere pe deal, în jurul pâlniei. La aproape 50 de iarzi distanţă de gura ei, am văzut un mic izvor, la care ne-am potolit setea arzătoare care ne mistuia. Nu departe de acest izvor, am descoperit câţiva arbuşti cu alune, de soiul celor pe care i-am descris mai devreme. Gustând alunele, le-am găsit chiar gustoase, foarte asemănătoare ca aromă cu alunele englezeşti obişnuite. Ne-am umplut imediat pălăriile şi le-am pus la păstrare în pâlnia noastră, după care ne-am întors să mai culegem. Pe când eram foarte ocupaţi să adunăm şi a doua tranşă, un freamăt prin tufiş ne-a speriat şi eram gata s-o luăm la sănătoasa înapoi la adăpostul nostru, când o pasăre mare, neagră, din familia buhaiului-de-baltă, a ieşit cu greu şi încet dintre arbuşti. Am fost atât de surprins încât n-am putut face nici un gest, dar Peters a avut suficientă prezenţă de spirit să se repeadă la ea mai înainte să-i poată scăpa şi a prins-o de gât. Pasărea se zbătea şi ţipa îngrozitor, şi ne-am gândit chiar să-i dăm drumul, ca zgomotul să nu atragă atenţia sălbaticilor care ar mai fi putut sta la pândă prin apropiere. Totuşi, o lovitură de cuţit de vânătoare a culcat-o, până la urmă, la pământ şi am târât-o în văgăună, felicitându-ne că, pentru orice eventualitate, obţinuserăm o provizie de hrană care să ne ajungă o săptămână.

Apoi, am ieşit din nou afară ca să ne uităm în jur şi ne-am încumetat, până la o distanţă considerabilă, în jos pe panta sudică a dealului, dar n-am mai dat de nimic altceva care ne-ar

fi putut servi de hrană. Aşadar, am adunat o cantitate zdravănă de lemne uscate şi ne-am întors, văzând una sau două cete mari de băştinaşi pe drumul către sat, încărcaţi cu prada de pe vas şi de care ne-am temut că o să ne descopere, trecând pe la poalele dealului.

Următoarea noastră grijă a fost să ne camuflăm ascunzătoarea cât mai bine şi, în acest scop, am aranjat câţiva rugi peste deschizătura despre care v-am mai vorbit, aceea prin care văzusem peticul de cer albastru când ajunseserăm pe platformă, căţărându-ne din adâncul văgăunei. Am lăsat doar o fantă îngustă, numai cât să ne îngăduie să observăm golful fără a risca să fim descoperiţi de jos. Odată ce ne-am aranjat astfel, ne-am felicitat pentru siguranţa poziţiei noastre, căci eram acum cu desăvârşire la adăpost de priviri indiscrete, cel puţin câtă vreme aveam să rămânem în văgăună şi nu ne-am fi aventurat afară, pe deal. Nu zăriserăm nici o urmă care să ne arate că sălbaticii puseseră vreodată piciorul prin văgăuna aceasta, dar, într-adevăr, când am chibzuit mai bine la faptul că fisura prin care urcaserăm noi se putea să se fi creat abia acum, prin prăbuşirea peretelui defileului din faţă şi că nu exista nici un alt drum prin care să ajungem până acolo, nu ne-am mai bucurat atât de mult la gândul că suntem feriţi de atacuri, fiindcă ne-a cuprins teamă că nu ne mai rămăsese nici o cale de a coborî. Ne-am hotărât să explorăm în întregime creasta dealului, când aveam să găsim un prilej favorabil. Între timp, am continuat să supraveghem mişcările sălbaticilor prin fereastra noastră.

Deja distruseseră vasul în întregime şi se pregăteau, acum, să-l pună pe foc. În scurt timp, am văzut fumul înălţându-se în nori groşi din tambuchiul principal şi, puţin după aceea, o vâlvătaie compactă a izbucnit de la teugă. Greementul, catargele şi ce mai rămăsese din vele au fost cuprinse îndată de flăcări şi focul s-a răspândit cu iuţeală de-a lungul punţii. Încă se mai aflau mulţi băştinaşi cocoţaţi pe vas, izbind cu pietroaie, securi şi ghiulele de tun în piroane şi în celelalte ferecături de fier şi de bronz. Pe plajă, atât în canoe cât şi pe plute, stăteau, în imediata vecinătate a schoonerului, nu mai puţin de zece mii de băştinaşi, pe lângă puzderia celor care, încărcaţi cu pradă, se îndreptau spre interiorul insulei şi spre celelalte insule. Acum, ne aşteptam să se întâmple un dezastru şi nu ne-am înşelat. La

început, a fost o scuturătură puternică (pe care am resimţit-o, în locul unde ne aflam, de parcă am fi atins o pilă galvanică), dar neînsoţită de vreun semn vizibil de explozie. Sălbaticii erau, bineînţeles, încremeniţi de spaimă şi s-au oprit pentru o clipă din îndeletnicirile şi urletele lor. Erau pe punctul de a o lua de la capăt, când, deodată, o masă de fum a pufnit de sub punţi, ca un nor negru şi greu de furtună... Apoi, din măruntaiele vasului a ţâşnit o jerbă de foc orbitor, înaltă cam de vreun sfert de milă... Apoi, a urmat o bruscă răspândire circulară a flăcării... Apoi întregul văzduh s-a umplut, ca prin minune, într-o singură clipă, cu un amestec îngrozitor de lemn, metal şi bucăţi de trupuri omeneşti... Şi, în sfârşit, a venit cutremurul, în apogeul furiei sale, care ne-a luat deodată picioarele, trântindu-ne la pământ, în vreme ce dealurile îşi treceau vuietul de la unul la altul, iar o ploaie deasă de minuscule fragmente de rămăşiţe a început să cadă rapid, pretutindeni în jurul nostru.

Ravagiile printre sălbatici au depăşit cu mult aşteptările noastre – într-adevăr, culegeau acum din plin roadele potrivite pentru trădarea lor. Probabil o mie pieriseră în explozie, în vreme ce pe puţin tot atâţia fuseseră oribil ciopârţiţi. Întreaga arie a golfului era pur şi simplu acoperită de aceşti nenorociţi, zbătându-se şi înecându-se, iar la ţărm lucrurile stăteau încă şi mai rău. Păreau absolut îngroziţi de neaşteptata şi desăvârşita lor înfrângere şi nu făceau nici un efort să se ajute unii pe alţii. Într-un târziu, am observat o schimbare radicală în purtarea lor. Din perfecta lor stupoare părea să fi trecut, pe neaşteptate, în culmea agitaţiei şi alergau ca apucaţii peste tot, într-un continuu du-te vino până la un anumit punct de pe plajă, cu cele mai ciudate expresii – de groază, amestecată cu furie şi o nestăpânită curiozitate – întipărite pe chipuri şi răcnind cât îi ţinea gura: Tekeli-li! Tekeli-li!

La un moment dat, am văzut un grup numeros dând fugă către dealuri, de unde s-au întors, în scurt timp, cărând nişte pari. Îi aduceau până în locul unde erau strânşi cei mai mulţi oameni, care deodată s-au tras în lături, îngăduindu-ne astfel să vedem şi noi motivul unei asemenea agitaţii. Am desluşit ceva alb zăcând pe pământ, dar nu ne-am putut da imediat seama ce anume era.

Într-un târziu, am văzut că era trupul ciudatului animal cu dinţii şi ghearele stacojii, pe care schoonerul îl pescuise din

mare pe 18 ianuarie. Căpitanul Guy pusese să i se îmbălsămeze corpul, în scopul de a-l împăia şi a-l duce în Anglia. Îmi amintesc că dăduse câteva ordine în acest sens chiar înainte să coborâm pe insulă şi îl adusese în cabină, punându-l la păstrare într-unui din cufere. Acum, animalul fusese aruncat pe ţărm de explozie, dar de ce stârnise atâta tulburare printre sălbatici, era mai mult decât puteam înţelege. Deşi se adunaseră destul de strâns în jurul corpului acestuia, niciunul nu părea dornic să se apropie mai mult. Treptat, oamenii cu parii i-au aşezat în cerc în jurul său şi, nici n-au apucat să sfârşească bine acest aranjament, că întreaga mulţime a pornit-o în goană către interiorul insulei, strigând ca din gură de şarpe: „Tekeli-li! Tekeli-lir.

Capitolul XXIII.

De-a lungul celor cinci sau şase zile imediat următoare, am rămas în ascunzătoarea noastră de pe deal, ieşind afară numai când şi când, cu mare băgare de seamă, după apă şi alune. Ne tăcuserăm, pe platforma din văgăună, un soi de şopron, unde aşternuserăm un pat din frunze uscate şi puseserăm trei pietroaie plate, care ne foloseau şi de vatră şi de masă. Aprindeam focul fără greutate, frecând două bucăţi de lemn uscat între ele, una de esenţă moale, cealaltă, tare. Pasărea pe care o prinseserăm atât de la timp s-a dovedit a fi un aliment delicios, deşi cam greu de mestecat. Nu era o pasăre oceanică, ci o specie de buhai-de-baltă, cu pene negre ca tăciunele şi pete cenuşii, cu aripile mult prea mici faţă de corp. Mai târziu, am mai văzut trei exemplare de acelaşi fel, în apropiere de intrarea în văgăuna noastră, care păreau s-o caute pe cea pe care o prinseserăm noi; dar, cum n-au coborât niciodată din zbor, n-am avut ocazia să mai punem mâna pe vreuna.

Cât am avut această pasăre, n-am suferit din pricina izolării noastre, dar până la urmă s-a terminat şi a devenit absolut necesar să ne căutăm alte provizii. Alunele nu ne puteau potoli foamea şi, în plus, ne chinuiau, provocându-ne crampe dureroase în măruntaie, iar, când mâncam prea multe, ne dădeau cumplite dureri de cap. Văzuserăm câteva ţestoase mari lângă ţărm, în partea de răsărit a dealului, şi observaserăm că erau uşor de prins, dacă am fi putut ajunge la ele fără să fim zăriţi de băştinaşi. Aşadar, ne-am hotărât să facem o încercare de a coborî până acolo.

Am început să mergem în josul dealului, pe pantă care părea să nu ne dea bătăi de cap, dar nici nu tăcuserăm o sută de iarzi (după cum anticipaserăm, privind din vârful dealului), când înaintarea ne-a fost curmată de o răscruce a defileului în care pieriseră tovarăşii noştri. Atunci, am mers pe creasta aceea vreun sfert de milă, până când din nou am fost opriţi de o prăpastie extrem de adâncă şi, cum ne era imposibil să coborâm în lungul pereţilor săi, am fost siliţi să facem cale-ntoarsă, pe lângă albia principală.

Ne-am îndreptat, după aceea către est, dar cu exact acelaşi ghinion. După o oră de târât, cu riscul de a ne frânge gâtul, am descoperit că pur şi simplu coborâserăm într-un vast puţ de granit negru, aşternut cu ţărână fină pe fund, în care singura cale de acces era poteca povârnită pe care ajunseserăm noi jos. Urcând înapoi, cu mare trudă, pe aceeaşi potecă, am încercat apoi creasta de nord a dealului. Aici am fost obligaţi să umblăm cu cea mai mare băgare de seamă, fiindcă orice mică neatenţie ne-ar fi expus din plin vederii sălbaticilor din sat. Ne-am târât, aşadar, în patru labe şi, când şi când, ne vedeam siliţi să ne întindem la pământ cât eram de lungi, agăţându-ne de tufe ca să ne tragem trupurile. În modul acesta precaut, am înaintat, dar nu prea mult, căci am ajuns curând la o prăpastie încă şi mai adâncă decât toate celelalte văzute până acum şi ducând direct în defileul principal. Astfel, temerile noastre ni s-au confirmat – eram cu totul rupţi de lumea de jos, orice cale de acces fiindu-ne tăiată. La capătul puterilor din pricina eforturilor de până atunci, ne-am croit drum, cum am putut, înapoi la platforma noastră, unde ne-am aruncat pe patul de frunze şi am căzut într-un somn dulce şi liniştit, timp de câteva ore.

Timp de mai multe zile după această cercetare eşuată, am explorat fiecare palmă de loc de pe creasta dealului, ca să ne dăm seama de tot ce ne putea oferi. Am descoperit că de hrană nici nu putea fi vorba, cu excepţia alunelor acelora care ne făceau rău şi a unei specii de iarba-scorbutului, care creştea pe un petic de pământ, cu latura nu mai mare de patru vergi, pe care, curând, am fi terminat-o. Pe 15 februarie, după câte îmi pot aminti, nu mai rămăsese nici fir din această iarbă, iar alunele se împuţinaseră, aşadar, cu greu ţi-ai fi putut imagina o situaţie mai de plâns21 ca a noastră. Pe 16, am dat din nou ocol zidurilor temniţei noastre, în speranţa de a găsi vreo portiţă de

scăpare – însă, zadarnic. Am coborât şi în falia în care fuseserăm îngropaţi, cu slabă nădejde de a descoperi, de-a lungul acestei pâlnii, vreo deschizătură către vadul principal al defileului. Dar şi aici am fost dezamăgiţi, deşi am găsit o muschetă, pe care am luat-o cu noi, sus.

Pe 17, am ieşit hotărâţi să cercetăm mai amănunţit prăpastia de granit negru, în care nimeriserăm la prima noastră explorare. Ne-am amintit că nu ne uitaserăm decât în treacăt la una dintre fisurile care brăzdau pereţii acelui puţ şi eram nerăbdători s-o studiem îndeaproape, deşi nu ne aşteptam să descoperim vreo ieşire.

N-am întâmpinat prea mari piedici ca să ajungem în fundul puţului, cum făcuserăm şi mai înainte, şi eram acum destul de calmi ca să-l cercetăm pe îndelete. Era, într-adevăr, unul dintre locurile cele mai ciudate cu putinţă şi cu greu ne venea să credem că era doar opera naturii. Circumferinţa puţului, de la est la vest, era de aproape cinci sute de iarzi, dacă i-am fi desfăşurat toate sinuozităţile; în linie dreaptă, distanţa de la est la vest nu depăşea (presupun, fiindcă nu aveam nici un mijloc de a măsura cu precizie) patruzeci sau cincizeci de iarzi. La prima noastră coborâre în prăpastie, adică până la vreo sută de picioare adâncime de la creasta dealului, observaserăm că pereţii acesteia nu semănau deloc între ei şi, aparent, nu fuseseră niciodată uniţi, căci unul era din argilă, celălalt din marnă, presărată cu granule dintr-o materie cu aspect metalic. Lăţimea medie dintre cele două povârnişuri era, probabil, de şaizeci de picioare, dar nu erau dispuse perfect egal, căci aveau o formă neregulată. Coborând mai departe, sub nivelul de care v-am vorbit, distanţa dintre ei se îngusta rapid, iar pereţii mergeau cumva paralel, deşi pe o bună bucată continuau să se deosebească în privinţa materialului din care erau alcătuiţi şi al formei lor. Când am ajuns la vreo cincizeci de picioare de bază, a început o regularitate perfectă. Pereţii erau acum uniformi ca substanţă, culoare şi direcţia dispunerii, fiind alcătuiţi dintr-un granit foarte negru şi strălucitor, iar distanţa dintre ei, în orice punct stând faţă în faţă, era fix de douăzeci de iarzi. Forma exactă a prăpastiei va fi mai lesne de înţeles după desenul pe care l-am făcut la faţa locului – căci, din fericire, aveam la mine un carneţel şi un creion, obiecte pe care urma să le păstrez cu deosebită grijă, de-a lungul nesfârşitei serii de aventuri viitoare,

şi cărora le datorez o mulţime de notiţe despre multe subiecte care, altminteri, mi s-ar fi şters din memorie.

Fig.1

Figura prezentată (vezi figura 1) redă conturul general al prăpastiei, fără cavităţile laterale mai mici, foarte numeroase, fiecărei cavităţi corespunzându-i o protuberanţă pe peretele opus. Fundul hăului era acoperit cu un strat de praf, de vreo trei sau patru inci grosime, atât de fin că aproape nu-l simţeai la pipăit, sub care am văzut că masă de granit negru se continua. La dreapta, în capătul cel mai îndepărtat, puteţi observa un intrând ca o mică deschidere – aceasta era crăpătura despre care v-am vorbit mai sus şi pentru care coborâserăm a doua oară, s-o cercetăm mai amănunţit. Acum, am pătruns înăuntrul acesteia cu mai multă hotărâre, tăind numeroşi mărăcini care ne încurcau şi dând la o parte o grămadă uriaşă de aşchii de cremene, ascuţite, semănând la formă cu vârfurile de săgeţi. În ciuda acestor obstacole, ne-am simţit îndemnaţi să stăruim, fiindcă am zărit o rază de lumină venind din celălalt capăt al fisurii. Ne-am strecurat, în cele din urmă, cu greu, pe o distanţă de vreo treizeci de picioare şi am descoperit că deschizătura respectivă era o boltă scundă, regulat arcuită, având pe jos acelaşi praf foarte fin întâlnit şi pe fundul prăpastiei. O lumină puternică se revărsa acolo deasupra noastră şi, după un mic cot, ne-am trezit într-o altă canelură, înaltă, foarte asemănătoare cu cea din care veniserăm, mai puţin forma sa, mult alungită. Dăm, mai jos, schema sa generală. (Vezi figura 2.)

Fig.2

Lungimea totală a acestei falii, începând de la intrarea a şi întorcându-se de-a lungul curbei b către capătul d, este de cinci sute douăzeci de iarzi. În punctul c am descoperit un mic culoar, asemănător celui prin care ieşiserăm din cealaltă felie, şi acesta, la rândul său, astupat de mărăcini şi de o grămadă de pietricele albe, ascuţite că vârfurile de săgeţi. Ne-am croit drum prin el şi am descoperit că avea vreo patruzeci de picioare lungime şi dădea într-o a treia falie. Şi aceasta era exact ca prima, în afară de forma sa lunguiaţă, după cum puteţi vedea mai jos. (Vezi figura 3.)

Fig.3

Am calculat că lungimea totală a celei de-a treia falii era de trei sute douăzeci de iarzi. În punctul a se afla o deschizătură

de aproape şase picioare lărgime, înaintând pe o distanţă de vreo cincisprezece picioare în stâncă, unde se termina într-un filon de marnă, dincolo de care nu mai era nici o altă falie, după cum ne şi aşteptam. Ne pregăteam să părăsim această falie, în care pătrundea doar foarte puţină lumină, când Peters mi-a atras atenţia asupra unui şir de scobituri ciudate în peretele de marnă de la capătul fundăturii. Cu un foarte mic efort de imaginaţie, ai fi putut lua scobiturile din stânga sau cele situate cel mai la nord drept reprezentarea, neîntâmplătoare, deşi grosolană, a unei figuri de om, stând în picioare, cu un braţ întins. Celelalte scobituri semănau şi ele întru câtva cu nişte litere de alfabet, iar Peters părea gata să creadă că, neapărat, chiar asta erau. L-am convins, în cele din urmă, că se înşela, punându-l să se uite pe jos, unde, din pulberea ce acoperea fundul faliei, am cules, una după alta, mai multe bucăţi mari de marnă, care era limpede că fuseseră desprinse de vreun cutremur din peretele în care găsiserăm scobiturile, căci am găsit câteva colţuri care se potriveau perfect pe conturul scobiturilor, dovedind, astfel, că totul era opera naturii. Figura 4 prezintă o copie fidelă a ansamblului.

Fig.4

După ce ne-am încredinţat că aceste caverne ciudate nu ne ofereau nici o cale de a evada din închisoarea noastră, am făcut drumul înapoi, descurajaţi şi deprimaţi, către culmea dealului. Nimic important nu s-a mai petrecut în următoarele douăzeci şi patru de ore, în afară de faptul că cercetând solul dinspre est al celei de-a treia falii, am găsit două găuri triunghiulare, foarte adânci, cu pereţii tot din granit negru. Ne-am gândit că nu merită efortul să încercăm să coborâm în aceste găuri, pentru că se înfăţişau ca nişte puţuri naturale, fără vreo ieşire. Aveau vreo douăzeci de iarzi circumferinţă, iar forma lor, ca şi poziţia faţă de a treia falie, este arătată în figura 5.

Fig. 5

Capitolul XXIV.

În 20 ale lunii văzând că este absolut cu neputinţă să o mai ducem doar cu alune, al căror consum ne provoca cumplite suferinţe, ne-a hotărât să facem o încercare disperată de a coborî costişa sudică a dealului. Panta aceasta, prăpăstioasă, era din cea mai moale rocă steatită, în schimb, se încheia cu un perete aproape perpendicular (cel puţin o sută cincizeci de

picioare adâncime), pe totată întinderea sa, şi, în multe locuri, se boltea deasupra văii de dedesubt. După ce am cercetat-o îndelung, am descoperit o stâncă ieşită în afară, ca o terasă, foarte îngustă, la vreo douăzeci de picioare sub buza prăpastiei, pe care Peters a reuşit să sară, cu bruma de ajutor pe care i l-am putut da eu, ţinând de capătul unei frânghii făcută din batistele noastre, înnodate între ele. Cu ceva mai multă greutate am ajuns şi eu pe terasă, unde ne-am dat seama că putem coborî până jos prin acelaşi procedeu prin care ne căţărasem pe peretele faliei, dupî ce fusesem îngropaţi de prăbuşirea dealurilor, adică tăind nişte trepte în peretele de argilă, folosindu-ne de cuţite. Era greu de imaginat cât de riscantă era această încercare, dar, cum nu aveam altă soluţie, ne-am hotărât s-o facem.

Pe stânca ieşită în afară unde stăteam acum, creşteau câţiva arbuşti de alune, iar de unul dintre aceştia am legat un capăt al frânghiei noastre de batiste. Pe celălalt i l-am trecut lui Peters peste mijloc şi l-am coborât, peste marginea prăpastiei, până când sfoara de batiste s-a întins complet. Atunci, el a început să sape o gaură adâncă (de vreo opt sau zece inci), scobind marginea de deasupra pe o înălţime de un picior sau pe-aproape, ca să-şi facă loc să bată cu patul pistolului un ţăruş rezistent în suprafaţa netedă a stâncii. După aceea, l-am ridicat vreo patru picioare, ca să scobească o gaură asemănătoare cu aceea de dedesubt, bătând şi aici un ţăruş, obţinând astfel câte un loc de sprijin pentru mâini şi pentru picioare. Apoi, am dezlegat batistele de tufă, aruncându-i capătul frânghiei, pe care l-a legat de ţăruşul din gaura de sus, lăsându-se încet în jos, cam vreo trei picioare, adică până când frânghia de batiste s-a întins iarăşi. Acolo, a mai săpat o gaură şi a mai bătut un ţăruş. S-a ridicat în sus, ca să-şi sprijine piciorul în gaura proaspăt săpată, ţinându-se cu mâinile de ţăruşul din cea de deasupra. Acum trebuia să dezlege batistele de ţăruşul cel mai de sus, ca să le înnoade de cel de-al doilea şi astfel şi-a dat seama că greşise făcând scobiturile la o atât de mare distanţă una de alta. Cu toate acestea, după una sau două încercări nereuşite şi foarte primejdioase de a ajunge până la nod (trebuia să se ţină agăţat cu mâna stângă, în timp ce se străduia să desfacă sfoară cu mâna dreaptă), a tăiat în cele din urmă frânghia, abandonând vreo şase inci în jurul ţăruşului. Legând

batistele de cel de-al doilea ţăruş, s-a lăsat o treaptă mai jos sub cel de-al treilea, având grijă să nu mai coboare prea mult. În felul acesta (o modalitate care mie nu mi-ar fi trecut niciodată prin minte şi pentru care îi eram îndatorat atât ingeniozităţii cât şi curajului lui Peters), tovarăşul meu a izbutit, în sfârşit, folosindu-se din când în când şi de ieşindurile stâncii, să ajungă jos fără nici un incident.

Mie mi-a luat ceva timp până să-mi adun curajul ca să-i urmez exemplul, dar, într-un târziu, m-am hotărât s-o fac. Peters îşi scosese cămaşa înainte de a coborî şi, din aceasta şi cu a mea, mi-am încropit funia necesară pentru această întreprindere. După ce am aruncat muscheta găsită în prăpastie, am legat această frânghie de tufe şi m-am lăsat în jos cu repeziciune, străduindu-mă, prin vigoarea mişcărilor, să-mi stăpânesc tremurul, pe care altfel n-aş fi reuşit să-l înăbuş. Metoda mi-a reuşit cu destul succes la primele patru sau cinci trepte, dar, deodată, imaginaţia mea a început să se înfierbânte la gândul adâncimii pe care încă o mai aveam de coborât şi la nesiguranţa ţăruşilor şi a găurilor din argilă, care constituiau singurele mele puncte de sprijin. În zadar am încercat să-mi alung aceste idei şi să-mi ţin ochii pironiţi pe suprafaţa netedă a stâncii din faţa mea. Cu cât mă sforţam mai tare să nu mă gândesc, cu atât mai vii şi mai limpezi deveneau închipuirile mele. În cele din urmă, a sosit şi criza de imaginaţie, atât de înspăimântătoare în cazuri ca acestea, criza în care începem să anticipăm senzaţiile pe care le vom avea, negreşit, în timpul căderii – ne închipuim greaţa, şi ameţeala, şi ultima zbatere, şi începutul leşinului şi amărăciunea din urmă a prăbuşirii rapide, cu capul înainte. Iar, în momentul acela, toate aceste închipuiri începuseră să dobândească o realitate independentă de voinţa mea şi toate grozăviile imaginate mă năpădiseră aievea. Mi-am simţit genunchii lovindu-se unul de altul din pricina tremurului, în vreme ce degetele mele, încet, dar sigur, slăbeau strânsoarea. Îmi suna ceva în urechi, la care eu mi-am spus: „Acesta este dangătul morţii mele!” Atunci, m-am simţit cuprins de o dorinţă irezistibilă de a mă uita în jos. Nu puteam, nu voiam să îmi păstrez ochii aţintiţi doar la stâncă şi, cu o stranie, indescriptibilă emoţie, pe jumătate groază, pe jumătate uşurare ca de o povară sufocantă, mi-am aruncat privirile până hăt departe, în prăpastie. Pentru o clipă, degetele mi s-au încleştat

spasmodic, în strânsoarea lor, în vreme ce, tot atunci, firavul gând c-ar mai fi posibil să scap, totuşi, mi-a trecut, ca o umbră, prin minte – dar, în clipa următoare, sufletul mi-a fost covârşit în întregime de dorinţa de a mă prăbuşi, ca o poftă, ca un dor, ca o patimă nestăpânită. Am dat drumul dintr-o dată ţăruşului din mână şi, întorcându-mă pe jumătate cu faţa către prăpastie, am mai rămas puţin, clătinându-mă, pe stânca goală. Dar atunci am simţit cum mi se învârte capul; o voce ascuţită şi fantomatică mi-a ţipat în urechi; o arătare întunecată, drăcească şi neclară s-a ivit chiar sub mine şi, oftând, m-am prăbuşit, cu inima bătându-mi mai să-mi spargă pieptul, în braţele sale.

Leşinasem, iar Peters mă prinsese în cădere. Îmi urmărise mişcările din locul în care se afla, la picioarele stâncii, iar când a băgat de seamă primejdia care mă ameninţa, a încercat să-mi dea curaj, în toate modurile care i-au trecut prin minte; însă judecata mea era atât de tulbure încât nu am auzit ce-mi spunea, nici măcar nu eram conştient că îmi vorbea. Într-un târziu, văzând că mă clatin, s-a grăbit să urce să mă salveze şi ajunsese în ultimul moment. Dacă aş fi căzut cu toată greutatea, frânghia de pânză ar fi cedat, desigur, şi m-aş fi prăbuşit în gol; aşa, însă, el a reuşit să mă facă să cad mai încet, astfel încât să rămân atârnat, în afară de orice pericol, până când îmi voi reveni în simţiri. Lucrul acesta s-a petrecut în cincisprezece minute. La trezire, tremurul îmi dispăruse cu totul, mă simţeam ca renăscut şi, cu încă o mână de ajutor de la tovarăşul meu, am ajuns, şi eu, teafăr, până jos.

Acum, ne aflam nu departe de defileul care devenise mormântul prietenilor noştri, la sud de locul unde se prăbuşise dealul. Peisajul arăta ciudat de pustiit, amintindu-mi descrierile pe care le făceau călătorii despre acele locuri mohorâte pe unde se vedeau vestigiile Babilonului în ruină. Ca să nu mai vorbesc despre ruinele dealului fărâmat, care alcătuiau o barieră haotică, îngrădind vederea în partea de nord, suprafaţa solului, la tot pasul, în toate direcţiile, era presărată cu uriaşi tumuli, care păreau vestigiile unei gigantice construcţii, deşi, dacă te uitai mai bine, vedeai că nu fuseseră făcute de mâna omului. Era multă zgură, iar blocurile uriaşe, informe, de granit negru, erau amestecate cu altele de marnă22 şi, ambele, aveau granule de metal. Cât puteai cuprinde cu ochii, nu vedeai nici urmă de vegetaţie, pe toată întinderea aceea dezolantă. Am

zărit mai mulţi scorpioni imenşi şi diverse reptile, cum nu mai găseşti altele nicăieri la aceste latitudini. Cum mâncarea era urgenţa noastră dintâi, ne-am hotărât să ne croim drum către coastă, la numai o jumătate de milă distanţă, ca să prindem nişte broaşte ţestoase, din care văzuserăm unele din ascunzătoarea noastră de pe deal. Am străbătut câteva sute de iarzi, furişându-ne, cu ochii în patru, printre grămezile de pietre şi tumuli, când, la o cotitură, cinci sălbatici s-au repezit asupra noastră dintr-o grotă micuţă, culcându-l pe Peters la pământ cu o lovitură de bâtă. O dată căzut, întreaga şleahtă a dat fugă către el, să-şi răpună victima, lăsându-mi răgazul să-mi revin din uluire. Mai aveam încă muscheta, dar ţeava i se strâmbase atât de rău când o aruncasem în prăpastie, încât am dat-o deoparte, socotind-o nefolositoare, preferând să mă încred în pistoalele mele, pe care le păstrasem, cu grijă, în bună stare. Cu acestea m-am apropiat de atacatori, descărcându-le rapid, unul după altul. Doi sălbatici s-au prăbuşit, iar un altul, care se pregătea să înfigă o suliţă în Peters, a ţâşnit în picioare, fără să-şi mai ducă fapta la îndeplinire. Tovarăşul meu fiind astfel eliberat, n-am mai întâmpinat alte piedici. Şi el avea pistoale, dar, din prudenţă, n-a vrut să le folosească, bizuindu-se pe forţa muşchilor săi, care era cu mult mai mare decât a oricărui om cunoscut de mine vreodată. Apucând o suliţă de la unul din sălbaticii doborâţi, le-a crăpat ţeasta celorlalţi trei care mai rămăseseră, ucigându-i pe loc, dintr-o singură lovitură, şi lăsându-ne, astfel, stăpâni pe câmpul de luptă.

Atât de repede se desfăşuraseră toate aceste fapte, încât abia de ne venea a crede că se petrecuseră într-adevăr şi stăteam lângă trupurile morţilor într-un soi de prostraţie, când am fost brusc treziţi la realitate de nişte strigăte răsunând în depărtare. Era limpede că sălbaticii fuseseră alarmaţi de împuşcături şi că aveam puţine şanse de a scăpa nedescoperiţi. Ca să ne întoarcem la panta abruptă pe care tocmai o coborâserăm, ar fi fost nevoie să ne îndreptăm în direcţia strigătelor şi, chiar dacă am fi reuşit să ajungem până la poale, n-am fi fost niciodată în stare să o urcăm fără a fi văzuţi. Eram într-o mare primejdie şi nu ştiam în ce parte s-o rupem la fugă, când unul dintre sălbatici – în care trăsesem eu şi-l socotiserăm mort – a sărit iute în picioare şi a dat s-o şteargă. L-am înhăţat, însă, mai înainte de a face prea mulţi paşi şi eram gata să-l

omorâm, când Peters a venit cu ideea că, dacă l-am sili să ne însoţească, ne-ar putea fi de folos în încercarea noastră de a evada. Aşadar, l-am târât după noi, făcându-l să priceapă că-l vom împuşca, dacă va opune rezistenţă. În câteva minute era cu totul supus şi alerga cu noi, printre stânci, în direcţia ţărmului.

Până acum, terenul neregulat pe care îl traversaserăm ascunsese, cu câteva excepţii, marea de privirile noastre. Când am ajuns s-o avem prima oară din plin în faţa ochilor, se afla la vreo două sute de iarzi distanţă. Pe când dădeam buzna pe plaja deschisă, am văzut, spre marea noastră spaimă, o mulţime uriaşă de băştinaşi revărsându-se dinspre sat şi dinspre toate punctele vizibile de pe insulă, gonind spre noi, gesticulând cu furie turbată şi urlând ca nişte fiare. Eram gata să ne întoarcem pe acelaşi drum pe care veniserăm, încercând să ne asigurăm o retragere la adăpostul terenului accidentat, când am zărit vârfurile a două canoe ieşind pe după o stâncă mare, care se prelungea până în apă. Am pornit atunci mâncând pământul către acestea şi, ajungând la ele, le-am găsit nepăzite şi neavând altă încărcătură decât trei uriaşe ţestoase de Galapagos şi numărul obişnuit de rame pentru şaizeci de vâslaşi. Într-o clipă, am pus stăpânire pe una dintre ele şi, înghiontindu-l pe prizonierul nostru să urce, am împins-o în larg, cu toată forţa noastră.

Nici nu făcuserăm bine cincizeci de iarzi de la ţărm şi, venindu-ne în fire, am priceput marea scăpare din vedere de care ne făcuserăm vinovaţi, lăsând cealaltă canoe pe mâna sălbaticilor, care, între timp, se găseau la o distanţă de plajă numai de două ori mai mare decât a noastră, şi veneau rapid după noi. Nu mai era nici o clipă de pierdut. Acţiunea noastră era disperată, dar nu aveam altă şansă. Era foarte puţin probabil, oricâte eforturi am fi făcut, că vom ajunge înapoi la timp ca să punem mâna pe cealaltă canoe înaintea lor, dar exista totuşi o şansă. Am fi fost salvaţi, dacă am fi izbutit, în schimb, dacă n-am fi încercat, ar fi însemnat să ne resemnăm cu gândul inevitabilului măcel.

Canoea era construită la fel şi la pupa şi la prova, aşa că, în loc s-o întoarcem, ne-am schimbat doar noi sensul de vâslit. Îndată ce sălbaticii ne-au văzut manevra şi-au dublat răcnetele şi viteza, apropiindu-se cu o repeziciune de neînchipuit. Am vâslit, totuşi, cu toată energia disperării, şi am ajuns la punctul

disputat înainte ca primul băştinaş să-l fi atins. Acesta şi-a plătit scump agilitatea neobişnuită, Peters împuşcându-l în cap pe când venea către ţărm. Cel mai apropiat din restul semenilor săi era la vreo douăzeci sau treizeci de paşi distanţă când am pus mâna pe canoe. La început, voiam s-o tragem în apă, ducând-o până acolo unde sălbaticii n-ar mai fi ajuns-o, dar, descoperind că era prea înţepenită în mâl şi cum nu mai aveam timp de pierdut, Peters, dându-i vreo două sau trei lovituri cu patul muschetei, a izbutit să-i desprindă o bună bucată din prova şi una din laturi. Apoi, ne-am avântat din nou spre larg. În acest timp, doi băştinaşi se apucaseră cu mâinile de barcă noastră şi refuzau cu încăpăţânare să-i dea drumul, până când ne-am văzut siliţi să-i trimitem pe lumea cealaltă, cu pumnalele. Acum eram departe şi ne îndreptam în forţă către largul mării. Grosul sălbaticilor, când a ajuns la canoea spartă, a izbucnit în cele mai înfiorătoare urlete de furie şi dezamăgire care se pot imagina, într-adevăr, din tot ce am putut vedea de la aceşti ticăloşi, mi s-a părut că sunt cea mai rea, mai ipocrită, mai însetată de răzbunare şi de sânge, şi de-a dreptul diabolică rasă de oameni din câte există pe faţa pământului. Era limpede că nu trebuia să ne aşteptăm c-o să ne cruţe, dacă le-am fi picat în gheare. Au făcut o încercare nebunească de-a ne urmări cu barca spartă, dar, văzând că nu se poate, şi-au dat din nou frâu liber furiei, într-o serie de groaznice vociferări, şi au pornit în goană spre dealuri. Cu acestea, scăpaserăm, deocamdată, de primejdia imediată, dar situaţia noastră rămăsese încă destul de sumbră. Ştiam că sălbaticii avuseseră, o dată, patru astfel de canoe, dar nu ştiam (căci am aflat mai târziu, de la prizonierul nostru) că două dintre ele fuseseră spulberate la explozia lui Jane Guy. Aşadar, socoteam că vom fi urmăriţi de îndată ce duşmanii noştri, înconjurând golful (vreo trei mile distanţă), vor ajunge în locul unde îşi trăgeau, de obicei, bărcile. Temându-ne de acest lucru, am făcut toate eforturile să ne îndepărtăm de insulă din spatele nostru şi tăiam grăbit valurile, silindu-l şi pe prizonier să treacă la vâsle. În aproape o jumătate de oră, pe când făcuserăm deja vreo cinci sau şase mile înspre sud, am zărit o numeroasă flotă de canoe cu fundul plat sau plute apărând din golf, desigur, ca să ne urmărească. Însă, curând, s-au întors, pierzându-şi speranţa că ne vor mai prinde.

Capitolul XXV.

Ne găseam, acum, în largul şi puştiul Ocean Antarctic, la o latitudine de peste optzeci şi patru de grade, într-o canoe şubredă şi fără alte provizii decât cele trei ţestoase. Pe deasupra, lunga iarnă polară nu putea fi prea departe şi trebuia să chibzuim bine încotro să ne îndreptăm. Erau şase sau şapte insule înaintea noastră, făcând parte din acelaşi arhipelag, la cinci sau şase leghe distanţă una de alta, dar nu ne dădea ghes să riscăm să mergem pe niciuna dintre ele. Venind cu Jane Guy dinspre nord, lăsaserăm, treptat, în spatele nostru, ţinuturile aspre ale gheţurilor – acest lucru, oricât de puţin s-ar potrivi cu noţiunile general răspândite despre Antarctica, era un fapt, iar experienţa noastră nu ne permitea să-l negăm. Aşadar, să fi încercat să ne întoarcem pe acolo, ar fi fost curată nebunie – mai ales într-o perioadă atât de târzie a anotimpului. O singură cale părea să ne fi rămas deschisă speranţei. Ne-am hotărât să ne îndreptăm cu curaj spre sud, unde exista cel puţin o şansă ca să descoperim alte pământuri şi mai mult de una ca să întâlnim un climat şi mai blând încă.

Până în momentul acela, în Oceanul Antarctic, ca şi în cel Arctic, fuseserăm, în mod ciudat, scutiţi de orice furtună violentă sau de valuri zbuciumate, dar canoea noastră, deşi mare, era şubredă, dacă nu mai rău, şi ne-am apucat s-o facem cât mai trainică, în limita mijloacelor de care dispuneam. Corpul canoei era pur şi simplu o scoarţă de copac – un copac necunoscut. Scheletul era din răchită tare, foarte potrivită pentru scopul în care fusese folosită. Aveam un spaţiu de cincisprezece picioare lungime, de la un capăt la altul, între patru şi şase picioare lăţime şi patru picioare şi jumătate în adâncime – aşadar, ambarcaţiunile acestea se deosebeau foarte mult de ale oricăror altor locuitori ai Mărilor Sudului, cunoscuţi de popoarele civilizate. N-am crezut niciodată că ar fi fost opera insularilor aceia înapoiaţi, în stăpânirea cărora se aflaseră, iar, câteva zile mai târziu, am înţeles, punându-i întrebări prizonierului nostru, că, într-adevăr, fuseseră construite de locuitorii unui arhipelag situat în sud-vestul ţinutului în care le găsiserăm şi că le picaseră întâmplător în mână sălbaticilor pe care îi întâlniserăm. Tot ceea ce am putut face pentru întărirea rezistenţei bărcii noastre a fost, într-adevăr, foarte puţin. Descoperiserăm câteva crăpături largi la ambele capete şi ne-am străduit să le astupăm cu bucăţi dintr-o haină de lână. Din

vâslele de care nu aveam nevoie, foarte numeroase, de altfel, am construit un soi de schelet în jurul provei, ca să spargă orice val care ar fi ameninţat să ne umple cu apă în zona aceea. De asemenea, am ridicat două vâsle în chip de catarg, faţă în faţă şi proptindu-le una într-alta, fiecare pornind din câte o latură, ca să nu mai avem nevoie de vergă. De aceste catarge am prins o pânză făcută din cămăşile noastre – o treabă care ne-a dat destul de furcă, întrucât nu l-am putut îndupleca nicicum pe prizonierul nostru să ne dea o mână de ajutor, cu toate că arătase râvnă în muncă la alte operaţiuni. Vederea pânzei, însă, părea să-l impresioneze în mod deosebit. Nu s-a lăsat convins s-o atingă, nici să se apropie de ea, apucându-l tremuratul, când am încercat să-l silim, şi strigând Tekeli-li!

După ce ne-am terminat aranjamentele în privinţa siguranţei bărcii, am îndreptat pânzele spre sud-sud-est, urmărind să dublăm insula aflată cel mai la sud, din arhipelagul din faţa noastră. Odată ce am trecut de aceasta, am întors prova drept către sud. Vremea nu se putea considera cu nici un chip neplăcută. Aveam un vânt statornic şi foarte blând dinspre nord, o mare calmă şi o permanentă lumină de zi. Nu se vedea nici un fel de gheaţă – nu mai văzuserăm vreo urmă de gheaţă de când depăşiserăm paralela Insulei Bennet într-adevăr, temperatura apei era, aici, mult prea ridicată pentru ca gheaţa să poată rezista, indiferent în ce cantitate. După ce am omorât-o pe cea mai mare dintre ţestoase şi am făcut rost de la ea nu doar de mâncare, dar şi de o provizie îndestulătoare de apă, ne-am continuat ruta, fără să ni se întâmple ceva deosebit, vreme de şapte sau opt zile, perioadă în care străbătuserăm, probabil, o mare distanţă către sud, fiindcă vântul suflase constant în pânzele noastre şi un foarte puternic curent se îndrepta necontenit în direcţia pe care o urmăm noi.

1 martie23. Multe fenomene nemaivăzute ne arătau, acum, că intrăm într-o regiune necunoscută şi minunată. Un brâu lat de aburi cenuşii apărea mereu la orizont, spre sud, spintecat la răstimpuri de nişte fulgere, când de la est la vest, când de la vest la est, şi apoi din nou adunat într-o fâşie cu aceeaşi lăţime peste tot – pe scurt, prezentând toate uluitoarele variaţii ale aurorei boreale. Media înălţimii la care se ridicau aceşti aburi, cel puţin de unde priveam noi, era de aproape 25

de grade. Temperatura mării părea să crească dintr-o clipă într-alta şi se observă o modificare a culorii sale.

2 martie. Astăzi, prin întrebări repetate puse prizonierului nostru, am ajuns să cunoaştem mai multe amănunte despre insula sa, pe care se petrecuse măcelul alor noştri, despre locuitorii săi şi despre obiceiurile acestora – dar cum să îi mai reţin acum atenţia cititorului cu acestea? Aş putea spune, totuşi, că am aflat că erau opt insule în arhipelag; că acestea erau conduse de un singur rege, pe nume Tsalemon sau Psalemoun, care locuia pe una dintre cele mai mici; că pieile negre care închipuiau veşmintele războinicilor proveneau de la un animal de o mărime uriaşă, care trăia numai într-o vale din apropierea curţii regelui; că locuitorii arhipelagului nu construiau altfel de bărci decât dintr-acelea cu fundul plat sau plute, cele patru canoe fiind singurele de acest soi pe care le avuseseră, dar şi acestea obţinute pur şi simplu întâmplător, de pe o insulă mare din sud-vest; că numele prizonierului era Nu-Nu; că el unul habar n-avea de Insula Bennet şi că numele insulei pe care o părăsise era Tsalal. Începutul numelor Tsalemon şi Tsalal era redat printr-un şuierat prelung, pe care ne-a fost cu neputinţă să-l imităm, chiar şi după exerciţii repetate, şi care era absolut identic cu ţipătul buhaiului-de-baltă negru, pe care îl mâncaserăm noi în vârful dealului.

3 martie. Temperatura apei este deosebit de ridicată, iar culoarea a suferit o rapidă schimbare, nemaifiind transparentă, ci albă ca laptele şi de consistenţa acestuia. În jurul nostru, valurile se arătau îndeobşte foarte mărunte, niciodată crescând cât să ne pună barca în primejdie – dar adeseori eram surprinşi să vedem, ba la stânga, ba la dreapta, la diferite distanţe, bruşte şi întinse frământări la suprafaţă. Acestea, am observat într-un târziu, erau întotdeauna precedate de bizarele străfulgerări din regiunea aburilor de la sud.

4 martie. Astăzi, ca să ne mărim pânza, fiindcă briza dinspre nord scădea simţitor, am scos din buzunarul hainei o batistă. Nu-Nu stătea aşezat foarte aproape de mine, iar când batista, fluturând, i-a atins din greşeală faţa, a început să se zvârcolească. Pe urmă, a căzut în prostraţie, ca paralizat, murmurând pierdut: „Tekeli-li! Tekeli-lir

5 martie. Vântul s-a oprit de tot, dar era evident că ne îndreptam în continuare în viteză spre sud, mânaţi de curentul

puternic. Deşi acum, într-adevăr, ar fi fost foarte firesc să ne simţim cumva îngrijoraţi de mersul evenimentelor despre care vă vorbesc, noi nu aveam nici o temere. Chipul lui Peters nu trăda nimic de genul acesta, deşi lua, la răstimpuri, o expresie pe care n-o puteam descifra. Iarna polară părea să fie pe drum, dar fără nimic din grozăviile sale. Eu simţeam o toropeală în trup şi în creier – o senzaţie că visam cu ochii deschişi, dar atâta tot

6 martie. Aburii cenuşii s-au ridicat, acum, la mai multe grade peste linia orizontului şi, treptat, şi-au pierdut culoarea cenuşie. Căldura apei era neobişnuită, chiar neplăcută la atingere, iar nuanţa lăptoasă era mai evidentă că oricând. Astăzi, o violentă frământare a apei s-a pornit foarte aproape de canoe. A fost însoţită, ca de obicei, de o ciudată strălucire sus, în vârful brâului de aburi, şi de o trecătoare separare la baza sa. O pulbere fină, albă, semănând cu cenuşa – dar, cu siguranţă, nu era cenuşă – a căzut peste canoe şi pe o bună porţiune de apă din jur, în timp ce fulgerul s-a stins printre aburi şi tremurul mării s-a potolit. Nu-Nu s-a aruncat cu faţa în jos pe fundul bărcii şi nimic nu l-a înduplecat să se ridice.

7 martie. În ziua aceasta l-am descusut pe Nu-Nu despre motivele pentru care semenii săi îi uciseseră pe tovarăşii noştri, însă părea atât de copleşit de spaimă încât nu a putut să ne dea nici un răspuns inteligibil. Zăcea întins cu încăpăţânare pe fundul bărcii şi, când am reluat întrebările, s-a pornit să facă nişte gesturi prosteşti, ca de pildă să-şi ridice cu degetul arătător buza de sus, arătându-şi dinţii de sub ea. Dinţii erau negri. Nu mai văzuserăm niciodată până atunci dinţii vreunui locuitor din Tsalal.

8 martie. Astăzi a trecut plutind pe lângă noi unul dintre acele animale albe, a cărui apariţie pe plaja din Tsalal stârnise atâta tulburare printre sălbatici. Aş fi vrut să-l prind, dar m-a cuprins deodată un soi de apatie şi am renunţat. Apa s-a încălzit încă şi mai tare, deja nu mai putem ţine mâna în ea. Peters abia de mi-a vorbit, iar eu nu mai ştiu ce să cred despre amorţeala sa. Nu-Nu respiră, dar atât.

9 martie. Pulberea aceea ca o cenuşă cade, acum, în continuu în jurul nostru, în cantitate foarte mare. Brâul de aburi de la sud s-a ridicat foarte mult la orizont şi a început să capete un contur mai clar. Nu îl pot asemui cu nimic, decât cu o cataractă nesfârşită, rostogolindu-se silenţioasă în mare, de pe

culmea unui imens şi foarte îndepărtat meterez din cer. Uriaşa cortină se întinde pe toată lungimea orizontului, la sud. Nu scoate nici un zgomot.

21 martie. Un întuneric sumbru pluteşte, acum, deasupra noastră – dar din adâncurile lăptoase ale oceanului se înalţă o lumină vie, care învăluise marginile bărcii. Suntem aproape îngropaţi în ploaia deasă de cenuşă albă, care se aşterne peste noi şi peste canoe, dar se topeşte de îndată ce atinge apa. Creasta cataractei s-a pierdut cu totul în întuneric şi în depărtare. Totuşi, este foarte clar că ne apropiam de ea cu o viteză năucitoare. Din când în când, masa aceea se despică, apărând nişte crăpături largi, dar care durează numai câteva clipe, iar prin aceste falii, înăuntrul cărora fâlfâie haotic imagini nedesluşite, se năpusteşte un vânt puternic, dar mut, sfâşiind oceanul clocotit în trecerea lui.

22 martie. Bezna a sporit simţitor, destrămată numai de strălucirea apei, reflectată de cortina albă din faţa noastră. Multe păsări uriaşe şi albe zboară, acum, necontenit, dincolo de văl, iar strigătul lor este veşnicul Tekeli-li! Pe care îl scot fugind din calea noastră. În timpul acesta, Nu-Nu a tresărit, pe fundul bărcii, dar, când am pus mâna pe el, am descoperit că îşi dăduse duhul. Atunci, barca noastră s-a repezit în braţele cataractei, unde o prăpastie s-a deschis de la sine, să ne primească. În clipa aceea, s-a ivit în calea noastră o figură de om, parcă învăluit într-un linţoliu, dar cu mult mai mare decât oricare muritor de pe pământ Iar culoarea pielii sale avea albeaţa imaculată a zăpezii…

NOTA EDITORULUI.

Împrejurările din ultimul timp, legate de subită şi întristătoarea moarte a domnului Pym, sunt deja bine cunoscute publicului, din presă cotidiană. Ne temem că acele câteva capitole neterminate, cu care trebuia să-şi completeze povestirea şi care se aflau asupra sa, ca să le revizuiască, în vreme ce primele erau sub tipar, au fost irecuperabil pierdute în accidentul în care s-a sfârşit şi el. S-ar putea, însă, ca lucrurile să nu se fi întâmplat astfel şi, atunci, dacă se vor găsi în cele din urmă, hârtiile vor fi publicate.

S-au încercat toate soluţiile pentru a remedia această problemă. Domnul al cărui nume este menţionat în Nota introductivă şi care, după afirmaţiile făcute acolo, s-ar fi putut

crede că ar fi în măsură să umple acest gol, a refuzat această sarcină – din pricina unor motive întemeiate, legate de inexactitatea generală a detaliilor care i se povestiseră, şi din pricina neîncrederii sale în adevărul părţilor finale ale naraţiunii. Peters, de la care ne aşteptăm să primim nişte informaţii, este încă în viaţă, locuind în Illinois, dar n-a putut fi găsit până în prezent. S-ar putea să dăm de el mai târziu, şi atunci, fără nici o îndoială, vom obţine materialul pentru a încheia relatarea domnului Pym.

Pierderea celor două sau trei capitole finale (căci numai două sau trei mai erau) este cu atât mai adânc regretată cu cât, fără îndoială, conţineau date referitoare la Pol sau, cel puţin, la regiunile de foarte aproape de acesta şi, de asemenea, cu cât afirmaţiile autorului privitoare la aceste regiuni ar fi putut fi în scurt timp verificate sau infirmate de expediţia guvernamentală care se pregăteşte, în prezent, să pornească în Oceanul Sudului.

Am putea face unele remarci asupra unui punct din povestire; iar autorul acestei anexe s-ar bucura foarte mult dacă observaţiile sale ar putea, într-o cât de mică măsură, înclina balanţa în favoarea veridicităţii paginilor pe care le publicăm acum. Facem aluzie la faliile găsite pe insula Tsalal şi la toate desenele de la paginile 193-196.

Domnul Pym dă schiţele faliilor neînsoţite de vreun comentariu şi spune cu toată fermitatea despre scobiturile găsite în capătul celei mai estice dintre aceste falii că aveau doar o vagă asemănare cu literele alfabetului şi, pe scurt, cu siguranţă că nu erau litere. Această afirmaţie este făcută într-un mod atât de simplu şi susţinută de un soi de demonstraţie atât de convingătoare (respectiv potrivirea contururilor bucăţilor găsite prin praf cu acelea ale scobiturilor din perete), încât ar trebui să fim siliţi să-l credem întru totul pe autor şi nici un cititor cu judecată nu ar trebui să presupună că lucrurile ar sta altfel. Dar, cum faptele care au legătură cu toate figurile sunt absolut neobişnuite (mai ales dacă facem legătura cu restul afirmaţiilor din povestire), probabil că n-ar fi rău să spunem un cuvânt sau două despre acestea – fireşte, mai ales pentru că faptele în discuţie au scăpat, fără îndoială, atenţiei domnului Poe.

Dacă punem una lângă alta figura 1, figura 2, figura 3 şi figura 5, exact în ordinea în care se prezentau faliile şi înlăturăm

micile ramificaţii laterale sau bolţile (care, vă reamintesc, serveau doar ca mijloc de comunicare între „încăperile” principale şi aveau un caracter absolut diferit), obţinem rădăcina unui cuvânt etiopian, şi anume, Care înseamnă „a fi umbrit” şi din care provin toate flexiunile cuvintelor legate de „umbră” şi „întuneric”.

În legătură cu falia aflată „la stânga sau cel mai la nord”, din figura 4, este mai mult decât probabil că opinia lui Peters era corectă şi că scobiturile care semănau cu nişte hieroglife erau chiar opera mâinii omului şi intenţionat reprezentate sub forma unui om. Dacă cititorul are schiţa înaintea ochilor va putea – sau nu – să remarce asemănarea sugerată; dar restul scobiturilor întăreşte puternic opinia lui Peters. Rândul de sus este, evident, rădăcina cuvântului arab.

Care înseamnă „a fi alb”, de unde derivă toate cuvintele legate de strălucire şi albeaţă. Rândul de jos nu este la fel de simplu de descifrat.

Hieroglifele sunt ciobite şi, într-o oarecare măsură, dezmembrate; totuşi, nu încape îndoială că, în starea lor perfectă, acestea laolaltă formau cuvântul egiptean.

Care înseamnă „Ţinutul din Sud”. Se observă că aceste interpretări confirmă părerea lui Peters referitoare la „cea mai nordică” dintre figuri. Braţul figurii este întins către sud.

Astfel de concluzii deschid un vast câmp de speculaţii şi de ipoteze pasionante. Ar trebui judecate, probabil, în legătură cu unele dintre cele mai puţin detaliate episoade din această povestire, căci, deşi nu sunt uşor de identificat, lanţul acestor conexiuni este complet. Tekeli-li! Era strigătul băştinaşilor îngroziţi din Tsalal când au descoperit corpul animalului alb, cules de pe mare. Aceasta era, de asemenea, exclamaţia înfiorată a locuitorului din Tsalal când a descoperit obiectele albe aparţinând domnului Pym. Aceasta era, de asemenea, ţipătul păsărilor albe şi uriaşe care zburau atât de repede, ieşite din cortina albă de aburi din sud. În Tsalal nu se găsea nimic alb şi, dimpotrivă, nimic nu era altfel decât alb în călătoria de după aceea, spre regiunile mai coborâte spre Pol. Nu este imposibil ca „Tsalal”, numele insulei faliilor, să dezvăluie, la o amănunţită cercetare filologică, ori o legătură cu faliile înseşi, ori vreo referinţă la caracterele etiopiene cioplite în chip atât de misterios în cotloanele lor.

„Am scris aceasta în inima dealurilor şi răzbunarea mea în pulberea stâncilor.”

SFÂRŞIT

1 Unitate de măsură pentru lungime, 1 picior = 12 inci = 30,5 cm. (N. Tr.)

2 Unitate de măsură pentru capacitate, 1 pintă = 0,5681 litri (N. Tr.)

3 Unitate de măsură pentru capacitate: 1 gill = 1/4 pintă=0,142 l (n.t.)

4 Femeie, la pieile roşii. (N. Tr.)

5 Câine din rasa prepelicarilor. (N. Tr.)

6 Unitate de măsură pentru lungime sau adâncime, 1 stânjen = 6 picioare = 1,82 m. (N. Tr.)

7 Alt nume sub care este cunoscut arhipelagul Antilelor. (N. Tr.)

8 Balenierele sunt prevăzute, de obicei, cu rezervoare de fier pentru ulei – de ce Grampus nu avea aşa ceva, n-am aflat niciodată. (N. A.)

9 în limbaj marinăresc, a fi supus ruliului şi tangajului puternice. (N. Tr.)

10 Legături (sau manevre) utilizate pentru a fixa un arbore – de tribord şi babord (şarturi), de prova (straiuri) şi de pupa (pataraţinele) – în scopul de a rezista la acţiunea vântului şi la balansul vasului. (N. Tr.)

11 Sculptură ornamentală, numită şi păpuşă, de obicei din lemn, fixată la prora vaselor cu pânze, pe ghibră, reprezentând un personaj, în general corespunzător numelui vasului. (N. Tr.)

12 Un catarg, în funcţie de înălţime, se compune din coloană (bază), gabier (mijloc) şi arboret sau arborele zburător (vârf). (N. Tr.)

13 Unitate de măsură pentru greutate, 1 livră = 453,6 g. (N. Tr.)

14 în limbaj marinăresc, briză de 5 grade Beaufort, 19-24 mile pe oră. (N. Tr.)

15 Unitate de măsură pentru greutate, 1 uncie = 28,35 g. (N. Tr.)

16 Cazul bricului Polly, din Boston, este unul atât de grăitor, iar soarta lui, din multe puncte de vedere, atât de izbitor de asemănătoare cu a noastră, încât nu mă pot abţine să nu îl pomenesc aici. Acest vas, cu o încărcătură de 130 de tone de cherestea şi alimente, a ridicat pânzele din Boston, cu destinaţia Santa Cruz, la 12 decembrie 1811, sub comanda căpitanului Casneau. În afară de căpitan, se mai aflau opt suflete la bord – secundul, patru mateloţi şi bucătarul, precum şi un anume domn Hunt şi o negresă care era în slujba lui. Pe 15, după ce ieşise din apele puţin adânci de la Georges, s-a ales cu o spărtură în cocă, într-o vijelie stârnită dinspre sud-est, şi, în cele din urmă, s-a răsturnat; dar, cum îşi pierduse catargele, după o vreme, s-a răsucit înapoi. Oamenii au rămas în această situaţie, fără foc şi cu foarte puţine provizii, timp de 191 de zile (de la 15 decembrie până la 20 iunie), când căpitanul Casneau şi Samuel Badger, singurii supravieţuitori, au fost culeşi de pe epavă de Fame, un vas din Huli, condus de căpitanul Featherstone, care se întorcea acasă, venind de la Rio de Janeiro. Când i-au găsit, se aflau la 28° latitudine nordică şi 13° longitudine vestică, adică parcurseseră, plutind în derivă, aproape 2000 de mile! La 9 iulie, Fame s-a întâlnit cu bricul Dromero, al căpitanului Perkins, care i-a lăsat la ţărm pe cei doi martiri, în Kennebeck. Relatarea din care am extras aceste detalii se încheia cu următoarele cuvinte: „Fireşte, se pune întrebarea cum au putut, oare, parcurge o aşa de mare distanţă, prin cea mai circulată zonă a Atlanticului, fără să fie descoperiţi în tot acest răstimp. Au trecut pe lângă ei mai bine de douăsprezece pânze, una dintre ele venind atât de aproape, încât i-au putut vedea clar pe marinarii de pe punte şi de pe gabii cum se uitau la ei; dar, spre inexprimabila dezamăgire a celor care mureau de foame şi de frig, marinarii aceia, nesocotind principiile omeniei, au înălţat pânzele şi i-au abandonat, cu atâta cruzime, în voia sorţii.” (N. A.)

17 Veche armă de foc din bronz, cu ţeavă scurtă şi răsfrântă ca o pâlnie, montată pe un pivot. (N. Tr.)

18 Printre vasele care au susţinut, în diferite perioade, că ar fi găsit Aurorele, se pot cita vasul San Miguel, în 1769; vasul Aurora, în 1774, bricul Pearl, în 1779 şi vasul Dolores, în 1790.

Toate concordă în ceea ce priveşte latitudinea indicată, de 53° sud. (N. A.)

19 Este vorba despre 36 de grade Fahrenheit, aproximativ 1° Celsius. (N. Tr.)

20 Termenii de „dimineaţă” şi „seară” pe care i-am folosit ca să evit, pe cât posibil, confuzia în povestirea mea, nu trebuie, fireşte, luaţi în sensul lor obişnuit. Deja de multă vreme nu mai aveam noapte deloc, lumina zilei fiind permanentă. Datele au fost stabilite potrivit timpului nautic, iar coordonatele trebuie înţelese per compas. Trebuie, de asemenea, să subliniez faptul că nu pretind, în ceea ce priveşte prima parte a celor scrise aici, că am respectat cu stricteţe datele sau latitudinile şi longitudinile, fiindcă nu am început să ţin regulat un jurnal decât după perioada despre care vorbesc în această primă parte. În multe cazuri, m-am bizuit, de altfel, numai pe memorie. (N. A.)

21 Ziua aceasta a fost una însemnată, întrucât atunci am descoperit spre sud câteva dintre trombele de aburi cenuşii, de care v-am vorbit. (N. A.)

22 Şi marna era neagră; într-adevăr, n-am observat nici o materie de culoare deschisă, nicăieri pe această insulă. (N. A.)

23 Din motive evidente, nu pot pretinde precizia absolută a datelor. Acestea au fost menţionate în principal pentru limpezimea povestirii şi transcrise aşa cum le-am găsit în notiţele mele, făcute cu creionul. (N. A.)